

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

2023

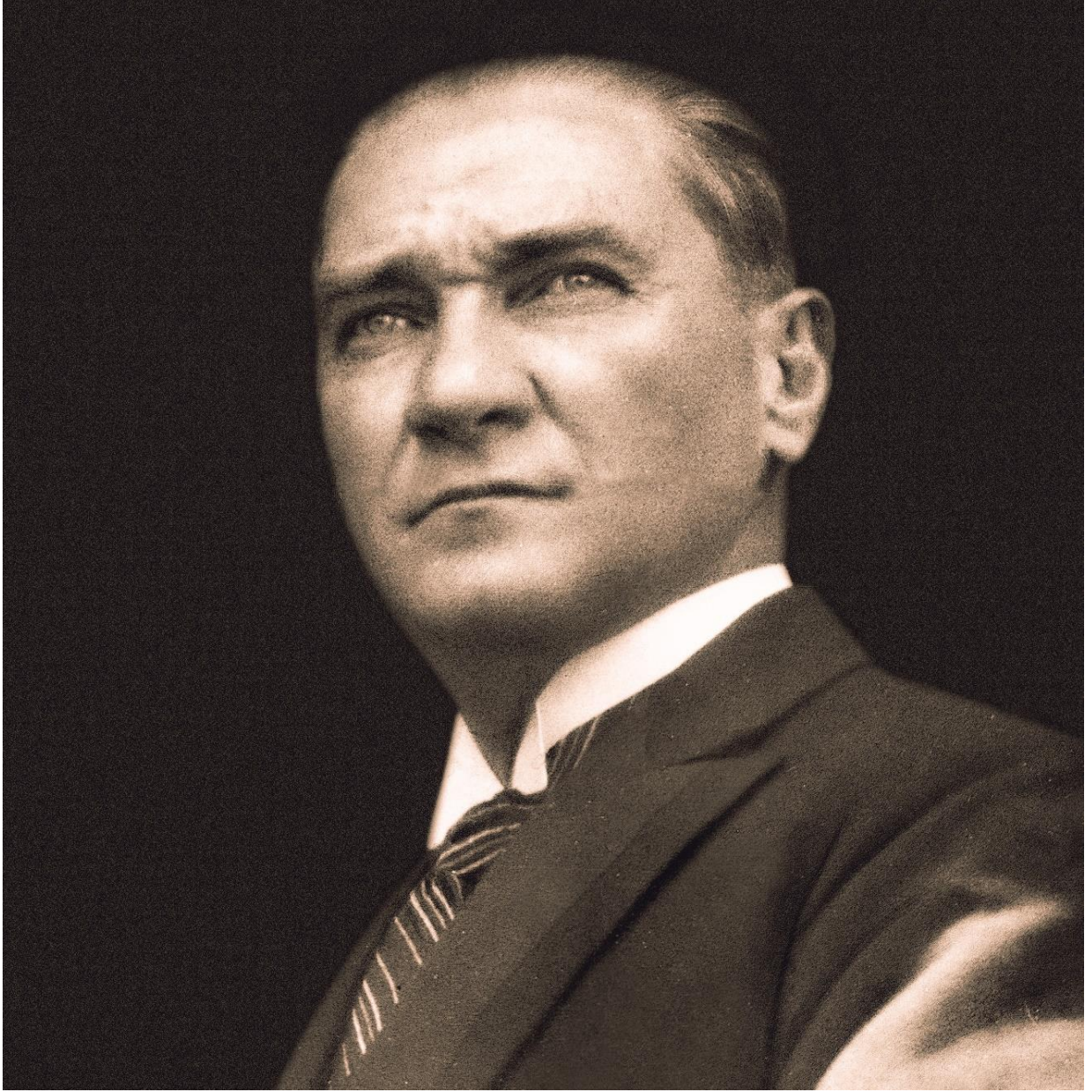
Faaliyet Raporu

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

2023 Yılı Faaliyet Raporu

Mustafa Kemal ATATÜRK

Recep Tayyip ERDOĞAN
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

BAKAN SUNUŞU

Sağlık Bakanlığı olarak vizyonumuz, tüm toplum olarak sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye'ye sahip olmaktır. Bakanlığımız bütün faaliyetlerini bu hedef doğrultusunda yürütmektedir.

Bakanlığımızın, halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi, teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin yürütülmesi, araştırma faaliyetlerinin geliştirilmesi, sağlık insan gücünün ülke sathında dengeli dağılımının sağlanması ve yurt sathında eşit, kaliteli ve verimli hizmet sunumunun sağlanması gibi son derece önemli görev ve sorumlulukları bulunmaktadır.

Bakanlığımız, sağlık alanında başarı çitasını her geçen gün yükselterek çalışmalarını yürütmektedir. İnsanı merkeze alan hizmet anlayışıyla, bedenen ve ruhen sağlıklı nesillerin yetişmesi önceliğimizdir. Sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi, kalkınmada beşerî sermayenin oluşumu için de bir gerekliliktir.

Bu amaç doğrultusunda, sağlık hizmetlerinin erişilebilirliğini ve kalitesini sürekli artırmayı hedefliyoruz. Sağlık hizmetlerinde sürekli olarak kaliteyi yükseltmeyi, vatandaşımızın memnuniyetini artırmak için çaba içindeyiz. Hizmet sunumunu daha üst noktaya çıkarmak ve ülkemizi de dünyada sağlık hizmetleri sunumunda lider ülke haline getirmek için gayret sarf ediyoruz.

Tüm toplum olarak sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkının korunduğu, ihtiyaç hâlindeki herkesin zamanında ve kaliteli sağlık hizmetine kolayca erişebildiği bir Türkiye'ye, riskli grupları önceleyerek toplumun en ücra köşesine ulaşabilen, tüm toplumu sağlıklı olmaya teşvik eden, verimli, hakkaniyetli, sürdürülebilir; vatandaşımızın alışkanlıkları, inançları ve beklentilerine saygı göstererek onların ihtiyaçlarını karşılayan bir sağlık sistemine sahip olarak hedeflerimize erişebilmeyi hedefliyoruz.

2023 yılının şubat ayında 'Asrın Felaketi' olarak nitelendirdiğimiz ve 11 ilimiz ile ülke nüfusunun %16,5'ine tekabül eden 14 milyon kişiyi etkileyen iki büyük deprem felaketi yaşanmıştır. Deprem felaketinin hemen ardından, ülkenin dört bir yanından kısa zamanda deprem bölgesine ulaşılarak tüm insan gücü ve alt yapı olanaklarımız ile gece gündüz çalışmalar yürütülmüştür.

Hizmet sunum kalitesinin artırılması, kamu yönetiminde hesap verebilirliğin sağlanması ve daha şeffaf bir yapının oluşturulması için faaliyet raporları önemli araçlardan biridir. Türkiye'nin sağlık sektörü reformlarına, politikalarına ve stratejilerine rehberlik etmede katkı sağlaması, sektörle ilgili tüm kurum, kuruluş ve kişilere faydalı olması ve yürüttüğümüz faaliyetlerin değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız 2023 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nu kamuoyunun bilgisine sunmaktayız.

Ülkemizin sağlık seviyesinin gelişmesi için fedakârca çalışan sağlık ailemize ve bu detaylı çalışmayı hazırlamada emeği geçen tüm mesai arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Dr. Fahrettin KOCA

Sağlık Bakanı

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	14
I. GENEL BİLGİLER	17
A. Misyon ve Vizyon.....	17
B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar.....	18
C. İdareye İlişkin Bilgiler	21
II. AMAÇ VE HEDEFLER.....	37
A. Temel Politika ve Öncelikler.....	37
B. İdarenin Stratejik Planda Yer Alan Hedefleri	43
C. Diğer Hususlar	46
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	51
A. Mali Bilgiler	51
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	51
2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar.....	56
3. Mali Denetim Sonuçları	58
B. Performans Bilgileri.....	59
1. Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri	59
1.1. Bağımlılıkla Mücadele	77
1.1.1. Bağımlılığa Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon	77
1.2. Koruyucu Sağlık	82
1.2.1. Aile Hekimliği	82
1.2.1.1. Aile Hekimliği Hizmetleri.....	82
1.2.2. Halk Sağlığının Korunması.....	83
1.2.2.1. Ağız ve Diş Sağlığının Korunması	83
1.2.2.2. Ana Çocuk Sağlığı Faaliyetleri	84
1.2.2.3. Aşılama Hizmetleri	92
1.2.2.4. Birinci Basamak Sağlık Tesisleri Yapım, Tefrişat ve Onarımı	93
1.2.2.5. Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Aşılama Faaliyetleri.....	93
1.2.2.6. Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklara Karşı Diğer Mücadele faaliyetleri	95
1.2.2.7. Kansere Mücadele Faaliyetleri	100
1.2.2.8. Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	101
1.2.2.9. Ruh Sağlığı Hizmetleri.....	104
1.2.2.10. Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları.....	106
1.2.2.11. Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Faaliyetler	113
1.3. Tedavi Edici Sağlık.....	114
1.3.1. Tedavi Hizmetleri	114
1.3.1.1. Acil Sağlık Hizmetleri.....	114

1.3.1.2.	<i>Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Hizmetleri.....</i>	122
1.3.1.3.	<i>Devlet Hastanesi Hizmetleri</i>	123
1.3.1.4.	<i>Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hizmetleri.....</i>	125
1.3.1.5.	<i>Hastane Yapım, Tefrişat ve Onarım</i>	129
1.3.1.6.	<i>Genel Bütçe ile Yapılan Şehir Hastanelerine Yönelik Faaliyetler</i>	131
1.3.1.7.	<i>Kamu Özel İş Birliği Modeli İle Yapılan Sağlık Tesislerine Yönelik Faaliyetler</i>	132
1.3.1.8.	<i>Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi</i>	134
1.3.1.9.	<i>Sağlık Hizmet Sunumunda İhtiyaç Duyulan Tıbbi Cihaz, Malzeme ve İlaç Alımı</i>	152
1.3.1.10.	<i>Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu.....</i>	154
1.3.1.11.	<i>Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri.....</i>	159
1.3.1.12.	<i>Türkiye Kızılay Desteği.....</i>	160
1.3.2.	<i>Uluslararası Sağlık İş Birlikleri</i>	160
1.3.2.1.	<i>Bişkek Kırgız Türk Dostluk Devlet Hastanesine Yönelik Faaliyetler</i>	160
1.3.2.2.	<i>Filistin Türkiye Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler</i>	160
1.3.2.3.	<i>İkili Anlaşmalar Gereğince Yapılan Sağlık Hizmetleri</i>	160
1.3.2.4.	<i>Mogadişu Somali Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler.....</i>	162
1.3.2.5.	<i>Nijer Türkiye Hastanesi Yönelik Faaliyetler</i>	162
1.3.2.6.	<i>Nyala Sudan Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler.....</i>	162
1.3.2.7.	<i>Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler</i>	163
1.3.2.8.	<i>Sağlık Turizminin Geliştirilmesi.....</i>	163
1.3.2.9.	<i>Ülkemizde Tedavi Talebinde Bulunan Yabancı Hastalara Verilen Hizmetler</i>	163
1.4.	<i>Yönetim ve Destek Programı.....</i>	164
1.4.1.	<i>Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri</i>	164
1.4.1.1.	<i>Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri.....</i>	164
1.4.1.2.	<i>İç Denetim.....</i>	164
1.4.1.3.	<i>Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi.....</i>	164
1.4.1.4.	<i>Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri.....</i>	164
1.4.1.5.	<i>Teftiş, İnceleme ve Soruşturma.....</i>	168
1.4.2.	<i>Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler.....</i>	169
1.4.2.1.	<i>Diğer Destek Hizmetleri.....</i>	169
1.4.2.2.	<i>Genel Destek Hizmetleri.....</i>	169
1.4.2.3.	<i>Özel Kalem Hizmetleri.....</i>	170
1.4.2.4.	<i>Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler.....</i>	170
1.5.	<i>Program Dışı Giderler</i>	177
1.5.1.	<i>Hazine Yardımları</i>	177

2. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi	178
3. Stratejik Plan Değerlendirme	182
4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi	184
IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	185
A. ÜSTÜNLÜKLER.....	185
B. ZAYIFLIKLAR.....	185
C. DEĞERLENDİRME	186
V. ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	188
EKLER	189

Tablolar Dizini

Tablo 1: Bakanlık Merkez Birimlerinin Hizmet Binaları Ve Adresleri, 2023	21
Tablo 2: Büro Makineleri Envanteri, 2023	23
Tablo 3: Sağlık Bakanlığı Personel Sayıları, 2023	27
Tablo 4: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması (1.000 TL), 2023	51
Tablo 5: Finansman Tipi Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023	53
Tablo 6: Program Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023	53
Tablo 7: Faaliyet Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023	54
Tablo 8: Ödenek Ve Harcamaların Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı (1.000 TL), 2023	56
Tablo 9: Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023	57
Tablo 10: Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler (TL), 2023	58
Tablo 11: Yıllar İtibarıyla Döner Sermaye Bütçesi Gerçekleşme Durumu (Milyon TL), 2023	58
Tablo 12: 15-49 Yaş Kadın İzlemi, 2023	84
Tablo 13: Birinci Basamak Sağlık Birim/Kurum Sayıları, 2023	93
Tablo 14: Ağız Ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Tesis Bilgileri, 2023	123
Tablo 15: Anne Dostu Hastane Ünvanı Alan Devlet Hastane Listesi, 2023	124
Tablo 16: Açılan Merkez Listesi, 2023	124
Tablo 17: Anne Dostu Hastane Ünvanı EAH Listesi, 2023	128
Tablo 18: Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Ünvanı Alan EAH Listesi, 2023	128
Tablo 19: Açılan Merkez Listesi, 2023	128
Tablo 20: Geçici Kabulü Yapılan 2. Ve 3. Basamak Sağlık Tesis Bilgileri, 2023	130
Tablo 21: Yapımı Tamamlanarak Hizmete Açılan Sağlık Tesis Listesi, 2023	130
Tablo 22: Genel Bütçe Kaynaklarıyla Açılan Şehir Hastaneleri Listesi	131
Tablo 23: Köi Modeli İle Açılan Şehir Hastaneleri Listesi	132
Tablo 24: Merkezi Alıma Ve Merkezi İzne Tabi Tıbbi Cihaz Listesi, 2023	152
Tablo 25: Ceza Ve İnfaz Kurumlarında Muayene Sayıları, 2023	160
Tablo 26: Hukuki Danışmanlık Ve Muhakemat Hizmet Sayıları, 2023	164
Tablo 27: Üst Düzey Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantı Listesi, 2023	166
Tablo 28: Sağlık Sistem Desteği Verilen Ve Tecrübe Paylaşımında Bulunulan Ülke Listesi, 2023	167
Tablo 29: Ön Mali Kontrole Tabi İşlem Ve Tutarları (TL), 2023	176
Tablo 30: Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Kurumuna Hazine Yardımı (TL), 2023	177
Tablo 31: Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına Hazine Yardımı (TL), 2023	177

Grafikler Dizini

Grafik 1: Fiili Çalışan Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı (%), 2023	28
Grafik 2: Yıllara Göre Doğum Öncesi Bakım Alan Kadınların Oranı, (%), (En Az Bir Ziyaret)	85
Grafik 3: Yıllara Göre Sezaryen Ve Primer Sezaryen Ameliyatlarının Canlı Doğumlar İçindeki Oranı, (%)	86
Grafik 4: Yıllara Göre Doğum Sonu Bakım Alma Oranı, (%), (En Az Bir Ziyaret)	87
Grafik 5: Yıllara Göre Anne Ölüm Oranları (100.000 Canlı Doğumda)	87
Grafik 6: Yıllara Göre Bebek Ölüm Hızları (1.000 Canlı Doğumda)	90
Grafik 7: Aşılama Hızları, 2022	94

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
ADSM	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
ADSP	Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği
AHB	Aile Hekimliği Birimi
AOB	Acil Obstetrik Bakım
ASHEP	Acil Sağlık Hizmetleri Eğitim Programı
ASİE	Aşı Sonrası İstenmeyen Etki
ASM	Aile Sağlığı Merkezi
ASTE	Ambulans Sürüş Teknikleri Eğitimi
BAHAR	Bağımlı Hastalar için Rehabilitasyon Merkezi
BİYAŞAM	Biyoteknolojik İlaç ve Aşı Ar-Ge Eğitim Merkezi
BT	Bilgisayarlı Tomografi
ÇEKÜS	Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı
ÇİM	Çocuk İzlem Merkezi
ÇKYS	Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi
ÇÖZGEM	Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezi
ÇPGD	Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EAH	Eğitim Araştırma Hastanesi
EAHB	Eğitim Aile Hekimliği Birimi
EASM	Eğitim Aile Sağlığı Merkezi
EKİP	Entegre Kurumsal İşlem Platformu
EMRAM	Electronic Medical Record Adoption Model (Elektronik Medikal Sağlık Kaydı Adaptasyon Modeli)
FTR	Fizik, Tedavi ve Rehabilitasyon
GBP	Genişletilmiş Bağışıklama Programı
HAP	Hastane Afet ve Acil Durum Planı
HBOT	Hiperbarik Oksijen Tedavisi
HBYS	Hastane Bilgi Yönetim Sistemi
HIMSS	Sağlık Bilgi ve Yönetim Sistemleri Topluluğu
HSYS	Halk Sağlığı Yönetim Sistemi
HYP	Hastalık Yönetim Platformu
İKEP	Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı
İKYS	İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İZCİ	Bulaşıcı Hastalık Sürveyans ve Erken Uyarı Sistemi
KBRN	Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer
KETEM	Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi
KKKA	Kırım Kongo Kanamalı Ateşi

KOAH	Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı
LBYS	Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi
MELİS	Merkezi Entegre Laboratuvar İşletim Sistemi
MHRS	Merkezi Hekim Randevu Sistemi
MİZ	Mekânsal İş Zekâsı
MKYS	Malzeme Kaynakları Yönetim Sistemi
NVİGM	Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü
ÖBS	Ölüm Bildirim Sistemi
SABİM	Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi
SAHU	Sözleşmeli Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi
SAKOM	Sağlık Afet Koordinasyon Merkezi
SARI	Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SHM	Sağlıklı Hayat Merkezi
SİNA	Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler
SİZDES	Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi
SKRS	Sağlık Kodlama Referans Sunucusu
SMA	Spinal Musküler Atrofi
SÜDGE	Sürücü Davranışları Geliştirme Eğitimi
TAMP	Türkiye Afet Müdahale Planı
TDİS	Transplantasyon, Diyaliz ve İzlem Sistemleri
TDMS	Tek Düzen Muhasebe Sistemi
TİTCK	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
TNSA	Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TRSM	Toplum Ruh Sağlığı Merkezi
TSM	Toplum Sağlığı Merkezi
TÜBATİS	Tütün Bağımlılığı Tedavisi İzlem Sistemi
TÜRKÖK	Türkiye Kök Hücre Koordinasyon Merkezi
TÜSEB	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı
UCPM	Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması
UDSEP	Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı
UEYS	Uzmanlık Eğitimi Yönetim Bilgi Sistemi
UMKE	Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi
UNFPA	Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
USES	Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi
USHAŞ	Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi
UYAP	Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
ÜYTE	Üremeye Yardımcı Tedavi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Sağlık Bakanlığı, “insan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını ve sağlığını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkili çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak” misyonu ve “sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye” vizyonu ile bütün faaliyetlerini yürütmektedir.

2023 yılının Şubat ayında yaşadığımız asrın felaketi olarak nitelendirdiğimiz ülke nüfusunun %16,5’ine tekabül eden 14 milyon kişinin etkilendiği iki büyük deprem yaşanmıştır. Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE), ambulans birimlerimiz, çadırlarda acil müdahale ünitelerimiz ve gezici sağlık hizmeti sunan birimlerimiz ile depremin ilk günlerinden itibaren depremzede vatandaşlarımıza sağlık hizmeti vermeye başlamıştır. Toplam 51.665 hasta ve yaralı sevk edilmiştir. 15.883 UMKE ve acil sağlık hizmetleri personeli, 21.204 hekim, 62.590 sağlık personeli, 38.513 destek personeli olmak üzere toplam 138.190 personel aktif olarak görev almıştır. Yürütülen bu faaliyetlerle deprem bölgesinde kesintisiz sağlık hizmeti sunumuna devam edilmiştir.

2023 yılında sağlıkta şiddetin önlenmesi amacıyla sağlık çalışanlarının başına gelebilecek fiziksel ve sözel saldırı gibi durumlarda güvenlik yetkilileri ve kolluk kuvvetlerinin olay yerine yönlendirilmesini sağlayan Gri Kod Acil Çağrı Mobil Uygulamasının geliştirilmesi çalışmaları başlatılmıştır.

Bunların yanı sıra vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine kesintisiz ulaşabilmelerini sağlamak için 2023 yılında yürütülen diğer faaliyetler, program bütçe sınıflandırmasında belirtilen “Bağımlılıkla Mücadele, Koruyucu Sağlık, Tedavi Edici Sağlık, Yönetim ve Destek Programı, Program Dışı Giderler” program başlıkları altında aşağıda belirtilmiştir.

Bağımlılıkla Mücadele Programı:

Ülkemizde bağımlılıkla etkin bir şekilde mücadele edilmeye devam edilmiştir. Bu kapsamda erişimin kolaylaştırılması amacıyla bağımlılık danışma, arındırma ve rehabilitasyon merkezleri ile sigara bırakma polikliniklerinin sayı ve kapasitelerinin artırılması amaçlanmış olup toplam 192 yatak kapasiteli 12 yataklı ve 7 ayakta çocuk-ergen arındırma merkezi ve 879 yatak kapasiteli 33 yataklı ve 61 ayakta erişkin arındırma merkezi ile hizmet sunulmaktadır.

Ayrıca danışma, tedavi, iyileştirme ve sosyal uyum süreçlerinin bütünleşik bir şekilde sunulduğu ve ihtiyaç duyulan rehabilitasyon hizmetlerinin verildiği 14 adet BAHAR merkezi ile hizmet verilmeye devam edilmektedir.

Sigara ile mücadele çalışmaları kapsamında ülke genelinde 467 sigara bırakma polikliniğinde konuya özel eğitim alan 789 sertifikalı hekim, 476 yardımcı sağlık personeli ile hizmet verilmektedir. Ayrıca ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı ve sigara bırakma polikliniklerine müracaat edip kontrol ve takip arama programına dâhil olmayı kabul edenleri kontrol aramaları ile destekleyerek danışmanlık hizmeti sunulmaya devam edilmiştir.

Koruyucu Sağlık Programı:

Ülkemizdeki birinci basamak sağlık hizmetlerinin büyük bir kısmı 2010 yılından beri Aile Hekimliği Uygulaması kapsamında sunulmaktadır. 2023 yılı sonu itibarıyla 8.163 Aile Sağlığı Merkezinde (ASM), 28.054 Aile Hekimliği Biriminde (AHB) birinci basamak sağlık hizmeti sunulmaktadır.

Bünyesinde koruyucu sağlık hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, muayene, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri, doğum, ana çocuk sağlığı hizmetleri, ayakta ve/veya yatarak tıbbî ve cerrahî müdahale ile çevre sağlığı, adli tabiplik ve ağız dış sağlığı hizmetleri gibi hizmetlerin de verildiği, birinci basamak sağlık hizmetlerini yoğunlukla yürütmek üzere entegre sağlık hizmeti tanımlanmıştır. Bu kapsamda 300 entegre ilçe hastanesinde ve 72 entegre sağlık hizmeti sunulan merkezde toplam 1.050 aile hekimliği birimi tarafından entegre sağlık hizmeti sunulmuştur.

Evlilik öncesi dönemde SMA açısından her ikisi de taşıyıcı çiftleri belirleyerek, ailelere genetik danışma vermek, SMA hastalığının uzun dönem morbidite ve mortalitesini azaltmak amacıyla SMA Taşıyıcı Tarama Programı yürütülmektedir.

Ülkemizde yürütülmekte olan Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP) ile yüksek bağışıklama oranının korunmasına devam edilmektedir. Bu kapsamda boğmaca, difteri, tetanoz, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, tüberküloz, poliomiyelit, hepatit B, hemofilus influenza tip b, invaziv pnömokokal hastalık, hepatit A ve suçiçeğine bağlı hastalıkların morbidite ve mortalitesini azaltarak, bu hastalıkların kontrol altına alınması, hatta tamamen ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. Beşli karma aşı (DABT+İPA+HİB) üçüncü doz aşılama hızı yıllar itibarıyla korunmuş olup 2023 yıl sonu itibarıyla 98 olarak gerçekleştirilmiştir.

Kanserle mücadelede en etkili yöntemlerin başında kanser taramaları gelmektedir. 2023 yılında 2.819.261 meme kanseri taraması, 2.920.819 serviks kanseri taraması, 2.086.662 kolorektal kanser taraması yapılmıştır.

Toplum temelli hizmetleri sunmak üzere ülkemizde 80 ilde 188 Toplum Ruh Sağlığı Merkezi (TRSM) ile 130.330 hastaya ulaşılmıştır. Türkiye Afet Müdahale Planı doğrultusunda 81 ilde afetlerde psikososyal destek ekipleri oluşturulmuş ve afet bölgesi ile diğer 70 ilde gönüllü ekiplerimizle psikososyal destek hizmetleri verilmiştir. Deprem sonrası iyileştirme döneminde ise afet illerinde hizmet veren ruh sağlığı ve psikososyal destek ekipleri (psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimci) yapılandırılmış ve afetzedelerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik uygulayıcı eğitimleri verilmektedir.

Pandemi sonrası dönemde sağlık okuryazarlığı alanında ilk ve en büyük çalışma özelliği taşıyan Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve İlişkili Faktörleri Araştırması başlatılmıştır.

Tedavi Edici Sağlık Programı:

Acil sağlık sisteminin güçlendirilmesi amacıyla, hastane öncesi acil sağlık hizmetleri ülke genelinde tüm kırsal bölgeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmış ve 3.420 istasyona ulaşılmıştır. Ayrıca 2023 yılı sonu itibarıyla 5.908 adet acil yardım ambulansı ile hizmet verilmektedir. Her türlü coğrafi ve iklim şartlarında hastalara ulaşabilme, müdahale edebilme amacıyla kar üstünde gidebilen 21 adet önünde kar bıçağı bulunan kombi paletli ambulans ile 231 adet kar paleti takılabilen ambulans mevcuttur.

2023 yılında 5 adet Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi (ADSH) ve 6 adet Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği (ADSP) açılmıştır.

2023 yılında devlet hastanelerimizden 15 adedinin Anne Dostu Hastane ünvanı almasıyla Anne Dostu Hastane ünvanı alan sağlık tesisi sayımız 88'e ulaşmıştır.

Sağlık hizmetlerinde bütünlüklük sağlık hizmet modelini hayata geçirme hedefi doğrultusunda 2023 yılında 936 sağlık kuruluşu ile 171.949 yatak kapasitesine ulaşmıştır.

Organ nakli hizmetleri kapsamında 42 organ nakli merkezi için faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir. Organ bağış kartı almak suretiyle ölümünden sonra organlarının bağışlanmasına onay veren vatandaşlarımızın sayısı 700.520'ye ulaşmıştır. E-Nabız portalı üzerinden yapılan bağış bildirimleri ise 879.545'e ulaşmıştır.

Diyaliz hizmetlerinde 938 diyaliz merkezinde 67.129 hasta diyaliz izleme sistemi ile takip edilmiştir.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 98 ülke ve uluslararası kuruluş ile 283 anlaşmamız bulunmaktadır.

2023 yılında ülkemizde Anlaşma/Protokol çerçevesinde 11 ülkeden toplam 244 yabancı hasta ücretsiz olarak tedavi edilmiştir. 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunun Ek 14. maddesi çerçevesinde 24 ülkeden toplam 319 yabancı hasta ülkemize getirilerek çeşitli hastanelerde tedavi altına alınmışlardır.

Yönetim ve Destek Programı:

Program Dışı Giderler:

Hazine Yardımı kapsamında Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna 231.418.690 TL ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına 398.620.660 TL kaynak aktarılmıştır.

I. GENEL BİLGİLER

A. Misyon ve Vizyon

Misyon

İnsan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını ve sağlığını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkili çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak

Vizyon

Sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye

B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 56. Maddesi

“Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimdeki sağlık ve sosyal kurumlardan yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.”

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Bakanlığımızın teşkilat yapısını düzenleyen 11 Ekim 2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin bazı hükümleri 9 Temmuz 2018 tarihli Resmî Gazete' de yayımlanan 703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile yürürlükten kaldırılmış ve teşkilat yapısını düzenleyen hükümleri dışında kalan sağlık alanındaki diğer hükümleri aynen korunmuş ve mezkûr Kararname'nin adı “Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” şeklinde değiştirilmiştir. Dolayısıyla Bakanlığımızın teşkilat yapısı ile görev ve sorumlulukları 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası:1)” ile Bakanlığımızın bağlı ve ilgili kuruluşlarının teşkilat yapısı ile görev ve sorumlulukları ise “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 4)” ile düzenlenmiştir.

Bakanlığımızın teşkilat yapısını düzenleyen 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin On ikinci Bölüm 352'nci maddesine göre; (1) Herkesin bedenî, zihnî ve sosyal bakımdan tam bir iyilik hâli içinde hayatını sürdürmesini sağlamak amacıyla, Sağlık Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi için çalışmalar yapmak,
- b) Teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini yürütmek,
- c) Uluslararası önemi haiz halk sağlığı risklerinin ülkeye girmesini önlemek,
- ç) Sağlık eğitimi ve araştırma faaliyetlerini geliştirmek,
- d) Sağlık hizmetlerinde kullanılan ilaçlar, özel ürünler, ulusal ve uluslararası kontrole tâbi maddeler, ilaç üretiminde kullanılan etken ve yardımcı maddeler, kozmetikler ve tıbbi cihazların güvenli ve kaliteli bir şekilde piyasaya sunulması, halka ulaştırılması ve fiyatlarının belirlenmesi için çalışmalar yapmak,

e) İnsan gücünde ve maddi kaynaklarda tasarruf sağlamak ve verimi artırmak, sağlık insan gücünün ülke sathında dengeli dağılımını sağlamak ve bütün paydaşlar arasında iş birliğini gerçekleştirmek suretiyle yurt sathında eşit, kaliteli ve verimli hizmet sunumunu sağlamak,

f) Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişiler tarafından açılacak sağlık kuruluşlarının ülke sathında planlanması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yapmak,

g) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile verilen diğer görevleri yapmak.

(2) İlaç fiyatlarının belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Sağlık Bakanlığının Görev Alanlarına İlişkin Diğer Mevzuat

- 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun
- 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 4)
- 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun
- 992 sayılı Seriri ve Gıdai Taharriyat ve Tahlilat Yapılan ve Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakteriyoloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu
- 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun
- 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
- 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun
- 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu
- 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun
- 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu
- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu
- 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
- 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun
- 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 5193 sayılı Optisyonluk Hakkında Kanun
- 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu
- 5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun
- 5324 sayılı Kozmetik Kanunu

- 5368 sayılı Verem Savaşı Hakkında Kanun
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 5624 sayılı Kan ve Kan Ürünleri Kanunu
- 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu
- 6023 sayılı Türk Tabipler Birliği Kanunu
- 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun
- 6283 sayılı Hemşirelik Kanunu
- 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu-Özel İş Birliği Modeli İle Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu
- 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu
- 7402 sayılı Sıtmanın İmhası Hakkında Kanun

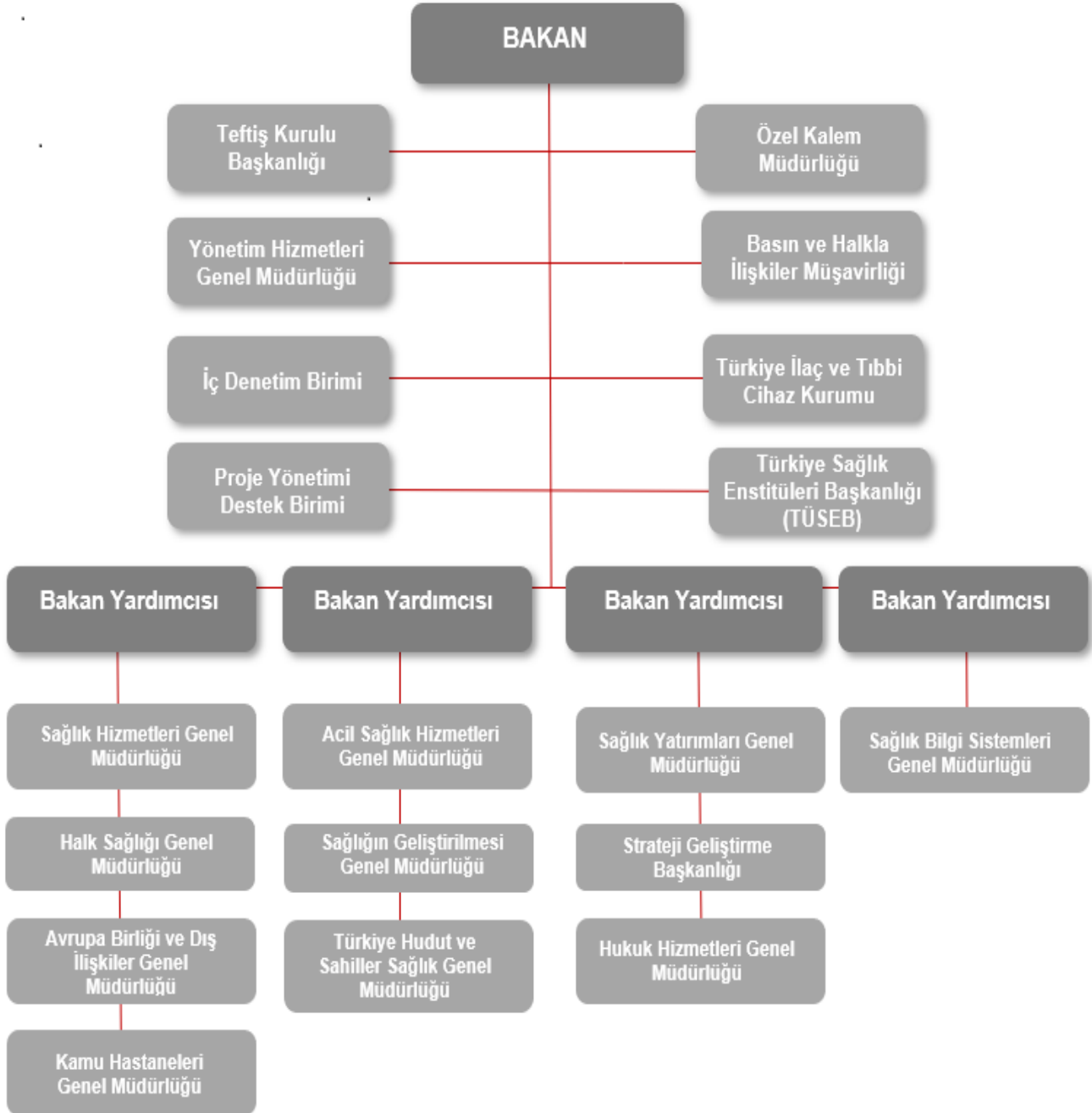
C. İdareye İlişkin Bilgiler

1. Fiziksel Yapı

Tablo 1: Bakanlık Merkez Birimlerinin Hizmet Binaları ve Adresleri, 2023

Özel Kalem Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü	Sağlık Mahallesi A. Adnan Saygun 2 Cad No: 55 Sıhhiye Çankaya/Ankara 06100
Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Teftiş Kurulu Başkanlığı	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Strateji Geliştirme Başkanlığı	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi Üniversiteler Mahallesi Şehit Mehmet Bayraktar Caddesi (Eski 6001. Cadde) No:9 Çankaya / Ankara 06800
İç Denetim Birimi Başkanlığı	Ön Cebeci Mahallesi Mahmut Esat Bozkurt Caddesi Umut Sokak No:19 Kat:6 Çankaya/ANKARA 06590

2. Teşkilat Yapısı

3. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Tablo 2: Büro Makineleri Envanteri, 2023

Büro Makineleri	Adet
Faks Cihazı	939
Dizüstü Bilgisayar	19.290
Masaüstü Bilgisayar	272.072
Fotokopi Makinesi	5.918
Yazıcı ve Okuyucular	243.883
Tarayıcılar	14.359
Projeksiyon Cihazı	5.849
Sabit Telefon	219.805
Telsiz Telefon	28.265

1. Sağlık Bilişim Ağı (SBA): Sağlık sektöründe yer alan kurum ve kuruluşların kaynaklarını ve sağlıkla ilgili verileri ortak kullanabilmeleri, veri iletişimini güvenilir ve hızlı bir kanal üzerinden yapabilmeleri amacıyla ülke genelinde tesis edilen sağlık özel ağıdır.

2. Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS): Vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak ve sağlık hizmetleri sunumunda verimi artırmak amacıyla 7/24 esasına göre Alo 182 hattından, mobil cihaz uygulamalarından, hastanelerden, aile hekimlerinden ve web üzerinden vatandaşların istedikleri hastane ve hekime muayene randevusu almalarını sağlayan sistemdir.

3. e-Nabız Kişisel Sağlık Kaydı Sistemi: Vatandaşlarımızın tüm sağlık kayıtlarını tek bir platformda toplayan, zaman ve mekândan bağımsız olarak kolay, hızlı ve güvenilir şekilde erişimine ve kontrolüne imkân veren kişisel sağlık kaydı sistemidir.

4. Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler (SİNA) Platformu: Kurum kaynaklarının daha etkin yönetilmesi, merkez ve taşra teşkilatı kullanıcılarının etkin ve hızlı karar alma yetisinin artırılması amacıyla geliştirilen Bakanlığımıza ait yerli karar destek sistemi platformudur.

5. Teleradyoloji Sistemi: Sağlık tesislerindeki tetkiklerin, tıbbi görüntü verilerinin, radyolojik raporların ve klinik dokümanların uluslararası standartlarda Bakanlığımıza ait sunucularda saklanması ve lokasyon bağımsız olarak farklı sağlık tesislerinden bunlara ulaşılması amacıyla hizmete sunulmuş sistemdir.

6. Mekânsal İş Zekâsı (MİZ) Platformu: Bakanlığımıza ait veriler ile diğer kurumların Bakanlık çalışmalarıyla ilişkili verilerinin nüfus ve coğrafi verilerle birlikte sunulduğu; hastalıkların, hasta hareketlerinin, sağlık

kurumlarının ve sağlık personelinin ülke genelindeki dağılımı ve nüfusla ilişkisinin analiz edilerek harita üzerinde görselleştirildiği uygulamadır.

7. e-Rapor Sistemi: Bakanlığımıza bağlı sağlık kuruluşlarınca verilen tüm raporların elektronik ortamda, e-imzalı olarak verilmesini sağlamak amacıyla geliştirilen sistemdir.

8. Engelsiz Sağlık İletişim Merkezi (ESİM) Uygulaması: İşitme engelli vatandaşların, acil bir sağlık sorununda ambulans talebinde bulunabilmesine, MHRS üzerinden muayene randevusu alabilmesine, muayene sırasında canlı tercüman desteği alabilmesine imkân sağlayan uygulamadır.

9. Hastalık Yönetim Platformu (HYP): Yaşlanan nüfusa bağlı olarak kronik hastalıkların artması sebebiyle sağlık sistemleri ve ekonomisi üzerindeki yükün azaltılmasını ve sağlık hizmetlerinin kaliteli bir şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanmasını amaçlayan platformdur.

10. Merkezi Entegre Laboratuvar İşletim Sistemi (MELİS): Bakanlığımıza ait birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşları için laboratuvar tetkik istemlerinin yapılması ve laboratuvarlardan alınan sonuçların birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimlere iletilmesi sürecinin daha hızlı, güvenilir ve ekonomik olarak yürütülebilmesi amacıyla geliştirilmiş sistemdir.

11. Neyim Var Uygulaması: Kullanıcının şikâyetlerine ilişkin alınan, varsa geçmiş sağlık verilerine e-Nabız sistemi üzerinden ulaşan, bu verileri kullanarak zenginleştirilmiş sorgulama süreci başlatıp hastaya gitmesi gereken branşı ve olabilecek muhtemel teşhis önerilerinde bulunan, sorgulama verilerini ve muhtemel teşhislerini hastanın gideceği doktorla paylaşabilen yapay zekâ destekli bir uzman sistemdir.

12. Kayıt Tescil Sistemi (KTS): Sağlık hizmeti sunucuları tarafından klinik, idari ya da yönetsel amaçlarla kullanılan, gerektiğinde diğer bilgi yönetim sistemleri ile veri alışverişi yapabilen ve SBYS olarak adlandırılan yazılımların kayıt edilerek akredite edilmesi amacıyla kurulan sistemdir.

13. Sağlık Kodlama Referans Sunucusu (SKRS): Sağlık bilişimi standartlarını iyileştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla geliştirilmiştir.

14. Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS): Kamu sağlık hizmeti sunucularının kişiye ait nüfus ve yerleşim yeri bilgilerine güncel ve güvenli bir şekilde erişmesine imkân sağlayan sistemdir.

15. Transplantasyon Diyaliz ve İzlem Sistemleri (TDİS): Organ, doku, hücre nakilleri ile bu alandaki teşhis ve tedavi süreçlerinin kayıt, işlem, süreç yönetimi, kaynak planlama ve izlem süreçlerini takip etmek üzere geliştirilen bir web uygulamasıdır.

16.Uyuşturucu ile Mücadele Acil Eylem Planı Uygulaması: Bakanlığımız ve diğer paydaşlar ile beraber yürütülen Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin takibi yapılan uygulamadır.

17.Uzmanlık Eğitimi Yönetimi Bilgi Sistemi (UEYS): Uzmanlık Eğitimi Yönetim Sistemi tıp, diş hekimliği, eczacılık fakültesi mezunu ve uzmanlık eğitimini kazanmış asistan hekim ve eczacıların uzmanlık eğitimi başlangıcında süreç dahilindeki izinleri, rotasyonları, yetkinlikleri, tez süreçleri, başarılı-başarısız süreçleri uzmanlık eğitimi bitirme sınavı ile birlikte mezuniyetine kadar olan sürecin yönetildiği sistemdir. UEYS uzmanlık eğitiminin verimini ve kalitesini yükseltmek amacıyla uzmanlık öğrencilerinin, eğiticilerin, eğitim program ve kurumlarının takibini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir.

18.Teşhis İlişkili Gruplar (TİG) Uygulaması: Hastalık grupları arasında maliyet farklılıklarını ortaya koymak, adil ve yönetilebilir bir ödeme yöntemine geçmek, planlama ve araştırmalara ışık tutmak, TİG uygulayan ülkelerle karşılaştırma yapmak, hastane verimliliğini ve etkinliğini teşvik etmek amacıyla masaüstü olarak geliştirilen uygulamadır.

19.Sağlık Tesisleri Denetim ve İzleme Sistemi (Den-İz): Ülke genelindeki tüm sağlık tesislerinin ve bu tesislerde sunulan sağlık hizmetlerinin elektronik ortamda denetlenmesi, denetim faaliyetlerinin izlenmesi, denetim sonuçlarının raporlanabilmesi, merkez ve taşra teşkilatı kullanıcılarının etkin ve hızlı karar alma yetisinin artırılması amacıyla geliştirilen web yazılımıdır.

20.Kan Hizmet Birimleri Yönetim Sistemi (KHBYS): Ulusal düzeyde kan bağıışı, kan bileşenleri, transfüzyon ve hemovijilans iş süreçlerini izleyen, takip eden, kayıt altına alan ve istatistiklerinin çıkarıldığı bir web yazılımıdır.

21.Halk Sağlığı Yönetim Sistemi (HSYS): Birinci basamak sağlık hizmeti, halk sağlığı hizmeti ve koruyucu önleyici sağlık hizmetine yönelik ihtiyaç duyulan farklı uygulamaların bütünleşik bir yapıda kurgulanması, kaliteli veri toplanması, toplanan verilerin analizinin yapılması, tüm süreçlerin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi ve tek merkezden yönetilebilir olması için geliştirilmiştir. Sistemin modülleri;

- Kullanıcı ve Rol Yönetimi Modülü
- Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS) Web Uygulaması
- Kanseri Tarama ve Takip Modülleri
- Evde Sağlık Hizmetleri Sistemi
- Bağışıklama/Pandemik Uygulamalar
- Misafir Anne Takip Modülü
- İnfluenza Sürveyans Uygulaması

- Ulusal Tüberküloz Sistemi
- Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Uygulaması
- Sosyal Yardım Uygulaması
- Diş Muayene Modülü
- Okul Sağlığı Uygulaması
- Fiziksel Aktivite Takip Modülü
- Sağlıklı Hayat Merkezi (SHM) Uygulamaları
- Hekim Cetveli Uygulaması
- İşitme Tarama Programı (İTP) Sistemi
- İyi Laboratuvar Uygulamaları Sistemi (İLUS)
- Hekim İletişim Sistemi
- Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) Modülü
- Ambalajlı Su Cezaları Uygulaması
- Gezici İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemi
- Sürücü Davranışları Geliştirme Eğitimi (SÜDGE) Uygulaması
- Ulusal Neonatal Tarama Programı (NTP) Modülü
- Hastane Enfeksiyonları Sürveyans Sistemi (İNFLİNE)
- HIV/AIDS Bilgi Sistemi (HABS)
- Hızlı Veri Toplama Sistemi (HTS)
- İzleme ve Değerlendirme Formları Modülü
- Tütün Bağımlılığı Tedavisi İzlem Sistemi (TUBATİS)
- Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel Hastalıklar Sürveyansı (Toplum Temelli Aktif Sürveyans)
- İşyeri Hekimliği Bilgi Sistemi
- Akılcı Antibiyotik Web Servisleri

22.Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi (LBYS): 81 ilde halk sağlığı laboratuvarı ile merkez klinik ve klinik dışı referans laboratuvarlarının entegrasyonu sağlanarak oluşturulan web tabanlı otomasyon sistemidir.

23.Entegre Kurumsal İşlem Platformu (EKİP): Tüm sağlık kurumları ve tesislerin, insan kaynakları ve ruhsatlandırma süreçlerinin tek çatı altında toplanarak yönetildiği bir sistemdir.

24.Tek Düzen Muhasebe Sistemi (TDMS): Bakanlığımıza bağlı döner sermayeli sağlık kurumlarına ait muhasebe kayıtlarının tutulduğu web tabanlı bir sistemdir.

25.Ek Ödeme Bordro Sistemi (EKOBBS): 2. ve 3. basamak sağlık tesisleri ile ağız dış sağlığı merkezleri ve hastanelerinde döner sermayeden yapılacak ek ödemenin hesaplanarak merkezi bir yazılım üzerinden yapılmasını sağlamak amacıyla geliştirilen uygulamadır.

26.Ulusal Engelliler Veri Bankası (UEVB) Uygulaması: Engelli raporu vermeye yetkisi olan sağlık kurumları tarafından hastaların raporlarının kayıt altına alınmasına ve ortak bir alandan takip edilmesine olanak sağlayan uygulamadır.

27.Ortak Giriş Noktası Uygulaması: Bakanlığımızda kullanılan uygulamalara tek bir giriş noktasından farklı giriş yöntemleri ile güvenli bir şekilde giriş yapılmasını sağlayan uygulamadır.

28.Evde Sağlık Hizmetleri Çağrı Merkezi: Evde sağlık hizmetlerinde ihtiyacı olan bireylerin muayene, tetkik, tahlil, tedavi, tıbbi bakım ve rehabilitasyonlarının evinde ve aile ortamında yapılması, bu kişilere ve aile bireylerine sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin bir bütün olarak birlikte verilmesi amacıyla kurulmuş çağrı merkezidir.

29.Verit Ambarı, Verit Madenciligi ve Verit Hazırlama Çalışmaları: 2023 yılında Adalet Bakanlığı ile Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) entegrasyonu için çalışmalar başlatılmış olup canlı ortam testlerine başlanmıştır. İlgili entegrasyon sayesinde mahkemelerin ihtiyaç duymuş oldukları sağlık verileri UYAP üzerinden sorgulanabilecektir. Bu kapsamda MHRS, Teleradyoloji, e-Rapor, ÖBS, e-Reçetem ve e-Nabız sistemleri ile entegrasyonlar yapılmıştır. Adalet Bakanlığının ilgili birimlerin verilerine tek platform üzerinden erişmesi sağlanmıştır.

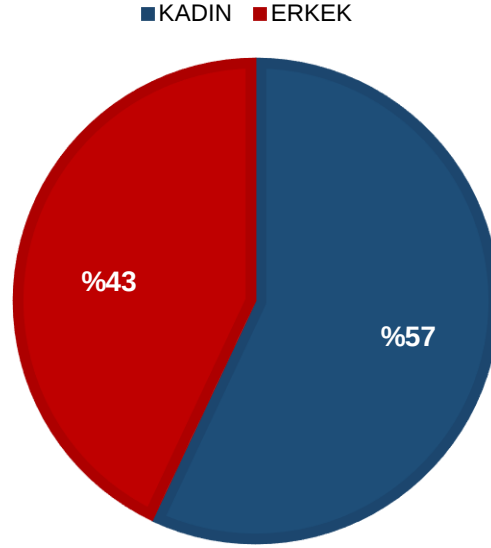
4. İnsan Kaynakları

2023 yılsonu itibarıyla Bakanlığımızda 56.628'i uzman hekim, 19.574'ü asistan hekim ve 49.107'si pratisyen hekim olmak üzere toplam 125.309 hekim çalışmaktadır. Dış hekim 12.916, eczacı 5.151, hemşire 177.866, ebe 56.310 ve diğer personel 477.346 olmak üzere toplam personel sayımız 854.898 olmuştur. Tüm personelimizin %57'si kadın, %43'ü ise erkektir.

Tablo 3: Sağlık Bakanlığı Personel Sayıları, 2023

Sınıf/Ünvan	Sayı
Uzman Hekim	56.628
Asistan Hekim	19.574
Pratisyen Hekim	49.107
Dış Hekimi	12.916
Eczacı	5.151
Hemşire	177.866
Ebe	56.310
Diğer Personel	477.346
Toplam	854.898

Grafik 1: Fiili Çalışan Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı (%), 2023

5. Sunulan Hizmetler

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini planlar, teknik düzenleme yapar, standartları belirler ve bu hizmetler ile sunucularını sınıflandırır ve bununla ilgili iş ve işlemleri yaptırır.
- Organ ve doku nakli, kan ve kan ürünleri, diyaliz, üremeye yardımcı tedavi, evde sağlık, yanık, yoğun bakım gibi özellikli planlama gerektiren sağlık hizmetlerini planlar ve bu hizmetleri sunan kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar.
- Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin verir ve ruhsatlandırır, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal eder.
- Sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirler veya tasdik eder.
- Hasta hakları ile hasta ve çalışan güvenliğine yönelik düzenleme yapar.
- Sağlık kurum ve kuruluşlarının mevzuat ile belirlenen politika ve düzenlemelere uyumunu denetler, gerekli yaptırımları uygular.
- Planlama ve standartlar oluşturulması için gerekli komisyonları kurar.
- Sağlık kurum ve kuruluşları ile hizmetten faydalananlar arasında doğabilecek ihtilafların çözümüne yönelik usulleri belirler.
- Geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları ile ilgili düzenleme yapar ve sağlık beyanı ile yapılacak her türlü uygulamalara izin verir ve denetler, düzenleme ve izinlere aykırı faaliyetleri ve tanıtımları durdurur.
- Sağlık hizmetlerinde kalite ve akreditasyon kuralları belirler ve uygulanmasını sağlar.
- Sağlık turizmi uygulamalarının geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yapar, ilgili kurumlarla koordinasyon sağlar.

- İlgili mevzuat çerçevesinde kişisel verilerin korunmasına ve veri mahremiyetinin sağlanmasına yönelik düzenleme yapar.
- Tıpta uzmanlık eğitimi ile ilgili iş ve işlemleri yürütür.
- Sağlık insan gücü planlaması yapar, sayı ve nitelik olarak ihtiyaca uygun insan gücü yetiştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapar.
- Mevcut sağlık insan gücünü, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar düzeyinde planlar ve istihdamın bu plan çerçevesinde yürütülmesini denetler.
- Sağlık meslek mensuplarının uyum, hizmet içi eğitim, sertifikalı eğitim, görevde yükselme ve ünvan değişikliği eğitimleri ve benzeri eğitimleri ile ilgili düzenlemeleri yapar, koordine eder, kredilendirme, izleme ve denetimini sağlar.
- İlgili kuruluşlarla iş birliği yaparak sağlık mesleklerinin standartlarını belirler, eğitim müfredatlarının kanıta dayalı olarak güncellenmesini ve geliştirilmesini sağlar, sağlık meslek mensuplarının sertifikasyonu ile ilgili işleri yapar veya yaptırır.
- Sağlık meslek mensuplarının tescil işlemlerini yapar, kayıtlarını tutar, personel hareketlerini takip eder.
- Bağlı kuruluşların sağlık hizmetleri sınıfına ait personelinin ihtiyaç planlamasını yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.
-

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

- Halk sağlığını korur ve geliştirir, sağlık için risk oluşturan faktörlerle mücadele eder.
- Birinci basamak sağlık hizmetlerini yürütür, bu amaçla birinci basamak sağlık kuruluşlarını kurar ve işletir, gerektiğinde bunları birleştirir, ayırır, nakleder veya kapatır.
- Bulaşıcı, bulaşıcı olmayan, kronik hastalıklar ve kanser ile anne, çocuk, ergen, yaşlı ve engelli gibi risk gruplarıyla ilgili olarak izleme, sürveyans, inceleme, araştırma, bağışıklama ve kontrol çalışmaları yaparak bunlarla ilgili verilerin toplanmasını sağlar, belirlenen hedefler doğrultusunda plan ve programlar hazırlar, uygulamaya koyar, denetlenmesini sağlar, değerlendirir ve gerekli önlemleri alır.
- Yaşam kalitesini yükseltecek alışkanlıkları kazandırarak toplumdaki tüm bireylerin sağlığını geliştirir; hatalı beslenme alışkanlıkları, obezite, sigara ve benzeri zararlı maddelerin yol açtığı sağlık riskleri ve tehditleri ile mücadele eder, bu hususları izler, araştırır, veri toplanmasını sağlar ve değerlendirir.
- Birey, toplum ve çevre sağlığını etkileyen ve genel sağlığı ilgilendiren her tür etkeni incelemek, teşhis etmek, değerlendirmek ve kontrol etmek üzere gerekli laboratuvar hizmetlerinin organizasyonunu sağlar ve ulusal referans laboratuvarı kurar ve işletir, içme suları, biyosidal ürünler gibi görev alanına giren konularda tüketici güvenliği ile ilgili tedbirleri alır ve buna yönelik her türlü iş ve işlemi tesis eder.
- Sağlık tehditlerine yönelik erken uyarı ve cevap geliştirilmesi amacıyla gerekli organizasyonu sağlar, halk sağlığını tehdit eden konularda gereken tüm tedbirleri alır ve gerektiğinde müeyyide uygular.

- Biyolojik ürünler ve test materyali ile benzeri ürünlerle ilgili araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunur, bu ürünleri temin eder veya edilmesini sağlar, üretir ve gerektiğinde üretir.
- Görev ve sorumluluk alanıyla ilgili olarak hizmet standardizasyonunu sağlar, meslek personelinin yetişmesi için ilgili kurumlarla iş birliği yaparak eğitim programları hazırlar, eğitim ve yayın faaliyetinde bulunur.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığa bağlı hastaneleri, ağız ve diş sağlığı merkezlerini ve benzeri sağlık kuruluşlarını kurar ve işletir, gerektiğinde bunları birleştirir, ayırır, nakleder veya kapatır.
- Sağlık kuruluşlarında her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin yürütülmesini sağlar, faaliyetleri izleyip ve değerlendirerek iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırır.
- Performans değerlendirmesi yapar ve değerlendirme sistemi için her türlü alt yapıyı kurar.
- Sağlık kuruluşlarında hasta haklarına, hasta ve çalışanların sağlığına ve güvenliğine yönelik iyileştirme çalışmaları yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Afetlerde ve acil durumlarda ülke genelinde sağlık hizmetlerini planlar ve yürütür.
- Hastane öncesi acil sağlık hizmetlerine ait birimleri kurar ve işletir. Gerektiğinde hastane acil servisleri ile entegre eder, ilgili birimlerin faaliyetlerini izler, değerlendirir, hasta nakil ve sevk koordinasyonunu sağlar.
- Kara, hava ve deniz ambulanslarının temin, tahsis, sevk ve idaresini sağlar.
- Yurtiçinde meydana gelen afet ve acil durumlardaki tıbbî kurtarma ve acil sağlık hizmetlerini ilgili tüm taraflarla iş birliği ve koordinasyon içinde sağlar.
- Yurtdışında meydana gelen afet ve acil durumlarda ulusal ve uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği içinde sağlık ve insanî yardım faaliyetlerine katılır.
- Afet ve acil durumlara yönelik sağlık hizmetlerinin sunumunda ihtiyaç duyulacak haberleşme, ilaç, tıbbi ve teknik malzemelere yönelik planlama, tedarik, dağıtım ve depolama faaliyetlerini yürütür, acil sağlık hizmetlerinin sunumu için gerekli telsiz haberleşme altyapısını kurup işletir.
- Tehlikeli kimyasal ve biyolojik maddelere bağlı sağlık tehditlerine yönelik hazırlık ve cevap geliştirilmesi amacıyla gerekli organizasyonu sağlar.
- Toplumun ilkyardım bilgi ve becerisinin geliştirilmesi amacıyla gerekli eğitim faaliyetlerini planlar ve yürütür.

- Görev ve sorumluluk alanı ile ilgili personelin yetiştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde eğitim programı hazırlar ve uygular, tatbikat organizasyonları yapar, ulusal ve uluslararası tatbikatlara katılır.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü

- Toplumun ve bireyin sağlığı ile ilgili bilgi, farkındalık ve kontrol yeteneklerini artırıcı ve bu konuda sorumluluk almalarını ve karar süreçlerine katılımlarını teşvik edici faaliyetler yapar.
- Sağlığı doğrudan ve dolaylı olarak etkileyen faktörlerin ve sosyal belirleyicilerin iyileştirilmesine yardım edecek düzenlemeler yaparak birey sağlığının korunması ve sağlık düzeyinin yükseltilmesine yönelik davranış değişikliği oluşturmak ve sürdürmek için faaliyetler yapar.
- Sağlığın teşviki ve geliştirilmesine yönelik bilimsel çalışmalar yapar veya yaptırır, eğitim kurumları ve basın yayın organları aracılığı ile toplumu bilgilendirme kampanyaları yapar veya yaptırır.
- Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması, önlenmesi ve teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin daha verimli kullanılabilmesi için uyarıcı, bilgilendirici ve eğitici mahiyette programlar hazırlar veya hazırlatır.
- Bakanlığın halkla ilişkilerini ve bilgi edinme hizmetlerini yürütür.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

- Sağlık alanında kullanılan bilişim sistemleri ve iletişim teknolojileri ile ilgili ülke çapında politika, strateji ve standartları belirler.
- Kişisel sağlık verileri ile ülke düzeyinde sağlık durumu ve sağlık hizmetlerine ilişkin veri ve bilgi akışını içeren her türden bilgi sistemleri ve projelerini yapar ve yaptırır.
- Sağlık bilgi sistemleri ve teknolojileri alanında uluslararası gelişmeleri izleyerek, ülke uygulamalarını ve tecrübelerini paylaşır, gerektiğinde uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapar.
- Sağlık bilişimi ve teknolojisi alanında çalışacak kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilerin uyacakları kuralları belirler, uygular, gerektiğinde bunların yazılım ve ürünlerinin uygunluğuna karar verir ve müelliflerini yetkilendirir.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın ve bağlı kuruluşların hizmetlerinde kullanılacak binalar için belirlenen ihtiyaç programlarına uygun olarak mühendislik hizmetlerini yürütür, projelerini hazırlar veya hazırlatır.
- Gerektiğinde ön veya tam proje ile inşaat ihalelerini yapar ve bu hizmetler için müşavirlik hizmeti satın alır.
- Gerektiğinde Bakanlık ve bağlı kuruluşların inşaatlarının kontrolörlüğünü yapar veya yaptırır.
- Sağlık yapılarının standartlarını belirler ve mimarisini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapar.
- Bakanlığın ihtiyaç duyduğu taşınmazların kamulaştırma işlemlerini yürütür.
- Bakanlığın ve bağlı kuruluşların ihtiyacı olan tesislerin yapımını ve mevcut tesislerin yenilenmesini kamu özel iş birliği modeli veya diğer usuller ile gerçekleştirir.
- Sağlık hizmeti sunumunda ihtiyaç duyulan ve ileri teknoloji gerektiren tıbbî cihaz, ürün ve hizmetlerin üretimine, teknolojilerinin geliştirilmesine ve yurtdışından transferine yönelik yerli ve yabancı yatırım ve teknoloji imkânlarını araştırır, teşvik eder ve bu ürünlerin offset ticaretini düzenler.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

- Sağlık alanında yabancı ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla ilişkileri yürütür, geliştirir ve bunlarla ilgili hukukî ve idarî düzenlemelere ilişkin çalışmaları yürütür.
- İkili ve çok taraflı anlaşma ve sözleşmelere ilişkin işlemleri yürütür.
- Avrupa Birliği ile ilişkileri, Bakanlığın ilgili birimleri arasında ve Bakanlık ile diğer kurumlar arasında koordinasyonu gerçekleştirmek suretiyle yürütür.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

- İdarenin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine eder ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütür.
- İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren idare bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlar ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izler ve değerlendirir.
- Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programını hazırlar ve hizmet gereksinimlerini dikkate alarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlar.
- Bütçe kayıtlarını tutar, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplar, değerlendirir ve bütçe kesin hesabı ile malî istatistikleri hazırlar.

- İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirir, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütür.
- Genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütür.
- Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak idarenin faaliyet raporunu hazırlar.
- İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin icmal cetvellerini düzenler.
- İdarenin yatırım programının hazırlanmasını koordine eder, uygulama sonuçlarını izler ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlar.
- İdarenin, diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütür ve sonuçlandırır.
- Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlar ve danışmanlık yapar.
- Ön malî kontrol faaliyetini yürütür.
- İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapar.
- Malî konularda üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın personel planlaması ile personel sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapar ve tekliflerde bulunur.
- Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütür.
- 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütür, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapar veya yaptırır.
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütür.
- Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenler ve yürütür.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Teftiş Kurulu Başkanlığı

- Denetime ilişkin yöntem ve teknikleri geliştirir, denetim alanındaki standart ve ilkelerin oluşturulmasını sağlar, denetim rehberleri hazırlar, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirler alır.

- Bakanlık teşkilatı ile gerektiğinde bağlı ve ilgili kuruluşların ve bunların denetimi altındaki kurum ve kuruluşların iş ve işlemleri hakkında denetim, inceleme ve soruşturma yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

İç Denetim Birimi Başkanlığı

- Risk analizlerine dayalı iç denetim plan ve programlarını hazırlar, geliştirir ve üst yöneticinin onayına sunar. Onaylanan denetim plan ve programlarının uygulanmasını sağlar, denetim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür, üst yönetici tarafından talep edilen ve görev alanına giren program dışı görevleri gerçekleştirir.
- Bakanlığın risk yönetimi, iç kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinlik ve yeterliliğini değerlendirir.
- İç denetim faaliyetleri sırasında tespit edilen veya iç denetim birimine intikal eden inceleme veya soruşturma yapılmasına gerek duyulan hususları üst yöneticinin bilgisine sunar.
- İç denetim faaliyetlerinin sonuçlarını izler. İç denetim faaliyetlerinin değerlendirilmesi, kamu iç denetim standartları ve meslek ahlak kurallarına uygun olarak yürütülmesi ve iç denetim faaliyetlerinin geliştirilmesi için kalite güvence ve geliştirme programı oluşturur, uygular ve geliştirir. Kalite güvence ve geliştirme programı çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarını üst yöneticiye sunar.
- Yıllık iç denetim faaliyet raporunu hazırlar ve üst yöneticiye sunar.
- İç Denetim Biriminin görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilecek bilgi, yetenek, tecrübe ve mesleki yeterliliğe sahip iç denetçi kadrosunu Bakanlığın insan kaynakları politikaları ile uyumlu olarak oluşturur ve bunun için gerekli prosedürleri gerçekleştirir.
- İç Denetim Birimi Yönergesini, iş ve işlem süreçlerini İç Denetim Koordinasyon Kurulu düzenlemelerine uygun olarak hazırlar ve geliştirir.
- İç denetim faaliyetlerinin sonuçları hakkında üst yöneticiye belirli aralıklarla bilgi sunar, iç denetim alanındaki gelişmeler ve en iyi uluslararası uygulamalar konusunda bilgilendirme yapar.
- Denetim raporlarının, raporlama standartları ile belirlenen usul ve esaslara uygunluğunu kontrol eder ve bir örneğini İç Denetim Biriminde muhafaza eder.

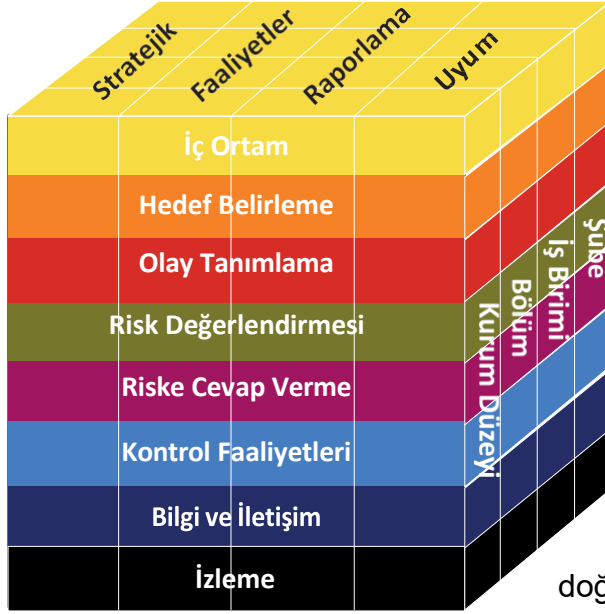
Özel Kalem Müdürlüğü

- Bakanın çalışma programını düzenler.
- Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenler ve yürütür.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- Bakanlığın basınla ilgili faaliyetlerini planlar ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülmesini sağlar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

Avrupa Birliği uygulamaları doğrultusunda etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması amacı ile COSO (The Committee of Sponsoring Organisations of the Tre-adway Commission-Sponsor Olan Kurumlar Birliği) modeli örnek alınmıştır. Hizmetlerin etkinliğini sağlamak, verimliliği arttırmak, idari ve mali raporların güvenliği ve yürürlükteki kanun ve düzenlemelere uygunluğunu ortaya koymak amacıyla bu model doğrultusunda 2010 yılında ilk adım olarak Strateji Geliştirme Başkanlığında pilot iç

kontrol sistemi kurulması çalışmalarına başlanmıştır. Bakanlığımızın diğer merkez birimlerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.

Bakanlığımızda Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planlarımız ikişer yıllık periyotlarda Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan 5018 sayılı Kanunun ikincil ve üçüncül düzey mevzuatı doğrultusunda hazırlanarak uygulamaya konulmuştur. Altışar aylık periyotlarda da üst yönetime raporlanmıştır.

Bakanlığımız 2023-2024 yıllarını kapsayan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (İKEP), Eylem Planı hazırlama grubu ve İzleme Yönlendirme Kurulunun incelemelerinden sonra Makam Onayı ile 16.01.2023 tarihinde yayımlanmıştır. Eylem planında 51 eylem yer almış olup 32 eylemden İl Sağlık Müdürlükleri sorumlu tutulmuştur. Merkez birimlerin sorumlu olduğu eylem sayıları ise hizmet alanlarına göre farklılık göstermiştir.

2023-2024 İKEP ilgili eylemleri kapsamında merkez harcama birimleri ile 81 il sağlık müdürlüğü iç kontrolden sorumlu daire başkanı/başkan ve sorumlu personeline yönelik olarak 2023 yılında toplam 4 çeyrek dönemde 1.180 yönetici ve personele çevrim içi iç kontrol sistemi eğitimleri verilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi çalışmaları kapsamında, Sağlık Bakanlığı iç kontrol olgunluk düzeyi yüksek bulunarak pilot idare olarak seçilmiştir. Bakanlığımızda uygulanan çok sayıda iyi uygulama örneği diğer kamu idarelerine yaygınlaştırılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından raporlanmıştır.

Ayrıca 2023 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi ile “İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi” ve “Kamu Risk Yönetimi Rehberi” taslaklarına ilişkin istişare yapılmıştır.

2023 yılı içerisinde Hazine ve Maliye Bakanlığı yönlendirmesi ile bazı kamu kurumları (Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı) ile Bakanlığımızın bu alanda yapmış olduğu çalışmalar hakkında istişare toplantıları yapılmıştır.

2023-2024 İKEP kapsamında il sağlık müdürlükleri ve her ilde en az bir sağlık tesisinde olmak üzere mali konularda yaşanabilecek sorunlara yönelik araştırma yapılmış ve sonuçlar değerlendirilerek raporlanmıştır. Sözü edilen Mali Araştırma Sonuç Raporu çerçevesinde, özellikle taşra teşkilatı yöneticilerimizden mali alanda rehberlik talebi tarafımıza ulaşmıştır. Bu kapsamda hazırlık çalışmalarına başlanan “Sağlık Bakanlığı Mali Uygulamalar Rehberi” ile mali alanda çalışan Bakanlığımız yönetici/personeline rehberlik edilmesi ve merkez birimlerce hazırlanan ancak Resmî Gazete’de yayımlanmayan mevzuata ulaşmada kolaylık sağlanması hedeflenmiştir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. Temel Politika ve Öncelikler

On Birinci Kalkınma Planı

Amaç
578. Bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi, ekonomik ve sosyal hayata aktif ve sağlıklı bir şekilde katılımlarının temin edilebilmesi için kanıta dayalı politikalarla desteklenen, kaliteli, güvenilir, etkin, mali açıdan sürdürülebilir bir sağlık hizmet sunumu ile bölgeler arası dağılımın iyileştirilmesi, fiziki altyapının ve insan kaynağının niteliğinin artırılması temel amaçtır.
2.2.1.2.2. İlaç ve Tıbbi Cihaz
363. İlaç ve tıbbi cihaz sanayiinde TÜSEB yetkinlikleri artırılarak Ar-Ge, üretim ve eğitim faaliyetleri yanında Start-Up'ları fonlayacak, simülasyon merkezleri oluşturacak, gerektiğinde şirket yapısıyla diğer şirketlerle ortaklıklara girecek, sağlık vadisi ve sağlık teknolojileri geliştirme bölgesi oluşturmada liderlik yapacak ve ihracat odaklı daha yüksek katma değerli ürünler geliştirilmesini sağlayacaktır.
363.1. İlaç ve tıbbi teknolojiler alanında, ülkemizin Ar-Ge ve üretim kapasitesini geliştirmek üzere üniversiteler, araştırma merkezleri, laboratuvarlar, teknoloji firmaları, uygulama merkezleri, hekim ve mühendisler gibi sektörün tüm paydaşlarının yer aldığı entegre bir sağlık ekosistemi olarak Sağlık Vadisi hayata geçirilecektir.
363.2. İlaç ve tıbbi cihaz üretim alanlarının yer alacağı, ortak kullanıma hizmet edecek şekilde teknolojik imkânların bulunduğu, kümelenmeye yönelik desteklerin sağlanacağı sağlık teknoloji geliştirme bölgeleri oluşturulacaktır.
363.3. Sağlık Endüstrileri Dönüşüm ve Araştırma Platformu aracılığıyla ilaç ve tıbbi cihaz alanında yeni nesil sağlık girişimcileri havuzu oluşturulacak ve çeşitli etkinliklerle girişimci, sanayici ve yatırımcılar bir araya getirilecektir.
363.4. Tıbbi cihazların AR-GE'si, pre-klinik çalışmaları, prototip geliştirilmesi, üretim ve üretim sonrası süreçlerine yönelik analiz, doğrulama, test ve ölçüm faaliyetlerini içeren akredite mükemmeliyet merkezi kurulacaktır.
363.6. İlaç ve tıbbi cihaz sektörüne yönelik test, sertifikasyon ve ruhsatlandırma alanında uluslararası tanınırlığa sahip test ve analiz altyapısı geliştirilecektir.
364. Biyoteknolojik ilaçlar gibi yüksek teknoloji gerektiren alanlar başta olmak üzere Ar-Ge, üretim, nitelikli insan kaynağı ve mevzuat konularında ülkemizde gerekli ekosistem oluşturulacaktır.
364.1. 2020 yılında uygulanmaya başlanacak yeni AB tıbbi cihaz direktiflerine uyumlu laboratuvar test ve analiz süreçleri ile ürün belgelendirme süreçlerinde görev alabilecek nitelikte personel eğitilecektir.
364.2. Tıp doktorlarının Ar-Ge faaliyetlerine daha fazla zaman ayırmasını sağlayacak şekilde döner sermayeden aldıkları ek ödemeye ilişkin kriterler yeniden düzenlenecektir.
364.3. Kimyasal, bitkisel, biyolojik ve radyofarmasötik (nükleer) hammaddelerin üretimine yönelik altyapı geliştirilecektir.
364.4. Biyoteknolojik ilaçlara yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması amacıyla, altyapı ve yetkinliklerin geliştirilmesi sağlanacaktır.
366. Klinik araştırmalarda ülkemizin bölgede lider ülke konumuna gelmesi sağlanacaktır.

Amaç

366.1. Ruhsat öncesinde yapılan klinik araştırmaların koşul aranmaksızın Ar-Ge faaliyeti kapsamına alınması sağlanacak, klinik araştırmaların Ar-Ge destekleri farklılaştırılacaktır.

366.2. Klinik araştırma öncesi ilaç ve tıbbi cihaz Ar-Ge çalışmalarının yapılabilmesi için uluslararası tanınır İyi Laboratuvar Uygulamaları sertifikasına sahip pre-klinik araştırma merkezleri kurulacaktır.

366.3. Klinik araştırma taraflarının ve kamuoyunun klinik araştırmalar konusunda farkındalık düzeyi artırılacaktır.

366.5. Klinik araştırmalarda uluslararası desteklerden (AB fonları ve NIH fonları gibi) alınan payın artırılması için uluslararası düzeyde Türkiye'nin görünürlüğünü artıracak ağlara üyelikler sağlanacaktır.

367. Sağlık endüstrileri alanında yatırım, üretim, ihracatın artırılması, teknolojinin geliştirilmesi için yetkilendirilen Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesinin etkin çalışması sağlanacaktır.

2.2.2.3. Turizm

425. Daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerinin geliştirilmesi, konaklama süresinin uzatılması, konaklama dışı harcama alanlarının yaratılması ve harcama eğilimi yüksek ziyaretçilere ulaşılması yoluyla kişi başı harcama artırılacaktır.

425.2. Ortalama konaklama süresini artıracak ve turizmin yılın tamamına yayılmasını sağlayacak sağlık turizminin geliştirilmesi için tanıtım ve yatırım faaliyetleri yürütülecektir.

2.2.3.1. Kamu Yatırım Politikaları

438. KÖİ Modeli ile inşası devam eden toplam 18.716 yataklı 11 adet şehir hastanesi ile Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu Kurtköy-Akyazı ve Kınalı Odayeri Kesimleri, Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolunun Malkara Çanakkale Kesimi, Menemen-Aliağa Çandarlı Otoyolu, Ankara-Niğde Otoyolu, Aydın-Denizli Otoyolu, İstanbul Havalimanı 2. Etapı, Çeşme Havalimanı, Salıpazarı Kruvaziyer Limanı, Haliç Yat Limanı ve Kompleksi Projeleri tamamlanacaktır.

2.2.3.10. Gümrük Hizmetleri

528. Ticaret erbabı ve yolcuların iş ve işlemlerinde gümrük mevzuatına uyumunun artırılması kapsamında, mükelleflerin ihtiyaç duydukları bilgi ve belgelerin güncel, doğru, anlaşılır ve kolay erişilebilir şekilde yayımlanması sağlanacaktır.

528.2. İlgili kurumların internet sitelerinde görev alanlarına giren gümrük ile ilgili mevzuat, işlemler, ücretler ve belgeler hakkında bilgiler güncel, yeterli ve açık bir şekilde yayımlanacaktır.

2.3.3. Sağlık

579. Bulaşıcı olmayan hastalık risklerine yönelik olarak, sağlıklı yaşam tarzı teşvik edilecek; koruyucu ve tedavi edici hizmet kapasitesi geliştirilecek; çevre sağlığı, gıda güvenilirliği, fiziksel aktiviteye elverişli sahalar, sağlık okuryazarlığı, iş sağlığı ve güvenliği alanlarında sektörler ve kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon artırılacaktır.

579.1. Sağlıklı yaşam tarzının teşvik edilmesi için sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam alışkanlıkları kazandırılmasına yönelik eğitim, kamu spotu, kampanyalar gibi bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

579.2. Gıda güvenilirliği, obezite, çevre sağlığı gibi konularda çok paydaşlı sağlık sorumluluğu modeli güçlendirilecektir.

579.3. Bulaşıcı olmayan hastalıklara yönelik risk faktörlerinin azaltılabilmesi için erken teşhis hizmetlerinin etkinliği artırılacaktır.

Amaç

580. Birinci basamak sağlık hizmetlerine ayrılan kaynakların akılcı, etkin ve verimli kullanılması sağlanacaktır.

580.1. Aile hekimlerince sunulan sağlık hizmetlerini nitelik ve nicelik olarak iyileştirmek suretiyle ihtiyacın bu aşamada karşılanması sağlanacaktır.

580.2. Sağlıklı hayat merkezlerinin sayısı artırılabacak, bu merkezlerle kuvvetlendirilmiş ve entegre edilmiş bir aile hekimliği yapısı oluşturularak gerekli olan birinci basamak sağlık hizmetleri verilecektir.

580.3. Bulaşıcı olmayan hastalıklar başta olmak üzere, hastalıklara ilişkin tarama ve teşhis gibi süreçlerde aile hekimlerinin sorumlulukları artırılabacaktır.

580.4. Aile hekimliği performans sistemi, ikinci ve üçüncü basamaklardaki performans sistemiyle entegre bir biçimde, teşhis ve tedavinin isabetliliği ve hizmet miktarıyla orantılı olarak yeniden tasarlanacaktır.

580.5. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin daha fazla kullanılmasını sağlamak için finansal tedbirler alınacaktır.

580.6. Birinci basamak sağlık personeline yönelik hizmet içi eğitimler yeniden tasarlanacaktır.

581. Bağımlılıkla mücadele alanında yürütülen sağlık hizmetlerine erişim kolaylaştırılacak, bu alandaki faaliyetlerin etkinliği periyodik olarak izlenecektir.

581.1. Kamu kurum ve kuruluşlarının bağımlılıkla mücadele konusunda etkinliğinin artırılması, sunulan hizmetlerin genişletilmesi ve erişilebilirliğinin artırılması için ihtiyaç duyulan insan kaynağının temini, altyapının kurulması ve cari harcamaların karşılanması amacıyla bütçe imkânları artırılacaktır.

581.2. Bağımlılıkla mücadele konusunda danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine kolay erişiminin sağlanmasını teminen bu hizmetlerin verildiği merkezlerin sayısı artırılabacak, sunulan hizmetin kalitesi yükseltilecektir.

581.3. Zorunlu tedavi kararlarının uygulanabileceği özelleşmiş tedavi merkezlerinin sayısı artırılabacaktır.

581.4. Alkol, tütün ve uyuşturucu gibi zararlı maddelerin kullanımıyla mücadele konusunda bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

581.5. Bağımlılıkla mücadeleye yönelik yürütülen faaliyetlerin sonuçları ile toplumdaki madde kullanım sıklığı periyodik olarak yapılacak bilimsel araştırmalarla izlenecektir.

582. Evde sağlık hizmetleri yaygınlaştırılacak, başta kırsalda yaşayanlar olmak üzere yaşlılara sunulan sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, yaşlılara yönelik koruyucu ve tedavi edici hizmetlerin güçlendirilmesi sağlanacaktır.

582.1. Evde sağlık hizmetleri yaygınlaştırılarak erişim, etkinlik ve kalite artırılabacak ve yoğun bakım, palyatif bakım ve geriatri hizmetinin evde bakım hizmetleri ile entegrasyonu sağlanacaktır.

582.2. Yaşlılara yönelik sağlık izlemleri gerçekleştirilecek, yaşla birlikte artan hastalıklara ilişkin koruyucu ve tedavi edici hizmetler güçlendirilecek, geriatri ve palyatif bakım hizmetleri sunan merkezlerin sayısı artırılabacaktır.

583. Acil sağlık, yoğun bakım, onkoloji, organ nakli hizmetleri gibi özellikli sağlık hizmetlerinin kapasitesi artırılarak hızı ve kalitesi yükseltilecektir.

583.1. Özellikli sağlık hizmetleri merkezileştirilecek ve bu alanlarda hizmet veren hekimlere yönelik yönetim modeli oluşturulacaktır.

583.2. Acil servis hasta yoğunluğuna göre ihtiyaç olan yerlerde alternatif muayene alanları oluşturulacaktır.

Amaç

583.3. Acil sağlık hizmetlerinde ambulansların etkin kullanımı sağlanacak ve hastaneler ile 112 Kontrol Komuta Merkezleri arasındaki koordinasyon güçlendirilecektir.

583.4. Kamu ve özel sağlık hizmet sunucularında yoğun bakım hizmetleri amacına uygun kullanılacak biçimde etkinleştirilecektir.

584. Sağlık hizmetinin kalitesinin geliştirilmesi için hizmet sunucularına yönelik akreditasyon sistemi kurulacak, klinik kalitenin takibi ve denetiminde standart ve etkili bir süreç oluşturulacak, klinik rehberlerin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

584.1. Sağlık hizmetlerinde klinik kalitenin ölçümü ve geliştirilmesi sağlanacak, klinik rehberlerin uygulanması yaygınlaştırılacaktır.

584.2. Akredite olan sağlık hizmet kuruluşu sayısı artırılacaktır.

585. Veri ve kanıta dayalı politika oluşturmada girdi olarak kullanılabilir, bilimsel araştırma ve analizlerde kullanılmaya elverişli, uluslararası karşılaştırmalara olanak sağlayan kalite ve ayrıntıda veri üretimi sağlanacaktır.

585.1. Sağlık veri setleri yeniden yapılandırılarak, veri kalitesi artırılacak ve uluslararası mukayeseye imkân veren bir veri altyapısının oluşturulması sağlanacaktır.

585.2. Kurumlar arası veri paylaşımı konusunda iş birliği ve koordinasyon geliştirilecektir.

586. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarında ürün ve hizmet güvenilirliği ile standardizasyonun sağlanmasına yönelik hukuki düzenlemeler tamamlanacak, kontrol-denetim mekanizması oluşturulacaktır.

586.1. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına ilişkin hukuki düzenlemeler tamamlanacaktır.

586.2. Geleneksel ve tamamlayıcı tıpta merkez sayısı ve kamu hastanelerindeki ünite sayısı artırılacak, kontrol ve denetim mekanizmaları oluşturulacaktır.

587. Tedarik zincirinin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamak için uçtan uca yönetim yapısı oluşturulacaktır.

587.1. İhtiyaç planlama, satın alma, sipariş, stok, lojistik ve sözleşme yönetimi alanlarında hukuki düzenlemeler ve bilişim altyapısı çalışmaları yapılacaktır.

587.2. Sağlık market çalışmaları kapsamında; sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir.

587.3. Simülasyon destekli tıp eğitimi, biyomedikal mühendislik eğitimi ve hastane eczacılığı eğitimi vermek amacıyla Simülasyon Destekli Eğitim ve Uygulama Merkezleri açılacaktır.

587.4. İlaç ve tıbbi sarf malzeme kullanım değerlendirme komisyonları kurularak aynı endikasyon için hekimler tarafından oluşturulan tedavi maliyetleri karşılaştırılarak gereksiz/yetersiz kullanımların önüne geçilmesi ve akılcı ilaç, akılcı tıbbi sarf malzemesi ve akılcı laboratuvar uygulamalarının kullanılması sağlanacaktır.

587.5. Akılcı ilaç kullanımı konusunda bilinç düzeyi artırılacak, izleme ve değerlendirme çalışmaları güçlendirilecektir.

587.6. Antibiyotikler, solunum sistemi ilaçları ve psikiyatride kullanılan ilaçlar başta olmak üzere akılcı ilaç kullanımına yönelik özendirici ve zorlayıcı mekanizmalar oluşturulacaktır.

587.7. Yaşlı hastalar ve kronik hastalığı olan bireyler öncelikli olmak üzere kamuoyu bilinçlendirme faaliyetleri yoluyla akılcı ilaç kullanımı konusunda farkındalık artırılacaktır.

587.8. Hekimlerin akılcı ilaç kullanımı konusunda desteklenmesi ve denetimi karar destek sistemi kurulacaktır.

Amaç

587.9. Antimikrobiyal direncin düşürülmesine yönelik veteriner hekimlikte kullanılan ilaçların akılcı kullanımı konusunda ilgili kurumlar tarafından ortak çalışmalar yürütülecektir.

589. Ülkemizin sağlık turizmi alanında tanınırlığı ve tercih edilişliği artırılacak ve sağlık turizmi hizmet kapasitesi nitelik ve nicelik olarak geliştirilecektir.

589.1. Sağlık turizmine yönelik hukuki düzenlemeler tamamlanacak, akreditasyon ve denetim altyapısı güçlendirilecektir.

589.2. Medikal turizmin, termal turizmin yanı sıra yaşlı ve rehabilitasyon turizmiyle olan entegrasyonu sağlanacaktır.

589.3. Sağlık turizmi alanında ülkemizin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülecektir.

590. Sağlık sisteminde hizmet sunucusu ve ödeyici rolleri, hizmet kalitesi, mali sürdürülebilirlik, denetim, performans başta olmak üzere daha etkin bir biçimde yerine getirilecek şekilde güçlendirilecektir.

590.3. Sağlık hizmet sunumunda kullanılan hizmet sunum fiyat yapısının doğru, gerçekçi ve verimliliği özendiren bir yapıya kavuşturulmasını sağlamak üzere Teşhis İlişkili Gruplar yöntemi uygulanarak yeni ve etkin bir fiyatlandırma yapısına geçilecektir.

590.4. Üniversite hastanelerinin hastane işletmeciliği ayrıştırılarak, eğitim ve öğretim hizmetlerinin etkin bir şekilde sunumuna imkân verecek şekilde yönetim, hizmet sunumu ve finansman yapısı itibarıyla sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulacaktır.

591. Sağlık harcamalarında etkinliğin sağlanması için arz ve talep yönlü düzenlemeler hayata geçirilecektir.

591.1 İhtiyaç dışı tetkik, tahlil ve diğer işlemlerin azaltılması için tıbbi verilerin sisteme daha iyi entegre olması sağlanacaktır.

591.2. Ortalamanın üzerinde yapılan tetkik ve tahlil işlemlerine ilişkin bir izleme ve bilgilendirme sistemi kurulacaktır.

2.3.5. Kadın

603. Kadınlara sunulan sağlık hizmetleri iyileştirilip, farkındalık çalışmaları aracılığıyla sağlık bilincinin yükseltilmesi sağlanacaktır.

603.1. Ülke genelinde kanser tarama programına uygun hedef gruptaki kadınların programa katılımlarının artırılması için farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

603.2. Kadınlarda sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi amacıyla farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.

2.3.6. Çocuk

606. Erken dönem çocuk bakım, eğitim ve gelişimine yönelik hizmetlerin sunumu ile erişilebilirliğinin artırılması ve niteliğinin yükseltilmesi sağlanacaktır.

606.2. Anne babalara yönelik olarak çocukların yaş ve gelişme düzeylerine uygun beslenme, büyüme, eğitim ve oyun içerikli materyaller geliştirilecektir.

613. Çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddeti önleyecek program ve uygulamalar geliştirilecek, risk altındaki çocuklara ve ailelerine yönelik hizmetler ile psiko-sosyal destek programları yaygınlaştırılacaktır.

613.4. Çocuk İzlem Merkezlerinin hukuki altyapısı tamamlanacak ve sayıları artırılacaktır.

614. Çocukların ve ebeveynlerin ihtiyaçları doğrultusunda psiko-sosyal destek hizmetleri yaygınlaştırılacak, riskli ve a-tipik gelişim gösteren çocuklara uygun gelişimsel müdahaleler, izlenme ve yönlendirmeler yapılacak, çocuklar arasında sağlık, sosyal medya ve hukuk okur-yazarlığı artırılacaktır.

614.2. Eğitim ve sağlık kurumlarında ebeveyn rehberliğine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Amaç

614.3. Okullarda ve sosyal hizmet merkezlerinde sağlık, beslenme, hukuk ve sosyal medya okuryazarlığı becerilerini güçlendirecek program ve faaliyetler yürütülecektir.

614.4. Çocukluk çağında obezitenin sonlandırılmasına, sağlıklı beslenmenin ve fiziksel hareketliliğin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

617. Çocukların bağımlılık yaratan davranış ve maddelerden korunmalarına yönelik tedbirler alınacak, tedavi merkezlerinin nitelik ve niceliği artırılacak, sosyal rehabilitasyon ve uyum hizmetleri geliştirilecektir.

617.1. Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezleri (ÇEMATEM) ile buralarda istihdam edilen nitelikli personel sayısı artırılacaktır.

617.2. Bağımlılığa yönelik olarak çocuklarla çalışan profesyonel sayısı artırılacaktır.

617.3. Bağımlılıkla mücadele amacıyla çocuklara, ailelere ve çocuklarla çalışan profesyonellere yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve eğitimler sürdürülecektir.

2.3.7. Gençlik

622. Bağımlılık yapıcı maddelerle etkin mücadele edilecek, bu maddelerin kullanım durumunu tespit etmeye yönelik araştırma ve hizmetlere devam edilecek, sosyal rehabilitasyon ve uyum hizmetleri geliştirilecektir.

622.1. Bağımlılık yapıcı maddelerin ilgi çekici olmaktan çıkarılması, sigara ve alkol gibi maddelerin erişilebilirliğinin zorlaştırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır.

622.2. Gençlerin ve gençlik alanındaki profesyonellerin bağımlılıkla mücadele konusunda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi yönünde çalışmalara devam edilecektir.

622.3. Bağımlılığa yönelik olarak gençlerle çalışan profesyonel sayısı artırılacaktır.

650. Sporcu sağlığı merkezleri, hizmet kalitesi ve çeşitliliği artırılarak yaygınlaştırılacak, spor hekimi ihtiyacının giderilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.

650.1. Sporcu sağlığı merkezleri konusunda bölgeler itibarıyla mevcut durum ve ihtiyaç tespiti çalışması yapılacak, ihtiyaca göre yeni merkezlerin kurulması sağlanacaktır.

650.2. Spor hekimi ihtiyacı tespit edilerek yeterli sayıda uzman hekimin yetiştirilmesi sağlanacaktır.

B. İdarenin Stratejik Planda Yer Alan Hedefleri

Bakanlığımızın misyon ve vizyonunun gerçekleştirilmesine yönelik amaç ve hedefleri ile stratejilerini ortaya koyan 2019-2023 dönemini kapsayan üçüncü Stratejik Planı, Bakanlığın ve sağlık sektörünün ihtiyaçları, uluslararası bütünleşmenin gerekleri, sağlık alanında uluslararası en iyi uygulama örnekleri ve sağlık otoritelerinin tecrübeleri ışığında hazırlanmış ve 20 Aralık 2019 tarihinde web sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu 2019-2023 Stratejik Planı, Ülkemizde ve tüm dünyada yaşanan COVID-19 pandemisi nedeniyle öngörülmeleyen durumların ortaya çıkması neticesinde, 2022-2023 yılları için güncellenmiş ve güncellenmiş versiyon 2022 yılında uygulamaya konulmuştur. Stratejik Planda Bakanlığımızın amaç ve hedefleri ile bunların gerçekleştirilmesine yönelik stratejiler ve performans göstergelerine yer verilmiş ve Bakanlığımızın faaliyetlerine yön vermesi istenilen toplam 6 amaç belirlenmiştir.

Bunlar:

1. Sağlıklı yaşamı teşvik etmek ve yaygınlaştırmak,
2. Birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirerek sağlık sistemi içerisindeki etkinliğini artırmak,
3. Sağlık hizmetlerinin erişilebilir, etkili, etkin ve kaliteli sunumunu sağlamak,
4. Sağlık hizmetlerinde bütünlük sağlığı hizmet modelini hayata geçirmek,
5. Vatandaş ile sağlık çalışanının memnuniyetini artırmak ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak,
6. Ülkemizin sosyoekonomik kalkınmasına ve küresel sağlığa katkıda bulunmak; sağlık endüstrilerinde milli teknolojiyi geliştirmek ve yerli üretimi artırmak olarak belirlenmiştir.

STRATEJİK AMAÇ 1

Sağlıklı yaşamı teşvik etmek ve yaygınlaştırmak

Hedef 1.1 Sağlıklı beslenme alışkanlıklarını kazandırmak ve geliştirmek

Hedef 1.2 Hareketli hayat alışkanlıklarını kazandırmak ve geliştirmek

Hedef 1.3 Tütün ve tütün ürünleri ile mücadeleyi sürdürmek ve kullanımlarını azaltmak

Hedef 1.4 Alkolün zararlı etkilerinden tüm toplumu korumak

Hedef 1.5 Uyuşturucu kullanım oranlarını azaltmak

Hedef 1.6 Ruh sağlığına ilişkin risklerden bireyleri korumak ve ruhsal bozukluklar konusunda farkındalığı artırmak

Hedef 1.7 Toplumsal farkındalığı artıracak sistematik iletişim faaliyetleri ile sağlıklı hayat tarzını yaygınlaştırmak

Hedef 1.8 Kendi sağlığının önemini farkında olan, sağlık sistemini etkin olarak kullanan ve sağlık okuryazarlığı yüksek bir toplum oluşturmak

STRATEJİK AMAÇ 2

Birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirerek sağlık sistemi içerisindeki etkinliğini artırmak

Hedef 2.1	Kuvvetlendirilmiş bir aile hekimliği yapısıyla çok disiplinli ve tercih edilen birinci basamak sağlık hizmetleri vermek
Hedef 2.2	Birinci basamak performans sistemini tüm paydaşlar için kalite, memnuniyet ve çıktı odaklı bir yapıya dönüştürmek
Hedef 2.3	Bütün adımları baştan sona planlanmış, standart ve bireyin takibini etkin şekilde yapan sistemler ve teknolojik araçları bünyesinde barındıran birinci basamak hizmet süreçleri oluşturmak
Hedef 2.4	Birinci basamak sağlık personeli yetkinliklerini; uzmanlık programları, eğitim müfredatlarında yapılacak iyileştirmeler ve hizmet içi eğitimlerle destekleyerek geliştirmek

STRATEJİK AMAÇ 3

Sağlık hizmetlerinin erişilebilir, etkili, etkin ve kaliteli sunumunu sağlamak

Hedef 3.1	Sağlık hizmetlerinde klinik kaliteyi iyileştirmek
Hedef 3.2	Ayakta tedavi ve acil servis sağlık hizmetlerindeki etkinlik ve verimliliği artırmak
Hedef 3.3	Sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliğini artırmak ve sürdürülebilirliğini korumak
Hedef 3.4	Acil durum ve afetlerde sağlık hizmetlerini daha hızlı ve kaliteli verecek şekilde güçlendirmek
Hedef 3.5	Kamu hastanelerinde uygulanan performans yönetimini ve ek ödeme yöntemini sağlık sisteminin amaç ve ihtiyaçlarına uygun şekilde güncellemek

STRATEJİK AMAÇ 4

Sağlık hizmetlerinde bütünlük sağlığı hizmet modelini hayata geçirmek

Hedef 4.1	Bulaşıcı olmayan hastalıkların erken teşhisinde ve hastalıklara bağlı komplikasyonların yönetilmesinde etkinliği artırmak
Hedef 4.2	Anne sağlığına yönelik koruyucu tedbir ve destek sağlayacak sistem geliştirerek anne ölümlerini en aza indirmek
Hedef 4.3	Bebek ve çocuk sağlığı alanında risk faktörlerini önleyen ve koruyucu hizmet sunan sistemi güçlendirerek bebek ve çocuk ölümlerini en aza indirmek
Hedef 4.4	Bulaşıcı hastalıklardan kaynaklı hastalık yükünü en aza indirmek
Hedef 4.5	Bireylerin ruh sağlığını takip etmek, korumak ve iyileştirmek
Hedef 4.6	Bedensel ve zihinsel şartları sebebiyle özel ihtiyacı olan bireylerin uygun sağlık hizmetlerine daha kolay erişimini sağlamak
Hedef 4.7	Çalışan sağlığı hizmetlerini iyileştirerek çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek
Hedef 4.8	Göç sağlığı hizmetlerinde etkinliği ve kapasiteyi artırmak

Hedef 4.9	Uyuşturucu ve diğer bağımlılık yapıcı ürünlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinde erişim ve kaliteyi artırmak
Hedef 4.10	Uluslararası sağlık risklerine karşı halkımızı etkin bir şekilde korumak
Hedef 4.11	Çevresel faktörlerin sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak
Hedef 4.12	Sağlık sorumluluğunun geliştirilmesine yönelik çok paydaşlı yönetim modelini güçlendirmek

STRATEJİK AMAÇ 5

Vatandaş ile sağlık çalışanının memnuniyetini artırmak ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak

Hedef 5.1	Sağlık hizmetlerinden duyulan vatandaş memnuniyetini artırmak
Hedef 5.2	Sağlık çalışanlarının memnuniyetini sürekli olarak iyileştirmek
Hedef 5.3	Tedarik zincirinin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamak için uçtan uca yönetim yapısı oluşturmak
Hedef 5.4	Sağlık hizmet sunumu ve karar alma süreçlerinde bilgi teknolojilerinin kullanımını artırarak sağlık sistemini güçlendirmek
Hedef 5.5	Sağlıkta insan kaynakları sürdürülebilirliğini sağlamak ve planlamasını iyileştirmeye devam etmek
Hedef 5.6	Sağlıkta insan kaynaklarının yetkinlik düzeyini artırmak ve sağlık yönetimini daha etkin hale getirmek
Hedef 5.7	Şehir Hastanesi Modeli ile sağlık hizmet sunumunu güçlendirmek
Hedef 5.8	Sağlık finansman modelini finansal sürdürülebilirlik ve bireylerin finansal riskten korunmasını da dikkate alarak güncellemek

STRATEJİK AMAÇ 6

Ülkemizin sosyoekonomik kalkınmasına ve küresel sağlığa katkıda bulunmak; sağlık endüstrilerinde milli teknolojiyi geliştirmek ve yerli üretimi artırmak

Hedef 6.1	İlaçların, biyolojik ürünlerin ve tıbbi cihazların erişilebilirliğini, güvenliğini ve akılcı kullanımını sağlamak ve kozmetik ürünlerde güvenliliği tesis etmek
Hedef 6.2	Sağlıkta AR-GE ve yenilikçiliği teşvik etmek, millîleşme ve yerleşmeyi sağlamak, ihracatı artırmak
Hedef 6.3	Ülkemizin sağlık turizminde tercih edilen ülkeler arasına girmesini sağlamak
Hedef 6.4	Küresel ve bölgesel sağlık politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında lider-belirleyici ülkeler arasında olmak

C. Diğer Hususlar

Cumhurbaşkanlığı 2023 Yılı Yıllık Programı

Tedbir
363.1. İlaç ve tıbbi teknolojiler alanında, ülkemizin Ar-Ge ve üretim kapasitesini geliştirmek üzere üniversiteler, araştırma merkezleri, laboratuvarlar, teknoloji firmaları, uygulama merkezleri, hekim ve mühendisler gibi sektörün tüm paydaşlarının yer aldığı entegre bir sağlık ekosistemi olarak Sağlık Vadisi hayata geçirilecektir.
363.3. Sağlık Endüstrileri Dönüşüm ve Araştırma Platformu aracılığıyla ilaç ve tıbbi cihaz alanında yeni nesil sağlık girişimcileri havuzu oluşturulacak ve çeşitli etkinliklerle girişimci, sanayici ve yatırımcılar bir araya getirilecektir.
364.4. Biyoteknolojik ilaçlara yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması amacıyla, altyapı ve yetkinliklerin geliştirilmesi sağlanacaktır.
366.1. Ruhsat öncesinde yapılan klinik araştırmaların koşul aranmaksızın Ar-Ge faaliyeti kapsamına alınması sağlanacak, klinik araştırmaların Ar-Ge destekleri farklılaştırılacaktır.
366.2. Klinik araştırma öncesi ilaç ve tıbbi cihaz Ar-Ge çalışmalarının yapılabilmesi için uluslararası tanınır İyi Laboratuvar Uygulamaları sertifikasına sahip pre-klinik araştırma merkezleri kurulacaktır.
366.3. Klinik araştırma taraflarının ve kamuoyunun klinik araştırmalar konusunda farkındalık düzeyi artırılacaktır.
366.5. Klinik araştırmalarda uluslararası desteklerden (AB fonları ve NIH fonları gibi) alınan payın artırılması için uluslararası düzeyde Türkiye'nin görünürlüğünü artıracak ağlara üyelikler sağlanacaktır.
579.1. Sağlıklı yaşam tarzının teşvik edilmesi için sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam alışkanlıkları kazandırılmasına yönelik eğitim, kamu spotu, kampanyalar gibi bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir.
579.2. Gıda güvenirliliği, obezite, çevre sağlığı gibi konularda çok paydaşlı sağlık sorumluluğu modeli güçlendirilecektir.
579.3. Bulaşıcı olmayan hastalıklara yönelik risk faktörlerinin azaltılabilmesi için erken teşhis hizmetlerinin etkinliği artırılacaktır.
580.1. Aile hekimlerince sunulan sağlık hizmetlerini nitelik ve nicelik olarak iyileştirmek suretiyle ihtiyacın bu aşamada karşılanması sağlanacaktır.
580.2. Sağlıklı hayat merkezlerinin sayısı artırılacak, bu merkezlerle kuvvetlendirilmiş ve entegre edilmiş bir aile hekimliği yapısı oluşturularak gerekli olan birinci basamak sağlık hizmetleri verilecektir.
580.3. Bulaşıcı olmayan hastalıklar başta olmak üzere, hastalıklara ilişkin tarama ve teşhis gibi süreçlerde aile hekimlerinin sorumlulukları artırılacaktır.

580.4. Aile hekimliği performans sistemi, ikinci ve üçüncü basamaklardaki performans sistemiyle entegre bir biçimde, teşhis ve tedavinin isabetliliği ve hizmet miktarıyla orantılı olarak yeniden tasarlanacaktır.

580.6. Birinci basamak sağlık personeline yönelik hizmet içi eğitimler yeniden tasarlanacaktır.

581.2. Bağımlılıkla mücadele konusunda danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine kolay erişiminin sağlanmasını teminen, bu hizmetlerin verildiği merkezlerin sayısı artırılacak, sunulan hizmetin kalitesi yükseltilecektir.

581.3. Zorunlu tedavi kararlarının uygulanabileceği özelleşmiş tedavi merkezlerinin sayısı artırılacaktır.

581.4. Alkol, tütün ve uyuşturucu gibi zararlı maddelerin kullanımıyla mücadele konusunda bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

581.5. Bağımlılıkla mücadeleye yönelik yürütülen faaliyetlerin sonuçları ile toplumdaki madde kullanım sıklığı periyodik olarak yapılacak bilimsel araştırmalarla izlenecektir.

582.1. Evde sağlık hizmetleri yaygınlaştırılarak erişim, etkinlik ve kalite artırılacak ve yoğun bakım, palyatif bakım ve geriatri hizmetinin evde bakım hizmetleri ile entegrasyonu sağlanacaktır.

582.2. Yaşlılara yönelik sağlık izlemleri gerçekleştirilecek, yaşla birlikte artan hastalıklara ilişkin koruyucu ve tedavi edici hizmetler güçlendirilecek, geriatri ve palyatif bakım hizmetleri sunan merkezlerin sayısı artırılacaktır.

583.1. Özellikle sağlık hizmetleri merkezileştirilecek ve bu alanlarda hizmet veren hekimlere yönelik yönetim modeli oluşturulacaktır.

583.2. Acil servis hasta yoğunluğuna göre ihtiyaç olan yerlerde alternatif muayene alanları oluşturulacaktır.

583.4. Kamu ve özel sağlık hizmet sunucularında yoğun bakım hizmetleri amacına uygun kullanılacak biçimde etkinleştirilecektir.

584.1. Sağlık hizmetlerinde klinik kalitenin ölçümü ve geliştirilmesi sağlanacak, klinik rehberlerin uygulanması yaygınlaştırılacaktır.

584.2. Akredite olan sağlık hizmet kuruluşu sayısı artırılacaktır.

584.3. Sağlık tesislerinde yapılan radyolojik görüntüleme işlemlerinde maruz kalınan radyasyonun standart seviyelerde olması sağlanacaktır.

587.2. Sağlık market çalışmaları kapsamında; sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir.

587.3. Simülasyon destekli tıp eğitimi, biyomedikal mühendislik eğitimi ve hastane eczacılığı eğitimi vermek amacıyla Simülasyon Destekli Eğitim ve Uygulama Merkezleri açılacaktır.

587.5. Akılcı ilaç kullanımı konusunda bilinç düzeyi artırılacak, izleme ve değerlendirme çalışmaları güçlendirilecektir.

587.6. Antibiyotikler, solunum sistemi ilaçları ve psikiyatride kullanılan ilaçlar başta olmak üzere akılcı ilaç kullanımına yönelik özendirici ve zorlayıcı mekanizmalar oluşturulacaktır.

587.7. Yaşlı hastalar ve kronik hastalığı olan bireyler öncelikli olmak üzere kamuoyu bilinçlendirme faaliyetleri yoluyla akılcı ilaç kullanımı konusunda farkındalık artırılacaktır.

587.8. Hekimlerin akılcı ilaç kullanımı konusunda desteklenmesi ve denetimini teminen karar destek sistemi kurulacaktır.

589.1. Sağlık turizmine yönelik hukuki düzenlemeler tamamlanacak, akreditasyon ve denetim altyapısı güçlendirilecektir.

589.3. Sağlık turizmi alanında ülkemizin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülecektir.

589.4. Sağlık meslek eğitimleri ile uluslararası sağlık hizmetlerine yönelik insan kaynağı kapasitenin geliştirilmesi sağlanacaktır.

590.3. Sağlık hizmet sunumunda kullanılan hizmet sunum fiyat yapısının doğru, gerçekçi ve verimliliği özendiren bir yapıya kavuşturulmasını sağlamak üzere Teşhis İlişkili Gruplar yöntemi uygulanarak yeni ve etkin bir fiyatlandırma yapısına geçilecektir.

590.5. İhtiyaç, malzeme ve finans kaynakları daha etkin yönetilecektir.

603.1. Ülke genelinde kanser tarama programına uygun hedef gruptaki kadınların programa katılımlarının artırılması için farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

603.2. Kadınlarda sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi amacıyla farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.

606.2. Anne babalara yönelik olarak çocukların yaş ve gelişme düzeylerine uygun beslenme, büyüme, eğitim ve oyun içerikli materyaller geliştirilecektir.

622.3. Bağımlılığa yönelik olarak gençlerle çalışan profesyonel sayısı artırılacaktır.

VIII. 180 Günlük İcraat Programı (1 Ocak – 30 Haziran 2023)

Eylem No	Eylem Adı
SB-01	e-Nabız profilinin kullanılabilirliğinin ve izlenebilirliğinin artırılması
SB-02	Teleradyoloji sistemi doz takip yazılımının geliştirilmesi
SB-03	Sağlık istatistiklerinin uluslararası standartlara uyumlaştırılması projesi kapsamında yer alan ve sistemden karşılanan/kısmen karşılanan göstergelerin meta veri formlarının metaveri web uygulaması'na entegre edilmesi
SB-04	Farkındalık iletişim çalışmalarının yapılması
SB-05	2024 yılı Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırmasının yapılması
SB-06	Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı Yetişkin ve Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi ve Fiziksel Aktivite Eylem Planı 2024-2028 güncellenmesi çalışmalarının başlatılması
SB-07	"İş Yerlerinde Sağlığın Geliştirilmesi Faaliyetleri Kılavuzu" 'oluşturularak, pilot il olarak Ankara ilinde yayınlanan kılavuza uygun modelleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
SB-08	Birinci basamak sağlık kurumları için obezite ve diyabet klinik rehberi güncellenmesi
SB-09	Serviks kanseri tarama programında yerli HPV DNA kiti ile tarama yapılması kullanımının yaygınlaştırılması
SB-10	2018 yılı kanser istatistiklerinin yayınlanması
SB-11	Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar Vaka Yönetim Rehberleri hazırlanması
SB-12	Viral Solunum Yolu Patojenleri Multipleks PCR Tanı Kiti (İnfluenza A+B, RSV, COVID) kullanımının başlatılması
SB-13	Sağlık turizmi alanında tanıtım, pazarlama faaliyetleri ve kapasite geliştirilmesi faaliyetlerinin yürütülmesi
SB-14	5 il daha dahil edilerek Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) sayısının 69'a çıkarılması
SB-15	Erişkin arındırma merkezi / Çocuk-ergen arındırma merkezi sayısının 45'den 46'ya çıkarılması
SB-16	Sağlık Markette, ilaç ve tıbbi sarf malzeme alımı kapsamında kod bazlı ürün sayısının 20.000'den 20.100'e çıkarılması

SB-17	Evde sağlık hizmeti kapsamında toplam kayıtlı hasta sayısının 621.000'den 630.000'e çıkarılması
SB-18	Vatandaşlarımızın sağlık hizmetine daha kolay erişebilmesi için 18 ilde 20 adet hastanenin hizmete açılması
SB-19	Vatandaşlarımızın sağlık hizmetine daha kolay erişebilmesi için 7 ilde 8 adet Ağız Diş Sağlığı Merkezi açılması
SB-20	Yoğun bakım hasta yakını bilgilendirme sisteminin kurulması
SB-21	Evde sağlık hizmetleri kapsamında 81 ilde 100 evde sağlık birimi üzerinden uzaktan sağlık hizmeti sunulması
SB-22	Palyatif bakım hizmetleri kapsamındaki yatak sayısının 6.342'den 6.400 'e çıkarılması
SB-23	"Sağlıklı Yaş Alma Birimi" SAYAB Projesi kapsamında "Sağlıklı Yaş Alma Birimi" SAYAB birimlerinin kurulması
SB-24	Aile Diş Hekimliği Modeli pilot uygulama yapılan il sayısının 3 ilde 10 ile çıkarılması
SB-25	Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezlerinin (ÇÖZGEM) açılması
SB-26	"Melanom Histopatoloji Görüntülerinde Derin Öğrenme İle Tümör Evresi Tahmini ve Mitoz Tespiti" Projesi kapsamında tümör bölgesi tespiti modülünün geliştirilmesi
SB-27	Mesane Kanseri Tedavisinde Kişisel Tıp Yaklaşımı: Genomik/Transkriptomik Analizler ve Tümör Modelleme geliştirilmesi
SB-28	Biyoteknolojik İlaç ve Aşı Alanında Ar-Ge'den Son Üretime Kadar Tüm Sürece Hakim Olacak İnsan Gücü Yetiştirilmesine Yönelik TÜSEB Bünyesinde Kurulan Biyoteknolojik İlaç Ve Aşı Ar-Ge Eğitim Merkezinde (TÜSEB - BİYAŞAM) eğitimlerin düzenlenmesi
SB-29	9 ilde 12 adet sağlık tesisinin inşaatına başlanması, 16 ilde 26 adet sağlık tesisinin inşaatının tamamlanması

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. Mali Bilgiler

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Tablo 4: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması (1.000 TL), 2023

Ekonomik Kodu	Açıklama	2022 Yılı			2023 Yılı		
		Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama
01	Personel Giderleri	40.551.972	73.975.146	75.905.911	137.405.164	205.860.409	204.888.200
	01 Memurlar	27.482.842	53.045.087	53.045.287	86.258.525	148.759.329	148.676.738
	02 Sözleşmeli Personel	10.158.313	16.708.361	16.993.774	43.045.578	31.342.568	31.227.369
	03 İşçiler	2.652.566	3.726.855	5.374.662	7.548.804	24.335.539	23.563.361
	04 Geçici Personel	257.404	493.653	492.189	550.552	1.421.268	1.420.732
	05 Diğer Personel	847	1.190	0	1.705	1.705	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.704.576	12.185.789	12.677.185	21.520.972	27.624.412	27.394.415
	01 Memurlar	6.547.935	9.196.731	9.300.605	14.936.518	19.286.998	19.232.556
	02 Sözleşmeli Personel	1.605.460	2.214.649	2.213.897	5.053.804	3.137.204	3.108.076
	03 İşçiler	550.468	773.408	1.161.880	1.529.215	5.198.775	5.053.163
	04 Geçici Personel	713	1.002	802	1.435	1.435	621
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	36.832.275	48.872.444	48.376.783	71.672.907	76.741.990	76.215.930
	01 Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	77	277	166	160	0	0
	02 Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	12.430.393	16.336.461	15.884.180	10.965.366	10.748.217	10.472.182
	03 Yolluklar	151.545	346.975	330.152	313.462	1.077.863	1.007.573
	04 Görev Giderleri	6.064	268.903	266.675	99.543	405.151	401.850
	05 Hizmet Alımları	23.586.352	30.861.368	30.841.692	59.112.212	62.469.343	62.308.974
	06 Temsil ve Tanıtma Giderleri	1.268	1.555	1.488	2.624	2.830	2.614
	07 Menkul Mal Gayri Maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Giderleri	278.986	517.114	515.622	750.474	968.460	961.834
	08 Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	5.380	4.809	4.390	11.128	9.576	9.328

Ekonomik Kodu	Açıklama	2022 Yılı			2023 Yılı		
		Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama
	09 Tedavi ve Cenaze Giderleri	372.210	534.982	532.420	417.938	1.060.550	1.051.575
05	Cari Transferler	691.433	814.346	773.299	1.782.868	1.615.069	1.469.955
	02 Hazine Yardımları	151.523	256.555	215.642	377.649	438.220	298.474
	03 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	250.006	339.399	339.263	728.333	820.968	820.926
	06 Yurtdışına Yapılan Transferler	289.904	218.393	218.393	676.886	355.881	350.556
06	Sermaye Giderleri	29.036.600	41.490.000	41.152.006	60.405.591	94.677.663	93.994.435
	01 Mamul Mal Alımları	2.033.151	5.553.712	5.268.815	5.414.497	11.350.082	11.110.853
	03 Gayri Maddi Hak Alımları	21.300	43.946	43.905	160.000	232.057	232.017
	04 Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması	13.683	18.683	18.683	30.000	368.182	364.341
	05 Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	25.406.167	33.959.156	33.954.064	50.746.000	77.976.192	77.587.161
	06 Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	574.596	1.167.220	1.166.121	2.537.531	2.431.183	2.427.854
	07 Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	660.333	581.409	581.297	880.000	1.854.417	1.849.477
	09 Diğer Sermaye Giderleri	327.370	165.873	119.121	637.563	465.550	422.732
07	Sermaye Transferleri	220.605	286.995	275.340	581.045	526.465	404.686
	01 Kurum, İşletme ve Hane Halkına Yapılan Sermaye Transferleri	52.807	52.807	51.567	53.086	6	1
	02 Yurtdışı Sermaye Transferleri	17.471	21.361	20.737	78.617	64.617	62.565
	03 Hazine Yardımları	150.327	212.827	203.035	449.342	461.842	342.119
	Genel Toplam	116.037.461	177.624.720	179.160.524	293.368.547	407.046.008	404.367.621

Bakanlığımıza 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 293 milyar TL ödenek tefrik edilmiştir. Bütçe ve Ek Bütçe Kanunları ile yıl içinde Yedek Ödenekten yapılan aktarmalar da dahil edildiğinde toplam ödeneğimiz 407 milyar TL olmuştur. Toplam ödeneğin %99,3'üne tekabül eden 404 Milyar TL'si harcama olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Finansman Tipi Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023

Finans Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
1	Genel Bütçeli İdareler	291.041.992	396.826.083	394.391.680	99,4
7	Dış Proje Giderleri	2.326.555	10.197.633	9.962.856	97,7
8	Şartlı Bağış ve Yardımlar	0	22.292	13.085	58,7
Genel Toplam		293.368.547	407.046.008	404.367.621	99,3

Finansman tipi sınıflandırmaya göre, Bakanlığımıza Genel Bütçeli İdareler finansmanı için ayrılan toplam ödeneğin %99,4'ü, Dış Proje Kredileri için ayrılan toplam ödeneğin %97,7'si, Şartlı Bağış ve Yardımlara ilişkin toplam ödeneğin ise %58,7'si harcanmıştır.

Tablo 6: Program Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023

Program Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
28	Bağımlılıkla Mücadele	2.490.653	970.223	951.957	98,1
53	Koruyucu Sağlık	84.039.447	102.504.865	102.042.946	99,5
54	Tedavi Edici Sağlık	204.035.173	300.544.580	298.699.694	99,4
98	Yönetim ve Destek Programı	1.976.283	2.136.849	2.042.985	95,6
99	Program Dışı Giderler	826.991	889.491	630.039	70,8
Genel Toplam		293.368.547	407.046.008	404.367.621	99,3

Bakanlığımıza 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bağımlılıkla Mücadele Programı için ayrılan toplam ödeneğin %98,1'i, Koruyucu Sağlık Programı için ayrılan toplam ödeneğin %99,5'i, Tedavi Edici Sağlık Programı için ayrılan toplam ödeneğin %99,4'ü, Yönetim ve Destek Programı için ayrılan toplam ödeneğin %95,6'sı, Program Dışı Giderlere ilişkin ayrılan toplam ödeneğin ise %70,8'i harcama olarak gerçekleşmiştir.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığımız Faaliyetleri için tahsis edilen toplam ödeneklerin harcama gerçekleşme oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 7: Faaliyet Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023

Faaliyet Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
784	Çocuk ve Ergenlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	841.328	230.148	220.086	95,6
785	Erişkinlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	991.923	8.089	0	0,0
466	Sigara Bırakma Hizmetleri	60.402	14.421	14.305	99,2
468	Türkiye Yeşilay Desteği	597.000	717.565	717.564	100,0
469	Aile Hekimliği Hizmetleri	34.906.000	42.003.000	41.933.395	99,8
470	Ağız ve Diş Sağlığının Korunması	2.325.533	5.976	1.982	33,2
471	Ana Çocuk Sağlığı Faaliyetleri	3.700.841	179.053	166.727	93,1
866	Aşılama Hizmetleri	5.935.000	4.840.986	4.816.541	99,5
478	Birinci Basamak Sağlık Tesisi Yapım, Tefrişat ve Onarımı	4.247.640	4.496.341	4.484.175	99,7
472	Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Aşılama Faaliyetleri	2.560.491	52.726	29.611	56,2
473	Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklara Karşı Diğer Mücadele Faaliyetleri	17.058.518	43.125.214	42.980.373	99,7
475	Kanserle Mücadele Faaliyetleri	2.510.573	61.597	55.512	90,1
479	Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	5.861.527	7.310.209	7.168.276	98,1
476	Ruh Sağlığı Hizmetleri	2.255.883	3.736	0	0,0
477	Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları	444.926	419.203	406.351	96,9
474	Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Faaliyetler	2.232.515	6.825	5	0,1
483	Acil Sağlık Hizmetleri	13.083.662	3.666.253	3.479.733	94,9
482	Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Hizmetleri	10.212.962	8.336.512	8.218.360	98,6
480	Devlet Hastanesi Hizmetleri	78.664.563	100.173.482	99.592.950	99,4
481	Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hizmetleri	25.656.467	84.089.147	83.777.324	99,6
486	Hastane Yapım, Tefrişat ve Onarım	26.506.461	51.630.354	51.444.535	99,6
485	Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Yapılan Sağlık Tesislerine Yönelik Faaliyetler	46.662.000	49.951.800	49.540.896	99,2
487	Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi	1.388.387	866.836	856.210	98,8
484	Sağlık Hizmeti Sunumunda İhtiyaç Duyulan Tıbbî Cihaz, Malzeme ve İlaç Alımı	10.719	1.723	257	14,9

Faaliyet Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
490	Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	499.762	316.913	308.994	97,5
488	Türkiye Kızılay Derneği Desteği	76.400	30.000	30.000	100,0
489	Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri	395.470	1.037.601	1.030.533	99,3
881	Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesine Yönelik Faaliyetler	131.014	82.447	79.203	96,1
879	Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler	240.265	2.772	0	
491	İkili Anlaşmalar Gereğince Yapılan Sağlık Hizmetleri	35.202	48.476	41.891	86,4
493	Mogadişu Somali Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	197.913	113.913	111.570	97,9
494	Nijer Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	100.545	27.155	25.267	93,0
492	Nyala Sudan Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	142.443	138.443	135.418	97,8
496	Sağlık Turizminin Geliştirilmesi	25.988	25.802	21.778	84,4
495	Ülkemizde Tedavi Talebinde Bulunan Yabancı Hastalara Verilen Hizmetler	4.950	4.950	4.773	96,4
9010	Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	118.354	410.760	408.064	99,3
9008	İç Denetim	12.420	15.593	14.742	94,5
9011	Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	4.253	4.841	4.517	93,3
9012	Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	265.048	190.317	179.783	94,5
9009	Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	72.130	89.811	89.202	99,3
9007	Diğer Destek Hizmetleri	358.163	238.923	229.720	96,1
9006	Genel Destek Hizmetleri	1.084.087	1.106.804	1.046.192	94,5
9000	Özel Kalem Hizmetleri	28.129	27.704	22.110	79,8
9001	Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	33.699	41.596	38.172	91,8
9072	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna Hazine Yardımı	316.990	379.490	231.419	61,0
9074	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına Hazine Yardımı	510.001	510.001	398.621	78,2
9004	İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi	0	5.196	5.195	100,0
9223	Kamu Sosyal Tesislerinde Misafir Edilen Afetzedelere Yönelik Faaliyetler	0	5.305	5.287	99,7
Genel Toplam		293.368.547	407.046.008	404.367.621	99,3

2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Tablo 8: Ödenek ve Harcamaların Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı (1.000 TL), 2023

Ekonomik Kodu	Açıklama	2022 Yılı		2023 Yılı		Oran
		Ödenek	Harcama	Ödenek	Harcama	
01	Personel Giderleri	73.975.146	75.905.911	205.860.409	204.888.200	99,5
02	Sosyal Gv. Kur. Dev. Primi Gid.	12.185.789	12.677.185	27.624.412	27.394.415	99,1
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	48.872.444	48.376.783	76.741.990	76.215.930	99,3
05	Cari Transferler	814.346	773.299	1.615.069	1.469.955	91
06	Sermaye Giderleri	41.490.000	41.152.006	94.677.663	93.994.435	99,2
07	Sermaye Transferleri	286.995	275.340	526.465	404.686	76,9
Genel Toplam		177.624.720	179.160.524	407.046.008	404.367.621	99,3

Bakanlığımıza 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Personel Giderleri için tahsis edilen ödeneğin %99,5'i, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri için tahsis edilen ödeneğin %99,1'i, Mal ve Hizmet Alım Giderleri için tahsis edilen ödeneğin %99,3'ü, Cari Transferler için tahsis edilen ödeneğin %91'i, Sermaye Giderleri için tahsis edilen ödeneğin %99,2'si, Sermaye Transferleri için tahsis edilen ödeneğin ise %76,9'u harcama olarak gerçekleşmiştir.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile kurumsal sınıflandırmaya göre Bakanlığımız harcama birimlerine tahsis edilen toplam ödeneğin gerçekleşen harcama oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9: Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2023

Kurumsal Kod	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
14 2	Özel Kalem Müdürlüğü	40.549	43.297	36.852	85,1
14 4	Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2.146.731	2.105.693	1.775.643	84,3
14 20	Teftiş Kurulu Başkanlığı	72.130	89.811	89.202	99,3
14 23	Strateji Geliştirme Başkanlığı	33.699	41.596	38.172	91,8
14 24	Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	118.354	410.760	408.064	99,3
14 25	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	4.253	4.841	4.517	93,3
14 42	Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	710.310	380.224	365.489	96,1
14 43	Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	1.490.076	2.071.084	1.907.857	92,1
14 44	Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü	1.041.926	1.136.768	1.123.915	98,9
14 45	Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	1.288.387	730.836	726.111	99,4
14 47	Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü	23.455.727	43.556.070	43.538.290	99,9
14 48	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	265.048	190.317	179.783	94,5
14 49	Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü	2.410.029	4.665.987	4.464.844	95,7
14 50	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü	7.683.464	6.071.945	5.955.890	98,1
14 67	İl Sağlık Müdürlükleri	252.607.864	345.546.780	343.752.992	99,5
Genel Toplam		293.368.547	407.046.008	404.367.621	99,3

Tablo 10: Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler (TL), 2023

Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek (1)	Harcama (2)	Oran 2/1 (%)
Memurların Öğle Yemeğine Yardım	104.733.000,00	73.202.700,00	73.161.443,29	99,9
Mesleki Yeterlilik Kurumuna Yapılacak Ödemeler	200.000,00	200.000,00	200.000,00	100,0
Kızılay'a Yapılan Ödemeler	26.400.000,00	30.000.000,00	30.000.000,00	100,0
Yeşilay'a Yapılan Yardımlar	597.000.000,00	717.565.000,00	717.564.464,79	100,0
Toplam	728.333.000,00	820.967.700,00	820.925.908,08	100,0

Bakanlığımıza 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Memurların Öğle Yemeğine Yardıma ilişkin tahsis edilen toplam ödeneğin %99,9'u, Mesleki Yeterlilik Kurumuna Yapılacak Ödemeler için tahsis edilen toplam ödeneğin %100'ü, Kızılay'a Yapılan Ödemelere ilişkin tahsis edilen toplam ödeneğin %100'ü, Yeşilay'a Yapılan Yardımlar için tahsis edilen toplam ödeneğin %100'ü harcanmıştır.

Bakanlığımız döner sermaye bütçesinin yıllar itibarıyla gerçekleşme durumu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 21: Yıllar İtibarıyla Döner Sermaye Bütçesi Gerçekleşme Durumu (Milyon TL), 2023

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toplam Gider	18.706	17.742	23.685	26.925	31.639	36.270	43.548	53.406	64.239	82.646	142.134	279.141

3. Mali Denetim Sonuçları

Sayıştay Başkanlığınca düzenlilik denetimi ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde Bakanlık hesaplarında mali faaliyet, mali yönetim ve kontrol sistemlerinin değerlendirme sonuçları esas alınarak mali rapor ve tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin denetim yapılırken kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunun incelenmesine ilişkin mali ve uygunluk denetimi gerçekleştirilmiştir.

Bu denetim kapsamında tespit edilen bulgulara Sağlık Bakanlığı 2022 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilmiştir.

B. Performans Bilgileri

1. Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Bağımlılıkla Mücadele	Bağımlılığa Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon	Bağımlılıkla Mücadele Sürecinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi	Uyuşturucu ile mücadele kapsamında kurul toplantıları gerçekleştirilmektedir. Yerel düzeyde uyuşturucu ile mücadele çalışmalarını koordine etmek, belirlenen faaliyetleri hayata geçirmek amacıyla 81 ilde Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulları toplanmaktadır. Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında yürütülen faaliyetlere ait verilerin işlenebileceği bir yazılım programı geliştirilmiştir. Tütün kullanım durumunu izlemek amacıyla Küresel Yetişkin Tütün Araştırması ve Küresel Gençlik Tütün Araştırması planlamaları tamamlanmıştır.
		Çocuk ve Ergenlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	Çocuk-ergen arındırma merkezi aracılığıyla 18 yaş altı uyuşturucu ve alkol bağımlılarına hizmet sunulmaktadır.
		Erişkinlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	Erişkin arındırma merkezi aracılığıyla 18 yaş üstü uyuşturucu ve alkol bağımlılarına hizmet sunulmaktadır.
		Sigara Bırakma Hizmetleri	Ülkemizde tütün ürünü kullananların tütünü bırakmaları teşvik edilmekte, bırakmak isteyenlere ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı ve sigara bırakma poliklinikleri aracılığıyla hizmet sunulmaktadır. Günümüzde dünya genelinde sigara bırakma tedavisinde kullanılan ve bilimselliği kanıtlanmış tedavi yöntemleri, nikotin yerine koyma tedavileri ve nikotin içermeyen ilaç tedavileridir. Sağlık Bakanlığı tarafından sigara bırakma tedavisinde kullanılan ilaçlar; 2010, 2015, 2017, 2019, 2020 ve 2022 yıllarında ihale yoluyla satın alınmış olup ülke genelindeki bütün sigara bırakma polikliniklerinde hekimlerimiz tarafından uygun görülen hastaların sigara bırakma tedavisinde kullanıma sunulmuştur. Ayrıca sigara bırakma kararı alan ve bu sürece dâhil olan vatandaşlarımıza ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı tarafından 7 gün 24 saat hizmet verilmektedir. Sigara bırakma sürecinde, bireyin sigara bırakma sürecini izlemek, durumuna yönelik bilgi almak, ihtiyaç olması halinde nikotin yoksunluk belirtilerine ilişkin çözüm önerileri sunmak ve sigara bırakma sürecinin devamı konusunda motivasyon sağlamak amacıyla ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı tarafından belli periyotlarla geri dönüş aramaları yapılarak danışanların takipleri yapılmaktadır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Bağımlılıkla Mücadele	Bağımlılığın Önlenmesi	Bağımlılığı Önleyici Bilinçlendirme Faaliyetleri	Uyuşturucuya olan talebin önlenmesi kapsamında Koruyucu ve Önleyici Çalışmalar, Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Gençlik ve Spor Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Yeşilay Vakfı iş birliğinde yürütülmektedir.
		Bağımlılık Danışmanlık Hizmetleri	10 Mart 2019 tarihli ve 30710 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Bağımlılık Danışma, Arındırma ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında açılan danışmanlık hizmet birimleri aracılığıyla yürütülen danışmanlık ve bilinçlenme hizmetleridir. Ülke genelinde 177 Sağlıklı Hayat Merkezinde, 105 Yeşilay Danışmanlık Merkezinde yüz yüze danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Ayrıca ALO 191 Uyuşturucu İle Mücadele Danışma Ve Destek Hattı aracılığıyla da bağımlı birey ve yakınlarına telefon ile danışmanlık hizmeti verilmektedir.
		Türkiye Yeşilay Desteği	6487 sayılı Kanunla Türkiye Yeşilay Vakfına ve 4733 sayılı Kanunla Türkiye Yeşilay Cemiyetine bağlarını gerçekleştirmek üzere “10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29’uncu maddesi hükmüne tabi olmaksızın Sağlık Bakanlığı bütçesinde ödenek ayrılır” hükmüne istinaden ödenek ayrılmakta ve bu doğrultuda aktarması yapılmaktadır.
Koruyucu Sağlık	Aile Hekimliği	Aile Hekimliği Hizmetleri	Kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak tanı, tedavi, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Bu kapsamda aile hekimi, kendisine kayıtlı kişileri bir bütün olarak ele alıp, kişiyeye yönelik koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmeti vermektedir. Kayıtlı kişilere rehberlik etmekte, sağlığı geliştirici ve koruyucu hizmetler ile ana çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetleri vermektedir. Kendisine kayıtlı kişilerin ilk değerlendirmesini yapmak için altı ay içinde ev ziyaretinde bulunmakta veya kişiler ile iletişime geçmektedir. Kayıtlı kişilerin yaş, cinsiyet ve hastalık gruplarına yönelik izlem ve taramalarını (kanser, kronik hastalıklar, gebe, lohusa, yenidoğan, bebek, çocuk sağlığı, adölesan, erişkin, yaşlı sağlığı ve benzeri) yapmaktadır. Periyodik sağlık muayenesi, tetkik hizmetlerinin verilmesinin sağlanması ya da bu hizmetlerin verilmesi, kayıtlı kişileri yılda en az bir defa değerlendirerek sağlık kayıtlarının güncellenme işlemleri yapılmaktadır. Evde takibi zorunlu olan özür, yaşlı, yatalak ve benzeri durumdaki kişilere evde veya gezici/yerinde sağlık hizmetlerinin yürütülmesi sırasında kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak tanı, tedavi, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Aile sağlığı merkezi şartlarında tanı veya tedavisi yapılamayan hastaların sevk edilmesi, sevk

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
			edilen hastaların geri bildirimi yapılan muayene, tetkik, tanı, tedavi ve yatış bilgilerinin değerlendirilmesi, ikinci ve üçüncü basamak tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri ile evde bakım hizmetlerinin koordinasyonunun sağlanması işlemleri yapılmaktadır. Entegre sağlık hizmetinin sunulduğu merkezlerde gerektiğinde hasta gözlem amaçlı yatırılarak tetkik ve tedavisinin yapılması sağlanmaktadır. İlgili mevzuatta birinci basamak sağlık kuruluşları ve resmi tabiplerce kişiye yönelik düzenlenmesi öngörülen her türlü sağlık raporu, sevk evrakı, reçete ve sair belgelerin düzenlenmesi hizmetleri sunulmaktadır.
	Halk Sağlığının Korunması	Ağız ve Diş Sağlığının Korunması	Öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik farkındalık eğitimlerinin yapılması faaliyetleri yürütülmektedir. Koruyucu ağız ve diş sağlığı uygulamalarının bireyselleştirilmesi amacıyla üç ilde (Eskişehir, Kırşehir ve Karabük) aile diş hekimliği pilot uygulamasına başlanmış olup tüm Türkiye'ye yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. Program kapsamında, 0-12 yaş arası bireylerin ağız ve diş sağlığı taramaları, risk durumlarına göre takip ve kontrolleri, koruyucu ağız ve diş sağlığı tedavileri (flor uygulaması, fissür örtücü uygulaması, detartraj) ve farkındalık eğitimleri yürütülmektedir.
		Ana Çocuk Sağlığı Faaliyetleri	Anne ölümlerini izleme, 15-49 Yaş Kadın İzlemi, Evlilik Öncesi Danışmanlık, Doğum Öncesi ve Doğum Sonrası Bakım, Nutrisyonel Destek, Acil Obstetrik Bakım, Misafir Anne Uygulaması, Anne Dostu Hastane, Gebe Bilgilendirme Sınıfı, Üreme Sağlığı Hizmet İçerisi Eğitimleri, Riskli Gebeliklerin Yönetimi/Önlenmesi ve Hastane Doğumları programları yürütülmektedir. Bakanlığımızca bebek, çocuk ölümlerinin önlenmesi ve sağlığın gelişmesi amacıyla beslenme, taramalar, eğitim, sağlığın geliştirilmesi, bebek-çocuk ölümleri izleme sistemi, doğum bildirim sistemi ana başlığı altında pek çok program yürütülmektedir.
		Aşılama Hizmetleri	Aşı ile önlenabilir hastalıkların ve aşılama hızlarının izlenmesi, değerlendirilmesi, raporlanması, program geliştirilmesi ve yürütülmesi, aşı sonrası istenmeyen etkilerin izlenmesi, değerlendirilmesi, gerekli müdahalelerde bulunulması, aşılama hizmetlerinin sunumu sürecinde kullanılan aşı, antiserum, enjektör ve soğuk zincir malzemelerinin tedarik hizmetleri yürütülmektedir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
		Birinci Basamak Sağlık Tesisi Yapım, Tefrişat ve Onarımı	Ülkemiz genelinde koruyucu sağlık çalışmaları kapsamında daha kaliteli ve yüksek konforda birinci basamak sağlık hizmetinin sunumu için yeni sağlık tesisleri hayata geçirilmektedir. Birinci basamak sağlık hizmeti sunulan tesisleri, belirlenen standartlara ve hizmet sunumuna uygun hale getirmek için fiziki şartlarının iyileştirilmesi kapsamında, il sağlık müdürlükleri tarafından yapılan bakım-onarım ve engelli düzenlemeleri çalışmalarının takip edilmesi ve yıl sonu durumlarını değerlendirmek için Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemine veri girişlerinin yapılması sağlanmaktadır.
		Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Aşılama Faaliyetleri	Aşı ile önlenabilir hastalıkların ve aşılama hızlarının izlenmesi, değerlendirilmesi, raporlanması, program geliştirilmesi ve yürütülmesi, aşı sonrası istenmeyen etkilerin izlenmesi, değerlendirilmesi, gerekli müdahalelerde bulunulması, aşılama hizmetlerinin sunumu sürecinde kullanılan aşı, antiserum, enjektör ve soğuk zincir malzemelerinin tedarik hizmetlerinin yürütülmesi, bilim kurulları ve komisyonlarının sekretarya işlemleri ile topluma ve sağlık personeline yönelik eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.
		Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklara Karşı Diğer Mücadele Faaliyetleri	Gelecekte beklenen ani sağlık şokları ve olası halk sağlığı tehditleri erken uyarı ve cevap merkezinde düzenli olarak izlenmekte ve müdahalelere katkı sağlanmaktadır. Merkezde ve illerde kapasitenin geliştirilmesi amacıyla sürveyans, salgın incelemesi ve erken uyarı cevap sistemi konularında simülasyon egzersizlerinin de dâhil olduğu eğitimcilerin eğitimi, uygulamalı epidemiyoloji kursları ve erken uyarı cevap sistemi eğitimleri yapılmaktadır. Salgınlara hazırlıklı olma ve müdahale çalışmaları kapsamında insan gücü niteliğini ve sayısını artırmak amacıyla Türkiye Saha Epidemiyolojisi Sertifikalı Eğitim Programı yürütülmektedir. Ayrıca, sıtma vakalarının erken teşhisini sağlayarak hastalık bulaşının ülkemizde yeniden başlamasını önlemek amacıyla yabancı uyruklular dâhil olmak üzere aktif ve pasif sürveyans çalışmaları yapılmakta, sıtma tanısı alan hastaların tedavilerinin ve kontrollerinin yapılması sağlanmaktadır. Tespit edilen her bir sıtma vakasına yönelik detaylı epidemiyolojik inceleme ve vektör mücadelesi yapılmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından hazırlanan ve Avrupa Bölgesinde sıtma bulaşının yeniden başlamasının önlenmesi hususunda kararlılığın devamlılığını hedefleyen Aşkabat Bildirgesi çerçevesinde sıtma ile ilgili faaliyetlerimiz kesintisiz olarak devam etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından hazırlanan ve Avrupa Bölgesinde sıtma bulaşının yeniden başlamasının önlenmesi hususunda kararlılığın devamlılığını hedefleyen Aşkabat Bildirgesi çerçevesinde sıtma ile ilgili faaliyetlerimiz kesintisiz olarak devam etmektedir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Koruyucu Sağlık	Halk Sağlığının Korunması	Kanserle Mücadele Faaliyetleri	Ulusal Kanser Kontrol Programı çerçevesinde kayıtçılık, önleme, farkındalık ve tarama programları yürütülmektedir. Kanser kayıtçılığı 81 ilimizde kanser kayıt merkezlerimizde yapılmaktadır. Önleme programları ise beslenme, fiziksel aktivite, tütün ve kanserojen maddelerle mücadele kapsamında yürütülmektedir. Ülke genelinde kanser konusunda farkındalık çalışmaları ve eğitimler yapılmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 'nün önerileri doğrultusunda Dünya'da ve Türkiye'de sık görülen kanserlerden; meme, serviks (rahim ağzı) ve kolorektal (kalın bağırsak) kanser taramaları Ulusal Kanser Tarama Programı kapsamında yürütülmektedir. Bu sayede erken teşhis ile yaşam süresinin ve kalitesinin artırılması hedeflenmektedir. Ulusal kanser tarama standartlarına göre; meme kanseri taraması, 40-69 yaş arasındaki kadınlara yılda bir klinik meme muayenesi, 2 yılda bir mamografi çekilmesi yöntemiyle ücretsiz olarak yapılmaktadır. Serviks kanseri taraması; 30-65 yaş arası kadınlara 5 yılda bir HPV-DNA ve PAP Smear testi ile ücretsiz olarak yapılmaktadır. Kalın bağırsak kanseri taraması; 50-70 yaş arasındaki kadın ve erkeklere 2 yılda bir gaitada gizli kan testi (GGK) ile ücretsiz olarak yapılmaktadır. Ayrıca 10 yılda bir de 50-70 yaş kadın ve erkeklere kolonoskopi önerilmektedir.
		Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	Toplumdaki her bir bireyi hastalanmaktan, yaralanmaktan, sakat kalmaktan ve erken ölümden korumak amacıyla verilen koruyucu sağlık hizmetlerine kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmesi amacıyla hizmet sunan birimlerin planlanması ve koordinasyonun sağlanması, hizmet veren personelin kalitesinin ve verimliliğinin artırılması amacıyla yürütülen faaliyetlerdir.
		Ruh Sağlığı Hizmetleri	Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı ile merkeze bireylerin ihtiyacını alan ruh sağlığı hizmetlerinin, uygun yöntemle yeterli bir biçimde verilmesini sağlayan bir hizmet ağının kurulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan Plan ile ruhsal hastalığı olan kişilerin tedavi ve bakımlarında hasta merkezli yaklaşımın temel alınması, toplum temelli ruh sağlığı hizmet modelinin ülkemizde yerleşmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda; 0-6 Yaş Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme (ÇPGD) Programı, Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele Çalışmaları, Ruh Sağlığı Hizmetlerini Güçlendirme Programı (RSGÜÇ), Psikososyal Destek Uygulayıcı Programı, İntiharı Önleme Çalışmaları, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Programı, Toplumsal Travmalar ve Afette Psikososyal Destek Projesi, Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi, Çocuğa Yönelik İhmal/İstismarı Önleme Programı, Sorun Yönetimi ve Fazlası Uygulayıcı Programı, Psikolojik İlk Yardım Uygulayıcı Programı, Kendi Kendine Yardım ve Fazlası

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
			Uygulayıcı Programı, Ruh Sağlığı Çevirmenliği Programı, Ön Ergenlik Yıllarında Duyguları Yönetme Programları yürütülmektedir.
		Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları	Türkiye Kas ve İskelet Sistemi Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2021-2026), Sağlıklı Yaşlanma Eylem Planı ve Uygulama Programı (2021-2026) ve Türkiye Kanseri Kontrol Programı (Faz III) 2021 yılında güncellenmiştir. Ayrıca Türkiye Kronik Hava Yolu Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2018-2023), Türkiye Böbrek Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2018-2023) ile Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı Yetişkin ve Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi ve Fiziksel Aktivite Eylem Planı (2019-2023) güncellenecek olup tüm kontrol programları yürütülmeye devam etmektedir.
		Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Faaliyetler	Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programının güncellenmesi ve eylem planı kapsamında: Ulusal Beslenme Konseyi olağan toplantılarının yapılması ve raporların hazırlanması, Türkiye Beslenme ve Sağlık araştırmasının yapılması(TBSA, Türkiye Beslenme Rehberinin hazırlanması, DSÖ iş birliğinde COSİ (Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması) hazırlık çalışmaları yapılması, Sağlıklı Hayat Merkezleri ve ilçe sağlık müdürlüklerinde bulunan Sağlıklı Beslenme ve Obezite Danışma Birimlerinde aile hekimleri ile koordineli olarak diyetisyenlerce beslenme danışmanlığı verilmesi, diyetisyenler için Ağırlık Yönetimi Eğitiminin gerçekleştirilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığı iş birliğinde tebliğ çalışmaları yapılması, MEB ve Tarım ve Orman Bakanlığı iş birliğinde 2011 yılında yayımlanan okul kantinlerinde satılacak gıdalar ve eğitim kurumlarındaki gıda işletmelerinin hijyen yönünden denetlenmesi kapsamında çalışmalar yapılması, okul öncesi öğretmenler için hazırlanan beslenme ve fiziksel aktivite rehberi oyun materyallerinin kullanılması, Fiziksel Uygunluk Karne Çalışmasının devam ettirilmesi, MEB tarafından yürütülen Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı kapsamında okullarda fiziksel aktiviteyi artırmak amacıyla ders öncesi egzersiz videolarının da kullanılmasının sağlanması, Sağlığı Geliştiren Belediye (SAGEB) rehberi kapsamında çalışmalara devam edilmesi, Beslenme Dostu ve Fiziksel Aktiviteyi Destekleyen İşyeri Programı Uygulama Rehberi

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
			kapsamında çalışmaların devam etmesi, Okullarda İl teşkilatları tarafından verilen eğitimlere devam edilmesi çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca Türkiye Diyabet Programı kapsamında; Okulda Diyabet Programı ile okul çalışanları ve öğrencilerin eğitimlerine devam edilmesi, aile hekimleri için hazırlanan Diyabet Yönetim Modülü uzaktan eğitim modüllerinin daha fazla sayıda aile hekimine ulaştırılması için çalışılması, Hastalık Yönetim Platformu (HYP) kapsamında obezite ve diyabet tarama oranlarının yükseltilmesi için yapılan gerekli girişimler başlıca yürütülen faaliyetlerdir.
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Acil Sağlık Hizmetleri	Acil sağlık hizmetlerinde müdahale sürelerini kısaltmak üzere 112 Komuta Kontrol Merkezi ile hastaneler arasındaki koordinasyon artırılarak verilen hizmetin etkin ve verimli olması için faaliyetler yürütülmektedir. Acil tıp teknisyeni ve acil tıp teknikerlerinin yetkinlikleri geliştirilmektedir. Vatandaşların ilk yardım bilgi ve becerilerini geliştirmek için eğitim ve sertifika programları düzenlenmektedir. Afet durumlarında afet bölgesine ulaşım ve müdahale etkinliğinin artırılmasına yönelik ilgili paydaşlarla ortak çalışmalar yürütülmektedir.
		Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Hizmetleri	Bakanlığımıza bağlı ağız ve diş sağlığı hastaneleri, ağız ve diş sağlığı merkezleri ve devlet hastaneleri bünyesinde ağız ve diş sağlığı hizmetleri verilmektedir.
		Devlet Hastanesi Hizmetleri	İkinci basamak sağlık kurumları, ilgili mevzuatında tanımlanan, bünyesinde mevcut uzmanlık dallarıyla ilgili hastaların kabul edildiği ayaktan veya yataklı teşhis, tedavi ve rehabilitasyon hizmeti verilen sağlık kurumlarıdır. Ayrıca sağlık tesisleri bünyesindeki evde sağlık hizmetleri, toplum temelli ruh sağlığı hizmetleri, palyatif bakım hizmetleri, obezite, alkol ve madde bağımlılığı tedavi merkezleri gibi toplum temelli sağlık hizmetlerinin planlamalara uygun olarak yürütülmesi sağlanmaktadır. Sağlık tesisleri bünyesindeki yoğun bakım, perinatal bakım, prematüre retinopati tanı ve tedavisi, replantasyon, onkoloji, yanık, kardiyovasküler cerrahi, organ, doku ve hücre nakli gibi özellikli planlama gerektiren hizmet birimlerinin planlamaya uygun olarak kurulumunun sağlanması ile tescil iş ve işlemlerinin takibi sağlanmaktadır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hizmetleri	Üçüncü basamak sağlık kurumları, ilgili mevzuatında tanımlanan, ileri tetkik ve özel tedavi gerektiren hastalıklar için yüksek teknoloji içeren, eğitim ve araştırma hizmetlerinin verildiği, uzman ve yan dal uzmanların yetiştirildiği genel ve özel dal sağlık kurumlarıdır. Ayrıca sağlık tesisleri bünyesindeki evde sağlık hizmetleri, toplum temelli ruh sağlığı hizmetleri, palyatif bakım hizmetleri, obezite, alkol ve madde bağımlılığı tedavi merkezleri toplum temelli sağlık hizmetlerinin planlamalara uygun olarak yürütülmesi sağlanmaktadır. Sağlık tesisleri bünyesindeki yoğun bakım, perinatal bakım, prematüre gibi retinopati tanı ve tedavisi, replantasyon, onkoloji, yanık, kardiyovasküler cerrahi, organ, doku ve hücre nakli gibi özelliği planlama gerektiren hizmet birimlerinin planlamaya uygun olarak kurulması, tescil iş ve işlemleri takip edilmektedir.
		Hastane Yapım, Tefrişat ve Onarım	Ülkemiz genelinde, nitelikli yatak sayısını artırmak, daha kaliteli ve yüksek konforda sağlık hizmet sunumunu sağlamak için yeni sağlık yatırımlarını hayata geçirmek ve mevcut hastanelerin kapasite, fiziki, teknoloji, altyapı alanlarında yeni bir yüze kavuşturulması ve daha da güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Sağlık Bakanlığı yatırım programında yapımı devam eden E1 ve üzeri rol grubu sağlık tesislerinin takibi yapılmakla birlikte tefrişat, tıbbi cihaz planlamaları için düzenli olarak sağlık tesislerinin durumları takip edilmektedir. Bu kapsamda il veya ilçe merkezlerinde yeni hizmete açılması planlanan ilk bina, yeni bina ve ek binası olan sağlık tesislerinin belirlenen tarihlerde hizmete açılabilmesi, inşaat sürecinin takibi ve geçici kabulün yapılması akabinde hizmete girebilmesi için donanım ihtiyaçlarının bu aşamada tamamlanmış olması gerekmektedir. Bu nedenle sağlık tesisinin mefruşat/tefrişat ihtiyaçlarının tespiti ve giderilmesi, kaynakların etkin kullanılarak sağlık hizmetlerinin kaliteli, verimli, erişilebilir ve hakkaniyetli sunulmasına önem verilmektedir. E1 ve üzeri rol grubu sağlık tesislerinde 2014/09 sayılı Tadilat Onarım Genelgesi kapsamında gelen tadilat onarım talepleri değerlendirilerek ödenek planlanmaktadır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
		Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Yapılan Sağlık Tesislerine Yönelik Faaliyetler	Şehir Hastanesi Modeli ile ülkemizin sosyo-ekonomik gerekçelerine uygun, geliştirilebilir ve sürdürülebilir, nitelikli yatak planlamasına uygun projeler hizmete sunulmaktadır. Şehir hastaneleri bulunduğu kentte en yüksek kalitede sağlık hizmetini sunan yatırımlar olarak hizmet vermeye devam etmektedir. Bu model ile ilgili olarak işletme öncesi hazırlık, işletme dönemi, sözleşme, hukuk ve finansal analiz faaliyetleri yürütülmektedir. Bu şekilde 2017 yılından itibaren bugüne kadar toplam 14 ilde 15 şehir hastanesi hizmet sunumuna başlamıştır.
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi	Ülkemizde meydana gelen 6 Şubat 2023 tarihli depremlere yönelik, e-Nabız Sistemi aracılığıyla vatandaşlarımıza depremde etkilenen yakınlarının sağlık durumlarını öğrenebilme imkânı sağlanmıştır. Vatandaşlarımıza sağlık kuruluşunda olup olmadığı konusunda bilgi alamadığı anne-baba-çocuk-kardeş ve eşi için e-Nabız profili üzerinden fotoğraf ekleyebilme imkânı sağlanmıştır. Merkezi Hekim Randevu Sistemi'nde afetten etkilenen vatandaşlarımızın sağlık sistemine ulaşımını kolaylaştırmak için çok sayıda düzenleme hayata geçirilmiştir. İl sağlık müdürlükleri ve Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi (SABİM) ekipleri tarafından kullanılmak üzere deprem nedeniyle hastaların hangi hastanelerde olduğu bilgisinin e-Nabız yönetim ekranlarından sorgulanabileceği sistem altyapısı hazırlanmıştır. Depremde kimliği tanımlanamayan ve/veya bilinci yerinde olmayan hastalara ait fotoğraflar ile hasta bilgilerinin yüklendiği Afet Destek Web ve Mobil Uygulaması geliştirilmiştir. Uygulamada yer alan kimliği tespit edilemeyen kişilerin fotoğrafları Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile paylaşarak yüz tanıma sistemi ile fotoğraflar üzerinden kimlik tespiti yapılması sağlanmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve TÜBİTAK ile yapılan ortak çalışmayla yapay zekâ teknolojisi kullanılarak fotoğraf eşleştirme altyapısı oluşturulmuştur. Deprem bölgesindeki sağlık hizmetinin devamlılığının sağlanması, sağlık personeli tarafından afet bölgelerinde yürütülen çalışmalarda koordinasyonun sağlanması, afet bölgelerinde çalışan sağlık personelinin görev yeri lokasyonunun takibinin yapılması, sağlık görevlilerinin ihtiyaçlarının bildirilmesi ve karşılanması ile sağlık profesyonellerinin sistem üzerinden reçete yazabilmelerinin sağlanması amacı doğrultusunda Sağlık TİM Mobil Uygulaması geliştirilmiştir. Sağlık Kodlama Referans Sunucusu (SKRS), Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler (SİNA), Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS), Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi (LBYS), AŞILA, Hastane

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
			Enfeksiyonları Sürveyans Sistemi (INFLINE), Evde Sağlık Yönetim Sistemi (ESYS), Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS), Halk Sağlığı Yönetim Sistemi (HSYS), Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS), Mekansal İş Zekası Sistemi (MİZ) ve Sağlık Pano Uygulamalarında afete ilişkin ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirmeler/güncellemeler yapılmıştır. Sahra hastanelerinde Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) kullanılabilmesi için gerekli donanım ürünleri tedarik edilerek deprem bölgesinde gösterilen yerlere kurulmuş ve kullanıma sunulmuştur. Depremzede çocuklara ruhsal destek için Özel Çocuklar Destek Sistemi (ÖZDES) ve sağlık personeline ruhsal destek için Sağlık Personeli Ruhsal Destek Uygulaması (RUHSAD) uygulamaları aktif hale getirilmiştir. Deprem bölgesinde görev almak isteyen sağlık personeli için gönüllü görevlendirme başvuru ekranları Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi (ÇKYS) ve Entegre Kurumsal İşlem Platformu (EKİP) uygulamaları üzerinden kullanıma sunulmuştur. Depremden etkilenen illerimizde uzaktan raporlama yapılabilmesi için Teleradyoloji Sistemi altyapısı devreye alınmış olup gönüllü radyoloji uzmanları tarafından uygulama üzerinden 7-20 Şubat 2023 tarihleri arasında 18.254 adet Bilgisayarlı Tomografi (BT) ve Manyetik Rezonans (MR) çekiminin raporlanması yapılmıştır. Afet Tıbbi Malzeme Depoları için yazılım altyapısı oluşturulmuştur. Deprem sürecinde Sağlık Afet Koordinasyon Merkezi (SAKOM) ekiplerinden anlık bilgi toplamak için yazılım hazırlanarak kullanıma açılmıştır. 2-12 yaş arası çocuk hesaplarında aile dış hekimliği verilerinin e-Nabız profilinde gösterilmesine yönelik geliştirmeler yapılmıştır. Vatandaşlarımızın tıbbi cihaz reçetelerinin e-Nabız profilinde "reçetelerim" alanında gösterilmesine yönelik geliştirmeler yapılmıştır. Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik doğrultusunda hekimlerin vatandaşın sağlık verilerine doktor erişim ekranları üzerinden erişmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. e-Nabız Mobil Uygulaması'nda cihazdan alınan uyku sensör verilerinin detaylandırılması için çalışmalar yapılmıştır. Merkezi Hekim Randevu Sistemi'nden (MHRS) randevu alan vatandaşlarımızın aktif randevu tarihinden önce aynı poliklinikten muayene hizmeti alması halinde MHRS randevusunu iptal etmesi için bildirim gönderilmesi, iptal etmemesi durumunda ilgili randevunun iptal edilerek diğer vatandaşların bu randevulardan faydalanması sağlanmıştır. Aile Dış Hekimliği randevularının MHRS kanallarından verilmesi için pilot uygulama yapılmıştır. Uzaktan Hasta Değerlendirme Sistemi (UHDS) ile evde sağlık birimi olan hastanelerimizde evde sağlık polikliniklerinde devam eden randevuların görüntülü

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
			olarak yapılabilmesi sağlanmıştır. UHDS ve MHRS arasındaki entegrasyon çalışmaları ile evde sağlık birimlerine kayıtlı hastaların görüntülü muayene hizmeti alabilmesi için hastaneler tarafından randevu oluşturulabilmesi sağlanmıştır. MHRS'den randevu alınması sonucunda hastaya randevu saatinden bir saat önce SMS yoluyla görüşmenin gerçekleştirileceği link gönderilmektedir. Alınan randevu ile hasta ve hekim uzaktan çevrim içi olarak görüntülü görüşme gerçekleştirebilmektedir. Uygulama web ortamında çalışmakta olup https://uhds.saglik.gov.tr/ üzerinden erişim sağlanmaktadır. Entegre Kurumsal İşlem Platformu (EKİP) Portal Uygulamasının, web ve mobil uygulamalar olacak şekilde yazılım geliştirmesi yapılmıştır. Ek Ödeme ve Bordro Sistemi'nin (EKOB) e-Nabız Sistemi'nde yer alan Hekim Puan Bilgisi Veri Seti ile entegrasyon çalışmalarına başlanmıştır.
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Sağlık Hizmeti Sunumunda İhtiyaç Duyulan Tıbbî Cihaz, Malzeme ve İlaç Alımı	Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesislerinde benzer ihtiyaçlar için uygulanan tedarik yöntem ve fiyat farklılıklarını ortadan kaldırmak, standardizasyonu sağlamak, daha hızlı tedarik, daha uygun fiyat, daha kaliteli ürün ile etkin tedarik planlama ve stok yönetimi sağlamak, ilaç ve tıbbi sarf malzemelere erişim kolaylığı sağlamak hedefleri doğrultusunda Sağlık Market Projesi yürütülmektedir. Sağlık Market Projesi ile merkezi toplu alımlar yapmak yerine sürekli, sık alımlar yaparak alternatif bir satın alma modeli ile sağlık tesislerindeki stoklama süresini kısaltmak, hızlı bir satın alma modeli ile kesintisiz sağlık hizmeti sunumu sağlamak, düşük stok gün düzeyi ile çalışmak hedefleri doğrultusunda ilaç ve tıbbi sarf malzemelerin tedarik planlama çalışmalarının yürütülmesi hedeflenmektedir. Ülke genelindeki tıbbi cihaz ihtiyaçlarının merkezi alım planlaması sonrasında toplu olarak merkezi alım şeklinde temin edilmesi ile ölçek ekonomisi yoluyla fiyat avantajı sağlanmakta, cihazlarla birlikte verilmesi şart koşulan ekipmanlarda maliyet avantajı sağlanmakta, cihazlara uzun süreli (5-10 yıl arasında) garanti süresi verilmesinin şart koşulması ile bu süreler içerisinde bakım-onarım maliyetlerinde avantaj sağlanmakta, teslim sonrası cihazlara yüklenecek donanım ve yazılımlarda şartnamelerde getirilen fiyat kısıtları nedeniyle maliyet avantajları sağlanmakta ve bütçe imkânlarının etkin, etkili ve verimli kullanılması sağlanmaktadır.
		Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	Sağlık hizmetlerinin multidisipliner bir yaklaşım ile bütüncül olarak verilmesi, halkın sağlık hizmetlerine ulaşımının kolaylaştırılarak farklı sağlık yerleşkeleri arasında hasta sirkülasyonunun azaltılması ve Sağlık Bakanlığınca sağlık tesisi, insan gücü, modern teknolojinin sağladığı tıbbi donanım ve bunlar için gerekli olan finansman gibi sağlığa ayrılan kaynakların

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
			dengeli dağılımını sağlamak, etkin ve verimli bir şekilde kullanımı ile atıl kapasite ve kaynak israfına neden olmamak ve sağlık hizmetlerinin, kaliteli, ulaşılabilir, hakkaniyetli ve sürdürülebilir olması amacıyla ülkemizin nüfusu, nüfusun dağılımı, coğrafi özellikleri, uzaklık ve ulaşım olanakları, mevcut sağlık envanteri vb. ölçütler ile sağlık hizmeti ihtiyacı dikkate alınarak kamu, üniversite ve özel sektör bir bütün olarak değerlendirilerek sağlık hizmetleri planlanmaktadır.
		Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri	Tutuklu ve hükümlüler için MHRS üzerinden randevu oluşturma işlemi gerçekleştirilmektedir. Adalet, Sağlık ve İçişleri Bakanlıkları arasındaki Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkındaki Protokolün ilgili hükümleri gereği sevk zinciri kapsamında tutuklu ve hükümlülerin teşhis, tedavi, muayene ve ameliyatları tam teşekküllü bütün hastanelerimizde yapılmaktadır.
		Türkiye Kızılay Derneği Desteği	Sağlık Bakanlığı bütçesinden Türkiye Kızılay Derneğine, Türkiye Kök Hücre Koordinasyon Merkezi (TÜRKÖK) bünyesinde Gönüllü Verici Merkezleri kurulması ve Kemik İliği Bankasına gönüllü olarak kemik iliği veya periferik kök hücre bağışlamak isteyen bağışçı adayları bulunması için yapılan çalışmalarıdır.
Tedavi Edici Sağlık	Uluslararası Sağlık İş Birlikleri	Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Kırgızistan Bişkek'te bir hastane kurulması hususunda TİKA tarafından hastanenin yatırım planlaması, inşaat, tıbbi malzeme temini ve personel eğitimi süreçleriyle ilgili olarak Sağlık Bakanlığı uzmanları 2013 yılı Kasım ayında Kırgızistan'da Kırgız makamları ile görüşmeler yaparak bir rapor hazırlamışlardır. Bu kapsamda ağırlıklı olarak kardiyoloji ve gastroenteroloji hastalıklarının ileri teşhis ve tedavisine yönelik bir hastanenin kurulması için çalışmalara başlanmıştır. Hastane binası inşaatına ait sözleşme 30 Mayıs 2016 tarihinde imzalanmıştır. Yaklaşık 12.000 metrekare kapalı alanda hizmet verecek olan hastanede kardiyoloji, kardiyovasküler cerrahi, genel cerrahi, göğüs hastalıkları, anestezi ve reanimasyon, girişimsel radyoloji, gastroenteroloji branşlarında ileri teşhis ve tedavi hizmetlerinin verilmesine başlanılmış olup 72 yatak kapasiteli hastanede laboratuvarlar, 2 ameliyathane, 3 yoğun bakım, anjiyo ve görüntüleme bölümleri yer almaktadır. Hastane hizmetleri 7 farklı branşta 8 uzman doktor ve 40 diğer sağlık (idari ve teknik) personel ve 106 yerel personel (9 uzman, 97 diğer sağlık, idari ve teknik personel) ile yürütülmektedir. Hastanede bugüne kadar 3.832 hasta yataklı tedavi hizmeti almış olup 18.587 muayene ve 418 ameliyat gerçekleştirilmiştir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
		Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün 01/06/2021 tarih ve E-25677322- 903.07.03-777 sayılı yazısına istinaden tebliğ edilen 01.06.2021 tarih ve Z.25677322-903.07.03-775 sayılı Bakanlık Makam Oluru ile Filistin Türkiye Dostluk Hastanesi İdari ve Mali İşler Kurulu (İMİK) üyeleri ile ilk toplantıyı yaparak iş ve işlemleri devam etmektedir.
		İkili Anlaşmalar Gereğince Yapılan Sağlık Hizmetleri	Ülkelerin taleplerine binaen, yabancı sağlık personeline mesleki eğitim düzeyinin artırılması amacıyla ülkemizde Bakanlığımıza bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinde, gözlemci statüsünde, kısa süreli mesleki eğitim imkânı sağlanmaktadır. Çeşitli ülkelerde Sağlık Haftaları düzenlenmektedir. Sağlık alanında iş birliği anlaşması imzalanmakta aşı, antiserum ve tıbbi malzeme desteği verilmektedir. Giderek yükselen ve ilgi gören sağlık sistemimize yönelik inceleme ve ihraç talepleri kapsamında talep eden ülkelere sağlık sistem desteği verilmekte ve tecrübe paylaşımında bulunmaktadır.
		Mogadişu Somali Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Mogadişu Somali Türkiye Recep Tayyip Erdoğan Eğitim ve Araştırma Hastanesi faaliyetlerine 29 Eylül 2014 tarihinde sahra hastanesi olarak başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti arasında hastanenin ortak işletilmesi ve devri ile ilgili hususları içeren Protokol 27 Haziran 2013 tarihinde imzalanmıştır. 25 Ocak 2015 tarihinde resmi açılışı gerçekleştirilmiştir. Hastane, 250 yatak kapasiteli olup 65 Türk (27 uzman hekim, 1 dış hekim, 1 pratisyen hekim, 23 yardımcı sağlık, 7 idari mali işler, 5 sözleşmeli, 2 firma personeli) ve 977 Somalili (201 hekim, 355 yardımcı sağlık personeli, 421 diğer (tercüman, vezne, temizlik, güvenlik, asker vb.)) personel ile hizmet vermektedir. Hastane hizmete girdiği günden bugüne 1.890.793 hastaya muayene hizmeti vermiş, yatan hasta sayısı 114.031 olup ameliyat edilen hasta sayısı 39.926'dır. Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi (ÇKYS), Malzeme Kaynak Yönetim Sistemi (MKYS) ve Tek Düzen Muhasebe Sistemi (TDMS) programları ile muhasebe ve stok takibi yapılmaktadır. Mogadişu Somali Türkiye Recep Tayyip Erdoğan Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yeni doğan cerrahisi prosedürleri yapılmaya devam edilmektedir. Somali'deki tek çocuk cerrahisi merkezi olan hastanemizde toplam 295 adet 0-1 yaş arası hastanın ameliyatı başarı ile gerçekleştirilmiştir. Vakalar arasında oldukça nadir görülen ve zor cerrahi operasyonlar mevcuttur. Hastanemizde 2022 yılı sonuna kadar uzmanlık eğitimi alan asistan sayısı toplam 229 kişidir. Halen 134 asistan eğitimi devam etmektedir.

Tedavi Edici Sağlık	Uluslararası Sağlık İş Birlikleri	Nijer Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesi faaliyetlerine hastanenin ortak işletilmesi ve devri ile ilgili hususları içeren protokol kapsamında Ekim 2019 tarihinde faaliyetine başlamıştır. Hastane 44 yatak kapasitesine sahip olup 170 personel ile (1 profesör, 11 uzman hekim, 2 pratisyen hekim, 156 diğer yardımcı personel (tercüman, temizlik personeli, asker, güvenlik, bahçıvan vb.) hizmet vermektedir. Hastane hizmete girdiği günden bugüne 57.584 hastaya muayene hizmeti vermiş, yatan hasta sayısı 4.751 olup ameliyat edilen hasta sayısı 3.337'dir. Hastanemizde 2 ameliyathane salonu, 2 bölmeli doğum salonu, 8 poliklinik odası, 5 yataklı yetişkin yoğun bakım ünitesi yer almaktadır. Ayrıca cihaz envanter kayıtlarımızda 7 ventilatör (5 kuvöz, 2 yenidoğan ventilatör) yer almaktadır. Yenilenen laboratuvar cihazları ile birlikte Nijer'de diğer sağlık kuruluşlarında yapılması mümkün olmayan tetkikleri yaparak bölge halkına hizmetlerimiz devam etmektedir. Bölgede yaşayan toplumun sağlığını korumak ve doğal yöntem ile çocuk sahibi olamayan aileleri tedavi etmek üzere modern bir tüp bebek merkezi inşaatı bitirilmiş ve hasta kabulüne başlanılmıştır. Hastane hizmetleri 6 farklı branşta 4 uzman doktor ve 16 diğer sağlık, idari ve teknik personel) ve 175 yerel personel (14 uzman, 161 diğer sağlık, idari ve teknik personel) ile yürütülmektedir. Hastanede bugüne kadar 12.369 hasta yataklı tedavi hizmeti almış olup 195.020 muayene ve 9.259 ameliyat gerçekleştirilmiştir.
		Nyala Sudan Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Nyala Sudan Türkiye Hastanesi faaliyetlerine 28 Şubat 2014 tarihinde başlamıştır. Hastanenin yatak kapasitesi 150 olup hastane hizmetleri 12 farklı branşta 21 uzman doktor, 1 diş hekimi ve 22 diğer sağlık, idari ve teknik personel) ve 374 yerel personel (1 uzman, 2 pratisyen, 371 diğer sağlık, idari ve teknik personel) ile yürütülmektedir. Hastanede bugüne kadar 26.990 hasta yataklı tedavi hizmeti almış olup 447.048 muayene ve 25.110 ameliyat gerçekleştirilmiştir. Hastanelerimizin aylık ve üç aylık periyotlarda faaliyet raporları incelenerek gereken düzenlemeler yapılmıştır. Sudan Nyala'da Sağlık Meslek Yüksek Okulu açılmış ve öğrencilere staj planlaması yapılarak kabul edilmiştir. Asistan eğitimlerine devam edilmektedir. MKYS ve TDMS programları ile muhasebe ve stok takibi yapılmaktadır.
		Sağlık Turizminin Geliştirilmesi	Özellikle Şehir Hastanelerinin sağlık turizmi kapasitesinin geliştirilmesi, uluslararası tanıtım faaliyetlerinin daha etkin yürütülmesi amacıyla Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi (USHAŞ) ile ortak çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda Şehir Hastanelerinin "Health Türkiye" portalında yer alması sağlanmış olup bilgi güncellemeleri dinamik olarak takip edilmektedir. Sağlık hizmeti almak amacıyla yurt

			dışından ülkemize gelen, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan veya Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmakla birlikte yurt dışında yaşayan gerçek kişilerin aldıkları her türlü sağlık hizmeti ile bunlarla ilgili destek hizmetlerinin ülkemizin sağlık politikaları ile Bakanlığımızın vizyon ve misyonu kapsamında uluslararası alanda yabancı hastalara sunulan sağlık hizmeti kalitesi ve yaygınlığı artırılmaktadır. Ülkemizin küresel politikaların belirlenmesi ve uygulanmasındaki rolünün artırılması için, Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi (USHAŞ) tarafından uluslararası sözleşmeler ve protokoller imzalanmasında diplomatik koordinasyona destek sağlanmaktadır. “Türkiye Yüzyılı” vizyonu doğrultusunda ülkemizin güçlü sağlık sisteminin uluslararası alanda markalaşması için tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülmektedir. “HealthTürkiye” çatı markası ile Türkiye’nin hem bölgesel hem de küresel anlamda Dünya’nın şifa merkezi olması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda ülkemizin ilaç, tıbbi malzeme ve cihaz, sağlık bilgi sistemleri, sağlık yatırımları ve hizmet alımları ile uluslararası hasta tedavisi (sağlık turizmi) alanlarında pazar payını artıracak, yeni pazarlara ulaşmasını sağlayacak, sağlık iş forumu, fuar, kongre, sağlık haftaları gibi faaliyetleri önceliklendirerek kamu ve özel sektördeki paydaşların uluslararası alandaki hareket, erişim ve kapasiteleri artırılmaktadır. Kamu hastanelerinde ayrı bir organizasyon yapısı ile sağlık hizmet kalitesinin geliştirilmesine yönelik yeni bir düzenleme, ilgili personele yabancı dil eğitimi ile sağlık turizmi hasta sayısının artırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile kamu çıkarları doğrultusunda (turistin sağlığı veya kendi imkânları ile başvuru yapan hastalar hariç) iş birliği olanaklarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle, Sağlık Kodlama Referans Sunucu (SKRS)’de yer alan “Yabancı Hasta Türü” kod listesinde bulunan alan içerisinde yabancı hasta sınıflamasına yönelik revize çalışmaları yapılmış olup yabancı hasta kayıtlarında hasta türü seçimleri zorunlu hale getirilmiştir. Bununla birlikte sağlık turizmi ve turistin sağlığı kapsamında hasta bilgilerinin doğru kayıt altına alınmasıyla hasta türüne göre verilerin kontrol altında tutulmasına katkı sağlayacağı uygulamanın ön çalışmaları Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü iş birliğiyle başlatılmıştır.
Tedavi Edici Sağlık	Uluslararası Sağlık İş Birlikleri	Ülkemizde Tedavi Talebinde Bulunan Yabancı Hastalara Verilen Hizmetler	3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu’nun Ek-14. maddesi kapsamında, ülkelerinde tedavi imkânı bulunmayan yılda 400 hastaya kadar yabancı hasta tedavisi yapılmaktadır. Ayrıca 12 ülke ile sağlık ve tıp alanında yapılan ikili iş birliği anlaşmaları kapsamında yabancı hastaların tedavisi Ülkemizde yapılmaktadır. Ülkemizde tedavi talebinde bulunup oturma iznine sahip olan yabancı hastalar Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamında sağlık hizmeti almaktadırlar. Gerek

			yurt dışından gerek yurt içinden yabancı hastaların uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin bilgi alma başvurularına cevap vermek, şikâyetler ve anlaşmazlıkların çözümü için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunmak, tarafların karşılaşılabilecekleri sorunları tespit ederek önleyici tedbirler almak, sağlık personeli ve yabancı uyruklu hasta arasında iletişimi sağlamak amacıyla Uluslararası Hasta Destek Birimi Çağrı Merkezi 7/24 ve 6 dilde (Arapça, Rusça, İngilizce, Fransızca, Farsça, Almanca) +90 850 288 38 38 numaralı hattan hizmet sunmaktadır.
Yönetim ve Destek Programı	Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 363'üncü maddesinin atfıyla 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnameye göre Bakanlığın muhakemat hizmetleri ile hukuk danışmanlığına ilişkin iş ve işlemler yürütülmektedir. Bakanlığın bütün birimlerinin görevlerini hukuka ve ihtiyaçlara uygun şekilde yerine getirmesinde, idarenin iş ve işlemlerinin kamu menfaatine uygun olarak yürütülmesinde hukukî destek sağlanmaktadır. İdarenin taraf olduğu adli ve idari davalarda, iç ve dış tahkim yargılamasında, icra takiplerinde ve yargıya intikal eden diğer her türlü hukuki uyuşmazlıklarda idare temsil edilmektedir. Ayrıca idare hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat tasarıları, idare birimleri tarafından hazırlanan mevzuat tasarıları ile düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname tasarıları, idare ile üçüncü kişiler arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin işler ve idare birimlerince sorulan diğer işler incelenip hukuki mütalaa verilmektedir.
		İç Denetim	Bakanlığın çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetleridir.

		Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	a) Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetleri planlanarak yürütülmesi sağlanmaktadır. b) Bakanlık ve bağlı kurumlar hakkında ulusal ve uluslararası medyada (yazılı, görsel, işitsel ve internet ortamında) çıkan haber, yorum ve eleştiriler yedi gün yirmi dört saat izlenmektedir. c) Bakanlık, bağlı Kuruluş ve taşra teşkilatı basın birimlerince, basın yayın organları tarafından yapılan çekim, röportaj, programa davet vb. konularda yapılan talepler değerlendirilerek, gerekli izin ve onay işlemleri yürütülmektedir. d) Cevap ve düzeltme hakkı gerektiren haberlerle ilgili Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili birimlerle koordineli olarak çalışılmaktadır. e) Basın açıklamaları ve basın duyuruları hazırlanarak yayınlanması amacıyla ilgili medya kuruluşlarına gönderilmektedir. f) Bakanlık ve bağlı Kuruluşlar tarafından yapılan etkinlik, organizasyon, farkındalık vs. çalışmalarının fotoğraf ve kamera görüntüleri hazırlanarak yayınlanması amacıyla ilgili medya kuruluşlarına gönderilmektedir. g) Bakanlığın etkinlik ve organizasyonlarında fotoğraf, kamera çekimi, düzeltme, deşifre işlemleri yapılmakta ve arşivlenmektedir.
		Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri	Küresel sağlığa katkı sağlamak amacıyla ülkemizce yürütülen politikalar sonucu elde edilen tecrübelerin talep eden ülkelerle paylaşılması için yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapılmaktadır. Ülkemizin girişimci ve insani dış politika vizyonu çerçevesinde Sağlık Bakanlığı tarafından yurtdışına yönelik insani ve teknik yardım faaliyetleri, hasta tedavileri, sağlık haftaları düzenlenmesi, ülkemizin küresel politikaların belirlenmesi ve uygulanmasındaki rolünün artırılması ve ilgili birimler tarafından imzalanacak uluslararası sözleşmeler/protokoller için kurumsal olarak da destek sağlanmaya devam edilecektir.
		Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	Bakanlığın görev alanına giren konularda, teftiş, denetim ve rehberliğe ilişkin yöntem ve teknikler geliştirilmekte, teftiş ve denetim alanındaki standart ve ilkeler oluşturulmakta, teftiş ve denetim rehberleri hazırlanmakta, teftiş ve denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirler alınması sağlanmaktadır. Ayrıca, Bakanlık teşkilatı ile gerektiğinde bağlı ve ilgili kuruluşların ve bunların denetimi altındaki kurum ve kuruluşların iş ve işlemleri hakkında teftiş, denetim, ön inceleme, inceleme ve soruşturma yapılmaktadır. Sağlık politikalarının amaçlarına ulaşmasını ve sağlık hizmetlerinin mevzuata, plan ve programa uygun olarak sürdürülmesini sağlamak amacıyla, denetlediği kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere ilişkin gerekli öneriler hazırlanmaktadır.
	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler	Diğer Destek Hizmetleri	Sağlık Hizmetlerinin etkin, etkili, verimli yürütülebilmesi, sürdürülebilir olması, sağlık personelinin bölge ve iller arasında dengeli dağılımının sağlanması planlanarak vatandaş ile sağlık çalışanının memnuniyetini artırmak ve sağlık sisteminin

			sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla insan kaynakları planlama kriterleri oluşturulmakta, personel hareketliliği izlenmekte, istatistikler oluşturulmakta, resen geçici tabip görevlendirme komisyonu kurulmakta, bölge hizmet grupları düzenlenmekte, standart kadro cetveli ile personel dağılım cetveli çalışmaları yapılarak Bakanlığımızca yapılan kurallar için planlama süreci yürütülmektedir.
		Genel Destek Hizmetleri	Kiralama ve satın alma işlerinin yürütülmesi, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetlerin yapılması ve yaptırılması sağlanmaktadır. Ayrıca, genel evrak ve arşiv faaliyetlerinin düzenlenmesi sivil savunma ve seferberlik hizmetleri planlanmaktadır.
		Özel Kalem Hizmetleri	Bakanın çalışma programının düzenlenmekte, resmî ve özel yazışmaları ile protokol ve tören işlerini düzenlenmekte ve yürütülmektedir.
		Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	İdarenin stratejik planı, performans programı, idare faaliyet raporu, birim faaliyet raporu, idarenin bütçesi ve yatırım programı hazırlanmaktadır. Ayrıca mali konularla ilgili mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgiler sağlanmakta ve danışmanlık hizmeti verilmektedir. İç kontrol sisteminin kurulması, standartların uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapılmaktadır. Bakanlığımızın döner sermaye ve genel bütçe ödeneklerinin planlanması ve dağıtımı gerçekleştirilmektedir. Yine üst politika belgeleri ile ulusal strateji ve eylem planlarının izlenmesi ve değerlendirmesi çalışmaları yapılmaktadır.
Program Dışı Giderler	Hazine Yardımları	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna Hazine Yardımı	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna aktarılmak üzere Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesi altında yer alan Hazine Yardımlarının aktarma işlemleri yürütülmektedir.
		Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına Hazine Yardımı	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına aktarılmak üzere Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesi altında yer alan Hazine Yardımlarının aktarma işlemleri yürütülmektedir.

1.1. Bağımlılıkla Mücadele

1.1.1. Bağımlılığa Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon

1.1.1.1. Bağımlılıkla Mücadele Sürecinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Ülkemizde bağımlılıkla mücadele her boyutuyla ele alınmakta, bu alanda büyük mesafeler kat edilmesini sağlayan çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK)'nın oluşturduğu strateji ve eylem planları çerçevesinde yapılmaktadır.

Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK) yapısının değişmesi nedeniyle ülkemizin uyuşturucu ile mücadeledeki yol haritası olan Strateji Belgesi ve Eylem Planlarının güncellenmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda STK'lar, federasyonlar, yerel yönetimler gibi tüm toplumsal ve sivil inisiyatifler ile ortak stratejiler belirlenerek yol haritaları çıkarılmıştır.

Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi (2018-2023) faaliyetlerine devam edilerek son altı yılın uyuşturucu ile mücadele konusundaki yol haritaları izlenmiş, yapılan çalışma ve faaliyetlerin tüm yurttaki eşgüdüm ile koordinasyon içinde yürütülmesi sağlanmış, plan etkileri tanımlanan gösterge ve hedefler yoluyla sistematik bir şekilde sürekli takip edilmiştir.

İllere özel tespit edilmiş sorunlara yönelik geliştirilmiş çözüm önerilerini içeren faaliyetlerin güncel durumları İl Değerlendirme Toplantıları ile takip edilmektedir. 2023 yılında Ankara'da 24 ilin vali ve vali yardımcılarının katılımıyla İl Değerlendirme Toplantıları yapılmıştır. Bu toplantılarda; iller arası bilgi paylaşımı, iyi uygulama örnekleri ve merkezde yürütülen çalışmaların yerele yaygınlaştırılması, il yöneticilerinin merkezi planlamalara ilişkin doğrudan bilgi alması ve illerinde yürütecekleri yeni çalışmaları planlamaları sağlanmıştır.

Uyuşturucu ile mücadelede çalışmaları kapsamında Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi ve Eylem Planında yer alan inisiyatif ve faaliyetlerin gerçekleşme durumlarının ve gerçekleşme düzeylerinin izlenip değerlendirildiği Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi ve Eylem Planı İzlem Platformu hayata geçirilmiş ve eylem planına ilişkin yapılan girişler Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler rapor sayfasına aktararak paydaş kurumların kullanımına açılmıştır. 2024-2028 yıllarını kapsayacak eylem planları için söz konusu platform yazılımı güncellenmiştir.

Üniversitelerimizdeki gençlerimizi her türlü bağımlılıktan korumaya yönelik gerçekleştirilen faaliyetlerin güçlendirilmesi ve bu konuda akademisyenlerin katkılarını almak amacıyla 2023 yılında 2'şer günlük 2 tur şeklinde "Bağımlılıkla Mücadele Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Akademisyenlerin yer aldığı bağımlılıkla mücadele uzman çalışma grupları oluşturularak ulusal ve yerel düzeyde yürütülecek çalışmalara ilişkin akademik destek alınması için planlamalar yapılmıştır. Çalıştay çıktıları rapor haline getirilerek,

önerilen faaliyetler 2024-2029 yıllarını kapsayacak eylem planlarına eklenmek üzere YÖK ile çalışmalar başlatılmıştır.

Tütün Kontrolü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018-2023) faaliyetlerine devam edilmiştir. 2015 yılında tütün bağımlılığı tedavi ve eğitim birimlerinde sunulan hizmetlere yönelik verilerin ve burada tedavisi gerçekleşen hastaların takibinin etkin bir şekilde yapılması, sigara bırakma ilaçlarının dağıtım sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı ile entegre olarak geliştirilen Tütün Bağımlılığı Tedavisi İzlem Sistemi (TUBATİS) yazılımının güncelleme çalışmaları 2023 yılında tamamlanmıştır.

13-15 yaş grubu eğitime devam eden gençlerde tütün ürünü kullanımının sıklığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen Küresel Gençlik Tütün Araştırmasının saha uygulaması 116.292 öğrencinin katılımı ile yapılmış ve raporlama çalışmaları devam etmektedir.

Kendisi sigara kullanmadığı halde başkalarının içtiği sigaranın dumanından etkilenen, yani sigara dumanına pasif olarak maruz kalan kişiler en az sigara kullanan kişiler kadar zarar görmektedir. Vatandaşlarımızın, 4207 Sayılı Kanun ihlalleri ile ilgili ALO 184 Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi'ne ulaşarak, 7 gün 24 saat canlı operatörler aracılığı ile hizmet veren 184 Sağlık Bakanlığı İhbar Hattına kayıt bırakarak ihlalin yaşandığı adrese en kısa sürede denetim ekibinin müdahale etmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte denetim esnasında tutulan tutanak ve tespit edilen delillerin (fotoğraf, kamera görüntüsü, ses) sisteme anlık olarak aktararak kontrol merkezine ulaştırılması sağlanmaktadır. Yenilenen Dumansız Hava Sahası Denetim Sisteminin güncellenmesi çalışmaları tamamlanmış ve 17 Aralık 2023 tarihinde 81 ilde kullanıma açılmıştır.

4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun kapsamında vatandaşlarımızın temiz hava soluma haklarını güvence altına almak amacıyla 81 ilimizde 7/24 esasına göre denetimler hali hazırda yapılmaktadır. Denetim personelinin kendi bölgelerindeki gerçekleştirdikleri denetimlerde, işletmelerce zaman içerisinde tanınması, baskılara maruz kalmaları ve denetimlerin etkinliğini arttırmak amacıyla Çapraz Denetim Modeli Uygulaması yürütülmektedir. 2023 yılında tüm illerimizi kapsayacak şekilde toplam 794.027 adet çapraz denetim gerçekleştirilmiştir.

Denetimlerde görev alan denetim personelinin, bilgi ve becerilerini artırarak denetimlerdeki farklı uygulamaları önlemek ve denetimlerin ülke genelinde aynı standartta yapılmasını sağlamak amacıyla Tütün Denetçileri Uzaktan Eğitim Programı (TÜDEP) geliştirilmiştir. 16 Kasım 2018 tarihinde hizmete sunulan uzaktan eğitim programını 2023 yılında 61 kişi, bugüne kadar ise 3.964 kişi tamamlamıştır. TÜDEP kapsamında verilen eğitimlere devam edilmektedir.

Yeşil Dedektör mobil uygulaması ile kullanıcılara günlük olarak pasif etkilenim konusunda bilgilendirme içerikli mesajlar paylaşılmakta, bugüne kadar kaç adet ihbarda bulunduğu ve bu şekilde birçok insanın sağlıklarını korumalarına yardımcı olduğu bilgisi

verilmektedir. Yeşil Dedektör Mobil Uygulaması aracılığıyla 31 Mayıs 2016 tarihinden 31 Aralık 2023'e kadar 320.050 ihbarda bulunulmuştur.

1.1.1.2. Çocuk ve Ergenlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri

Bağımlı bireyi danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinin her aşamasından takip ederek bütüncül bir hizmet sunabilmek amacıyla bağımlılık alanında danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin sunulduğu tüm merkezlerin, (Erişkin Arındırma Merkezi ve Çocuk-Ergen Arındırma Merkezi, Sağlıklı Hayat Merkezi (SHM) ve ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı vb.) tam entegre şekilde çalışmasını sağlamak üzere alt yapı çalışmalarına başlanmıştır. 2023 yılında yeni açılan Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile birlikte toplam 192 yatak kapasiteli 12 yataklı ve 7 ayakta çocuk-ergen arındırma merkezi ile hizmet sunulmaya devam edilmektedir.

1.1.1.3. Erişkinlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri

Bakanlığımıza bağlı 879 yatak kapasiteli 33 yataklı ve 61 ayakta erişkin arındırma merkezi ile hizmet sunulmaktadır.

Bağımlılık tedavisi sonrası bireylerin tekrar uyuşturucu madde kullanmadan normal hayata uyumlarını sağlamak amacıyla Bağımlı Hastalar için Rehabilitasyon Merkezi (BAHAR) modeli hayata geçirilmiştir. Bu model tedaviyi takip eden süreçte uzun süreli rehabilitasyon ve sosyal uyumu da içerecek şekilde bütüncül bir hizmet modeli olarak oluşturulmuştur. 12 adet ayakta rehabilitasyon merkezi, 2 adet yataklı rehabilitasyon merkezi olmak üzere toplam 14 adet BAHAR merkezi ile hizmet sunulmaktadır.

1.1.1.4. Sigara Bırakma Hizmetleri

Tütün bağımlılığı ile ilgili halkın bilinçlendirildiği, tütün bağımlılarının modern tıbbın bir gereği olarak tedavi edildiği ve eğitimlerinin yapıldığı Tütün Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Birimlerinin sayıları artırılmıştır. 2009 yılında 62 sigara bırakma polikliniği ile hizmet sunulurken, 2023 yılı itibarıyla 467 adet sigara bırakma polikliniğinde hizmet sunulmaktadır. Sigara bırakma polikliniklerinde konuya özel eğitim alan 789 sertifikalı hekim, 476 yardımcı sağlık personeli görev yapmaktadır.

1 Ocak-31 Aralık 2023 tarihleri arasında ise sigara bırakma polikliniklerinde toplam muayene sayısı 160.811 olmuştur.

1.1.2. Bağımlılığın Önlenmesi

1.1.2.1. Bağımlılığı Önleyici Bilinçlendirme Faaliyetleri

Bireylerin endişe duymadan destek alabilmeleri için sosyal medya hesapları açılmış olup, halkı bilgilendirmek amacıyla 2023 yılı içerisinde toplam 658 gönderi paylaşımı

yapılmıştır. Sosyal medya üzerinden mesaj yoluyla bize ulaşım sağlayan vatandaşlara bilgi verilerek, gerekli birimlere yönlendirilmektedir.

Bağımlılık ile mücadele kapsamında açılan “Başarabilirsin” adlı sosyal medya hesapları (Twitter, Facebook, Instagram) üzerinden tütün, uyuşturucu, alkol ve davranışsal bağımlılıklar ile ilgili bilgilendiren, farkındalık sağlayan ve tedavi kanallarını tanıtmaya yönelik paylaşımlar yapılmaktadır. Hesapların etki analizleri haftalık ve aylık raporlarla takip edilmektedir. Bu kapsamda kamu spotları yayınlanmış, Teknoloji Bağımlılığı Ebeveyn Rehberi basım ve dağıtımı yapılmış olup web sitelerine entegre edilecek mesaj içerikli açılır pencere videoları hazırlanmıştır.

Yıl boyunca tütün, uyuşturucu, alkol ve teknoloji bağımlılığı konularında bilgilendirici paylaşımların yanında özel gün ve haftalarda da bağımlılıkla mücadele konusunda paylaşımlar yapılmıştır. Elektronik sigara bağımlılığı ebeveyn broşürü, tütün bağımlılığı konularında 6 adet afiş tasarım çalışması tamamlanmıştır. Teknoloji bağımlılığı konulu eğitici avatar videosu ve BAHAR merkezi tanıtım videosu hazırlanmıştır. TV kanallarının gündüz kuşağı programlarına bağımlılıkla mücadelede aile içi iletişimin güçlendirilmesi konusunda uzman katılımı planlaması tamamlanmıştır. Bağımlılık ile Mücadelede Uzaktan İletişim Eğitimi için 10 modül tamamlanmış, 14.900 katılımcı tanımları yapılmıştır.

2023 yılında gerçekleştirilen “31 Mayıs Dünya Tütünsüz Günü” etkinlikleri kapsamında “İzmarit Değil Tohum At” sloganı ile 81 ilde eğitimler, medya bilgilendirmeleri, kalabalık yerlerde stant kurulması, ağaç dikilmesi, izmarit toplanması, yürüyüş yapılması vb. etkinlikler yapılmıştır.

1.1.2.2. Bağımlılık Danışmanlık Hizmetleri

Kendisi ya da yakını için aile sağlığı merkezleri ve sağlıklı hayat merkezlerindeki psikososyal destek birimlerine uyuşturucu bağımlılığı konusunda danışmanlık ve destek almak için başvuran bireylerin değerlendirmesi yapılmakta, danışmanlık hizmeti sunulmakta, bağımlı bireylerin tedavi sistemi içine girmesini sağlamaya yönelik çalışmalar yürütülmektedir. 81 ilde bulunan SHM’lerde çalışan toplam 200 psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimciye Bağımlılık ile Mücadele Eğitimi verilmiştir.

Ayrıca tedavi etkinliğinin artırılması amacıyla erişkin arındırma merkezi ile çocuk-ergen arındırma merkezine başvuran hastalardan onam alınarak ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı üzerinden kişiler aranmakta ve tedavi süreçleri yakından takip edilmektedir. Kişinin onayı dahilinde geri dönüş aramaları belli periyotlarla devam etmektedir.

Vatandaşlarımızı tütünün zararları konusunda bilgilendirmek, yürütülen çalışmalardan haberdar etmek amacıyla hazırlanan **havanikoru.org** web sitesine 1 Ocak-31 Aralık 2023 tarihleri arasında 99.803 ziyaret gerçekleştirilmiştir.

ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı, sabit hatlardan ücretsiz olarak aranabilen ve 7 gün 24 saat canlı operatörlerle kesintisiz ve kaliteli hizmet vermektedir. ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı tarafından 2023 yılında 401.926 çağrı cevaplanmıştır.

2023 yılında ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattında doğrudan görüşme sonrası telefonla ölçülen memnuniyet oranı %98'dir.

ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı, 8 Temmuz 2015 tarihinde hizmete açılmıştır. Danışma hattı, 7 gün 24 saat esasına göre hizmet vermektedir. Kişinin sisteme dâhil olmasını müteakiben tedavi sürecinde isteyen kişi 1. hafta, 15 gün, 1. ay, 3. ay, 6. ay ve 12. ayın sonu olmak üzere yılda en az 6 defa danışma hattı tarafından aranarak tedavi sürecinde destek olunmaktadır. ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı tarafından 2023 yılında 78.753 çağrı cevaplanmıştır. 2023 yılında ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattında doğrudan görüşme sonrası telefonla ölçülen memnuniyet oranı %97'dir.

Uyuşturucu bağımlılığı ve tedavisi konusunda çevrim içi hizmet almayı tercih eden vatandaşlarımız ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattını aradıklarında ulaşabilecekleri bilgilere **alo191.saglik.gov.tr** web sayfasını ziyaret ederek de ulaşabilmektedirler.

Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimi (SÜDGE), 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48'inci maddesine göre ikinci defa alkollü araç kullanmaktan dolayı 2 yıl süreyle sürücü belgeleri geri alınan sürücülere yönelik Bakanlığımız İl Sağlık Müdürlükleri bünyesinde yürütülmektedir. 69 ilimizde yürütülmekte olan SÜDGE ile sürücülerde; alkollü araç kullanmamaya ilişkin bilgi, tutum ve davranış değişikliği sağlayarak alkollü araç kullanmama yaklaşımlarının sağlanması amaçlanmaktadır. 2023 yılında SÜDGE kapsamında sürücülere verilen eğitimlerde görev alacak eğitimcilerin yetiştirilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından bölge eğitim merkezi olarak yetkilendirilen İl Sağlık Müdürlükleri ile iş birliğinde 3 adet Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitici Eğitimi Programı düzenlenmiştir. Bu kapsamda; İzmir Antalya ve İstanbul Bölge Eğitim Merkezleri tarafından düzenlenen eğitim programlarına 414 sağlık personeli (psikiyatri uzmanı, diğer hekimler ve psikolog) katılmıştır. 2023 yılında SÜDGE'ye 22.710 sürücü başvurmuş olup 18.019 sürücü başarılı olmuştur.

1.1.2.3. Türkiye Yeşilay Desteği

6487 sayılı Kanun ile Türkiye Yeşilay Vakfına ve 4733 sayılı Kanun ile Yeşilay Cemiyetine amaçlarını gerçekleştirmek üzere, "10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 29'uncu maddesi hükmüne tabi olmaksızın Sağlık

Bakanlığı bütçesinde ödenek ayrılır” hükmüne istinaden gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

1.2. Koruyucu Sağlık

1.2.1. Aile Hekimliği

1.2.1.1. Aile Hekimliği Hizmetleri

Ülkemizdeki birinci basamak sağlık hizmetlerinin büyük bir kısmı 2010 yılından bu yana Aile Hekimliği Uygulaması kapsamında sunulmaktadır. 2023 yılı sonu itibarıyla 8.163 Aile Sağlığı Merkezinde (ASM), 28.054 Aile Hekimliği Biriminde (AHB) birinci basamak sağlık hizmeti sunulmaktadır.

Aile hekimlerinin çalışma bölgeleri, nüfus yoğunluğu, idari ve coğrafi şartlar ile kişilerin sağlık hizmeti alma alışkanlıkları göz önünde bulundurularak bölgede ortalama 3.000 kişiye bir aile hekimi düşecek şekilde tespit edilmiştir. İdari, coğrafi ve nüfus özellikleri ile

yerel şartları farklılık gösteren yerleşim yerlerindeki pozisyonlarda aile hekimine kayıtlı nüfus sayısı değişiklik gösterebilmekte olup bölgedeki nüfus hareketleri ve hizmet ihtiyacındaki değişiklikler göz önüne alınarak yeni aile hekimliği birimleri açılmaktadır.

Aile hekimliği uygulaması kapsamında sağlık hizmetine ulaşımın zor olduğu belde, köy, mezra, uzak mahalleler ve benzeri yerleşim yerlerine gezici sağlık hizmeti planlanarak aile hekimi ve aile sağlığı çalışanlarınca sağlık hizmeti sunulması sağlanmaktadır. 2023 yılı sonu itibarıyla 7.675 AHB tarafından 6,5 milyondan fazla kişiye gezici sağlık hizmeti sunulmuştur.

Bünyesinde koruyucu sağlık hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, muayene, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri, doğum, ana çocuk sağlığı hizmetleri, ayakta ve/veya yatarak tıbbî ve cerrahî müdahale ile çevre sağlığı, adli tabiplik ve ağız dış sağlığı hizmetleri gibi hizmetlerin de verildiği, yoğunlukla birinci basamak sağlık hizmetlerini yürütmek üzere verilen hizmetler ‘entegre sağlık hizmeti’ olarak tanımlanmıştır.

2023 yılı sonu itibarıyla 300 entegre ilçe hastanesinde ve 72 entegre sağlık hizmeti sunulan merkezde toplam 1.050 aile hekimliği birimi tarafından entegre sağlık hizmeti sunulmuştur.

Aile hekimliği mevzuatı ile aile sağlığı merkezleri dışında birinci basamak sağlık hizmeti veren; üniversiteler, askeri birlikler, hastaneler, kurum ve işyerlerinde yetkilendirilmiş aile hekimliği hizmeti verilebileceği hüküm altına alınmıştır. 2023 yılı içinde 35 yetkilendirilmiş aile hekimliği birimi açılmıştır.

Aile Hekimliğine Uyum Birinci Aşama Sertifikalı Eğitim Programı kapsamında toplam 729 aile hekimine eğitim düzenlenmiş, 829 aile hekimine muafiyet belgesi düzenlenmiştir.

Aile Hekimi ve Aile Sağlığı Çalışanları için USES Eğitim Portalı üzerinden 15 farklı konu başlığında hizmet içi eğitim açılmıştır. Uygulama gerektiren konulardaki hizmet içi eğitimler yüz yüze yapılmaya devam etmektedir.

Eğitim Aile Sağlığı Merkezi Yönetmeliği 28.04.2023 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2023 yılı içerisinde 29 eğitim aile hekimliği birimi açılmış olup toplam 61 eğitim aile sağlığı merkezi ve 186 eğitim aile hekimliği birimi bulunmaktadır.

Depremden etkilenen illerimizde görev yapan aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanları deprem sonrası telefonla aranarak durumları ve ihtiyaçları hakkında bilgi alınmıştır.

Deprem illerindeki kurulan konteyner kent ve çadır kentlerde yer alan ASM'lerin konumları (SİNA muayene verileri baz alınarak) belirlenerek alan kullanım haritaları oluşturulmuştur. Afet illerindeki ASM'lerin bina hasar durumlarına göre, ASM'ler ile çadır kent, konteyner kentlerin hizmet yönünden eşleştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

1.2.2. Halk Sağlığının Korunması

1.2.2.1. Ağız ve Diş Sağlığının Korunması

Birinci basamak ağız ve diş sağlığı hizmetleri kapsamında sunulan koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmetleri; diş çürüğü ve risk faktörlerini dikkate alarak, sağlık probleminin ortaya çıkmadan önlenmesini ve kontrolünü hedeflemektedir.

Aile diş hekimliği modeli 2022 yılı Ağustos ayında Eskişehir, Karabük ve Kırşehir pilot illerinde uygulanmaya başlanmıştır.

Aile diş hekimliği uygulamasına dair Kanun 15 Temmuz 2023 tarih ve 32249 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Aile diş hekimliği uygulamasının önümüzdeki süreçte tüm ülkeye yayılması, bireylerin ağız ve diş sağlığı açısından ilk başvuru noktası olması, bireysel ve toplumsal düzeyde ağız ve

diş sağlığının korunması ile koruyucu hizmetlerin süreklilik içinde sunulduğu, bireysel olarak izlendiği ve değerlendirildiği bir yapılanmaya sahip olması için çalışmalar yapılmaktadır.

1.2.2.2. Ana Çocuk Sağlığı Faaliyetleri

15-49 yaş arasındaki kadınların yılda 2 defa 6 ay ara ile izlenerek kadın sağlığının iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Böylelikle doğurganlık çağındaki kadınlarda riskli durumların tespiti, gebelik öncesi danışmanlık, erken dönemde gebelik tespiti yapılabilmektedir.

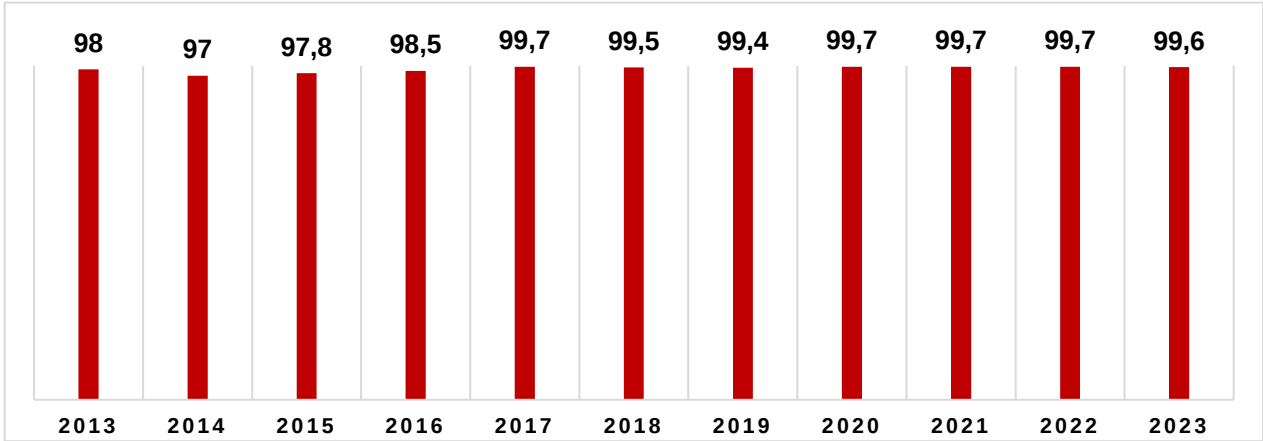
Tablo 12: 15-49 Yaş Kadın İzlemi, 2023

Dönemler	15-49 Kadın Sayısı (Birime Kayıtlı)	Toplam İzlenen Kadın Sayısı	İzlenenlerin Nüfusa Oranı (%)
2022-1	21.937.584	8.327,888	37,96
2022-2	21.939.562	9.975.746	45,47
2023-1	22.034.783	11.025.266	50,04

Evlilik Öncesi Danışmanlık Programının ülke çapında etkin ve standart kriterlerle sunulması amacıyla 2014/24 Sayılı Evlilik Öncesi Danışmanlık Genelgesi ile sağlık personeli için Evlilik Öncesi Danışmanlık Rehberi, evlenecek çiftlere yönelik Evliliğe Sağlıklı Başlangıç dokümanı ile bunlarla ilgili broşür ve görsel materyal hazırlanmıştır. Evlilik Öncesi Danışmanlık hizmeti sunan sağlık personeline yönelik düzenli olarak hizmet içi eğitimler verilmektedir. 2023 yılı içerisinde evlilik öncesi danışmanlık verilen kişi sayısı 708.884, evlilik öncesi danışmanlık eğitimi verilen sağlık personeli sayısı 2.673'tür.

Gebelik ve doğumla ilgili komplikasyonlar, dünyanın gelişmekte olan pek çok ülkesinde halen doğurgan yaştaki kadınların en önemli hastalık ve ölüm nedenleri arasında yer almaktadır. Bakanlığımızca, standart, güvenli ve nitelikli hizmet sunulması ve uygulamada birlikteliğin sağlanması amacıyla "Doğum Öncesi Bakım Yönetim Rehberi" hazırlanmıştır. Değişen ve gelişen bilgiler ışığında revize edilen rehberde göre birinci izlem gebeliğin 14. haftasına kadar, ikinci izlem 18-24 haftalar arasında, üçüncü izlem 28-32. haftalar arasında, dördüncü izlem ise 36-38. haftalar arasında gerçekleştirilmektedir.

Grafik 2: Yıllara Göre Doğum Öncesi Bakım Alan Kadınların Oranı, (%), (En Az Bir Ziyaret)

Gebe başına düşen izlem 2023 yılında ortalama 3,4 olarak gerçekleştirilmiştir.

Gebe Bilgilendirme Sınıfı Programı ile gebelerin doğum öncesi, doğum ve lohusalık dönemlerine ilişkin bilgi sahibi olmaları amaçlanmaktadır. Gebeler; Bakanlığımızın 2. ve 3. basamak sağlık kuruluşlarındaki Gebe Okulu, Doğuma Hazırlık ve Danışmanlık Merkezleri'ndeki gebe eğitimi hizmetlerinden faydalanabilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı sağlık tesislerinde toplam 442 gebe okulu mevcuttur. Gebe bilgilendirme sınıflarında 2023 yılında Toplum Sağlığı Merkezleri'nde (TSM) 501.157 ve 2. ve 3. basamak sağlık kuruluşlarında 271.079 olmak üzere toplam 772.236 gebeye eğitim verilmiştir. Gebe bilgilendirme sınıfı hizmet içi eğitim alan personel sayısı 2023 yılında 1.338 kişidir.

Toplumda doğru doğum algısını geliştirmek amacıyla; gebelik izlemlerini yapan, anne adaylarına bilgi ve danışmanlık veren gebe bilgilendirme sınıfı, gebe okulu ve doğuma hazırlık ve danışmanlık merkezlerinde çalışan sağlık eğitimcilerine yönelik Bakanlığımızca Doğuma Hazırlık Eğitici Eğitimleri düzenlenmektedir. 2019 yılından beri yapılan bu eğitimlerde toplam 493 ebe Doğuma Hazırlık Eğitici Eğitimi almıştır.

Gebelikte anne ve bebek sağlığı açısından ciddi bir tehdit olan anemiye bağlı oluşabilecek komplikasyonları önleyebilmek amacıyla uygulamaya konulan Gebelere ve Lohusalara Demir Destek Programı kapsamında 2023 yılında demir desteği verilen gebe yüzdesi 92,3 olmuştur.

D vitamini eksikliğinin yüksek oranda görülmesi ve gebelikte dışarıdan D vitamini desteği verilmesi gerektiğinden, 12. haftadan itibaren gebelik süresince 6 ay ve doğum sonrası 6 ay olmak üzere toplam 12 ay süreyle annelere D vitamini desteği uygulanmalıdır. 2023 yılında D vitamini verilen gebe yüzdesi 92,6'dır.

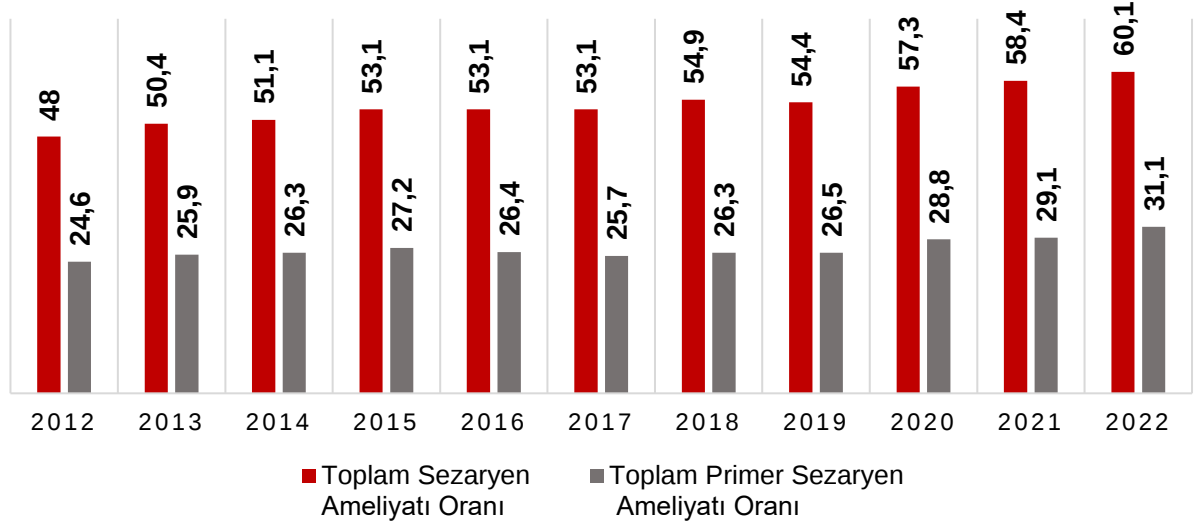
Anne ölümlerinin en önemli sebebi doğrudan anne ölümüne sebep olan acil obstetrik komplikasyonlardır. Anne ve fetüs hayatını tehdit eden, acil müdahale gerektiren komplikasyonların gelişmesi durumunda verilen hizmetlere Acil Obstetrik Bakım (AOB) denir. DSÖ'nün anne ölümlerini azaltmak için önerdiği AOB Programı sağlık kuruluşlarını temel ve kapsamlı olarak sınıflandırarak etkin bir sevk sisteminin oluşturulmasını, sunulan hizmet standartlarının yükseltilmesini, güvenli veri ve kayıt sisteminin oluşturulmasını amaçlamaktadır.

2023 yılı içerisinde gerçekleştirilen AOB Klinisyen Eğitimlerine ek olarak, DSÖ iş birliği içinde deprem bölgesinde verilen hizmetlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla; Antalya, Samsun, Mersin, Trabzon illerinde kamu ve özel hastanelerde çalışan kadın hastalıkları ve doğum uzmanlarına yönelik Acil Obstetrik Bakım Klinisyen Eğitimi yapılarak anne sağlığının iyileştirilmesi hedeflenmiştir.

2023 yılında Acil Obstetrik Bakım Eğitimleri kapsamında, 744 kişi Yönetici Eğitimi, 3.390 kişi Destek Personel Eğitimi, 227 Klinisyen Eğitimi (Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı), 1.261 Klinisyen Eğitimi (Acil Tıp Uzmanı ve Pratisyen Hekim) ve 1.626 Klinisyen Eğitimi (ebe ve hemşireler) eğitim verilmiştir.

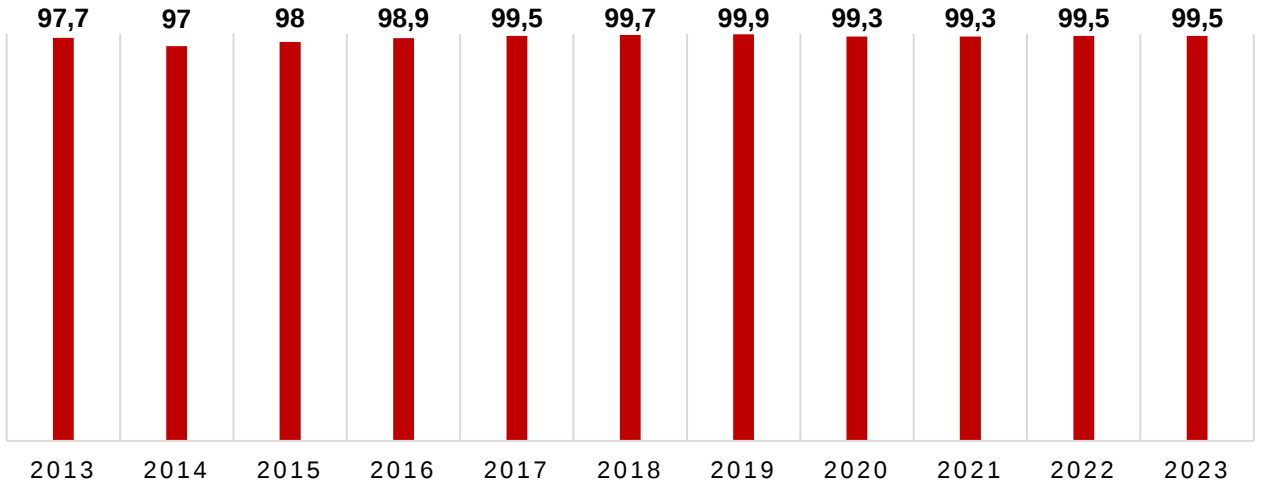
Bakanlığımızca, 2007 yılından itibaren ülke genelinde kamu, üniversite ve özel sağlık kuruluşlarında doğumun yöntemlerine göre dağılımı, sezaryen ameliyatı oranları ve sezaryen ameliyatlarının tıbbi gerekçelerine (endikasyonlarına) göre dağılımı izlenmektedir.

Grafik 3: Yıllara Göre Sezaryen ve Primer Sezaryen Ameliyatlarının Canlı Doğumlar İçindeki Oranı, (%)

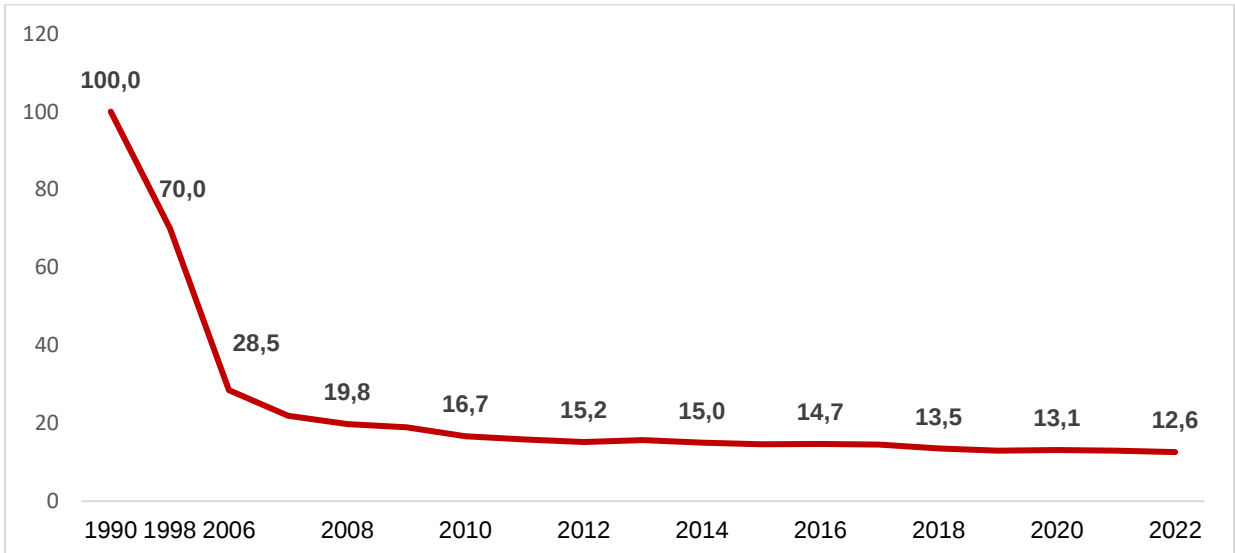
Lohusalık, doğumdan sonra başlayıp 42. güne kadar devam eden süreçtir. Anne ölüm verileri değerlendirildiğinde ölümlerin yaklaşık %74'ü lohusalık döneminde meydana gelmektedir. Lohusa izlemleri Bakanlığımız tarafından hazırlanan Doğum Sonu Bakım Yönetim Rehberi'ne göre yapılmaktadır. 2023 yılı lohusa başına düşen izlem sayısı 3,1 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4: Yıllara Göre Doğum Sonu Bakım Alma Oranı, (%), (En Az Bir Ziyaret)

Anne ölüm oranları ülkelerin en önemli sağlık ve gelişmişlik göstergelerinden birisi olup DSÖ'nün 2010-2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri içinde 2/3 oranında azaltılması hedeflenmiştir. Bakanlığımız tarafından Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS) aracılığı ile anne ölümleri günlük olarak izlenmektedir. Ülkemizde anne ölüm oranları hızlı bir ivme ile düşüşe geçmiş; 2017 yılında yüz bin canlı doğumda 14,5, 2021 yılında yüz bin canlı doğumda 13,0 ve 2022 yılında yüz bin canlı doğumda 12,6 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5: Yıllara Göre Anne Ölüm Oranları (100.000 Canlı Doğumda)

Anne adaylarının gebelik, doğum eylemi ve lohusalık döneminde hasta hakları, güvenliği ve mahremiyetini de dikkate alarak takiplerinin ve doğumlarının gerçekleştirileceği ortamları oluşturmak için Anne Dostu Hastane Programı başlatılmıştır. 2023 yılı itibarıyla ülke genelinde Anne Dostu Hastane sayısı 121 olmuştur. Ayrıca Program kapsamında

bugüne kadar toplam 587 kişiye Anne Dostu Hastane Eğitimci ve Değerlendirmeci Eğitimi verilmiştir.

Üreme sağlığı hizmetlerinin amacı; çiftlerin istedikleri zaman ve istedikleri sayıda çocuk sahibi olmaları ve çocuk sahibi olamayan infertil çiftlerin de bunun nedenlerinin anlaşılması ve tedavisinin de yapılabilmesidir. Ülkemizde, üreme sağlığı hizmetlerinin verilmesinde bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri çok önemli rol oynamaktadır. Üreme Sağlığı Hizmetleri Programı kapsamında sağlık personelinin bilgilerini güncellemek ve kapasitesini arttırmak üzere hizmet içi eğitimlerin sürdürülebilirliğini Üreme Sağlığı Eğitim Merkezi (ÜSEM) ve Üreme Sağlığı Eğitim Becerileri Eğitimi (ÜSBEM) merkezleri tarafından sağlanmaktadır. Bakanlığımızca gerçekleştirilen bu eğitimler çerçevesinde 2023 yılı içerisinde 2.581 sağlık personeline Üreme Sağlığı Hizmet Eğitimi verilmiştir.

Üreme sağlığı hizmetlerinde farkındalığı arttırmak için kadınlara verilen eğitimlerin yanı sıra erkek katılımını da arttırmak üzere askerlik görevini yapan er ve erbaşlara, Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı birimlerde ve halk eğitim merkezlerinde vatandaşlarımıza, Göçmen Sağlığı Merkezlerinde de göçmenlere güvenli annelik, üreme sağlığı yöntem danışmanlığı, ergen üreme sağlığı ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar konularında eğitim verilmektedir. Bu kapsamda 2023 yılı 306.500 halk eğitimi seansı yapılmış olup 1.005.613 kişiye eğitim verilmiştir.

Ülkemizin bazı bölgelerinde anneler zaman zaman olumsuz iklim ve ulaşım şartları nedeniyle sağlık kuruluşlarına zamanında ulaştırılamamakta ve doğumlar olumsuz şartlarda gerçekleşebilmektedir. Bu tür olumsuzlukları önlemek, önlenebilir anne bebek ölümlerini azaltmak amacıyla Misafir Anne Uygulaması başlatılmıştır. Program kapsamındaki gebelerin tespit edilerek izlemlerinin yapılması, muhtemel doğum tarihleri yaklaştığında daha güvenli merkezlere nakledilerek konaklamalarının sağlanması ve doğumlarının hastanelerde gerçekleştirilmesi, doğum sonrası anne ve bebeğin sağlık durumu uygun hale geldikten sonra tekrar evlerine götürülmesi amaçlanmaktadır. Misafir Anne Uygulaması kapsamında 2023 yılında 7.538 anne adayına hizmet verilmiştir.

Deprem bölgesinde sağlık hizmet sunumunu planlayabilmek, gebe ve lohusa izlemlerinin etkin ve doğru bir şekilde sürdürülebilmesi amacıyla, ülkemizde depremin yaşandığı ilk gün olan 6 Şubat 2023 tarihinde, MERNİS ve/veya aile hekimliği kaydı deprem yaşanan 10 ilde (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa) olan ve gebeliğinin son üç ayında olan (doğuma yakın olmaları sebebiyle) gebelerin bilgileri temin edilmiştir.

Depremin akut sürecinde sağlık hizmet sunumuna katkı sağlamak amacıyla, deprem bölgesinde özellikle son gebelik ayında olanlardan başlamak suretiyle gebelerimize doğrudan telefonla ulaşılmıştır. İl Sağlık Müdürlüklerinden irtibat kişileri belirlenmiş ve

bu aramalar sırasında tıbbi yardım talep eden gebelerin bilgileri operatörlerce irtibat kişilerine bildirilerek tıbbi yardım almaları sağlanmıştır.

Depremi ikinci haftasında (13-17 Şubat 2023 arasında) özellikle depremden daha çok etkilenen 5 ilde (Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya ve Gaziantep) gebeliğinin son üç ayına giren gebelerin izlem ve aşılarının aksamadan yapılabilmesini sağlayabilmek hedeflenmiştir. Bu görüşmelerde, gebelerin izlem ve aşılarının aksamadan yapılabilmesini sağlayabilmek için azami gayret gösterilmiştir.

Bölge illerine gebe-lohusa ve bebeklerde kullanılmak üzere 73.600 kutu demir ve 157.600 kutu D vitamini gönderilmiştir.

Bakanlığımızın sosyal medya hesabından için “Afet Durumlarında Anne Sağlığı” ile ilgili postlar hazırlanarak yayınlanmıştır.

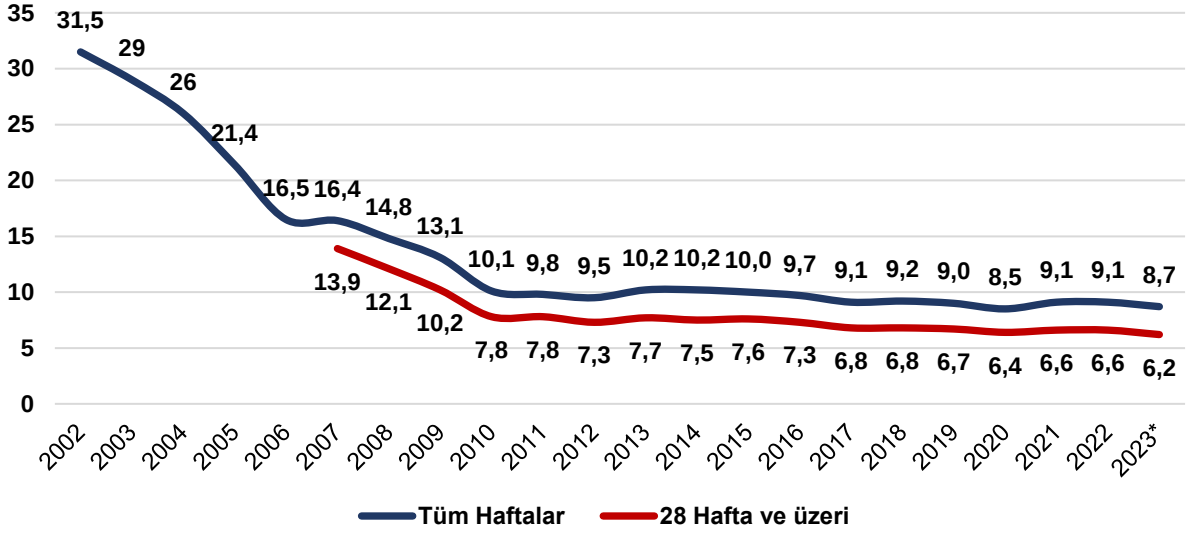
Deprem yaşanan illerde yapılan gebe ve lohusa izlemleri günlük olarak SİNA (Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler) sisteminden takip edilmektedir.

Depremzedelerin sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırabilmek için; çadırkent, konteynerkent ve geçici barınma merkezlerinde 1.basamak sağlık hizmet sunum noktaları kurulmuştur. Bu birimler aracılığıyla çadırlarda, konteynerlerde ya da geçici barınma merkezlerinde yaşayan gebelerimize doğum öncesi bakım kapsamında gebelik boyunca sağlık personeli tarafından düzenli aralıklarla gebelik izlemleri yapılmakta ve danışmanlık verilmekte, aşıları yapılmaktadır. Tüm gebelerin, doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası konularında bilgi sahibi olmaları için anne adaylarına bilgilendirmeler yapılmaktadır. Ayrıca hizmet verdiğimiz alanlarda; acil obstetrik komplikasyonların yanı sıra kadınların ve ailelerin uzun vadeli sağlık sonuçlarını iyileştirmek, kadın ve üreme sağlığı konusunda bilgi sahibi olmalarını sağlamak için bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Anne sütü ve emzirme danışmanlığı ile üreme sağlığı danışmanlığı hizmetleri de sunulmaktadır.

Bebek ölümünün tespiti, her bir bebek ölümünü izleyerek nedenini ortaya çıkarmak ve bir daha aynı nedenlerle oluşabilecek bebek ölümlerini önlemek amacıyla Bebek Ölümleri İzleme Sistemi yürütülmektedir.

Asfiksiden meydana gelen yenidoğan ölümleri ve sekellerinin önlenmesi amacıyla yürütülen Neonatal Resüsitasyon Programında (NRP) eğitilen personel sayıları yıllar içerisinde artmaktadır. Program kapsamında 2023 yılında 5.395, programın başından bu yana ise 92.136 sağlık çalışanı eğitilmiştir.

Grafik 6: Yıllara Göre Bebek Ölüm Hızları (1.000 Canlı Doğumda)

*2023 rakamları kesin olmayan rakamlardır. 2023 yılı verileri 15 Mayıs 2024 tarihinde kesinleşecektir.

Günümüzde ulaştığımız noktada çocuk sağlığına yönelik programların temel hedefi artık yalnızca ölümleri önlemekten çıkıp, giderek sağlık sorunlarının yarattığı diğer olumsuzlukları da önlemek ve gidermek olmaktadır. Bu amaçla Bebek, Çocuk, Ergen İzlem Protokolleri hazırlanmıştır. Bebek ve çocuk izlemlerinde temel öngörü; hastalık ortaya çıktıktan sonra iyileştirmek için uğraşmak yerine, hastalığa zemin hazırlayan koşulların önceden saptanarak önlenmesidir.

Anne sütü ile emzirmenin korunması, desteklenmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Sağlık Kuruluşları Programı uygulanmaktadır.

Bakanlık olarak politikamız doğumdan hemen sonra emzirmeye başlanması, ilk 6 ay sadece anne sütü verilmesi, emzirmenin, 6. aydan sonra uygun tamamlayıcı besinlerle birlikte en az 2 yaşına ve sonrasında kadar sürmesinin sağlanmasıdır. 2023 yılında 103 sağlık personeline Emzirme Danışmanlığı ve Ulusal Değerlendirme Eğitimi verilmiştir.

2023 yılında; 81 ilimizin tamamı “bebek dostu il”, 71 ilimiz ise “altın bebek dostu il”dir. Ülke genelinde 1.353 hastane bebek dostu hastane, aile hekimliği biriminin %97,6’sı bebek dostudur.

Ülkemizde bebeklerde demir eksikliğinin %30'ların üzerinde olduğu bilinmekteydi. Bunu azaltma amacıyla başlatılan Demir Gibi Türkiye Programı 2004 yılından bu yana sürmektedir. Bebekleri ve çocukları demir yetersizliğinin olumsuz etkilerinden korumak için bebeklere demir desteği verilmektedir. Tüm bebeklere 4. aydan 1 yaşa dek ücretsiz demir desteği sağlanması ve anemik bebeklerin tedavilerinin yapılması amaçlanmaktadır. Demir eksikliği anemisi sıklığı bu yaş grubunda %30'lardan %6,3'e gerilemiştir. Bu kapsamda ülke genelinde 2.000.000 adet demir preparatının illere dağıtımı yapılmıştır.

Bebeklerde D vitamini yetersizliğinin önlenmesi ve kemik sağlığının geliştirilmesi amacıyla 2005 yılından beri ülke genelinde bir yaş altı çocuklara ücretsiz D vitamini desteği verilmektedir. Bu kapsamda 2.500.000 adet D vitamininin illere dağıtımı yapılmıştır.

Ulusal Neonatal Tarama Programı kapsamında tarama yapılan hastalıklara 2022 yılında SMA eklenmiştir. SMA, kraniyal sinir motor çekirdekleri ve omurilikte yer alan ön boynuz motor nöron hücrelerinin geri dönüşümsüz kaybı ve bunun sonucunda ortaya çıkan kas atrofisi ve güçsüzlüğü ile karakterize olan bir grup genetik hastalıktır. Taraması yapılan ve SMA sonucu pozitif olan yenidoğan bebeklerin belirlenmiş hastanelerde takip ve tedavisi yapılmaktadır.

Ayrıca SMA Taşıyıcı Tarama Programı ile evlilik öncesi dönemde SMA açısından her ikisi de taşıyıcı olan çiftleri belirleyerek, ailelere genetik danışmanlık vermek, SMA hastalığının uzun dönem morbidite ve mortalitesini azaltmak amaçlanmaktadır.

Evlilik öncesi sağlık raporu almak için başvuran çiftlere ve halen evli olan çiftlerden de talep edenlere ücretsiz tarama yapılmaktadır. 2023 yılında 500 bini aşkın kişiye tarama yapılmıştır.

Erken tanı ve rehabilitasyon sayesinde işitme kaybı ile doğan çocuklar, psikolojik ve sosyal gelişimlerini sağlıklı bir şekilde tamamlayarak kendine yeten, hayata uyumlu ve üretken bireyler haline gelebilirler. Ülke genelinde; 1.143 İşitme Taraması Merkezi, 86 Yenidoğan İşitme Taraması Referans Merkezi bulunmaktadır. Ayrıca 2015 yılından beri ilköğretim 1. sınıflarda tarama odyometri testi ile işitme testi yapılmaktadır.

Gelişimsel kalça displazisi, kalçayı oluşturan yapıların intrauterin oluşumları sırasında normal olmalarına karşın, çeşitli nedenlerle sonradan yapısal bozulma gösterdiği dinamik bir hastalıktır. 2013 yılından beri devam eden tarama programı kapsamında 2023 yılı tarama oranı %98,3 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Görme taramaları 0-3 aylık bebeklerde görmenin normal gelişimini engelleyecek risk etmenlerini saptamak ve yetersiz görmesi olan olguları erken dönemde tanımak amacıyla yapılmaktadır. Bebekler şaşılık, ambliyopi, konjenital katarakt, glokom, retinoblastom ve prematüre retinopatisi açısından değerlendirilmektedir. 36-48 ay okul öncesi çocuklar katarakt, şaşılık, ambliyopi ve kırma kusurları açısından değerlendirilmekte, görmenin normal gelişimini engelleyecek risk etmenlerini

saptanmakta ve yetersiz görmesi olan olguları erken dönemde tanımak ve sağaltımlarını sağlamak amaçlanmaktadır. İlkokullarda 1. sınıf öğrencilerine görmenin normal gelişimini engelleyecek risk etmenlerini saptamak ve yetersiz görmesi olan olguları erken dönemde tanımak amacıyla görme taraması yapılmaktadır. 2023 yılında yenidoğanda %98, okul öncesinde %98,5 görme taraması gerçekleştirileceği tahmin edilmektedir.

Evlenecek çiftlere tarama testleri yapılarak ortaya çıkabilecek hastalıklar öncesinde önlemler alınması amacıyla Hemoglobinoziti Tarama Programı 81 ilde uygulanmaktadır. Evlilik öncesi rapor almak için aile hekimlerine başvuran eş adaylarına danışmanlık hizmeti sunulup ardından erkek eş adayından tarama için kan örneği alınarak tarama testleri yapılmaktadır.

Okul Sağlığı Programı öğrencilerin ve okul çalışanlarının sağlığının değerlendirilmesi, geliştirilmesi, sağlıklı okul yaşamının sağlanması ve sürdürülmesi, öğrenciye ve dolayısıyla topluma sağlık eğitiminin verilmesi için yapılan çalışmaların tümü olarak tanımlanmaktadır. 2023 yılında da büyüme gelişmenin izlenmesi programı kapsamında okullardaki öğrencilerin Aile Hekimleri tarafından yıllık muayeneleri yapılmıştır.

1.2.2.3. Aşılama Hizmetleri

Bakanlığımız tarafından yıllık olarak aşı ihtiyacı tespiti yapılmakta, ihtiyaca göre tedarik edilen aşı ve antiserumlar ön muayeneye tabi tutulmaktadır. Ön muayene sonrası gelen aşı ve antiserumların her serisi ayrı ayrı analize verilerek uygun çıkan ürünlerin kati kabulü yapılmaktadır. Kabulü yapılan ürünler illerin ihtiyaçlarına göre Bakanlığımız bünyesinde bulunan 8 adet frigorifik kamyon ve 3 adet frigorifik tır ile üçer aylık periyotlarla 81 ile dağıtılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız tarafından tüm seviyelerde karekod destekli olarak soğuk zincir ve stok düzeyi takibi yapılmaktadır.

Sağlık çalışanlarımız için influenza dönemlerinde grip aşısı temin edilmekte, risk gruplarında yapılmak üzere menenjit aşısı ve kuduz aşısı alımı yapılmaktadır. Ayrıca akrep, at kaynaklı kuduz, at kaynaklı tetanoz, difteri, insan kaynaklı kuduz, insan kaynaklı tetanoz, yılan serumları olmak üzere 7 çeşit serum temin edilmektedir.

1.2.2.4. Birinci Basamak Sağlık Tesisi Yapım, Tefrişat ve Onarımı

2023 yılı sonu itibarıyla toplam 18.906 birimde birinci basamak sağlık hizmeti sunulmaktadır.

Tablo 13: Birinci Basamak Sağlık Birim/Kurum Sayıları, 2023

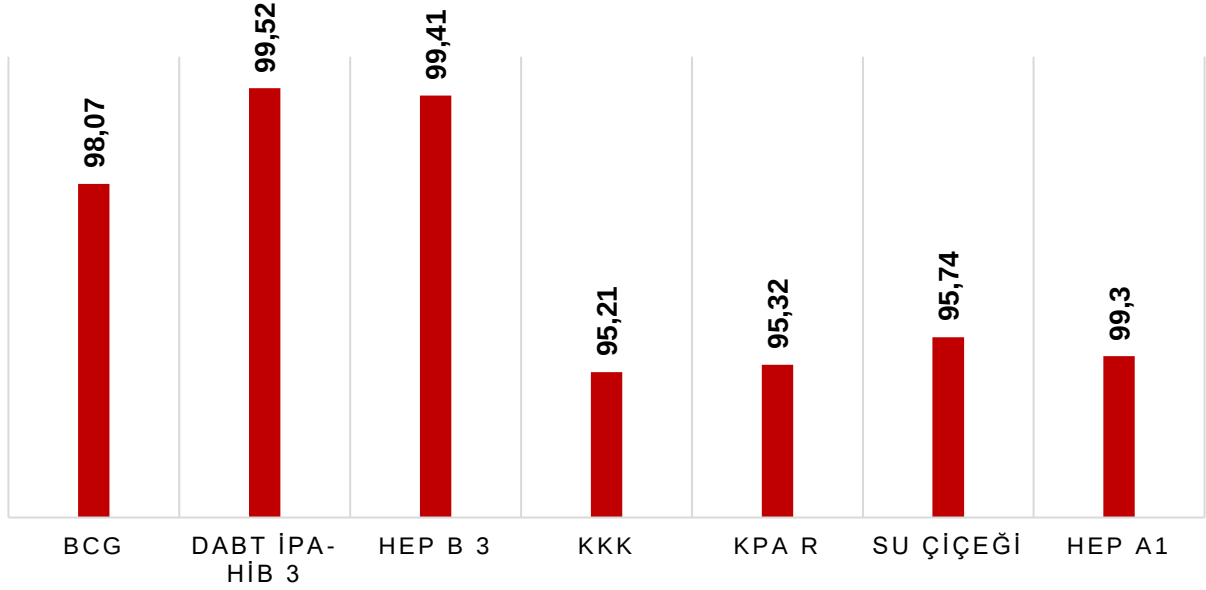
Birim Türü		Sayı
Toplum Sağlığı Merkezi		540
İlçe Sağlık Müdürlüğü		433
Halk Sağlığı Laboratuvarı (L1 = 19 + L2 =65)		84
Entegre Sağlık Hizmeti Sunan Merkezi		72
İlçe Sağlık Müdürlüğüne Toplum Sağlığı Merkezine Bağlı Birimler	Aile Sağlığı Merkezi (ASM)	8.163
	Sağlık Evi	4.909
	Verem Savaş Dispanseri Birimi	173
	ÇEKÜS Birimi	93
	KETEM Birimi	96
	Hemoglobinopati Tanı Birimi	22
	Deri ve Zührevi Hastalıklar Birimi	7
	Sıtma Savaş Birimi	29
	Çalışan Sağlığı Merkezi (ÇASMER)	44
	Sağlıklı Hayat Merkezi	257
	Göçmen Sağlığı Merkezi	143
	Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi	43
	Göçmen Sağlığı Eğitim Merkezi	7
	Göçmen Sağlığı Birimi	860
	Diğer	2.931

2023 yılında 957 adet birinci basamak sağlık tesisinin bakım ve onarımı yapılmıştır. 2023 yılı yatırım programında toplamda 912 birinci basamak sağlık tesisi bulunmaktadır. 2023 yıllı içerisinde 75 adet birinci basamak sağlık tesisi inşaatı tamamlanarak geçici kabulleri yapılmıştır.

1.2.2.5. Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Aşılama Faaliyetleri

Ülkemizde yürütülmekte olan Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP)'nin amacı; boğmaca, difteri, tetanoz, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, tüberküloz, poliomyelit, hepatit B, hemofilus influenza tip b, invaziv pnömokokal hastalık, hepatit A ve suçiçeğine bağlı hastalıkların morbidite ve mortalitesini azaltarak, bu hastalıkların kontrol altına alınması, hatta tamamen ortadan kaldırılmasıdır.

Grafik 7: Aşılama Hızları, 2022

Kızamık-Kızamıkçık-Kabakulak (KKK) aşısının ülkemizde 2006 yılında uygulanmaya başlanmasıyla birlikte Kabakulak Kontrol Programı başlatılmıştır. Türkiye’de kabakulak hastalığı insidansını azaltmayı hedefleyen program kapsamında birleştirilerek veri elde edilmesine dayalı pasif süveyans yürütülmektedir. Bu süveyans sistemi ile 2023 yılında 430 kesin kabakulak vakası bildirilmiştir.

Hepatit B aşısı ülkemizde bebeklere ilk dozu doğumda, 2. ve 3. dozları ise 1 ve 6 aylıkken, erişkin risk gruplarına ve özellikle risk gruplarına ise 0, 1 ve 6 ay takvimi ile 3 doz olarak ve ücretsiz uygulanmaktadır. Ülkemizde Hepatit B aşılama hızının 2022 yılı 3.doz kapsayıcılığı %99’a ulaşmış olup halen bu düzeyde sürdürülmektedir. 1998 yılında yüz binde 7,4 olan akut hepatit B insidansı 2023 yılında yüz binde 0,82’ye düşmüştür.

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin başarı göstergelerinden birisi de 5 yaş altı çocuklarda akut hepatit B hastalığı görülme sıklığının yüz binde 1’in altına indirilmesidir. Ülkemizde bu hedefe 2009 yılı itibarıyla ulaşılmış ve halen sürdürülmektedir. 5 yaş altı çocuklardaki akut hepatit B hastalığı görülme sıklığı 2023 yılında yüz binde 0,1 olarak saptanmıştır.

Ülkemizde 2012 yılı sonu itibarıyla başlayan Hepatit A aşısı uygulamaları sonucunda Hepatit A hastalığı görülme sıklığı 2023 yılında da yüz binde 0,31’e düşmüştür. Halen Ülkemizde çocuklara 18. ve 24. Aylarda ve risk grubundaki kişilerde, en az 6 ay ara ile 2 doz halinde sağlık kuruluşlarımızda ücretsiz hepatit A aşısı uygulanmaktadır. Hepatit A aşılama hızımız 2022 yılı 2. doz kapsayıcılığı %96’a ulaşmıştır.

Suçiçeği Kontrol Programına 2013 yılında suçiçeği aşısının aşılama takvimine eklenmesiyle başlatılmıştır. Program kapsamında, birleştirilerek veri elde edilmesine dayalı pasif süveyans yürütülmektedir.

1.2.2.6. *Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklara Karşı Diğer Mücadele faaliyetleri*

Solunum Yolu İle Bulaşan Hastalıklar

Ülkemizde 2005 yılından bu yana sentinel influenza (grip) benzeri hastalık (ILI/IBH/GBH) sürveyansı yürütülmektedir. Ülkemizin farklı bölgelerinden seçilmiş 21 ilimizde çalışan gönüllü 220 aile hekimi sürveyans sürecinde görev almaktadır.

Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) sürveyansı kapsamında belirlenmiş 6 ilde 9 hastanede hekimler tarafından SARI vaka tanımına uyan ve yatışı yapılan hastalardan solunum yolu numunesi alınmakta, alınan numuneler belirlenmiş laboratuvarlara gönderilmekte ve influenza ile birlikte diğer solunum yolu virüsleri çalışılmaktadır.

Sentinel influenza benzeri hastalık ve SARI sürveyansı kapsamında HSYS İnfluenza sürveyans modülünde yer alan bilgiler numune sonuçları ile birlikte değerlendirilmekte olup analiz sonuçları ile hazırlanan haftalık İnfluenza Sürveyans Raporu **grip.gov.tr** internet sitesinde düzenli ve detaylı olarak yayınlanmaktadır. Ülkemizde 2022/40.-2023/20. haftalar arasında (2022/23 influenza sezonu) “Sentinel İnfluenza Benzeri Hastalık Sürveyansı” kapsamında aile hekimlerine influenza benzeri hastalık semptomları ile ayaktan başvuran hastalardan alınan 5.227 sentinel numunede 1.147 (%21,9) influenza virüsü tespit edilmiştir. Sürveyansta görevli sağlık personeline Sentinel İnfluenza Benzeri Hastalık Sürveyansı ile ilgili çevrim içi uzaktan eğitim verilmiştir.

Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA)’nin önlenmesi ve kontrolünün sağlanmasında en önemli strateji kişisel korunma tedbirlerinin alınmasıdır. Bu kapsamda hastalığının kontrolüne yönelik korunma önlemlerinin alınmasını sağlamak amacıyla; sahada eğitim çalışmaları yürütülmüştür. Yürütülen eğitim çalışmalarında KKKA broşürü, afişler, TV spot filmleri, çocuklara yönelik animasyon filmi gibi eğitim dokümanları kullanılmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın çiftlik hayvanlarında kene mücadelesi çalışmaları desteklenmiş, kontrol çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde sürdürülmüştür.

2023 yılı içerisinde vakaların yoğun olarak görüldüğü aylarda KKKA hastalığı bulguları, kişisel korunma yöntemleri, kene tutunması halinde yapılması gerekenler vb. konularda hatırlatma yapmak amacıyla Bakanlığımız web sayfasından topluma yönelik afiş/broşürler yayımlanmış, sosyal medya hesapları üzerinden bilgilendirmeler yapılmıştır. KKKA hastalığıyla ilgili web tabanlı program ile sürveyans çalışmaları yürütülmüştür.

İnsan kuduz vakalarının önlenmesi amacıyla kuduz riskli temas öncesi ve temas sonrası profilaksi uygulamaları ve bildirimine yönelik uygulamalar revize edilen Kuduz Profilaksi Rehberi doğrultusunda yapılmaktadır. Hayvan kuduz mihrakları Tarım ve Orman

Bakanlığının Hayvan Bilgi Sistemi (HAYBİS)'den takip edilmiş, gerekli durumlarda illerde filyasyon çalışması yapılması sağlanmıştır.

Ülkemizde yerli sıtma bulaşı sona ermiş olup halen yurtdışı kaynaklı sıtma vakaları tespit edilmektedir. Ancak ülkemizde sıtmanın yayılabileceği subtropikal bölgede yer alması ve iklim değişikliğine bağlı olarak ortalama hava sıcaklıklarında gözlenen artışlar nedeniyle sıtma riski ülkemizde halen devam etmekte olup bu nedenle Sıtma Eliminasyon Programı çerçevesinde faaliyetlerimiz devam etmektedir. 2023 yılında da sıtma vakalarının erken teşhisini sağlayarak hastalık bulaşının ülkemizde yeniden başlamasını önlemek amacıyla aktif ve pasif sürveyans çalışmaları yürütülmüştür.

Şarbon, bruselloz ve leptospirozis gibi gıda ve su kaynaklı zoonotik hastalıkların sürveyans çalışmaları yürütülmüştür. Bulaşıcı Hastalık Sürveyans ve Erken Uyarı İZCİ sistemi üzerinden kontrol ve değerlendirme işlemleri yapılmıştır.

Batı nil virüsü enfeksiyonu, zika virüs hastalığı, dengue virüs enfeksiyonu, chikungunya ateşi, sarı humma, tatarcık ateşi, ebola virüs hastalığı vb. yeni ve yeniden önem kazanan viral zoonotik ve vektörel hastalıklarla ilgili ülkemizde olası veya kesin vakaların takibi yapılmış, bildiri yapılan vakalarla ilgili filyasyon çalışmaları yapılarak gerekli durumlarda entegre vektör mücadelesi planlanması ve yürütülmesi sağlanmıştır.

Bakanlığımız tarafından 6 Şubat 2023 depreminden etkilenen illere vektör kaynaklı hastalıkların kontrolüne yönelik 85 tona yakın biyosidal ürün gönderilmiştir.

Su ve Besinlerle Bulaşan Hastalıklar

Su ve besinlerle bulaşan hastalıkların izlenmesinde akut bağırsak enfeksiyonu sürveyansı yürütülmektedir. 2010 yılından bu yana da tüm Türkiye'de, tüm yıl boyunca, günlük akut bağırsak enfeksiyonları sürveyansı uygulanmaktadır. İZCİ üzerinden verilerin günlük takibi yapılmaktadır.

Tifo, Salmonella typhi'nin neden olduğu, gıda ve sularla fekal-oral bulaşan zaman zaman salgınlara yol açabilen bir hastalıktır. Hastalıkla mücadelede, gelişmiş kanalizasyon sistemleri ve güvenli içme suyunun sağlanması önemlidir. Korunma önlemleri arasında önemli yer tutan sağlık eğitimi, sağlıklı su kaynaklarının temini ve kontrolleri ile ilgili yapılan çalışmalar ile vaka sayılarındaki azalmanın devamlılığı sağlanmaya çalışılmaktadır. 2023 yılında olası vaka sayısı 9, kesin vaka sayısı 1 olarak tespit edilmiştir.

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar

HIV/AIDS vakaları 1994 yılından itibaren özel sürveyans ile yürütülmekte, tanı konulan hastaların bildirimleri isim belirtilmeden kodlu bir şekilde yapılmaktadır.

Ülkemiz halen dünyada HIV/AIDS hastalığının az sıklıkta görüldüğü ülkeler arasında yer almaktadır. Ancak diğer taraftan her yıl vaka sayısının arttığı izlenmektedir. Bu artışta nüfus artışı, hastalığa ilişkin farkındalığın artması, tanı ve tedavi hizmetlerindeki gelişmeler de etkili olmaktadır.

Bakanlığımızca HIV/AIDS prevalansındaki artışın durdurulması, hastalığın insidansının azaltılması yönünde çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda HIV/AIDS Kontrol Programı oluşturulmuştur.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından HIV/AIDS farkındalığını artırmak için 1988 yılında 1 Aralık Dünya AIDS Günü olarak kabul edilmiştir. Ülkemizde de 1 Aralık Dünya AIDS Günü, HIV/AIDS konusuna dikkat çekmeye, kamuoyunun bilgilendirilmesine ve duyarlılığın artırılmasına yönelik bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları yapılmıştır. 2023 yıl sloganı “HATIRLA VE HAREKETE GEÇ” olarak belirlenmiş olup belirlenen illere afiş ve broşürler gönderilmiştir.

Tüberküloz ile Mücadele Faaliyetleri

Ülkemizde 2005 yılından itibaren tüberküloz hastalarına ait veriler bireysel bazlı toplanmaya başlanmıştır. Tüberküloz hastalarının tanı ve tedavileri uzun süreli programlar dahilinde yürütüldüğü ve yıllık kohortlar olarak değerlendirildiğinden hasta verileri bir yıl geriden, tedavi sonuçları verileri ise iki yıl geriden gelmektedir.

DSÖ tarafından yayımlanan Küresel Tüberküloz 2023 Raporunda Türkiye'nin 2022 yılı tahmini insidans hızı yüz binde 14 ve tahmini mortalite hızı yüz binde 0,41'dir. Türkiye 53 ülkeden oluşan DSÖ Avrupa Bölgesinde yer almaktadır. Türkiye'nin tüberküloz insidansı ve mortalite hızı Avrupa Bölgesi'nden (yüz binde 25 ve yüz binde 2,58) düşüktür. Türkiye'de tüberküloz görülme sıklığı (insidans) 2022 yılında yüz binde 11,4 saptanmıştır.

2022 yılında kayıt edilen toplam tüberküloz olgu sayısı 9.723 olmuştur. 2022 yılında toplam 133 çok ilaca dirençli tüberküloz olgusu görülmüştür Türkiye genelinde 2021 yılı toplam tüberküloz olgularında tedavi başarısı %80,4'dür.

Yurt genelinde İl Sağlığı Müdürlüklerine bağlı olarak 20 mobil tarama ekibi faaliyet göstermektedir. Mobil tarama ekipleri tarafından 2023 yılı içinde yurt genelinde 458 cezaevi, 6 huzurevi, 6 çocuk yuvası, 2 askeri birlik, 9 sağlık kurumu, 32 okul, 4 yurt, 40 diğer (esnaf, otel, belde, köy vb.) olmak üzere toplam 557 kurumda tarama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Yurt genelinde 2023 yılında mobil tarama ekipleri tarafından 231.698 kişinin röntgen taraması gerçekleştirilmiştir. Yapılan taramalar sonucunda 3.702 tüberküloz şüphelisi saptanmış ve ileri tetkikler sonucunda 55 kişinin tüberküloz hastası olduğu tespit edilmiştir.

Maddi durumu yetersiz olan tüberküloz hastaları ve ailelerine psiko-sosyal ve maddi destek verilmesi hastaların tedaviye devamını desteklemekte ve toplumsal bulaş riskini azaltmaktadır. Bu kapsamda; Psiko-Sosyal ve Mali Kayıp Yaşayan Tüberküloz ve Subakut Sklerozan Panensefalit hastalarına yönelik Düzenli Nakdi Yardım Programı başlatılmıştır. Dünya çapında bir ilk ve iyi uygulama örneği olan bu program kapsamında ekonomik ve sosyal güçlükler yaşayan tüberküloz hastalarımıza 2018 yılı ocak ayından itibaren nakdi yardım verilmeye başlanmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'nden alınan veriye göre 2023 yılında 3.899 tüberküloz hastası en az bir kere (bir ay) nakdi sosyal yardımdan yararlanmıştır.

Erken Uyarı ve Cevap Sistemi

Erken Uyarı ve Cevap Sistemi kapsamında yapılan tüm iş ve işlemler yerel, ulusal ve uluslararası olayların kaydedildiği, merkez ve illerin ortak kullanımında olan Olay Yönetim Sistemi ile takip edilmiştir.

2023 yılında Türkiye genelinde Olay Yönetim Sistemi'ne giriş yapılarak takip edilen olay sayısı 11.949 dur. En çok gıda ve su güvenliği kaynaklı olayların takip edilmiş olduğu görülmektedir.

59 İl Sağlık Müdürlüğünden 117 çalışana Kimyasal Biyolojik Radyo-Nükleer ve Çevresel konuları ve akut halk sağlığı tehditleri başta olmak üzere 3 adet Erken Uyarı Eğitimi verilmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde etkilenen illerde halk sağlığı açısından koşulların değerlendirip ihtiyaçları tespit etmek ve özellikle bulaşıcı hastalıklar açısından çok yönlü değerlendirme yapmak amacıyla saha epidemiyologlarından oluşan ekipler görev almıştır.

Deprem bölgesinden başka illere tahliye edilen ve geçici barınma alanlarına yerleştirilen depremzedelerin barınma yerlerine, sağlık ihtiyaçlarına ve toplu yaşamdan kaynaklı sağlık risklerine yönelik de değerlendirme yapılmıştır.

Deprem bölgelerinde oluşabilecek salgınlara yönelik olarak saha epidemiyologları tarafından illerde görevli sağlık personeli ile birlikte ekipler halinde çalışmak üzere düzenli olarak saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucu elde edilen veriler İZCİ sistemiyle düzenli olarak izlenmektedir.

Çadırkent ve konteynerkentlerde kullanılmakta olan suların analizleri ve kontrolleri il sağlık müdürlükleri ekipleri tarafından düzenli olarak yapılmakta ve kontrol edilmektedir. Şehir şebeke suyunda yapılan onarımlar ve sonrasında su verilmesi yine illerde sağlık müdürlüğü ekiplerimiz tarafından düzenli olarak takip edilmektedir.

Ayrıca tahliye edilen depremzedelerin bulunduğu toplu yaşam alanlarının değerlendirmeleri de günlük olarak toplanarak incelenmekte ve gerekli önlemler alınmaktadır.

Mikrobiyoloji ve Halk Sağlığı Referans Laboratuvarları

Ülkemizde de devam eden COVID-19 kaynaklı enfeksiyonların tanısı için 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 81 ilimizde 528 yetkilendirilmiş COVID-19 PCR tanı laboratuvarı hizmet vermektedir. COVID-19 pandemisi süresince gönderilen pozitif numunelerden tüm genom dizileme analizleri yapılarak ülkemizin güncel varyant analizleri yapılmaktadır. Ayrıca Ülkemizde kullanıma girecek COVID-19 kitlerinin validasyon çalışmaları laboratuvarlarımızca yapılmaya devam edilmektedir.

Ulusal Parazitoloji Referans Laboratuvarında; KKKA hastalığının takibi amacıyla kenelerin cins düzeyinde tanımlaması yapılmaktadır. 2023 yılında laboratuvarımızda toplamda 80 kene tanımlanmıştır.

Genetik Hastalıklar Tarama Laboratuvarında SMA tarama testi yapılmaktadır. Evlilik öncesi sağlık raporu almak için başvuran çiftler ve halen evli olup bebek sahibi olmayı düşünen çiftlerden isteyenlere tarama testi uygulanmaktadır.

Yenidoğan SMA Tarama Programı 9 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla başlamış olup Ankara ve İstanbul Yenidoğan SMA Tarama Laboratuvarlarında yürütülmektedir.

Ulusal Mikoloji Referans Laboratuvarı'nda ise referans düzeyde tanı, doğrulama ve referans düzeyde antifungal duyarlılık testleri yapılmaktadır. 2023 yılında 3.713 test yapılmıştır.

Ulusal Antimikrobiyal Direnç Sürveyansı Laboratuvarında klinik örneklerden izole edilmiş olan çeşitli etkenlerin bakteri tanımlanması, antibiyotik duyarlılık testleri ve direnç genleri saptanmasına yönelik moleküler testler çalışılmaktadır. Özellikle hastanelerde saptanmış olan dirençli izolatların doğrulanması, sürveyans kapsamında katılımcı laboratuvarlara doğrulama hizmeti ve danışmanlık hizmeti verilmektedir. 2023 yılında 1.817 test yapılmıştır.

Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Referans Laboratuvarında hem tarama hem de doğrulama testlerini çalışarak hastanelere referans hizmeti vermektedir. Ayrıca uyumsuz bulunan laboratuvar sonuçları test edilerek laboratuvar tanısı doğrulanmaktadır. 2023 yılında 11.617 test yapılmıştır.

2023 yılı sonu itibarıyla 11 laboratuvarımız TÜRKAK'tan AB-0024-TL TS EN ISO 15189 Tıbbi Laboratuvarlar-Kalite ve Yeterlilik İçin Şartlar Standardında 113 parametrede akreditedir.

Halk Sağlığı Referans Laboratuvarları faaliyetleri kapsamında 2023 yılında 5.279 adet numune girişi yapılmıştır.

Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı'nda 2023 yılında 2.616 adet su, gıda ve lejyonella bakteri analizi amaçlı gelen su numunesinin analizi yapılmıştır.

Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda 2023 yılında 41 adet su numunesinin Norovirüs GI ve GII, Rotavirüs ile Verotoksijenik E.coli ve Leptospira türleri açısından analizi yapılmıştır.

Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarında çeşitli su matrislerinde yaklaşık 160 parametrenin analizi gerçekleştirilmektedir. 2023 yılında 2.553 adet numune analiz edilmiştir.

Biyosidal Ürün Laboratuvarlarında 2023 yılında 64 adet biyosidal ürün numunesinin analizi yapılmış ve raporlandırılmıştır.

Toksikoloji Laboratuvarında 2023 yılında 723 klinik numunede; ağır metal, ilaç etken madde ve alkol düzeyi analizleri ile 22 klinik dışı numunede akut toksik etki gösteren pestisitler ve ağır metaller olmak üzere toplam 745 adet numunenin analizi tamamlanmıştır.

1.2.2.7. **Kanserle Mücadele Faaliyetleri**

Kanserle mücadelede en etkili yöntemlerin başında kanser taramaları gelmektedir. Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM) toplumda kanser konusunda farkındalık oluşturmak için eğitimler vermek ve hedef gruba ücretsiz meme, serviks ve kolorektal kanser taraması yapmak amacıyla kurulmuştur. 2004 yılında 11 merkezle çalışmaya başlayan KETEM'ler, 2023 yıl sonu itibarıyla 44 mobil araç dahil olmak üzere 381 merkezle hizmet vermeye devam etmektedir. Ülke genelinde kanser taramaları toplum tabanlı ve fırsatçı taramalar olarak yürütülmektedir.

Ulusal Meme Kanseri Tarama Programı kapsamında; 40-69 yaş arasındaki kadınlara 2 yılda bir mamografi çekilmektedir. Meme kanserinin erken teşhisi ve kadınların tarama faaliyetlerine katılımının artırılması amacıyla mamografi sonuçları merkezi olarak raporlanmaktadır. 81 ilde çekilen mamografi görüntüleri Ulusal Mamografi Raporlama Merkezine gelmekte ve merkezde görevli radyoloji uzmanları tarafından çift kör okuma yapılarak raporlanmaktadır. Ayrıca sistemi takip etmek amacıyla Mamografi Tarama yazılımı kullanılmaktadır. Bu yazılımla çekilen görüntülerin takibi ve sonuçları izlenmekte, **mmtarama.saglik.gov.tr** üzerinden de isteyen vatandaşlarımız sonuçlarını görebilmektedir.

Ülkemizde 2014 yılına kadar pap smear testi ile yürütülen servikal kanser tarama programı son yıllardaki bilimsel veriler ve ulusal-uluslararası standartlar ve ilgili rehberler değerlendirilerek HPV-DNA testleri ile taramaya başlanmıştır. 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla yerli HPV-DNA kitiyle taramalar sürdürülmektedir. HPV-DNA taramaları her ilimizde ASM, TSM, SHM ve KETEM'lerde 30-65 yaş arası kadınlara 5 yılda bir ücretsiz olarak yapılmaktadır. Tüm örnekler Ulusal HPV Laboratuvarına gönderilmektedir. Pozitif olan bireyler için HPV genotipleme (yüksek riskli 13 tip bakılmakta) yapılmaktadır. Sonuçlar numunenin laboratuvara ulaşmasından itibaren 10 gün içinde web tabanlı bir yazılımla hastalar tarafından ülkemizin her yerinden görülebilmektedir. HPV-DNA ile yürütülen servikal kanser tarama programı sonuçları doğrultusunda Türkiye HPV-DNA genotip haritası oluşturulmuştur. HPV testi pozitif bulunan kadınlar, gecikmeden ileri tanı ve tedavi merkezlerine yönlendirilmektedir.

Kolorektal kanser erken teşhisi ve önleme için 50-70 yaş arasındaki kadın ve erkeklere 2 yılda bir ücretsiz olarak gaitada gizli kan testi yapılmakta ve 10 yılda bir kolonoskopi yapılması önerilmektedir. Gaitada gizli kan testi pozitif çıkan vakalar ileri tetkik, tanı ve tedavi işlemleri için tarama sonrası teşhis merkezlerine sevk edilmektedir. Birinci basamakta taraması yapılarak pozitif çıkan vatandaşlarımızın gidebilecekleri 174 teşhis ve tedavi merkezi belirlenmiştir.

2023 yılında 2.819.261 meme kanseri taraması, 2.920.819 serviks kanseri taraması, 2.086.662 kolorektal kanser taraması yapılmıştır.

Aile hekimlerinin hedef nüfuslarındaki kişilere tek tek ulaşarak kanser taraması yaptırmamış olan kişilere tarama konusunda bilgi verip taramaya katılımlarının artırılması için Kanser Randevu Sistemi başlatılmıştır. Kanser Randevu Sistemi ile aile

hekimlerimiz hedef nüfuslarındaki kişileri arayıp taramaya davet etmekte, taramayı kabul eden kişilere taramanın yapılabileceği merkezler (KETEM, SHM, ASM) konusunda bilgilendirme yapmakta ve randevu vermektedir. Randevu oluşturulduğunda sistem tarafından kişilerin cep telefonuna ilgili taramayı hangi tarihte, nerede yaptıracağı bilgisi iletilmektedir.

Günümüzde elektromanyetik alanlar, kablosuz internet, cep telefonları ve kanser ilişkisi ön plana çıkmış olup gündemde olan bu konuyu takip etmek üzere Elektromanyetik Alanlar Sağlık Etkilerini Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Ülkemizde kanser kayıtları, kanser kayıt merkezleri aracılığıyla toplanan aktif kanser kayıtçılığı sistemiyle toplanmaktadır. Aktif kanser verisi, eğitimli personel aracılığıyla belirlenmiş standartlar ve kurallara uygun olarak toplamaktadır. 2013 yılından itibaren 81 ilde aktif kanser kayıtçılığı yapılmakla birlikte istatistiklerimiz ülke temsiliyetinin sağlandığı, verilerin kalitesi istenilen seviyede olan 14 ilin verileri ile yapılmaktadır. 2018 yılına ait Türkiye Kanser İstatistikleri Raporu yayımlanmıştır.

1.2.2.8. Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu

Birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamı içerisinde aile sağlığı merkezlerince sunulan hizmetler hariç olmak üzere koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetleri de yer almaktadır.

2023 yılında TSM ve ilçe sağlık müdürlüklerince;

- 382.579 evlilik danışmanlığı
- 425.629 aile planlaması danışmanlığı
- 212.816 psikolojik danışmanlık
- 110.210 sigara bıraktırma ve tedavi danışmanlığı
- 1.750.959 diş sağlığı ve bakımı danışmanlığı
- 550.257 obezite ve kronik hastalıklara yönelik beslenme ve sağlıklı yaşam danışmanlığı
- 1.806.015 kanser danışmanlığı ve diğer danışmanlıklar olmak üzere toplam 5.708.753 danışmanlık hizmeti verilmiştir.

115.912 adli, 2.611.077 genel, 195.206 ÇEKÜS, 801.314 Verem Savaş Dispanseri, 795.452 KETEM, 23.201 deri ve zührevi hastalıklar birimi, 23.532 iş sağlığı ve güvenliği birimi, ayrıca 163 kurum tabipliğinde 353 hekim, 56 diş hekimi, 1.953 hekim dışı personel ile 492.767 muayene, 14.396 sevk 70.614 acil müdahale uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde sağlık hizmetine ulaşımın zor olduğu belde, köy, mezra, uzak mahalleler ve benzeri yerleşim yerlerinde, koruyucu sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliğini, sürdürülebilirliğini ve etkinliğini sağlamak amacıyla Mobil Sağlık Hizmetleri

uygulamasına geçilmiştir. 12 Haziran 2017 tarihinde ülke genelinde hizmet sunmaya başlayan mobil sağlık hizmetleri; 81 ilde 730 ekip ile faaliyet göstermektedir. Bugüne kadar 1.147.409 kere köy ziyareti gerçekleştirilmiştir. 10.420.213 kişi ziyaret edilmiş, bu kişilerden 1.832.311'i kanser taramaları için yönlendirilmiş, 7.069.756 kişiye de sağlık eğitimleri verilmiştir.

Valilikler koordinasyonunda TSM'ler tarafından mevsimlik tarım işçileri ve ailelerine yerinde sağlık hizmeti verilmektedir. 5 ilde (Adana, Bursa, İzmir, Mersin, Şanlıurfa) kırsalda yaşayanların ve göçmenlerin temel sağlık ve koruma hizmetlerine erişimlerinin artırılması, bu hizmetlerin herkes için daha ulaşılabilir olması ve bu hizmetlere yönelik talebin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

SHM'ler sağlığa yönelik risklerden birey ve toplumu korumak, sağlıklı hayat tarzını teşvik etmek, birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirmek ve bu hizmetlere ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla kurulan çok amaçlı yapılardır.

Sağlıklı Hayat Merkezlerine beslenme danışmanlığı, kronik hastalıklar ve fiziksel aktivite danışmanlığı, kadın ve üreme sağlığı danışmanlığı, kanser erken teşhis, tarama ve eğitim merkezi danışmanlığı, ruh sağlığı danışmanlığı, çocuk ve ergen sağlığı danışmanlığı, tütün ve madde bağımlılığı danışmanlığı, enfeksiyon kontrol hizmetleri, koruyucu ağız ve diş sağlığı danışmanlığı, tıbbi hizmetler alanlarında 2023 yılı içerisinde 13.556.673 kişi başvurmuştur.

KETEM birimine danışmanlık için 1.019.928 kişi başvurmuştur. Enfeksiyon kontrol birimine başvuru sayısı 332.461 kişi, üreme sağlığı birimine başvuru sayısı 658.763 kişi olmuştur. 1.092.384 kişiye beslenme, fizyoterapi ve egzersiz, sigara bırakma, psikolojik danışmanlık, sosyal destek ve çocuk gelişimi danışmanlığı verilmiştir.

Sağlıklı Hayat Merkezinde Merkezi Hasta Randevu Sistemi (MHRS) ve Danışan/Hasta Kayıt Modülü aktif hale getirilmesi çalışmaları tamamlanmış olup 81 ilde görev yapan 251 sorumlu hekim ve vaka koordinatörlerine çevrim içi modül eğitimi verilmiştir. 15 Ağustos 2023 itibarıyla ile Sağlıklı Hayat Merkezinde (SHM), MHRS ve Danışan/Hasta Kayıt Modülü kullanımı başlatılmıştır. Aile hekimleri kendilerine kayıtlı kişilere SHM randevusu düzenleyebilmektedir.

Entegre sağlık hizmet birimi sayısı 2023 itibarıyla 36 ilde 72 olup bu birimlerde acil poliklinik, acil müdahale, müşahede (en az iki yataklı), basit laboratuvar ve görüntüleme hizmetlerinin yanı sıra mesai sonrası acil sağlık hizmetleri ve 24 saat aktif veya icap nöbeti hizmeti verilmektedir. Entegre sağlık hizmet birimlerinde 2023 yılı için mesai içinde yapılan muayene sayısı 1.955.815 kişi, mesai sonrası acil muayene sayısı 474.004 kişidir.

81 ilde gezici İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) hizmetlerinin başvuru, takip, kontrol ve koordinasyonunda uygulama birliğinin sağlanması amacıyla Gezici İSG Hizmetleri Modülü geliştirilmiş ve 30.06.2020 tarihinde uygulamaya konulmuştur. Hâlihazırda 314 gezici İSG aracına Faaliyet İzin Belgesi ve 2.532 çalışana Çalışma İzin Belgesi verilmiştir.

42 ilde 48 adet bulunan TSM-İSG birimlerimizde kurulan ÇASMER (Çalışan Sağlığı Merkezi) ile kamu eliyle farklı tehlike sınıflarında çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunulmaktadır. ÇASMER tarafından farklı illerde yer alan 625 işyerindeki 8.774 çalışana iş sağlığı ve güvenliği hizmeti verilmektedir. Bakanlığımıza bağlı sağlık hizmet sunucuları tarafından yaşanan iş kazalarının verileri Ağustos 2018 tarihinden itibaren 81 ilden aylık olarak toplanıp raporlanmaktadır. Çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek amacıyla 2023 yılında ülke genelinde 34.400 iş yeri ziyareti yapılarak 175.825 çalışana ulaşılmıştır.

2023 yılında; içme kullanma sularında 137.571 adet kontrol izlemesi numunesi, 37.630 adet denetleme izlemesi numunesi alınarak analizleri yaptırılmıştır. Ülke geneli içme kullanma suları şebekelerinde 1.773.380 adet bakiye klor ölçümü yapılmıştır. Bakanlığımızca Çevre Sağlığı Bilgi Yönetim Sisteminde içme-kullanma, ambalajlı sular, yüzme suları, kaplıca ve havuz sularına yönelik izleme ve denetleme çalışmaları yürütülmektedir. İçme-kullanma sularıyla ilgili sonuçlar sistem üzerinden çevrim içi olarak takip edilmekte ve uygunsuz çıkan sonuçlara yönelik ilgili yerel yönetimler uyarılmaktadır.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem dolayısıyla deprem bölgesinde içme-kullanma suyuna yönelik çalışmalar yapılmıştır. Deprem illerinde denetleme ve kontrol numunesi numuneleri kapsamında yaklaşık 50.000 numune alınarak analiz edilmiştir. Depremi yaşadığı 6 Şubat itibarıyla 219.127 adet klor ölçümü gerçekleştirilmiştir. Şebeke veya tankerle suyun sağlandığı durumlarda suyun dezenfeksiyonu için tablet klor temin edilerek kullanımı sağlanmıştır. Deprem illerine yönelik bakiye klor ölçümleri ve alınan numunelerin uygunsuzluk durumları günlük takip edilmiştir.

Birey ve toplum sağlığının korunması amacıyla her yıl yüzme sezonu içerisinde denize ve göle kıyısı olan 35 ilimizde mikrobiyolojik izleme çalışmaları yapılmaktadır. Yüzme suyu izleme kapsamında 2023 yılında toplam 1.496 izleme noktasından 17.270 adet numune alınarak mikrobiyolojik yönden analizi yapılmıştır. 2023 yılı sezonu boyunca yapılan izleme sonuçları Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik hükümleri doğrultusunda değerlendirilerek yüzme alanları mükemmel, iyi, yeterli ve zayıf olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan değerlendirmede; 1.139 yüzme alanı mükemmel kalite, 179 yüzme alanı iyi kalite, 95 yüzme alanı yeterli kalite, 51 adet zayıf kalite sınıfı olarak değerlendirilmiştir.

Valiliklerce (İl Sağlık Müdürlükleri) üretim izni verilmiş olan 265 adet ambalajlı su tesisinde 389 marka ambalajlı su dolumu yapılmaktadır. Bakanlığımızca 2023 yılında, tüm tesis ve marka ambalajlı sular mahallinde denetlenmiştir. İmlahanedan 8.097 adet su numunesi ve piyasa gözetiminden 5.972 adet su numunesi alınmıştır. Ayrıca 12 adet doğal mineralli su ve 16 adet kaplıca suyu için endikasyon belgesi düzenlenmiştir.

Karbonmonoksit Zehirlenmelerinin Önlenmesi Programı ve Eylem Planı kapsamında 2023 yılında 81 İl Sağlık Müdürlüklerimizce karbonmonoksit zehirlenmeleri ve alınması

gereken tedbirler konusunda halkın farkındalığını artırmak amacıyla 2.614 adet toplantı, eğitim, seminer, afiş ve broşür dağıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Biyosidal Ürünler Yönetmeliği'ne göre 2023 yılında 3.125 adet başvuruya işlem yapılmış olup; 17 adet ürüne yeni ruhsat ve 81 adet ürüne ruhsat yenileme olmak üzere 98 adet ürüne ruhsat belgesi düzenlenmiştir. Biyosidal ürünlerin piyasa gözetim denetim faaliyetleri kapsamında 43.203 adet ürün denetimi yapılmıştır.

1.2.2.9. Ruh Sağlığı Hizmetleri

Toplum temelli hizmetleri sunmak üzere ülkemizde Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerini (TRSM) yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. Buradan hareketle, Sağlık Bakanlığı'na ait yataklı sağlık tesislerine bağlı olarak faaliyet göstermek üzere TRSM'ler açılmaya başlanmıştır.

2023 yılında Tunceli Devlet Hastanesi ve Manisa Alaşehir Devlet Hastanesi açılan TRSM ile 80 ilde 188 TRSM olmuştur, 130.330 hastaya ulaşılmıştır.

Yaşanan 6 Şubat depreminin ardından Gaziantep, Adıyaman, Eskişehir ve Adana'da düzenlenen koordinasyon kurulu toplantılarında illere psikolojik destek verilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca deprem bölgesindeki illere yönelik Ankara ve Mersin'de 2 grup halinde TRSM eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Çocuk İzlem Merkezi'nin (ÇİM) amacı, cinsel istismar olgularının kurumlardaki yönetimi sırasında, çocuğu sistem içinde ikincil örselemeden korumaktır. İlk olarak Ankara'da 18 Ekim 2010 tarihi itibarıyla hizmet vermeye başlamış olup, 2023 yılı itibarıyla 67 ilde 70 ÇİM hizmet vermektedir ve 81 ile yaygınlaştırma faaliyetleri devam etmektedir.

2023 Yılında 7 ilde ÇİM açılmıştır.

- Uşak Devlet Hastanesi
- Tokat Cevdet Aykan Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi
- Bayburt Devlet Hastanesi
- Nevşehir Devlet Hastanesi
- Aksaray Devlet Hastanesi
- Şırnak Devlet Hastanesi
- Yalova Devlet Hastanesi

Çocuk ihmal ve istismarını önlemeye yönelik farkındalık eğitimleri kapsamında, 2023 yılında 61.062 sağlık personeline ve 109.291 çocukla karşılaşan ya da karşılaşma ihtimali olan diğer kurum personeline çocuk ihmal ve istismarı konusunda eğitim verilmiştir.

0-6 Yaş Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme (ÇPGD) Programı birinci basamak sağlık hizmetleri içine çocuğun ruhsal ve sosyal gelişimini izleme ve destekleme boyutlarını entegre ederek, gebe ve çocuğun birinci basamakta biyopsikososyal bakış açısı ile izlenmesini amaçlamaktadır.

ÇPGD Programı eğitici eğitimleri 2016 yılında “Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme Eğiticileri Sertifikalı Eğitim Programı” adı ile sertifikalı eğitim alanı olarak kabul edilmiş olup, sertifikalı eğitim programı kapsamında eğitimlere devam edilmektedir. 2005-2023 yılları arasında 33 sertifikalı eğitici eğitimi düzenlenerek 1.010 personele eğitim verilmiştir. Eğitici eğitimi alan personel tarafından da bugüne kadar 35.075 hekim ve 37.457 ebe/hemşireye eğitim verilmiştir. Eğitici eğitimi alan personel tarafından da bugüne kadar 36.340 hekim ve 39.379 ebe/hemşireye eğitim verilmiştir.

Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Programı kapsamında; Sağlıklı Hayat Merkezleri Psikososyal Destek Birimlerinde görev yapan sağlık personelleri tarafından (psikolog, çocuk gelişimci, sosyal çalışmacı) danışmanlık hizmeti sunulmaktadır. Bu amaçla 2018 yılından beri Sağlıklı Hayat Merkezleri Psikososyal Destek Birimlerinde görev yapan 347 meslek elemanının yüz yüze “Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Programı Eğitimi” tamamlanmıştır. Programın Sağlıklı Hayat Merkezlerinde verimli, etkin, standardize yürütülmesinde yol haritasını sağlamak amacıyla hazırlanan Davranışsal Bağımlılıklarda Danışmanlık Rehberi ile 79 ilde 257 Sağlıklı Hayat Merkezinde bu kapsamda hizmet sunumu sağlanmaktadır. Programın uzaktan eğitimi USES iş birliğiyle tamamlanmıştır. 2023 yılı itibarıyla 425 personelin eğitimi tamamlanmış olup, toplamda 845 kişi eğitim almıştır.

Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezi (ÇÖZGEM) özel ihtiyaçları olan çocukların tedavi gereksinimlerini tek bir yerde karşılamayı hedefleyen merkezlerdir. 2023 yılında Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi bünyesinde ÇÖZGEM açılmıştır. Bolu Abant İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Giresun Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi ve Afyonkarahisar Devlet Hastanesi’nde ÇÖZGEM açılması için tescil işlemleri yapılmıştır.

6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli deprem sonrasında 81 ilde afetlerde psikososyal destek ekipleri oluşturulmuş ve ana çözüm ortağı olan Aile ve Sosyal

Hizmetler Bakanlığı ile iş birliğinde afet sahasında psikososyal destek hizmetleri sunulmuştur. Afet bölgesinde ve diğer 70 ilde gönüllü ekiplerimizle psikososyal destek hizmetleri verilmiştir.

Ayrıca deprem bölgelerinde ilk andan bu yana çalışan başta UMKE, 112 ve diğer sağlık personelinin yanında arama kurtarma ekipleri, jandarma ve emniyet personeli, AFAD, belediye, itfaiye personeli ve diğer kurum personeli için afet sahasında yaşadıkları olumsuzların üstesinden gelmesi ve olası risklerin önlenmesi adına çalışanlara destek ekipleri oluşturulmuş ve Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Osmaniye, Şanlıurfa ve Malatya illerinde bireysel ve grup çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

İyileştirme döneminde ise afet illerinde hizmet veren ruh sağlığı ve psikososyal destek ekiplerine (psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimci) yapılandırılmış ve afetzedelerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik uygulayıcı eğitimleri verilmeye devam etmektedir. Bu kapsamda, psikososyal destek verilen birey sayısı 2023 yılı içerisinde 311.077'dir. Sahada deprem illerinde toplam 674 personel diğer illerde ise 4.050 personel görev almıştır.

1.2.2.10. Sağlık Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları

Asrın Felaketi Depremde İletişim Çalışmaları

Asrın felaketi deprem iletişim çalışmaları kapsamında; Bakanlığımız Twitter, Facebook ve Instagram sosyal medya hesaplarından depremden etkilenen vatandaşlarımızın ve yakınlarının faydalanabilecekleri temel halk sağlığı konularını içeren 17 paylaşım yapılmıştır. Deprem anından itibaren sosyal medya üzerinden yapılan taramalar sonucu 13.217 yardım talebi AFAD'a iletilmiştir.

The screenshot shows the official website of the Ministry of Health of the Republic of Turkey. The header includes navigation links for T.C. Sağlık Bakanlığı, AFAD, T.C. İçişleri Bakanlığı, and Resmi Gazete. The main banner features the text "Kendinizin ve Depremden Etkilenenlerin Psikolojik Sağlığını Koruma ve Güçlendirme" (Protecting and Strengthening the Psychological Health of Yourself and Those Affected by the Earthquake) with a "Daha Fazla" (More) button. The background of the banner shows a close-up of two hands clasped together, symbolizing support and care.

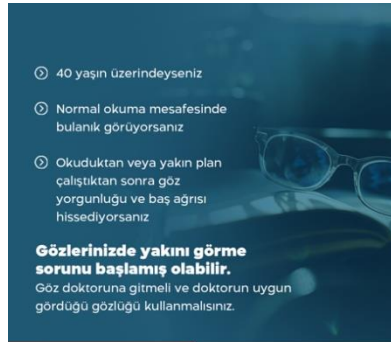
Bakanlığımız bünyesinde yer alan deprem bilgilendirme platform web sitesi **depem.saglik.gov.tr** içerik ve tasarım olarak geliştirilerek zenginleştirilmiştir. 300.000 broşür ve 12.000 afiş basımı yapılarak deprem bölgesine ulaştırılmıştır. Hastanede yakınlarını arayanlar için ALO 184 SABİM hattı devreye konulmuştur. Depremzedelere ve yakınlarına tıbbi yardım ve yakınlarının sağlık kuruluşlarındaki bilgilerine erişim hizmeti sağlaması için Depremzede Sağlık Hizmet Hattı devreye alınmıştır. ALO 184 Sağlık Bakanlığı depremzede sağlık hizmet hattına yaklaşık 130.000 başvuru gelmiştir.

Depremzedelerimizden 75 yaş ve üstü vatandaşlarımız, otizm, zihinsel özel gereksinimli ve nadir hastalıklara kayıtlı hastalarımız, çölyak hastalarımız, down sendromu birey yakınları, yakınlarının kaybetmiş 18 yaş altı özel gereksinimli bireyler ve deprem bölgesinde olup ulaşılamayan tüm sağlık çalışanlarımız tek tek aranarak talepleri karşılanmaya çalışılmıştır.

Soğuktan korunma ve hipotermi, güvenli su kullanımı, karbonmonoksit zehirlenmesi, beslenme ve gıda hijyeni, aşılama (kuduz ve tetanoz), ruh sağlığı ve çadırda yangın riski gibi hem birey hem halk sağlığına yönelik sağlık risklerini önleyici yaklaşık 30 konu başlığında 20 adet bilgilendirici video tamamlanarak Bakanlığımız kurumsal medya hesaplarından ve deprem bilgilendirme platform web sitesi üzerinden yayınlanmıştır.

Farkındalık Etkinlikleri

Bakanlığımız sosyal medya hesaplarında 348 paylaşım yapılmış ve bu paylaşımlarla 115.621.941 erişim ve etkileşim sağlanmıştır.

Verem (tüberküloz) eğitimi ve farkındalığı kapsamında 3 Ocak 2023 tarihinde Adıyaman'da bir toplantı düzenlenmiştir. "Veremsiz Bir Türkiye" sloganıyla ilkokullarda farkındalık etkinliği düzenlenmiştir.

4 Şubat Dünya Kanser Günü kapsamında 81 İl Sağlık Müdürlüğü ile koordineli olarak "Erken Teşhis Hayat Kurtarır" temalı farkındalık çalışması gerçekleştirilmiştir. 100.000 adet kitap ayracı dağıtılmıştır. Afiş, broşürler ve billboardlar hazırlanarak İl Sağlık Müdürlükleri tarafından hastaneler ve eczanelere dağıtımı yapılmış olup illerdeki etkinliklerde vatandaşlara verilmesi sağlanmıştır. 1 adet bilgilendirici kısa video, 1 adet radyo spotu hazırlanmıştır. Kadın voleybol takımları arasında oynanan maçlarda bilgilendirme standı kurularak materyaller (afiş, broşür, backdrop, roll-up) dağıtılmıştır. Futbol maçlarında futbolcuların sahaya konu ile ilgili mesaj brandası ile çıkması sağlanmıştır. İstanbul'daki köprüler, Galata Kulesi, TOBB binası ve Ankara Atakule 4 Şubat 2023 tarihinde lavanta renginde ışıklandırılmıştır. 9 TV kanalının gündüz programlarına içerik entegrasyonu gerçekleştirilmiştir. 6 TV kanalı ana haber program sunucusunun broş takarak haber sunması sağlanmıştır. 3 radyo kanalının gündüz programlarına içerik entegrasyonu gerçekleştirilmiştir. Kanserde erken teşhisin önemini vurgulayan grafik tasarımlar, videolar resmî sosyal medya hesaplarından paylaşılmıştır. 6 TV kanalında yayınlanan dizi filme ürün yerleştirme sağlanmıştır.

1-7 Nisan Kanser Haftası kapsamında 3 adet sosyal medya görseli hazırlanmıştır. 7 adet video hazırlanıp sosyal medya hesabında paylaşılmıştır. Serviks kanseri farkındalık ayı kapsamında "Rahim ağzı (serviks) kanserinde erken teşhis için tarama testleri düzenli yaptırılmalıdır" mesajıyla iletişim çalışması gerçekleştirilmiştir. "Erken Teşhis Hayat Kurtarır" konulu 4 adet sosyal medya görseli hazırlanarak paylaşım yapılmıştır.

Kızılay haftası farkındalık etkinliği (29 Ekim-4 Kasım) kapsamında kan bağıışı ile ilgili mesajlar TV ve Radyo kanallarında program senaryolarına entegre edilmiştir.

SMA hastalığı konusunda yanlış bilinen bilgilerin düzeltilmesi ve Bakanlığımızca bu hastalığa yönelik yapılan çalışmaların topluma anlatılması amacıyla 2 adet kamu spotu, 2 adet afiş ve 1 adet bilgilendirici video hazırlanmıştır.

Sağlıklı uygulamalara dikkat çekmek ve fiziksel aktivitenin yararlarını savunmak, yaşamın her alanında (okul, ev, işyeri) toplum genelinde fiziksel aktiviteye katılımı artırmak için “2 Ekim Dünya Yürüyüş Günü” kapsamında, Ankara Başkent Millet Bahçesinde halka yönelik farkındalık etkinliği düzenlenmiştir. Dünya Yürüyüş Günü kapsamında televizyon dizi filmlerinde, programlarında ve radyo kanallarında entegrasyon çalışmaları yapılmıştır. 10 Mayıs Sağlık İçin Hareket Et Günü kapsamında 10 adet sosyal medya görseli hazırlanarak paylaşım yapılmıştır.

14 Kasım Dünya Diyabet Günü kapsamında diyabetten korunmaya yönelik mesajlar ve görseller hazırlanarak TV ve Radyo kanallarında diyabet konusunda senaryo ve mesaj entegrasyonları yapılmıştır. 29 Eylül Dünya Kalp Günü, 29 Ekim Dünya İnme Günü, 12 Ekim Dünya Artrit Günü, 14 Mart Dünya Böbrek Günü, 17 Mayıs Dünya Hipertansiyon

Günü, 2 Mayıs Dünya Astım Günü, 15 Kasım Dünya KOAH Günü, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası, 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü ve 21 Eylül Dünya Alzheimer Günü kapsamında basın bildirisi hazırlanmış, afişler, broşürler ve eğitim sunumları güncellenmiş ve yayımlanmıştır.

Toplum ağız ve diş sağlığı haftası farkındalık etkinliği kapsamında Bakanlığımızca öğrenci ve öğretmenlere yönelik bilgilendirmeler yapılmıştır. Proje kapsamında hazırlanan afişler okullara ve sağlık tesislerine asılmış olup öğrencilere broşürler dağıtılmıştır. Proje kapsamında görev alan diş hekimleri tarafından diş sağlığı konusunda sunum yapılmış olup öğrencilere bilgi materyalleri ile diş fırçası ve macunu dağıtılmıştır. Öğrencilere doğru diş fırçalama yöntemi diş hekimlerimiz tarafından uygulamalı olarak gösterilmiştir. Hafta kapsamında ulusal TV kanallarının gündüz kuşağı programlarına içerik entegrasyonu ve uzman katılımı sağlanmıştır.

18-24 Kasım Dünya Antimikrobiyal Farkındalık Haftası kapsamında antibiyotik farkındalığı ile ilgili mesajlar TV ve radyo kanallarında program senaryolarına entegre edilmiştir.

Eğitimler

İstanbul'da, ikinci eğitim organizasyonu ise Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Eğitimler, Bakanlığımız birimlerinden uzman personel, Anadolu Üniversitesi ve İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesinden 3 akademisyen aracılığıyla verilmiştir. Eğitimlerde eğitici sunumları ve videolar hazırlanmıştır.

Bakanlığımızda yürütülen “Beyaz Reform” çalışmaları kapsamında hekimlerin polikliniklerde sağlık hizmetine daha etkin odaklanmasını sağlamak amacıyla her polikliniğe bir sekreter görevlendirilmesi planlanmaktadır. Tıbbi Sekreter Eğitici Eğitimleri kapsamında görevlendirilecek tıbbi sekreterlerin ilk eğitim organizasyonu

Kurumsal İletişim Eğitimi kapsamında Bakanlığımız ve taşra teşkilatını kapsayan toplam 125 katılımcıya eğitim programı düzenlenmiştir. Eğitim kapsamında sosyal medya kullanımı, geleneksel medya süreçleri ve web sitesi yönetimi gibi konular ele alınmıştır. Toplam dört grup halinde planlanan eğitim programına her gruba 2 gün süreyle eğitim verilmiştir.

Risk İletişimi, Toplum Katılımı ve İnfodemi Yönetimi Eğitimi kapsamında Bakanlığımız ve DSÖ Avrupa Ofisi iş birliğiyle “Risk İletişimi, Toplum Katılımı ve İnfodemi Yönetimi” başlıklı merkez ve taşra teşkilatı iletişim süreçlerinde görevli personele üç modül halinde eğitim verilmiştir.

Risk İletişimi ve Toplum Katılımı Kapasite Geliştirme Eğitimi kapsamında Bakanlığımız ve DSÖ iş birliğinde depremde birinci

derecede etkilenmiş olan Kahramanmaraş, Malatya, Hatay, Adıyaman, Gaziantep illerinde görev yapan acil sağlık ve ASM personelini kapsayan “Risk İletişimi ve Toplum Katılımı Kapasite Geliştirme Eğitimi” düzenlenmiştir. Eğitim kapsamında risk iletişimi, toplum katılımı ve infodemi konuları ele alınmıştır. İki safha olarak planlanan eğitimde öncelikle 72 kişilik eğitici grubu bulundukları illerde eğitime tabi tutulmuştur. Devam eden eğitimin ikinci safhasında ise eğiticiler aracılığıyla bahsi geçen illerdeki yaklaşık 7.500 kişilik acil sağlık ve ASM personelinin tamamının eğitime tabi tutulması hedeflenmektedir. Bu eğitimle gelecekte yaşanması muhtemel acil durumlara karşı etkili bir yanıt verilebilmesi, toplulukların etkin katılımının sağlanması, dezenformasyonun önlenmesi ve yerel mekanizmalar arasında iş birliğinin sağlanması gibi konularda sağlık personelinin bilgi, beceri ve yeteneklerinin artırılması amaçlanmıştır.

Organizasyonlar

UMKE Haftası Organizasyonu kapsamında Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi'nin (UMKE) kuruluşunun 20. yılında bir organizasyon planlanmıştır. Organizasyon, 7-13 Ağustos Ulusal UMKE Haftası nedeniyle 9 Ağustos 2023 tarihinde Bakanlığımız toplantı salonunda 250 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yıl dönümü etkinlikleri kapsamında 81 il ve 16 şehir hastanesinde düzenlenen "100 Yıldır Aynı Aşk ve Heyecanla" fotoğraf sergisi açılmıştır. 81 il ve 16 şehir hastanesinde eş zamanlı açılan fotoğraf sergisinde, Cumhuriyetimizin ilk yıllarından itibaren sağlık hizmetlerine ve hizmet veren sağlık çalışanlarına ait fotoğraflara yer almıştır.

Bakanlığımız Bilkent Yerleşkesinde İletişim Faaliyetleri Koordinasyon Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda “İletişim Faaliyetleri Koordinasyonu” konulu sunum yapılarak Bakanlığımız çalışma alanlarına ilişkin konularda gerçekleşen faaliyetler, yapılacak ve yapılması planlanan çalışmalar hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Sağlıklı Kentler Birliği, DSÖ ve Bakanlığımız iş birliğiyle yürütülen iklim değişikliği ve sağlıklı kentler konusunda mevcut durum analizi ve faaliyet planı çalışmalarına katılım sağlanmaktadır. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği 37. Olağan Meclis Toplantısı ve Sağlıklı Beslenme ve Yerel Yönetimler Konferansı Nevşehir Ürgüp Belediyesinin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Ramazan İftar Programı kapsamında sağlık çalışanlarının moral ve motivasyonunu artırmak amacıyla deprem bölgesinde görev yapan sağlık çalışanları ile Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ve Sayın Bakanımızın katılımı ile Etlik Şehir Hastanesinde iftar programı gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Sağlık Okuryazarlığı Düzey Araştırması

Bakanlığımız tarafından 2023 yılında ikincisi yürütülen Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve İlişkili Faktörleri Araştırması başlatılmıştır. 81 ilde toplam 15.430 hanede yapılan saha araştırmasının veri toplama ve ön raporlama aşaması tamamlanmış olup bu araştırma pandemi sonrası dönemde “sağlık okuryazarlığı” alanında yapılan ilk ve en büyük çalışma olma özelliği taşımaktadır. Çalışmanın veri analizi ve nihai raporlama süreci tamamlanmıştır.

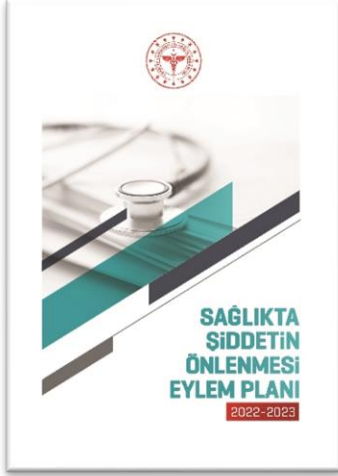
Sağlıkta Şiddetin Önlenmesi

Beyaz Reform ile hekimler ve sağlık çalışanlarını koruyan sağlıkta şiddet yasası, malpraktis yasası ve özlük haklarının yeniden düzenlendiği yeni emeklilik ve teşvik sistemi hayata geçirilmiştir. Sağlıkta Beyaz Reform ile atılan önemli adımlar sonrası geçen bir yıllık süre sonunda; Bakanlığımızca kayıt altına alınan “hekime müracaat sayısı” ve “Beyaz Kod Başvuru Sayısı” verilerine göre 2022 yılında her 1 milyon hekime müracaatta 23 adet Beyaz Kod başvurusu yapılmakta iken bu sayı 2023 yılında 17 Beyaz Kod başvurusuna düşmüştür.

2023 Yılında sağlıkta şiddetin önlenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından Gri Kod Acil Çağrı Mobil Uygulamasının geliştirilmesi çalışmaları başlatılmıştır. Bu uygulama, sağlık çalışanlarının başına gelebilecek fiziksel ve sözel saldırı gibi durumlarda güvenlik yetkilileri ve kolluk kuvvetlerinin olay yerine yönlendirilmesini sağlayan mobil uygulamadır. Gri Kod Mobil Uygulaması ile ilgili Bilkent Şehir Hastanesi, Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Sincan Eğitim ve Araştırma Hastanesinde pilot uygulamalar devam etmektedir. Uygulama ile daha önce Gri Kod veya Beyaz Kod olarak şiddet

eyleminde bulunmuş kişiler, herhangi bir sağlık kuruluşuna tekrar başvurdıklarında sistem tarafından tanınabilecek ve gerekli tedbirler alınacaktır.

Sağlıkta şiddetin nedenlerini minimize ederek olası şiddet vakalarının önüne geçmek, sağlıkta güven ve saygı kavramlarını ön plana çıkararak sağlıkta şiddet ile mücadele etmek amacıyla Sağlıkta Şiddeti Önleme Eylem Planı yürütülmektedir. Eylem planında sağlık hizmeti, hukuki takip, güvenlik, iletişim, koordinasyon, izleme ve değerlendirme gibi ana başlıklar yer almaktadır.

Sağlıkta şiddetin önlenmesi kapsamında yasal düzenlemelere uygun olarak idari kapasite ve yeteneklerin artırılması amacıyla Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı başta olmak üzere ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlarla iş birliği ile koordinasyon çalışmaları yürütülmektedir. İçişleri Bakanlığı ile risk analizleri değerlendirilmiş, çalışmalar sonucunda Sağlıkta Şiddetin Önlenmesi Eylem Planı kapsamında iş birliği çerçevesi belirlenmiş ve ortak bir çalışma başlatılmıştır. Belirlenen standartlar çerçevesinde yeterli sayıda kolluk kuvveti ve özel güvenlik personeli görevlendirilmesi planlanmaktadır.

1.2.2.11. Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Faaliyetler

Bakanlığımız tarafından 2011 yılından itibaren toplumda diyabet farkındalığını arttırarak, gelecek nesilleri diyabetten korumayı ve tanı alan hastalara sunulan diyabet bakım kalitesinin yükseltilmesini, komplikasyonların ve diyabete bağlı ölümlerin azaltılmasını amaçlayan “Türkiye Diyabet Programı” uygulanmakta olup 2023-2027 yılları için güncellenme yapılmıştır.

Aile hekimlerinin diyabet yönetimi konusunda daha etkin rol alması ve diyabetli bireylerin tanı ve izlemlerinde destek olması amacı ile Uzaktan Sağlık Eğitimi Sistemi (USES) içinde “Aile Hekimlerine Yönelik Diyabet Yönetimi Eğitimi Modülü” hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Hastalık Yönetimi Platformu (HYP) kapsamında obezite ve diyabetin taramaları ve izlemleri yapılmaktadır. 2023 yılı itibarıyla obezite tarama oranı %17,1 ve diyabet tarama oranı %45 olmuştur. Sağlıklı beslenme ve obezite danışmanlığı hizmeti kapsamında ilk kez hizmet alan kişi sayısı 253.157 iken, beslenme danışmanlığı hizmeti verilen toplam kişi sayısı 550.257 olmuştur. Erken teşhis, periyodik izlemler ve kılavuzların önerileri doğrultusunda uygun tedavi sağlanarak hastalığın semptom ve bulgularının kontrol altına alınması ve komplikasyon izlemi ile bireylerin fonksiyon kayıpları önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Ulusal Beslenme Konseyi Olağan Toplantısı 26 Aralık 2023 tarihinde yapılmıştır. Beslenme Dostu ve Fiziksel Aktiviteyi Destekleyen İş Yeri Programı Uygulama Rehberi hazırlanmış ve belgelendirilen işyeri sayısı 66'ya çıkarılmıştır.

1.3. Tedavi Edici Sağlık

1.3.1. Tedavi Hizmetleri

1.3.1.1. Acil Sağlık Hizmetleri

Acil sağlık sisteminin güçlendirilmesi amacıyla hastane öncesi acil sağlık hizmetleri ülke genelinde tüm kırsal bölgeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmış ve 3.420 istasyon sayısına ulaşılmıştır. Ayrıca 2023 yılı sonu itibarıyla 5.908 adet acil yardım ambulansı ile hizmet verilmektedir. Acil sağlık hizmetleri kapsamında kara ambulanslarımız ile 2023 yılında 6.612.440 hastaya hizmet sunulmuştur.

Her türlü coğrafi ve iklim şartlarında hastalara ulaşabilme, müdahale edebilme amacıyla kar üstünde gidebilen ambulanslar temin edilmiştir. 2023 yılsonu itibarıyla 21 adet önünde kar bıçağı bulunan kombi paletli ambulans ile 231 adet kar paleti takılabilen ambulans mevcuttur.

Kar paletli ambulanslar ile 2023 yılında 216 hasta taşınmıştır. Motosiklet ambulanslarımız

ile 10.635 hastaya müdahale edilmiştir.

Büyük kazalar ve kitlesel olaylarda tıbbi donanımı ve iç mekânının genişliği sayesinde obez ve yoğun bakım hastaların daha kolay taşınması için 62 adet 4 sedyeli ambulans, 92 adet yoğun bakım/obez ambulansı, sokak darlığı ve trafik yoğunluğu sebebiyle standart ambulansların ulaşamadığı durumlarda hizmet vermek amacıyla 56 adet motosiklet ambulans mevcuttur. Ayrıca yenidoğan hastaların naklini sağlamak için 49 adet yenidoğan ambulansı hizmet vermektedir.

Acil sağlık hizmetlerine uygun ve zamanında erişimi sürdürmek ve acil müdahale sistemini iyileştirmek ve geliştirmek amacıyla ambulans modellerimiz yenilenmeye devam edilmektedir. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü aracılığıyla 2023 yılında alımı yapılan 200 adet acil yardım ambulansının kabulü ve dağıtımı yapılmıştır.

Ülkemiz acil sağlık hizmetlerini dünyada örnek gösterilen bir düzeye ulaştıran hava ambulans hizmetleri, 2008 yılında faaliyete geçmiştir. 2023 yılı itibarıyla 1 adedi 2 sedyeli ve 1 adedi 4 sedyeli olmak üzere 2 adet ambulans uçak ile 1.526 hasta yurt içinde, 142 hasta yurtdışından ülkemize, 3

hasta ülkemizden yurtdışına, 24 organ nakli olmak üzere toplam 1.695 vakanın nakli sağlanmıştır. 13 adet ambulans helikopter ile 2.732 hasta ve 7 organ nakli toplam 2.739 vaka taşınmış, organ nakli ve hızlı müdahale ile can kayıpları ve sakatlıkların önlenmesinde büyük aşama kaydedilmiştir.

Adalardan ve sahil bölgelerimizden hasta naklini sağlamak amacıyla deniz ambulansları temin edilerek İstanbul (Büyükada-Kınalıada), Balıkesir Marmara Adası, Çanakkale Kumkale'de

vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur. Deniz Ambulans Hizmetleri 2'si yedek toplam 6 ambulans bot ile yürütülmektedir. 2023 yılında hava, deniz ve donanımlı ambulanslarla taşınan hasta sayısı toplam 58.582'dir.

Depremi ilk gününden itibaren 11 ilimizde toplam 1.810 ambulans, 245 UMKE aracı, 16 hava ambulansı, 15.883 UMKE ve acil sağlık personeli görevlendirildi. Ayrıca Deprem sonrası, deprem bölgesine yurt genelinden sevk edilen UMKE ve 112 Acil Sağlık Ekiplerimiz yıkılan binalarda yürütülen arama kurtarma çalışmaları, acil müdahale ünitelerinin kurulumu ile işletilmesi ve saha taramalarında görev aldı.

Sağlık Afet Koordinasyon Merkezi (SAKOM)

Sağlık hizmetlerinin kesintiye uğramaması ve zamanında yapılabilmesi, krize müdahale eden diğer kurum ve kuruluşlarla entegrasyon, koordinasyon ve haberleşmenin kurulabilmesi amacıyla 15 Ekim 2009 tarihinde Sağlık Afet Koordinasyon Merkezi (SAKOM) kurulmuştur.

Afet ve acil durumlarda normal hayat ve faaliyetleri durduran veya kesintiye uğratan, acil müdahaleyi gerektiren insan sağlığı ile ilgili olaylar ve bu olayların oluşturduğu kriz hallerinde, ulusal veya uluslararası koordinasyon gerektiren durumların kriz yönetim esasına göre kesintisiz olarak takip edildiği, bilgilerin toplandığı ve toplanan bilgilerin sürecin yönetiminde kullanılırken anlık olarak da ilgili Makamlar ve Kurumlar ile paylaşıldığı merkezdir.

SAKOM tarafından; 2023 yılında 827'si trafik kazaları (ambulans kazası, trafik kazası, uçak kazası, deniz kazası, tren kazası, polis aracı kazası, askeri araç kazası), 361'i etkilermeler (karbonmonoksit, gıda, kimyasal), 328'i afet olayları (heyelan, deprem, sel, yıldırım, çığ, yangın, göçük, fırtına hortum), 8'i terör olayı ve 187'si (kavga, polis ve asker yaralanması, boğulma, hipotermi, özellikli hastalar, protesto, yaralanma, hastane ve sağlık personeli olayları) diğer olaylar olmak üzere toplam 1.711 olay takip edilmiştir. Olay Yönetim Sistemine 1.572 olay açılmış olup SAKOM tarafından takip edilmiş ve sonlandırılmıştır.

Sağlık Afet Planları

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)

Her türlü afet ve acil durum için hızlı, etkili ve kapsamlı bir müdahale organizasyonu oluşturmak amacıyla Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) koordinasyonunda Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) hazırlanmaktadır. TAMP kapsamında 25 çalışma grubu yer almakta ve bu hizmet gruplarından bir tanesi olan Afet Sağlık Grubu'nun ana çözüm ortağı Bakanlığımızdır.

Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında İl Sağlık Müdürlükleri koordinasyonunda hazırlanan yapılan Yerel Düzey Afet Sağlık Grubu Operasyon Planları incelenmek üzere Bakanlığımıza gönderilmektedir. Yerel Düzey Afet Sağlık Grubu Operasyon Plan Şablonu yeniden güncellenerek İl Sağlık Müdürlüklerine gönderilmiştir.

Ulusal Deprem Stratejik Eylem Planı (UDSEP)

Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP-2023) 9 Ağustos 2011 tarihinde Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulu tarafından kabul edilmiş olup 18 Ağustos 2011 tarihinde 28029 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı’nın ana amacı; depremlerin neden olabilecekleri fiziksel, ekonomik, sosyal, Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP) çevresel ve politik zarar ve kayıpları önlemek veya etkilerini azaltmak ve depreme dirençli, güvenli, hazırlıklı ve sürdürülebilir yeni yaşam çevreleri oluşturmaktır. Bu kapsamda Bakanlığımızın görevleri şunlardır;

- Tüm illerde hastane afet planlarının hazırlanması ve güncellenmesi sağlanacak
- Tüm illerde afetlerin yol açabileceği sağlık sorunlarına zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edebilmek için il sağlık afet planları geliştirilecek
- Mobil acil müdahale ve ulaştırma birimleri geliştirilecek
- Hastanelerin deprem güvenliklerinin artırılması sağlanacaktır.

AFAD tarafından yürütülen UDSEP (Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı) kapsamındaki Bakanlığımızın sorumluluğunda olan ve Bakanlığımızın ortak olduğu eylemlere ait sorumlu kuruluş eylem izleme ve değerlendirme formu (eyleme göre altı ay da bir ve yılda bir) doldurularak AFAD’a gönderilmektedir.

Hastane Afet ve Acil Durum Planları (HAP)

Bakanlığımızca hastanelerin karşılaşılabileceği tüm afet ve acil durumlara karşı geliştirilmiş Hastane Afet ve Acil Durum Planlarının (HAP) çerçevesi hazırlanmıştır. Ayrıca “Hastane Afet ve Acil Durum Planları (HAP) Uygulama Yönetmeliği” 20.03.2015 tarihli ve 29301 sayılı Resmî Gazete’ de güncelleme çalışmaları yapılarak 18 Mart 2020 tarih ve 31072 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Bu yönetmelik gereği tüm yataklı tedavi sunan tüm hastaneler Hastane Afet ve Acil Durum Planlarını (HAP) yapmaları gerekmektedir.

Bu kapsamda, 2016 Mayıs itibarıyla HAP Eğitici Eğitimi ve Uygulayıcı Eğitimleri yapılmaya başlanmış ve hastaneler tarafından yayınlanan kılavuza uygun HAP’lar yapılmaya başlanmıştır. Yapılan eğitimler, tatbikatlar, ulusal ve uluslararası düzeylerdeki çalışmalar ve alınan geri bildirimler doğrultusunda HAP Hazırlama Kılavuzunun güncelleme çalışması tamamlanmış Haziran 2021 tarihinde yayımlanmıştır. Bakanlığımız Bilkent yerleşkesinde 21-25 Ağustos 2023 tarihleri arasında 25 personel katılımıyla Hastane Afet ve Acil Durum Planlaması (HAP) Eğitici Eğitimi düzenlenmiştir.

Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer (KBRN)

9-13 Ocak 2023 tarihleri arasında İzmir Urla Uluslararası Acil Afet Eğitim ve Simülasyon Merkezinde Bakanlığımız koordinasyonunda 30 katılımcıya 12 eğitmen tarafından KBRN Vakalarının Tıbbi Yönetimi Eğitimi verilmiştir.

Bakanlığımız 2-6 Ekim 2023 tarihleri arasında Mersin ilinde 30 katılımcıya 9 eğitmen tarafından Tıbbi KBRN Eğitimi verilmiştir.

Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE)

2023 yılında 2.377 sağlık personeline UMKE temel eğitimi verilerek toplam eğitim alan personel sayısı 16.316'ya ulaşmıştır. UMKE personeli tarafından medikal kurtarma ve acil sağlık hizmetleri sunumuna devam edilmektedir.

17 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla 9 yeni bölge koordinatörlüğü oluşturularak 21 olan UMKE Bölge Koordinatörlüğü 30'a çıkarılarak ülkemizde afet ve acil durumlara hızlı ve etkili bir müdahalenin sağlanması amaçlanmıştır.

Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması ile Sağlık Bakanlığı iş birliğinde ağırlıklı olarak medikal saha uygulamaları, seyyar hastane işletilmesi ve uluslararası sağlık ekiplerinin koordinasyonu konularında 18-22 Eylül 2023 tarihleri arasında Çanakkale Türkiye tatbikatı düzenlenmiştir.

19-22 Haziran 2023 tarihleri arasında İstanbul ilinde Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması (UCPM) tarafından rescEU EMT konsorsiyumu tarafından rescEU EMT

proje kapsamında Bakanlığımız iş birliğinde Küresel Erken Uyarı ve Yanıt Ağı (GOARN) Hızlı Müdahale Mobil Laboratuvarlarının Tam Ölçekli Bölgeler Arası Saha Simülasyon Tatbikatı düzenlenmiştir.

Kahramanmaraş Depremi'nin ardından 38 yabancı Uluslararası Sağlık Ekibi (EMT) DSÖ'nün çağrısı ve koordinasyonunda Türkiye'ye gelerek Bakanlığımız ile iş birliği içinde sağlık hizmeti vermiştir.

Yurtiçinde Sunulan Medikal Kurtarma ve Acil Sağlık Hizmetleri

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem felaketi sonrasında Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Adana, Malatya, Diyarbakır, Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa illerinde sağlık hizmeti sunmak üzere 34 seyyar hastane, 176 acil müdahale ünitesi, 130 personel barınma ünitesi kurularak 590.648 kişi tedavi altına alınmıştır. Deprem bölgesinde ulaşılmasında zorluk çekilen 10.663 mahalle ve köye ambulans ve UMKE ekiplerimiz tarafından ilaç ve tıbbi malzemeler ile temel ihtiyaç

malzemeleri dağıtımı yapılmış toplamda 400.114 hasta muayene edilmiştir. Deprem bölgesinden 51.665 hasta / yaralı sevk edilmiştir.

Kırklareli Demirköy İlçesinde 5 Eylül 2023 tarihinde meydana gelen sel felaketi sonrasında 22 UMKE Medikal Kurtarma aracı ve 109 UMKE personel görevlendirilerek sağlık hizmeti sunulmuştur.

Yurtdışında Sunulan Medikal Kurtarma ve Acil Sağlık Hizmetleri

Afganistan İslam Emirligi Herat vilayetinde 11 Ekim 2023 tarihinde meydana gelen 6,3 ve 5 büyüklüklerinde meydana gelen depremler sonrasında 1 doktor, 4 sağlık personelinin oluşan UMKE timi gönderilerek sağlık hizmeti sunulmuştur.

Portekiz'de 31 Mayıs-1 Haziran 2023 tarihlerinde arasında rescEU EMT Konsorsiyumu tarafından Portekiz EMT INEM ev sahipliğinde düzenlenen proje başlangıç toplantısına katılım sağlanmıştır.

İtalya'nın Arcevia kentinde 5/10 Haziran 2023 tarihleri arasında düzenlenen medikal EU MODEX tatbikatına katılım sağlanmıştır.

11 Eylül 2023 tarihinde Libya Devleti Derne Şehrinde meydana gelen sel felaketi sonrasında selden etkilen insanlara sağlık hizmeti sunmak amacıyla 2 adet 30 yataklı sahra hastanesi, 6 acil müdahale ünitesi, 10 adet acil yardım ambulansı, 5 UMKE Acil Müdahale Aracı, 4 UMKE 4X4 Medikal Kurtarma aracı, 2 adet

4X4 UMKE ATAK arama kurtarma aracı ve 1 adet UMKE ATAK acil müdahale aracı olmak üzere toplam 22 araç ile 293 UMKE personeli görevlendirilmiş olup selden etkilenen 8.327 hasta/yaralıya sağlık hizmeti verilmiştir.

Filistin'de meydana gelen savaş sebebi ile Bakanlığımızca gönderilecek insani yardım kapsamında, Filistin tarafından gelen yaralıların Mısır Arap Cumhuriyeti'nden ülkemize Türk Silahlı Kuvvetleri ve Bakanlığımız ambulans uçakları ile 6 uçuş gerçekleştirilerek 292 hasta, 241 refakatçi olmak üzere toplamda 533 Filistin vatandaşı ülkemize getirilmiştir.

Mısır El-Ariş limanına Filistinli vatandaşlara sağlık hizmeti sunumunda kullanılmak üzere 8 sahra hastanesi, 2 UMKE aracı ve 20 ambulans gönderilmiştir.

Türkiye-Azerbaycan Karma Ekonomik Komisyonu 9. Dönem Toplantısı Protokolü uyarınca çalışmaları devam eden Eylem Planı'nın, "Türkiye Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi ve Olağanüstü Haller Bakanlığı Arasında İşbirliğinin Başlatılması" maddesi gereği Azerbaycanlı sağlık personeline eğitim verilmiştir. Azerbaycan sağlık ekiplerinin, Ulusal Medikal Kurtarma Ekiplerini örnek alarak oluşturacakları ekiplere yönelik Azerbaycan

sağlık ekiplerinin UMKE'yi örnek alarak oluşturacakları ekiplere yönelik Bakü şehrinde 30 Kasım-2 Aralık 2023 tarihleri arasında 16 sağlık personeline Ulusal Medikal Kurtarma Eğitici Eğitimi, 4-8 Aralık 2023 tarihleri arasında 19 sağlık personeline Ulusal Medikal Kurtarma eğitimi verilmiştir.

Afet ve Acil Durum Hazırlık Çalışmaları

Bakanlığımızca yürütülmekte olan afet ve acil durum hazırlık çalışmaları kapsamında; İl Sağlık Müdürlüklerinin afete müdahale kapasitesinin artırılması ile UMKE personelinin olay yerine en kısa sürede ulaşmasını sağlayarak medikal kurtarma ve acil sağlık hizmetlerinin sunumuna başlanması amacıyla 20 Adet 4X4 UMKE medikal kurtarma aracı, 24 Adet 4X2 UMKE acil müdahale aracı ve acil müdahale ünitelerinde sunulacak sağlık hizmetlerinde kullanılmak üzere tıbbi/teknik malzeme alımı yapılmıştır.

Eğitim Hizmetleri

Acil Sağlık Modül Eğitimleri: Acil sağlık hizmet birimlerinde görev yapan personellerin bilgi becerilerinin artırılması ve güncellenmesini sağlamak amacıyla hizmet içi eğitimler verilmektedir. Ambulanslarda görev yapan personellerin hasta/yaralılara daha hızlı, etkin, donanımlı ve profesyonel ekip anlayışı ile müdahale etmeleri hedeflenmektedir. 2023 yılı içerisinde hizmet içi eğitim yıllık planları dâhilinde acil sağlık hizmetleri çalışanlarına;

- 4.460 kişiye Temel Eğitim
- 4.542 kişiye Erişkin İleri Yaşam Desteği Eğitimi
- 3.527 kişiye Çocuk İleri Yaşam Desteği Eğitimi
- 2.930 kişiye Travma İleri Yaşam Desteği Eğitimi verilmiştir.

Ambulans Sürüş Teknikleri Eğitimi (ASTE): Ambulans Sürüş Teknikleri Eğitimi (ASTE) eğitim programı ile ambulans kazalarının önlenmesi, ambulans çalışanlarının güvenliğinin sağlanması ile kaliteli ve etkin bir hizmet sunulması için personelin ambulans sürüş güvenliği ile ilgili bilgi ve becerilerinin artırılmasının sağlanması hedeflenmektedir. 2023 yılında toplam 1.134 kişi Ambulans Sürüş Teknikleri Eğitimi'ne katılarak başarılı olmuştur.

1 Ocak 2024 tarihi itibarıyla Ambulans Sürüş Teknikleri Eğitimi (ASTE) sonlandırılmış olup Ambulans Sürüş Güvenliği Eğitimine geçilmiştir. Kitap revizyonu tamamlanarak Ambulans Sürüş Güvenliği Eğitimi Eğitimci Kitabı, Ambulans Sürüş Güvenliği Eğitimci Rehberi ve Ambulans Sürüş Güvenliği Kursiyer Kitabı 2023 yılında yayımlanmıştır. 2023 yılında Ambulans Sürüş Güvenliği Eğitici Eğitimi'ne katılan 410 personel başarı belgesi almaya hak kazanmıştır.

Acil Sağlık Hizmetleri Eğitim Programı (ASHEP): İllerde yürütülen ASHEP modül eğitimlerinde eğitmen olarak görev alacak personelimizin eğitmenlik becerilerinin geliştirilmesi amacı ile yapılmaktadır. Acil Sağlık Hizmetleri Eğitim Programı (ASHEP) kapsamında yürütülen Eğitim Becerileri Eğitimi ile 2023 yılı içerisinde toplam 122 personelimize verilmiş olup toplam 1.880 eğitimci yetiştirilmiştir.

Geliştirme Eğitimleri: Acil sağlık hizmet birimlerinde görev yapan personellere yönelik Tıbbi KBRN Farkındalık Eğitimi, Madde Kullanım Bozukluğunda Acil Yaklaşım Eğitimi, Adli Vakalarda Maddi Delillere Yaklaşım Eğitimi, Hastane Öncesi Obstetrik Aciller Eğitimi, Oksijen Tüpü ve Sistemlerinin Güvenli Kullanımı Eğitici Eğitimi, Oksijen Tüpü ve Sistemlerinin Güvenli Kullanımı Eğitimi, Tıbbi Acil Çağrı Yönetimi (Komuta Kontrol Merkezi) Eğitimi gibi geliştirme eğitimleri düzenlenmektedir.

Ayrıca 2019 yılında başlatılan uzaktan eğitim projesi hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinde çalışan sağlık profesyonellerinin, çalışma alanları ile ilgili ihtiyaç duyduğu konularda personele e-öğrenme olanağı sunmak üzere uzaktan eğitimler tasarlanmıştır. Proje kapsamında gerçekleştirilen eğitim modülleri EKİP Portal Sistemi e-Eğitim Modülü üzerinden hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinde çalışan personele ulaştırılmaktadır. 2023 yılında; Korona Virüs Hastalığı ve Hasta Nakli Eğitimini 35.783 personel, COVID-19 Şüpheli/Tanımlı Olguda Resüsitasyon Yönetimi Eğitimini 26.842 personel, Oksijen Tüpü ve Sistemlerinin Güvenli Kullanımı Eğitimini 30.438 personel, Viral Hepatit Önleme ve Kontrol Programını 10.899 personel ve Akut İnme Vakasına Yaklaşım Eğitimini 2.610 personel eğitimi tamamlamıştır.

İlkyardım Eğitimleri: İlkyardım yönetmeliği gereği toplumun temel sağlık bilgisinin artırılması, ilkyardım bilgi ve becerisinin öğretilmesi amaçlanmış olup ani olarak ortaya çıkan hastalık veya yaralanma durumunda; kişinin hayatını korumak, sağlık durumunun kötüleşmesini önlemek ve iyileşmesine destek olmak amacıyla olay yerindeki mevcut imkânlarla yetki belgeli ilkyardımcılar tarafından yapılan doğru, bilinçli hızlı ve etkili müdahalelerle kazalara bağlı ölüm ve sakatlık riskinin azaltılması hedeflenmektedir.

İlkyardım eğitimleri konularından Otomatik Eksternal Defibrilatör eğitim videosu hazırlanarak İnsan Kaynakları Ofisi Uzaktan Eğitim Kapısı, Sağlık Bakanlığı Ekip Portal Sistemi ve Bakanlığımız web sitesinde yayımlanmış ve 2023 yılında 128.370 kişi tarafından izlenmiştir.

Yürütülen Projeler

112 Tek Çağrı Sistemine Geçiş: 2023 yılında 79 ilde Yeni Nesil Acil Çağrı Merkezi Çağrı Karşılama Yazılımı kullanılmaya başlanarak 81 ilde 112 Acil Çağrı Merkezine geçilmiştir.

Karayolları Trafik Güvenliği Projesi (R.S. 10): Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) önerisiyle, BM tarafından uygulamaya geçirilen trafik kazalarına bağlı yaralanma ve can kaybını en aza indirmeyi hedefleyen bu proje ile kazaların önlenmesi, hız limitlerine uyulması, emniyet kemeri kullanımının artırılması ve kaza olması durumunda da kazazedelere en hızlı ve etkin müdahalenin sağlanması konusunda çalışmalar yürütülmekte ve bu çalışmaların izleme ve değerlendirmesi yapılmaktadır.

Sağlık Bakanlığı JEMUS'a Entegre Sayısal Telsiz Projesi: Haberleşme altyapımızın analog sistemden sayısal sisteme dönüştürülmesi projesidir. JEMUS sistemi ile daha etkili bir haberleşme sistemi kurmak, projenin bütün ülke çapında yaygınlaştırılması ve

sorunun tamamen çözüme kavuşturulması için sayısal telsiz sistemine geçme çalışmaları tamamlanmıştır. Kapsama alanı illerde %95'lerin üzerindedir.

Elektronik Nakil Sistemi: Hasta nakil sürecinin elektronik ortamda yürütülmesi ve kayıt altına alınmasının sağlanması için 28 Aralık 2020 itibarıyla hastane koordinasyon modülünde nakil vaka geliştirmesi tamamlanarak 81 ilde uygulanmaya başlanmış ve nakil taleplerinin tamamı Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) üzerinden alınarak hastaneler arası nakil yönetiminin daha hızlı ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi sağlanmış, hastaneler arası nakilde zaman kaybı nedeniyle yaşanan hasta mağduriyetlerinin önüne geçilmiştir. 2023 yılında Nakil Vaka Modülünde iyileştirme, geliştirme ve performans çalışmaları yapılmış olup, sevk nedeni ve alt sevk nedeni entegrasyonları sağlanmıştır.

Elektronik Vaka Sistemi: Elektronik Vaka Sistemi (EVS) projesinin uygulamaya geçmesi ile birlikte; komuta kontrol merkezleri tarafından ambulans ekiplerine vaka veriş süresinin ve ambulans ekiplerinin bildirilen olay yerlerine ulaşım süresi kısalmış; vaka hakkında daha doğru ve hızlı bilgi sahibi olunmuş; vaka adresine ulaşan ekiplerin anlık konum takipleri, vakaya ulaşım zamanları ve performans değerlendirmelerinin yapılması sağlanmış; HBYS entegrasyonu sayesinde ekiplerin hasta teslim süreçleri dijital ortama taşınmış ve görev bitişleri sonrası ivedi yeni göreve hazır olmaları sağlanması ile araç kamera takip sistemi ile araç güvenliği sağlanmıştır.

Hasta Kimliklendirme: Çoklu yaralanmalar, afet ve acil durumlarda kimliği belirsiz olan hastaların barkod veya karekodlu bileklik ile takibinin sağlanması ve hastaya uygulanan bütün iş ve işlemlerin raporlanmasının sağlanmasıdır.

RescUE EMT Projesi

RescEU UCPM tarafından RescEU EMT konsorsiyumu oluşturulmuştur. Bakanlığımız ile yürütülmekte olan RescEU EMT proje çalışmaları kapsamında;

- EMT TİP 2 Sahra Hastanesi
- Oksijen Destek Hücresi
- Laboratuvar Özel Hücresi
- Kompleks Ortopedik Tedavi Özel Hücresi ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

1.3.1.2. Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Hizmetleri

2023 yılı içerisinde ağız ve diş sağlığı hastanesi ve merkezlerinde toplam 29.330.526 muayene, 1.076.757 ameliyat, 1.186.148 tetkik, 15.003.606 görüntüleme hizmeti gerçekleştirilmiştir.

2023 yılında 5 adet Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi (ADSH) ve 6 adet Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği (ADSP) açılmıştır. 2023 yılında yeni açılan ağız ve diş sağlığı birimlerine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 14: Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Tesis Bilgileri, 2023

Sağlık Tesisi	ADSH	Devlet Hastaneleri	ADSM	Toplam
Yeni Açılan Sağlık Tesisi	5	-	-	5
ADSP (Hastane İçi Dahil)	1	-	5	6
Diş Üniteleri Artışı	374	261	-	635

Engelli vatandaşlarımızın ağız ve diş sağlığı hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak, ağız ve diş sağlığı hizmetlerini bütüncül bir yaklaşımla sunmak, güncel ihtiyaç ve beklentilere uygun olarak sunulmasını temin etmek için sağlık kurum ve kuruluşları tarafından engelli hastalara yönelik engelli ağız ve diş sağlığı birimleri kurulmaktadır.

Birimlerde görev yapacak asgari personel standardı, birimlerin fiziki şartları, kurulması ve işleyişi ile buralarda görev yapacak personelin eğitimlerine ilişkin düzenleme 2022/3 sayılı Engelli Hastalara Yönelik Ağız ve Diş Sağlığı Hizmet Birimleri konulu genelge ile düzenlenmiştir. Bu kapsamda, 2023 yılında 15 adet Engelli Diş Tedavi Birimi açılmıştır.

1.3.1.3. Devlet Hastanesi Hizmetleri

Vatandaşlarımızın sağlık alanındaki ihtiyaç ve beklentilerini en akılcı şekilde karşılamak amacıyla farklı sağlık basamaklarının iş birliğini gerektiren alanlarda bütüncül sağlık hizmet modellerini hayata geçirmek için bölge merkezli anlayış çerçevesinde sağlık hizmeti sunulmaktadır.

Vatandaşlarımızın yaşam kalitesindeki beklenti ve ihtiyaçlarını daha iyi karşılamak amacıyla hastanelerimiz bünyesinde kurulan ve hizmet gereklerine uygun olarak projelendirilmiş fiziki alan ile özel teknolojik donanımına sahip özellikli ünite veya merkezlerin ulaşılabilir ve sürdürülebilir olmasıyla ilgili çalışmalar yürütülmektedir. Bu amaçla 2023 yılında Artvin Devlet Hastanesinde anjiyografi ünitesi, Aydın Nazilli Devlet Hastanesinde erişkin kalp merkezi, İzmir Aliağa Devlet Hastanesinde yanık ünitesi ve Elbistan Devlet Hastanesinde inme ünitesi açılmıştır.

Yoğun bakım ve palyatif bakım hizmetleri kapsamında; 153 adet erişkin yoğun bakım yatağı, 199 adet çocuk yoğun bakım yatağı, 297 adet yenidoğan yoğun bakım yatağı tescilli kayıtlarımıza işlenmiştir.

Palyatif bakım hizmetlerinde kullanılan yatak sayısı 2022 yılında 6.342 iken 2023 yılında 6.521 olmuştur.

Anne Dostu Hastane

2023 yılında Devlet Hastanesinde 15 sağlık tesisimiz Anne Dostu Hastane ünvanı almıştır. Anne Dostu Hastane ünvanı alan sağlık tesisi sayımız 88'e ulaşmıştır. Anne Dostu Hastane Programının tüm ülke geneline yaygınlaştırılması kapsamında çalışmalar devam etmekte olup genelge doğrultusunda illere danışmanlık verilmektedir.

Tablo 15: Anne Dostu Hastane Ünvanı Alan Devlet Hastane Listesi, 2023

Sıra No	İl	Hastane Adı
1	Çankırı	Çankırı Devlet Hastanesi
2	Diyarbakır	Silvan Dr. Yusuf Azizoğlu Devlet Hastanesi
3	Diyarbakır	Ergani Devlet Hastanesi
4	Mardin	Kızıltepe Devlet Hastanesi
5	Balıkesir	Burhaniye Devlet Hastanesi
6	Aydın	Kuşadası Devlet Hastanesi
7	Nevşehir	Nevşehir Devlet Hastanesi
8	Yalova	Yalova Devlet Hastanesi
9	Kars	Kağızman Devlet Hastanesi
10	Afyonkarahisar	Sandıklı Devlet Hastanesi
11	Tokat	Erbaa Devlet Hastanesi
12	Tokat	Turhal Devlet Hastanesi
13	Kırıkkale	Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi
14	Bursa	Gemlik Devlet Hastanesi
15	Adana	Adana Yüreğir Devlet Hastanesi

Bağımlılıkla Mücadele ve Ruh Sağlığı Merkezleri

2023 yılında devlet hastanelerinde 7 adet Çocuk İzlem Merkezi, 2 adet Toplum Ruh Sağlığı Merkezi, 2 adet Bağımlı Hastalar için Rehabilitasyon Merkezi (BAHAR), 1 adet Ayakta Arındırma Merkezi, 1 adet Kadın Tıbbi Destek Birimi açılmıştır.

Tablo 16: Açılan Merkez Listesi, 2023

Sıra No	İl	Hastane Adı	Merkez
1	Uşak	Uşak Devlet Hastanesi	ÇİM
2	Tokat	Tokat Cevdet Aykan Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi	ÇİM
3	Bayburt	Bayburt Devlet Hastanesi	ÇİM
4	Nevşehir	Nevşehir Devlet Hastanesi	ÇİM
5	Aksaray	Aksaray Devlet Hastanesi	ÇİM
6	Şırnak	Şırnak Devlet Hastanesi	ÇİM
7	Yalova	Yalova Devlet Hastanesi	ÇİM
8	Tunceli	Tunceli Devlet Hastanesi	TRSM
9	Manisa	Manisa Alaşehir Devlet Hastanesi	TRSM

10	Sivas	Sivas Devlet Hastanesi (Erişkin)	Ayakta Rehabilitasyon Merkezi
11	Mersin	Mersin Toros Devlet Hastanesi (Erişkin)	Ayakta Rehabilitasyon Merkezi
12	Bilecik	Bozüyük Devlet Hastanesi	Ayakta Arındırma Merkezi
13	İstanbul	İstanbul Esenler Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi	Kadın Tıbbi Destek Birimi

Evde Sağlık Hizmetleri

Bedensel ve zihinsel şartları sebebiyle özel ihtiyacı olan bireylerin uygun sağlık hizmetlerine daha kolay erişiminin sağlanması amacıyla evde sağlık hizmetleri yürütülmektedir. 2022 yılına kadar olan sürede evde sağlık hizmeti sunulan toplam hasta sayısı 2.178.571 iken 2023 yılında 2.485.940'a ulaşmıştır.

Evde sağlık hizmetine kayıtlı olup hizmet sunumuna devam edilen hasta sayısı 2022 yılında 623.794 iken 2023 yılında 713.585'tir. Ziyaret sıklığı ise 2022 yılında 2,6 iken 2023 yılında 2,8'dir.

Acil Servis Hizmetleri

Bakanlığımıza bağlı Aİ ve AII rol grubu hastane acil servisleri, haftanın 2 günü yerinde değerlendirilmektedir. Acil servislerde takibi 8 saati geçen hasta sayısı ve mükerrer konsültasyon sayısı ve acil servis muayene oranı yüksek olan sağlık tesislerinin takibi ve SİNA sistemi üzerinden analizi yapılmaktadır.

1.3.1.4. Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hizmetleri

2023 yılında Ankara Etlik Şehir Hastanesinde göz bankası kurulmuştur. Konya Beyhekim Eğitim ve Araştırma Hastanesi bünyesinde inme ünitesi açılmıştır. Kocaeli Şehir Hastanesinde onkoloji tanı ve tedavi merkezi kurulmuştur. Ankara Etlik Şehir Hastanesi bünyesinde robotik cerrahi merkezi ve robotik yürüme merkezi ile ROP (Prematüre Retinopati) merkezi kurulmuştur.

El cerrahisi ve replantasyon merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Ankara Etlik Şehir Hastanesi
- Gaziantep Dr. Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Gaziantep Şehir Hastanesine taşınmıştır.
- İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir Şehir Hastanesine taşınmıştır.

Erişkin kalp merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Ankara Etlik Şehir Hastanesi
- Kocaeli Şehir Hastanesi

Pediyatrik kalp merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Ankara Etlik Şehir Hastanesi
- Van Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Üremeye yardımcı tedavi (ÜYTE) merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Adana Şehir Hastanesi
- Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi
- Elâzığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi
- Kayseri Şehir Hastanesi

Genetik hastalıklar değerlendirme merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Rize Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Hiperbarik oksijen tedavi merkezi (HBOT) açılan sağlık tesislerimiz;

- Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Ankara Etlik Şehir Hastanesi

Yanık merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Derince EAH bünyesindeki yanık ünitesi Kocaeli Şehir Hastanesi bünyesinde yanık merkezine dönüştürülmüştür.
- Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesi bünyesindeki geçici statüdeki yanık merkezi Gaziantep Şehir Hastanesi bünyesinde yanık merkezine taşınmıştır.
- İzmir Bozyaka EAH bünyesindeki yanık merkezi İzmir Şehir Hastanesi bünyesindeki yanık merkezine taşınmıştır.

Yanık ünitesi açılan sağlık tesislerimiz;

- Bilecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Batman Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi

İnme merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Aksaray Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Kayseri Şehir Hastanesi (İnme ünitesi, inme merkezine dönüştürülmüştür)
- Manisa Şehir Hastanesi (İnme ünitesi, inme merkezine dönüştürülmüştür)
- Gaziantep Dr. Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi inme merkezi, Gaziantep Şehir Hastanesi'nde hizmet vermeye başlamıştır.
- Derince Eğitim ve Araştırma Hastanesi inme merkezi, Kocaeli Şehir Hastanesi'nde hizmet vermeye başlamıştır

Nöromusküler hastalıklar birimi açılan sağlık tesislerimiz;

- Ankara Etlik Şehir Hastanesi-FTR Hastanesi
- Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi
- Dr. Sami Ulus Kadın Doğum, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları EAH bünyesindeki Nöromusküler Hastalıklar Birimi, Ankara Etlik Şehir Hastanesi -FTR Hastanesi bünyesindeki Nöromusküler Hastalıklar Birimine taşınmıştır.

Perinatal merkez açılan sağlık tesislerimiz;

- İstanbul Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Ankara Etlik Şehir Hastanesi
- Erzurum Şehir Hastanesi
- Bursa Şehir Hastanesi
- Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi bünyesindeki perinatal merkez, Ankara Etlik Şehir Hastanesi perinatal merkezine taşınmıştır.

Kapsamlı onkoloji merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Ankara Etlik Şehir Hastanesi
- Mersin Şehir Hastanesi

Anne Dostu Hastane

2023 yılında eğitim ve araştırma hastanelerinden 6 adet sağlık tesisimiz Anne Dostu Hastane ünvanı almıştır. Anne Dostu Hastane ünvanı alan sağlık tesisi sayımız 33'e yükselmiştir. Anne Dostu Hastane Programının tüm ülke geneline yaygınlaştırılması kapsamında çalışmalar devam etmekte olup genelge doğrultusunda illere danışmanlık verilmektedir.

Tablo 17: Anne Dostu Hastane Ünvanı EAH Listesi, 2023

Sıra No	İl	Hastane Adı
1	Batman	Batman Eğitim ve Araştırma Hastanesi
2	Niğde	Niğde Eğitim ve Araştırma Hastanesi
3	Şanlıurfa	Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi
4	Sakarya	Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
5	Kastamonu	Kastamonu Eğitim ve Araştırma Hastanesi
6	Ankara	Ankara Etlik Şehir Hastanesi

Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi

2023 yılında 2 adet sağlık tesisi Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi ünvanı almıştır. Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi olan hastane sayımız 61'e ulaşmıştır.

Tablo 18: Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Ünvanı Alan EAH Listesi, 2023

Sıra No	Hastane Adı
1	Ankara Etlik Şehir Hastanesi
2	Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Bağımlılıkla Mücadele ve Ruh Sağlığı Merkezleri

2023 yılında eğitim ve araştırma hastanelerinde 1 adet Ayakta Rehabilitasyon Merkezi (BAHAR), 2 adet Ayakta Arındırma Merkezi, 1 adet Çocuk Ergen Arındırma Merkezi, 1 adet Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezi (ÇÖZGEM) açılmıştır.

Tablo 19: Açılan Merkez Listesi, 2023

Sıra No	Hastane Adı	Merkez
1	Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi (Çocuk Ergen)	Ayakta Rehabilitasyon Merkezi
2	Giresun Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	Ayakta Arındırma Merkezi
3	Giresun Eğitim ve Araştırma Hastanesi	Ayakta Arındırma Merkezi
4	Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi	Çocuk Ergen Arındırma Merkezi
5	Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi	ÇÖZGEM

Tetkik ve Teşhis Hizmetleri

İyonlaştırıcı Radyasyon ve Radyonüklit Kullanılarak Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Nükleer Düzenleme Kurumu ile yürütülen çalışmalar neticesinde revize edilerek 12.04.2023 tarihli ve 7077 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararıyla 13.04.2023 tarihli ve 32162 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

25.04.2023 tarihli ve 32171 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Tıp Hizmetleri Yönetmeliği, Radyasyon Onkolojisi Hizmetleri Yönetmeliği ve Radyoloji Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

Tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında uygulanmak üzere Sağlık Uygulama Tebliği’nde (SUT) yer alan tıbbi biyokimya, tıbbi mikrobiyoloji ve tıbbi patoloji testlerine ilişkin preanalitik süreç rehberleri hazırlanması çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda tıbbi biyokimya preanalitik süreç rehberi taslağı ve tıbbi patoloji preanalitik süreç rehberi taslağı ile ilgili çalışmalar tamamlanmıştır.

Bakanlığımız ile Nükleer Düzenleme Kurumu arasında 18 Aralık 2023 tarihinde “Tıbbi Işınlamalarda Düzenleyici Kontrolün Etkinliğinin Sağlanması Hakkında İş Birliği Protokolü” imzalanmıştır.

Uyku laboratuvarları hizmetleri kapsamında 10 yeni kuruluşa uyku laboratuvarı faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir.

Akılcı laboratuvar uygulamaları kapsamında; sağlık hizmet sunucularında hastaya doğru tanı konulmasını sağlamak, test sonuçlarının klinik yararlılığını arttırmak ve test istemlerinin maliyet etkili olarak sürdürülebilmesi amacı ile tıbbi laboratuvarlardan istenen test sayısını azaltıcı faaliyetleri düzenlemek üzere tıbbi biyokimya test grubu güncellenmiştir.

1.3.1.5. Hastane Yapım, Tefrişat ve Onarım

2023 yılı içerisinde Bakanlığımız Yatırım Programında olup inşaatı biten 31 yataklı sağlık tesisi ve 9 ADSM olmak üzere toplam 43 adet yatırımımız sağlık hizmeti vermeye başlamıştır. 2 adet şehir hastanesi, 4 adet eğitim ve araştırma hastanesi, 22 adet devlet hastanesi, 7 adet entegre ilçe hastanesi, 9 adet ağız ve diş sağlığı merkezi, 11 adet ek bina ve 2 adet muhtelif olmak üzere toplam 11.785 yatak, 360 ünit ve 3.257.070 m² kapalı alanlı 57 adet yatırımın proje çalışmaları tamamlanmıştır. 4 adet şehir hastanesi, 25 adet devlet hastanesi, 15 adet ADSM, 7 adet entegre ilçe hastanesi, 8 adet acil durum hastanesi, 10 adet ek bina ve 3 adet muhtelif olmak üzere toplamda 12.008 yatak, 320 ünit ve 3.035.099 m² kapalı alanlı 71 adet yatırımın proje çalışmaları devam etmektedir.

2023 yılında geçici kabulü yapılan ve yapı denetim hizmetleri yürütülen 2. ve 3. basamak sağlık tesislerine ait faaliyetler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 20. Geçici Kabulü Yapılan 2. ve 3. Basamak Sağlık Tesis Bilgileri, 2023

	Adet	Yatak Sayısı	Ünit Sayısı
Şehir Hastanesi	1	1.826	-
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	9	-	240
Devlet Hastanesi	23	3.493	-
Ek Bina	8	572	-
Entegre İlçe Hastanesi	-	-	-
TOPLAM	41	5.891	240

Tablo 21: Yapımı Tamamlanarak Hizmete Açılan Sağlık Tesis Listesi, 2023

Sıra No	Kurum Adı	Ünit / Yatak Sayısı
1	Ağrı Doğubeyazıt Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	20
2	Ağrı İl Sağlık Müdürlüğü, ADASM, 112 Komuta Kontrol Merkezi, ASM	30
3	Ağrı Merkez Fizik Tedavi Hastanesi	50
4	Ağrı Taşlıçay Devlet Hastanesi	30
5	Ankara Akyurt Devlet Hastanesi	75
6	Ankara Sincan Devlet Hastanesi+ADASM	480
7	Antalya Kumluca Devlet Hastanesi Ek Bina+112 ASHİ	86
8	Artvin Sağlık Kompleksi (ADASM-ASM-TSM-TRSM-FTR-Halk Sağlığı Lab.)	20
9	Aydın Karacasu Entegre İlçe Hastanesi	10
10	Aydın Nazilli ADASM+Sağlıklı Yaşam Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi+112 ASHİ	40
11	Balıkesir Marmara Avşa Adası Poliklinik Binası	-
12	Burdur Merkez Devlet Hastanesi	475
13	Çanakkale Biga Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	20
14	Çankırı Atkaracalar Entegre İlçe Hastanesi	10
15	Diyarbakır Ergani ADASM	20
16	Erzurum Sağlık Kampüsü (Renovasyon)	-
17	Giresun Güce Entegre İlçe Hastanesi+ASM+TSM	5
18	Hatay Belen Entegre İlçe Hastanesi	10
19	Hatay Defne Acil Durum Hastanesi	300
20	Hatay İskenderun Acil Durum Hastanesi	150
21	Hatay Hassa Devlet Hastanesi	50
22	Isparta Şarkikaraağaç Devlet Hastanesi Ek Bina	50
23	İzmir Bergama Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi+Toplum Ruh Sağlığı Merkezi	20

24	Karabük SBF Binasının Ek Binaya Dönüştürülmesi	76
25	Kastamonu Küre Entegre İlçe Hastanesi	10
26	Kırşehir Mucur Devlet Hastanesi Ek Bina	25
27	Kocaeli Erişkin Arındırma Merkezi + Çocuk-Ergen Arındırma Merkezi	80
28	Kocaeli-Karamürsel Devlet Hastanesi Ek Bina (Diyaliz+Doğumhane+Poliklinikler)	35
29	Konya Akören Entegre İlçe Hastanesi	10
30	Malatya-Arapgir Devlet Hastanesi Teknik Merkez+Diyaliz Merkezi	-
31	Mardin Devlet Hastanesi Ek Bina	300
32	Muğla Seydikemer Devlet Hastanesi	150
33	Osmaniye Devlet Hastanesi	800
34	Samsun Bafra ADSM+112 ASHİ	50
35	Samsun Çarşamba Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	20
36	Sinop Erfelek Entegre İlçe Hastanesi+TSM + 112 ASHİ	23
37	Sivas Gemerek Devlet Hastanesi	25
38	Sivas Gölova Kazım Ayan Entegre İlçe Hastanesi	10
39	Tokat Sulusaray Entegre İlçe Hastanesi	10
40	Yozgat Çandır Entegre İlçe Hastanesi	10
41	Yerköy Devlet Hastanesi Ek Bina	100

1.3.1.6. Genel Bütçe ile Yapılan Şehir Hastanelerine Yönelik Faaliyetler

Tablo 22: Genel Bütçe Kaynaklarıyla Açılan Şehir Hastaneleri Listesi

Tesis Adı	Yatak Sayısı
İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi	1.125
İstanbul Okmeydanı Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi	1.000
İstanbul Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi	800
Erzurum Şehir Hastanesi	1.670
Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi	1.100
Antalya Şehir Hastanesi	1.000
Toplam	6.695

İstanbul Kartal Dr.
Lütfi Kırdar Şehir
Hastanesi

İstanbul Okmeydanı
Prof. Dr. Cemil
Taşçıoğlu Şehir
Hastanesi

İstanbul Göztepe
Prof. Dr. Süleyman
Yalçın Şehir
Hastanesi

Erzurum Şehir
Hastanesi

Balıkesir
Atatürk Şehir
Hastanesi

Antalya Şehir
Hastanesi

1.3.1.7. Kamu Özel İş Birliği Modeli İle Yapılan Sağlık Tesislerine Yönelik Faaliyetler

Kamu özel iş birliği modeli ile 18 adet sağlık tesisi ve 28.448 yatak sayısı hedeflenmiştir. Bunlardan 17 tanesinin açılışı yapılarak hasta kabulüne başlanmıştır. 1 adet sağlık tesisinin inşaatı devam etmektedir. Adana, Elazığ, Eskişehir, Isparta, Kayseri, Manisa, Mersin, Yozgat, Bursa, Ankara, İstanbul Başakşehir, Konya, Tekirdağ, Ankara Etlik, Kocaeli, Gaziantep ve İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi olmak üzere 17 adet şehir hastanesi işletmeye açılmış olup 1 adet sağlık tesisinin ise inşaatı devam etmektedir.

Tablo 23: KÖİ Modeli ile Açılan Şehir Hastaneleri Listesi

	Yatak Sayısı
Adana Şehir Hastanesi	1.640
Ankara Bilkent Şehir Hastanesi	4.050
Bursa Şehir Hastanesi	1.355
Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi	1.038
Eskişehir Şehir Hastanesi	1.150
Isparta Şehir Hastanesi	845
Kayseri Şehir Hastanesi	1.607
Manisa Şehir Hastanesi	558
Mersin Şehir Hastanesi	1.440
Yozgat Şehir Hastanesi	475
İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi	2.720
Konya Şehir Hastanesi	1.250
Tekirdağ Dr. İsmail Fehmi Cumalıoğlu Şehir Hastanesi	605
Ankara Etlik Şehir Hastanesi	4.050
Kocaeli Şehir Hastanesi	1.220
Gaziantep Şehir Hastanesi	1.875
İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi	2.060
Toplam	27.938

Ankara
Bilkent Şehir
Hastanesi

Ankara Etilik
Şehir
Hastanesi

İstanbul
Başakşehir Çam
ve Sakura Şehir
Hastanesi

Adana Şehir
Hastanesi

Bursa Şehir
Hastanesi

Elazığ Fethi
Sekin Şehir
Hastanesi

Eskişehir
Şehir
Hastanesi

Isparta
Şehir
Hastanesi

Kayseri
Şehir
Hastanesi

Konya
Şehir Hastanesi

Manisa
Şehir Hastanesi

Mersin
Şehir Hastanesi

Tekirdağ
Şehir Hastanesi

Yozgat
Şehir Hastanesi

Kocaeli
Şehir Hastanesi

Gaziantep
Şehir Hastanesi

İzmir
Şehir
Hastanesi

Yapımı Devam Eden Şehir Hastaneleri

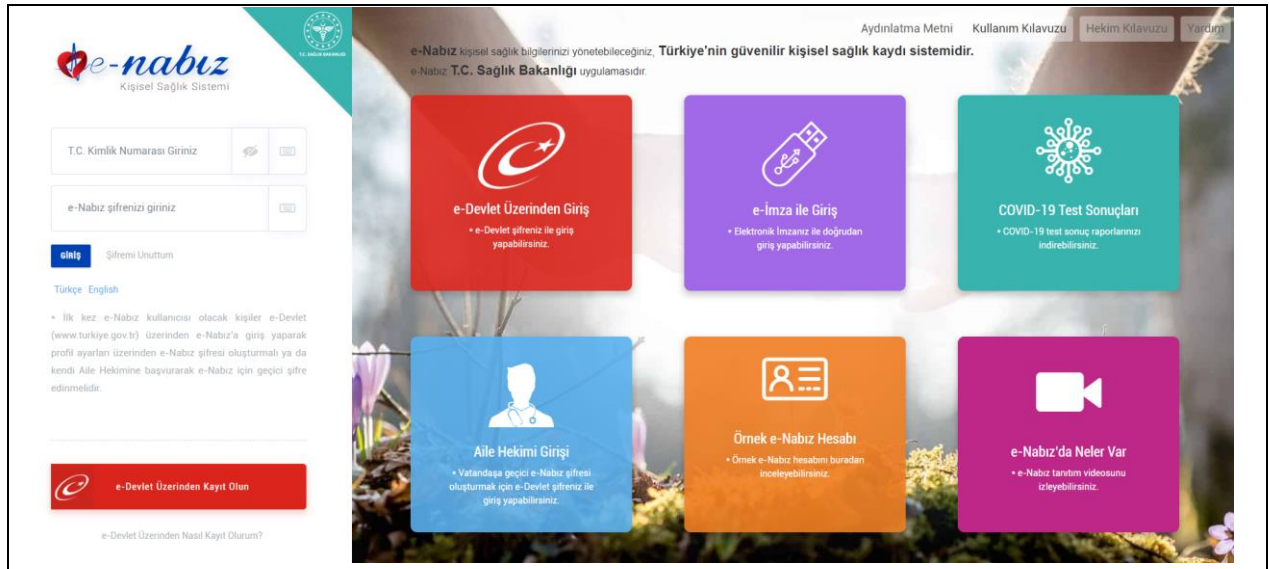

Kütahya Şehir Hastanesi

1.3.1.8. Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi

1. e-Nabız Kişisel Sağlık Kaydı Sistemi

2015 yılında hizmete alınan e-Nabız Kişisel Sağlık Kaydı Sistemi, vatandaşların tüm sağlık kayıtlarını tek bir platformda toplayan, zaman ve mekândan bağımsız olarak kolay, hızlı ve güvenilir şekilde erişimine ve kontrolüne sunan, İngilizce dil seçeneği olan kişisel sağlık kaydı sistemidir.

e-Nabız ile tüm vatandaşlar, laboratuvar tahlilleri, radyolojik görüntüleri, kullandığı reçete ve ilaç bilgileri, optik reçeteleri, acil durum bilgileri, konulmuş teşhis, verilmiş her türlü rapor gibi muayene ve tedavilerine ait her tür detaylı bilgiyi içeren sağlık geçmişlerine cep telefonlarından, tabletlerinden ya da bilgisayarlarından 7/24 erişebilmekte, dilerse belirlediği kurallar çerçevesinde tümünü ya da bir kısmını istediği

süre kadar hekimleri ya da yakınlarıyla paylaşabilmektedir. Vatandaşlar e-Nabız profilini İngilizce, Almanca, Fransızca, Arapça ve Rusça dil seçenekleri ile görüntüleyebilmektedir. Ayrıca, e-Nabız üzerinden randevu alabilmekte, kemik iliği-kan bağıışı ve organ bağıışı beyanı yapabilmektedir. Giyilebilir teknolojilerin entegre edilebildiği e-Nabız profiline vatandaşlar, akıllı bileklikleri ya da kablosuz özellikli şeker, tansiyon gibi cihazlardan elde ettikleri sağlık bilgilerini kaydedebilmektedir.

e-Nabız'da bireylerin tüm tanı, tetkik ve reçete bilgilerini kayıt altında tutabilmesi ve hekimleriyle paylaşabilmesi ile mükerrer işlemler önemli ölçüde azalmaktadır. Mükerrer işlem ve ziyaretlerin asgariye indirilebilmesiyle sağlık hizmet sunumu politikalarının en önemli bileşenlerinden biri olan maliyet etkinlik prensibinin gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır. Teşhis ve tedavi sürelerinin de bu sayede hız kazanmasıyla hasta memnuniyetinde artış gözlemlenmiştir. e-Nabız Sistemi ile vatandaşların tedavi sürecine aktif olarak dahil edilmesi sayesinde sağlık okuryazarlığının gelişmesi ve toplumda koruyucu ve önleyici sağlık uygulamaları konusunda farkındalığın artırılması sağlanmaktadır.

Vatandaşlar kendi sağlık verilerine hangi hekimlerin erişim sağlayabileceğini e-Nabız profilleri üzerinden belirleyebilmekte olup geçmiş sağlık verilerine erişim sağlayan kişilerin detay bilgilerini profilleri üzerinden görüntüleyebilmektedir. Bunun yanı sıra vatandaş profilinde yer alan hızlı paylaşım alanı üzerinden karekod ile sağlık verilerini istediği kişilerle de paylaşabilmektedir.

Vatandaşların sağlık hizmetine erişimini kolaylaştırmak amacıyla 'nöbetçi eczane' özelliği e-Nabız'a eklenmiştir. Vatandaşların e-Nabız Portalı üzerinden aile ve arkadaşlarını e-Nabız'a davet edebilmesi için gerekli geliştirme tamamlanmıştır. Ayrıca kalp krizi riski hesaplama, en yakın sağlık kuruluşu gibi e-Nabız üyeliği gerektirmeyen bazı özelliklerin üye olmadan da kullanılabilmesi sağlanmıştır. Bunların yanı sıra vatandaşlar en yakın hastaneye ilişkin iletişim ve konum bilgilerini, hastanedeki branşlara göre görev yapan hekim bilgilerini de e-Nabız profili üzerinden görüntüleyebilir. Vatandaşlar e-Nabız üzerinden çocuklarının aşı takvimini barkodlu belge olarak indirip, talep edilen yerlerde çıktısını alıp kullanabilmektedir.

e-Nabız kullanıcılarının tıbbi okur yazarlığını artırmak ve genel sağlık düzeylerini iyileştirmek amacıyla, kişiye özel olmayan bilgilendirmelerin e-Nabız Portalı ve mobil uygulamalar üzerinden kullanıcılara sunulması için gerekli geliştirmeler tamamlanmıştır. Kişinin geçirdiği önemli operasyonlar, kronik hastalıkları, fiziksel aktivite düzeyi, sigara kullanımı, gözlük bilgisi, ağız ve diş sağlığı ile ilgili sağlık verileri gibi temel bilgilerin görsellikle desteklenerek kişisel sağlık geçmişi özeti olarak e-Nabız Portalı üzerinden sunulmasına yönelik web ve mobil üzerinde çalışmalar tamamlanmış olup e-Nabız Uygulaması yeni geliştirmelerle hizmet vermeye devam etmektedir. Vatandaşlar, sağlık kuruluşuna yatışı yapılan hastasının son durumu ile ilgili bilgileri e-Nabız profili üzerinde günlük olarak bilgilendirmektedir. Bilgilendirme hastadan alınan onam ile sağlanmakta olup yatan hasta taburcu olana kadar hasta yakınının profilinde gösterilmekte, hastanın profilinde ise taburculuk sonrasında da ilgili bilgiler kalmaya devam etmektedir. Ayrıca

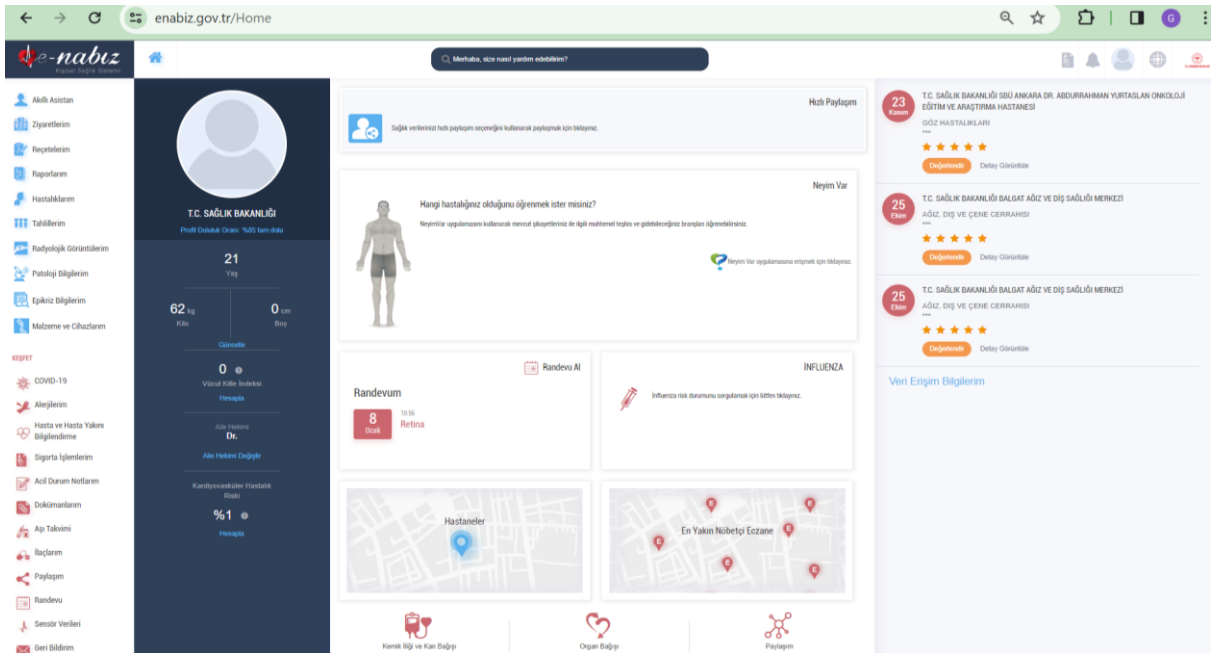
vatandaşın tamamen kendi açık rızası ile sigorta şirketleri ile sağlık verilerini kendi belirlediği sürede paylaşabilmesi amacıyla e-Nabız profili üzerinden sigorta paylaşım kodu oluşturabilmeleri ve yine profilleri üzerinden bu kodu yönetebilmelerine yönelik işlemler de yapılabilmektedir. Hastane tarafından vatandaşa verilen epikriz sonuç belgesi ve patoloji sonuç raporu e-Nabız profili üzerinden erişilebilmektedir. Endikasyon dışı veya yurt dışı ilaç başvurusunda bulunan vatandaşlarımız başvurusu ile ilgili son durum bilgisini e-Nabız profilinde Raporlarım alanından takip edebilmektedir.

6 Şubat depremlerinde 1. derece yakınları ile ilgili bilgi almak isteyen vatandaşlarımız, e-Nabız üzerinden yakınlarının hangi sağlık kuruluşunda tedavi gördüğünü öğrenebilmiş; haber alamadığı 1. derece yakınlarına ilişkin fotoğrafları yine e-Nabız üzerinden yükleyerek yüz tanıma sistemleri ile yakınlarının sağlık kuruluşunda tedavi görüp görmediği bilgisine ulaşabilmiştir.

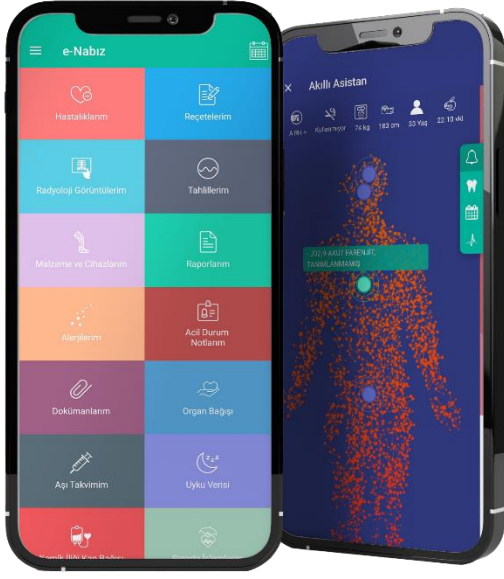
Vatandaşların şikâyetlerini girerek tanı önerisi almasını ve ilgili poliklinikten randevu almasını sağlayan yapay zekâ destekli Neyim Var Uygulaması'na erişim e-Nabız profili üzerinden yapılabilmektedir. Neyim Var ile yanlış polikliniğe yapılan başvuruların önüne geçilmesi ve hastaların etkili tedaviyi en kısa sürede alması hedeflenmektedir.

Görme ve işitme engelli vatandaşların e-Nabız'a erişiminin ve kullanımının daha kolay ve rahat olması amacıyla web ve mobilde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla e- Nabız profil sayısı 72.934.389'dur.

e-Nabız Sistemi'nin Mobil Uygulaması

Bireyler, e-Nabız Sistemi'ne web üzerinden erişebildikleri gibi IOS, Android ve Huawei işletim sistemine sahip mobil cihazlardan da erişebilmektedirler. Sistemin mobil uygulamasında, kişinin hesabındaki tüm sağlık verilerinin incelenebilmesinin yanında adım, nabız, kalori, uyku gibi verileri ölçen akıllı bileklikler, bluetooth özellikli tansiyon, şeker ölçüm cihazları ve tüm cep telefonu operatörlerinin sağlıkla ilgili uygulama ve cihazları da sisteme entegre edilebilmektedir. Bu sayede kişiler, tüm bu verileri kaydedebilmekte ve 7/24 sağlık profilini güncelleyebilmektedir.

Ebeveynlere çocuklarına ait sağlık verileri gösterilmektedir. Takvim bilgisi ile geçmiş randevu bilgileri görüntülenmekte ve MHRS üzerinden almadığı randevuları da kendisi takvime ekleyerek takibini yapabilmektedir. Vatandaşların ilaç bilgileri ve ilaç hatırlatmaları mobil e-Nabız Uygulaması'nda görüntülenmektedir. e-Nabız Mobil Uygulaması'na yeni servisler eklenerek kullanımının iyileştirilmesi sağlanmıştır.

2. Entegre Kurumsal İşlem Platformu (EKİP)

EKİP, Bakanlığımız merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların merkez ve taşra teşkilatındaki; tüm istihdam yöntemlerindeki personelin işe alım, atama, görevlendirme, nakil, yer değişikliği, özlük, terfi, kadro, disiplin, izin, rapor, maaş, ek ödeme (İl Sağlık Müdürlükleri), insan kaynakları planlama, diploma, eğitim ve sertifikasyon, emeklilik, sözleşme, sağlık personeli için hizmet puanı gibi süreçlerin işletildiği ve sağlık tesislerinin ruhsatlarının kayıt altına alınıp takip edildiği, özel sağlık tesislerinin ruhsatlandırma süreci, hekim kadroları, çalışan hekim bilgileri, personel ayrılış-başlangıç işlemleri, sağlık kuruluşu mahal listeleri, sağlık kuruluşu donanımları, denetim işlemleri, faaliyet izin belgeleri gibi tüm süreçlerinin başvuru ve takip işlemlerinin elektronik ortama taşınarak kayıt altına alınıp takip edildiği sistemdir.

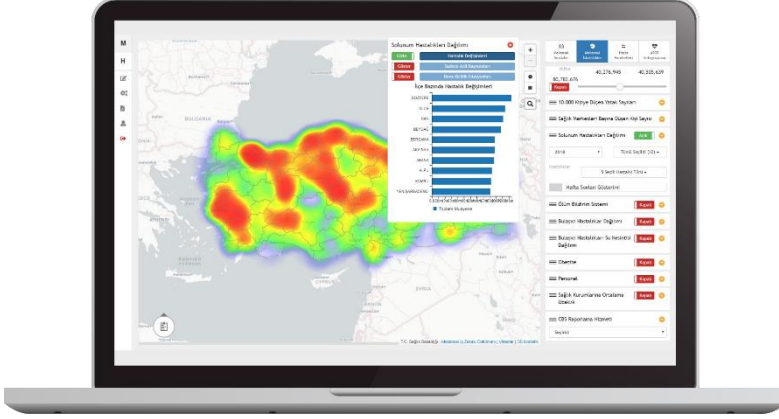
EKİP Portal; EKİP'te tutulan bilgilerin personelin kendisi tarafından görüntülenmesini sağlayan EKİP'in ön yüzüdür.

EKİP, İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi (İKYS), Sağlık Tesisleri Yönetimi (STY) ve EKİP Portal olmak üzere, 3 ana bileşenden oluşmaktadır.

29 Aralık 2023 tarihinde devreye alınan EKİP'e ekip.saglik.gov.tr adresinden erişim sağlanmaktadır. 2023 yıl sonunda toplam kullanıcı sayısı 1.254.580, EKİP Portal güncel üye sayısı 827.873'tür.

3. Mekânsal İş Zekâsı (MİZ) Platformu

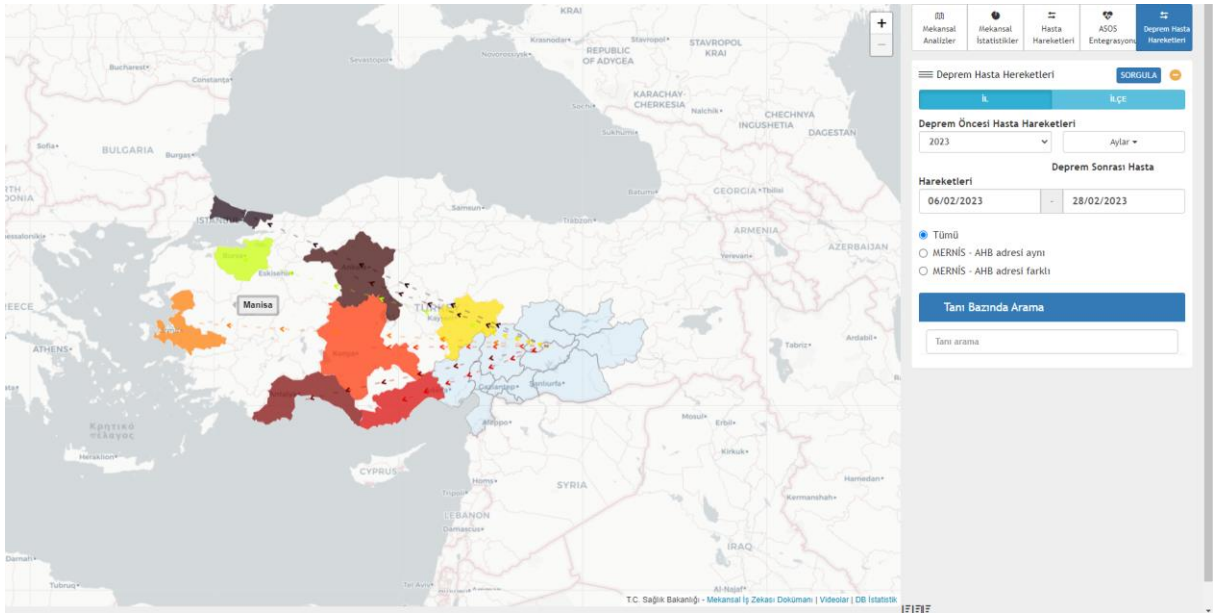
MİZ (miz.saglik.gov.tr), Bakanlığımıza ait veriler ile diğer kurumların Bakanlık çalışmalarıyla ilişkili verilerinin nüfus ve coğrafi verilerle birlikte sunulduğu; hastalıkların, hasta hareketlerinin, sağlık kurumlarının ve sağlık personelinin ülke genelindeki dağılımı ve nüfusla ilişkisinin analiz edilerek harita üzerinde görselleştirildiği uygulamadır.

Uygulamanın amacı, Bakanlık politikalarına ilişkin kritik kararların alınması noktasında yöneticilere hizmet vermektir. MİZ Platformu, birçok güncel web teknolojilerinin bir arada kullanıldığı yapıda oluşturulmuştur.

Hastalıkların, hasta hareketlerinin, sağlık kurumlarının ve sağlık personelinin ülke genelinde dağılımı ile nüfusla ilişkisi belirlenmekte, mekâna (yere/bölgeye) göre analiz yapılmaktadır. Rapor formatları, harita altlıkları üzerinde animasyon ya da ısı haritası olarak kullanılmaktadır.

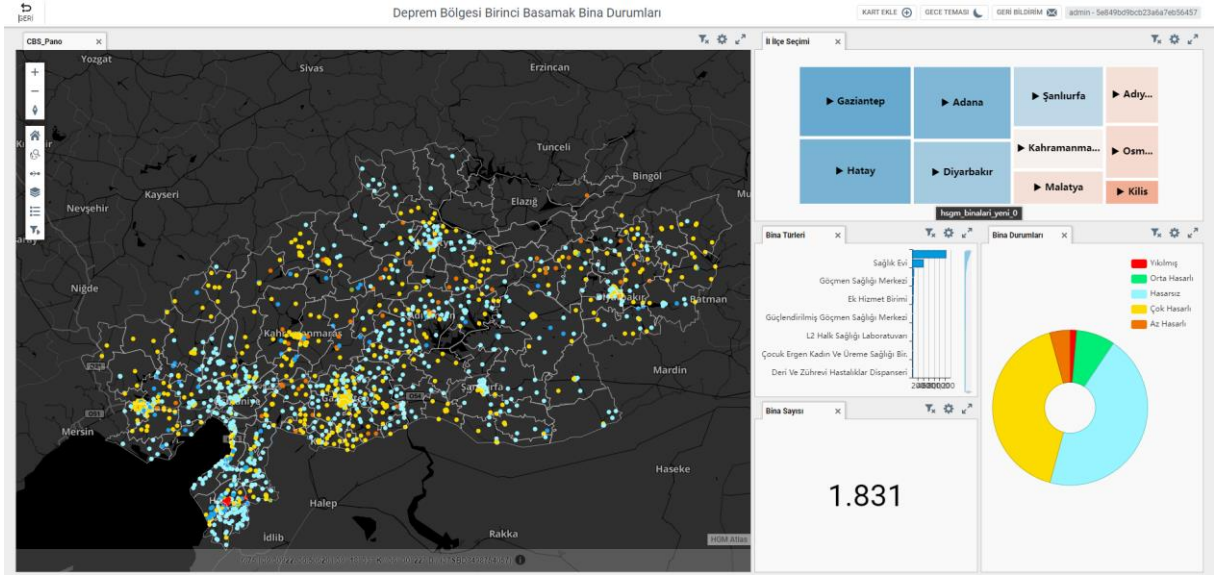
6 Şubat Kahramanmaraş depremi sonrasında deprem bölgesinden gerçekleşen hasta hareketleri ekranı yöneticilere açılmıştır.

4. Halk Sağlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Modülü

Halk sağlığı binalarının (ASM, TSM, SHM, Sağlık Evi, Verem Savaş Dispanseri vb.) harita üzerinde seçilen filtreye göre listelendiği, binalara ilişkin detay bilgilerin ve kurum

detay bilgilerinin görüntülenebildiği, bina koordinat bilgisi ekleme/güncelleme, fotoğraf ekleme/silme işlemlerinin yapılabildiği web tabanlı uygulamadır. Uygulama içerisinde; sağlık evi hizmet bölgeleri gösterilmekte ve aile hekimlerinin güzergâh işlemleri (güzergâh ekleme/silme/güncelleme/kopyalama) yapılarak optimum rota hesaplanmaktadır. Hesaplanan rotalar üzerinden hekimlere yapılması gereken ödemeler yapılmaktadır. Güzergâh raporları, gerçekleştirme raporları, personel raporları ve sağlık göstergeleri raporları çeşitli filtrelerle hazırlanarak çıktı alınabilmektedir.

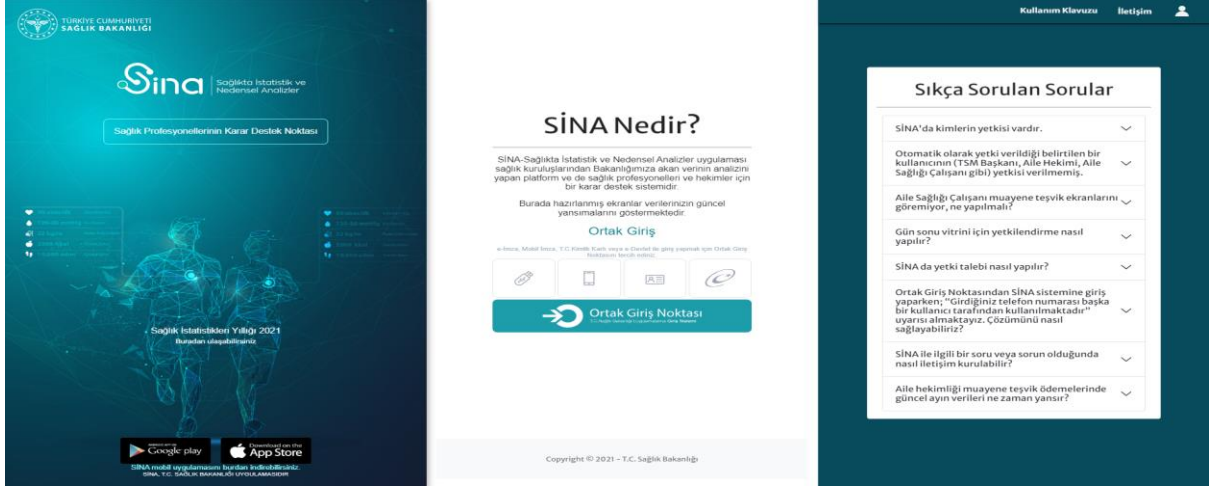
5. Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler (SİNA) Platformu

Kurum kaynaklarının daha etkin yönetilmesi, merkez ve taşra teşkilatı kullanıcılarının etkin ve hızlı karar alma yetisinin artırılması amacıyla geliştirilen Bakanlığımıza ait yerli karar destek sistemi platformudur.

SİNA Platformu'nda, öncelikle yönetimin ihtiyaç duyduğu temel raporların hazırlanması hedeflenmiş ve bu yöndeki çalışmalar yürütülmüştür. Acil servislerdeki vaka sayıları, bekleme süreleri; ameliyat sayıları, görüntüleme ve tetkik sayıları; 112 acil sağlık hizmetlerine ilişkin veriler; MHRS'de açılan kapasiteler, alınan randevular, bu randevuların gerçekleşme durumları; hasta memnuniyeti, teleradyoloji verileri ve doğum gibi hazırlanan raporların veri güncelliğinin sağlanması için rutin çalışmalar yapılmıştır. Sahada çalışan tüm hekimlerin kendi verilerini raporlayabilecekleri ve aynı branşta çalışan hekimlerin ortalamaları ile kıyaslayabilmeleri için hazırlanan ekranların kontrolleri ve güncelleme işlemleri yapılmıştır. Bu ekranlarda hekimin branşına göre, reçete, ilaç, görüntüleme ve tetkik talepleri, başvurular, e-Nabız ve telefon anketi ile yapılan değerlendirmeler, ameliyathalar, doğumlarla ilgili istatistik ve analizler yer

almaktadır. Benzer şekilde, sahada çalışan yöneticilere de kendi sorumluluk alanlarındaki tüm verileri görmeleri için yapılan ekranların da güncel verileri yansıtması için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Tüm aile hekimlerinin performans verilerini SİNA ekranlarından takip etmesi için hazırlanmış olan SİNA Platformu'ndaki Aile Hekimliği Performans raporlarının yıl boyunca doğru veriyi yansıtması için çalışmalar yapılmıştır.

Muayene teşvik ödemeleri kapsamında kullanıma açılan SİNA raporlarında değişiklik ve güncellemeler yapılmıştır.

Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar, Hemoglobinoz, Demografi, Madde Bağımlılığı, Veri Gönderim Hata Raporu, Bağışıklama, Çalışan Sağlığı İçin Mesleki Maruziyet Durumu Raporu ve Veri Gönderim Performansı çalışmaları kapsamında SİNA raporları hazırlanmış ve kullanıma açılmıştır.

Verimlilik raporları gösterge parametreleri SİNA raporu hazırlanmış ve kullanıma açılmıştır.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler sonrasında, bölgedeki sağlık hizmetinin mümkün olan en etkin ve hızlı bir şekilde yönetilebilmesine dair karar desteği sağlamak amacıyla SİNA Platformu'ndan yönetici vitrinleri hazırlanarak ilgili kullanıcıların erişimlerine açılmıştır.

Yönetimsel karar desteği sağlayan SİNA raporları arasında il sağlık yöneticileri raporu başta olmak üzere, raporların hem veri boyutunda hem de görsel boyutta daha etkin ara yüzlere kavuşması yönünde çalışmalar yapılmıştır.

2023 yılında 48 adet rapor hazırlanarak kullanıma açılmıştır.

Veri Ambarı, Veri Madenciliği ve Veri Hazırlama Çalışmaları: 2023 yılında Adalet Bakanlığı ile UYAP entegrasyonu için çalışmalar başlatılmış olup canlı ortam testlerine başlanmıştır. İlgili entegrasyon sayesinde mahkemelerin ihtiyaç duymuş oldukları sağlık verileri UYAP üzerinden sorgulanabilecektir. Bu kapsamda MHRS, Teleradyoloji, e-Rapor, ÖBS, e-Reçetem ve e-Nabız sistemleri ile entegrasyonlar yapılmıştır. Adalet Bakanlığının ilgili birimlerin verilerine tek platform üzerinden erişmesi sağlanmıştır.

6. Dijital Hastane Faaliyetleri

Bakanlığımıza ve bağlı kuruluşlarına bağlı sağlık tesislerinde “dijital hastane” kavramını oluşturmak ve yaygınlaştırmak için destek verilmektedir.

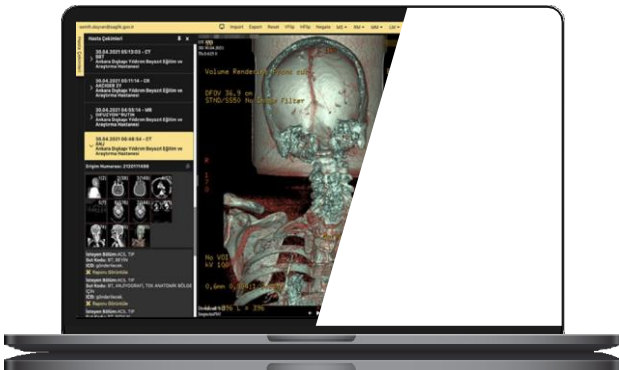
Dijital hastane; idari, mali ve tıbbi süreçlerde asgari düzeyde bilişim teknolojilerinin kullanıldığı bir hastaneden her türlü iletişim aracı ve tıbbi cihazın birbiriyle ve diğer bilgi sistemleriyle entegre olduğu, sağlık çalışanları ve hastaların tele tıp ve mobil tıp uygulamalarıyla hastane içinden veya dışından veri alışverişinde bulunabildiği hastaneye kadar geniş bir yelpazede tanımlanabilir.

Bilgi teknolojilerinin, sağlık hizmetlerinin sunumunda ve geliştirilmesinde optimal ölçüde kullanımının sağlanması hedeflenmektedir. HIMSS (Healthcare Information and Management Systems Society) dünya üzerindeki hastanelerde süreçleri iyileştirmek ve hastaların daha iyi hizmet almasını sağlamak için geliştirdiği yöntem ve akış modellerini, HIMSS Analitik adı altında uluslararası bir standardizasyon mekanizması haline getirerek EMRAM'ı (Electronic Medical Record Adoption Model) geliştirmiştir.

2023 yılı HIMSS + Eurasia Sağlık Bilişimi ve Teknolojileri Konferansı ve Fuarı 22-24 Kasım 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

2023 yılı içerisinde, 10 hastanemiz EMRAM seviye 6, 1 hastanemiz EMRAM Seviye 7, 3 sağlık kuruluşumuz O-EMRAM seviye 6 olarak valide edilmiştir. 1 hastanemiz EMRAM seviye 7 olarak, 2 hastanemiz de O-EMRAM seviye 7 olarak revalide edilmiştir. Ülkemizdeki EMRAM seviye 6 hastane sayısı 57, O-EMRAM seviye 6 hastane sayısı 18 olarak belgelenmiştir. Toplam EMRAM seviye 7 hastane sayısı 8, O-EMRAM Seviye 7 hastane sayısı 3 olmuştur.

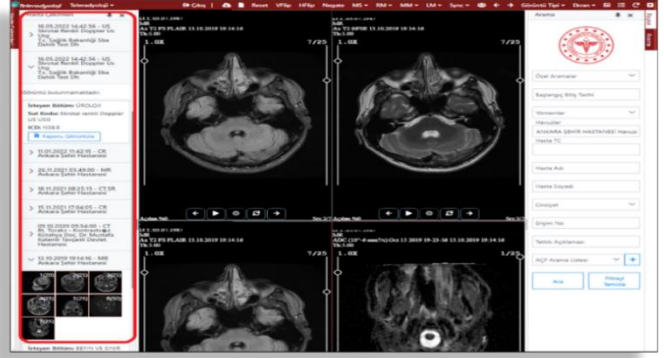
7. Teleradyoloji Uygulaması

Sağlık tesislerindeki tetkiklerin, tıbbi görüntü verilerinin, radyolojik raporların ve klinik dokümanların uluslararası standartlarda Bakanlığımıza ait sunucularda saklanması ve lokasyon bağımsız olarak farklı sağlık tesislerinden bunlara ulaşılması amacıyla Teleradyoloji Sistemi kurularak hizmete sunulmuştur. Teleradyoloji kullanımıyla hekimler sağlık tesisi içinden ve/veya dışından üretilen tüm raporlara, radyolojik

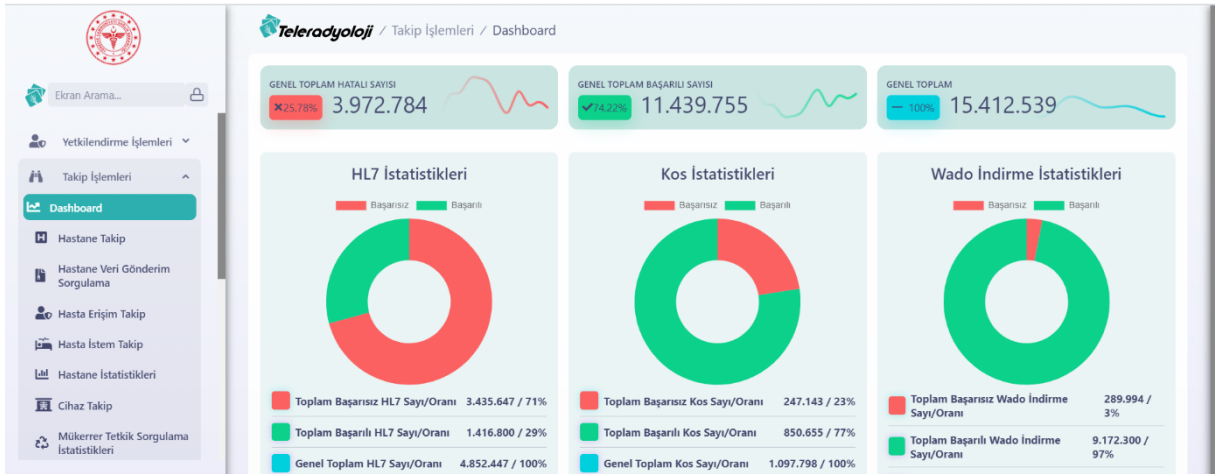
görüntülere ve dokümanlara erişebildiği gibi, radyoloji uzmanları da sağlık tesislerine görüntü değerlendirme raporu yazabilmekte ve çevrim içi konsültasyon yapabilmektedir.

e-Nabız Sistemi'ne entegre olan Teleradyoloji Uygulaması ile hekimler kendilerine başvuran hastaların tıbbi görüntülerini, bu görüntülere yazılmış raporları görebilmekte, meslektaşlarıyla anlık olarak çevrim içi fikir alışverişinde bulunabilmekte, görüntülü ve sesli olarak aynı radyolojik görüntü üzerinde birlikte raporlama yapabilmektedir.

Teleradyoloji Uygulamasında Ekim 2019 itibarıyla mükerrer tetkik sorgulama servisi devreye alınmıştır. Bu kapsamda klinisyenlere radyolojik görüntü isteminde bulunmadan önce ilgili hastaya ait son 1 yıl içerisinde aynı kapsamda çekilmiş olan radyolojik görüntüleri ve görüntülere ait radyoloji raporları sunulmaktadır. Bu servis sayesinde hem gereksiz çekimlerin önüne geçilmiş hem de hastaların fazla radyasyon almaları engellenmiştir.

Radyologların rapor yazabildiği ve klinisyenlerin yazılan raporları görüntüleyebildiği platforma **teleradyoloji.saglik.gov.tr** adresi üzerinden ulaşılabilir. Sisteme e-Devlet doğrulama kanalları ile giriş yapan kişinin bilgileri, EKİP'ten sorgulanıp doğrulandıktan sonra kişi radyolog ise görüntüleme ve rapor yazma yetkisi verilmektedir.

Proje kapsamında mamografi görüntülerinde lezyon ve kalsifiye alanların işaretlenmesini sağlayan bir yapay zekâ uygulaması geliştirilmiştir.

Teleradyoloji sistemi kapsamında Merkezi Görüntü Arşivi sistemi devreye alınmıştır. Bu kapsamda kaynak ihtiyacı olan hastanelerin talepleri doğrultusunda hastane sunucularında bulunan Key Object Selection verisi Teleradyoloji Sistemi'ne gönderilmiş görüntülerin Bakanlık bünyesinde bulunan merkezi görüntü arşivi sunucusuna aktarımı sağlanmaktadır.

Bu süreçte hastanelerde yaşanan veri kaybının önüne geçilmesi hedeflenmekte ve ekstra bir kaynak ihtiyacı hâsıl olduğu durumlarda Bakanlık sunucularının kullanımı sağlanmaktadır. 2023 yılında 290 kamu hastanesi tarafından sisteme veri aktarımı yapılmıştır.

Teleradyoloji Sistemi kapsamında 2023 yılı içerisinde radyasyon üreten cihazlardaki çekimlerde hastaların maruz kaldıkları doz miktarlarını hesaplayan Ulusal Doz Takip Uygulaması geliştirilmiştir. Bu sistem sayesinde ülkemizdeki doz referans değeri hesaplanabilecektir.

Sağlık tesislerinde radyolojik görüntülerin görüntülenmesi ve depolanmasında kullanılan PACS uygulamalarının kalitelerinin artırılmasına yönelik PACS Kalite Değerlendirme ve Denetim Uygulaması geliştirme çalışmalarına devam edilmiştir.

8. HealthPass Uygulaması

Uluslararası seyahatin hızlı, güvenilir şekilde ilerlemesi ve ülkeler arası pandemi ile mücadeledeki iş birliklerini kolaylaştırmak amacıyla aşı, test ve bağışıklık sertifikalarını uluslararası standartlarda saklayabilmek ve seyahat esnasında kolaylıkla kullanabilmesi için vatandaşların hizmetine sunulmuştur.

HealthPass Uygulaması ile vatandaşlar; e-Nabız Uygulaması üzerinden aşı, test ve bağışıklık sertifikalarını 'dijital sağlık sertifikası ekle' menüsü ile sağlık cüzdanına ekleyebilmekte, 'dijital sağlık cüzdanı' menüsü ile ilgili sertifikayı görüntüleyebilmekte ve 'dijital sağlık sertifikası' menüsü ile ilgili sertifikayı doğrulayabilmektedir. HealthPass Mobil Uygulaması 20 Ağustos 2021 tarihinde kullanıma açılmış olup 2023 yılı sonunda toplam indirilme sayısı 985.494'tür.

9. Uluslararası Proje Faaliyetleri

2019 Ekim ayında başlayan HSMonitor Projesi'nin (hipertansiyon hastalarının bakımının optimize edilmesi ve sağlık durumlarının iyileştirilmesi için bilgi ve iletişim teknolojileri inovasyon tedariki) son fazına dair finansal raporlar ve kapanış raporları hazırlanarak 2023 Eylül ayında proje tamamlanmıştır.

2020 Eylül ayında başlanan ve Bakanlığımızın katılım sağladığı STAMINA Projesi (salgın hastalıkların tahmini ve yönetimi için akıllı bir karar destek sistemi araç geliştirme projesi) kapsamında finansal raporlar ve kapanış raporları hazırlanarak Şubat 2023'te tamamlanmıştır.

Bakanlığımızın ana partnerleri arasında yer aldığı, İsveç Jämtland Härjedalen Bölgesinin koordinatörlüğünde Horizon 2020 programının 'Geliştirilmiş Sağlık Hizmetleri, Ekonomik Büyüme ve Sürdürülebilir Sağlık Sistemleri' çağrısında yürütülen, kronik kalp yetmezliği hastalığının uzaktan takip ve tedavisi için kullanılacak sistemlerin geliştirilmesi amaçlanan INCAREHEART Projesi'nin faz-2 aşaması tamamlamıştır. Faz-3 ihale değerlendirilmesi gerçekleştirilerek son faz olan faz-3 çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda pilot hastane olarak Etlik Şehir Hastanesi seçilerek klinik ekiple toplantılar gerçekleştirilmiştir.

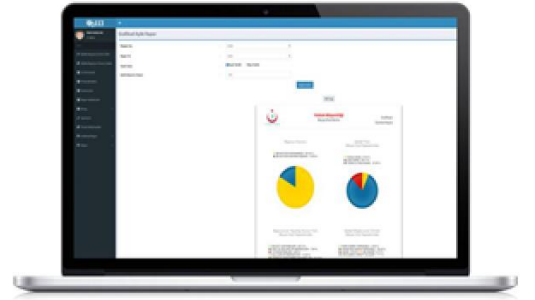
2022 Haziran ayında başlanan ve Bakanlığımızın ana partnerleri arasında yer aldığı, Endülüs Sağlık Hizmeti (SAS) koordinatörlüğünde, Avrupa Komisyonu tarafından fonlanan Procure4Health Projesi kapsamında yerel, bölgesel ve Avrupa düzeyinde başarılı tedarikçi ağı oluşturmak üzere çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca İspanya'da gerçekleştirilen Genel Kurul toplantısına katılım sağlanmış ve twinning çalışmaları kapsamında İtalyan partner ARIA ile ortak çalışmalar yapılmıştır.

2022 Ekim ayında başlamış olan İspanya'nın koordinatörlüğünü üstlendiği TRUMPET Projesi'ne (Avrupa'da kişisel verileri içeren sınır ötesi birleştirilmiş hesaplama için gizliliği koruyan ölçeklenebilir teknolojiler) Bakanlığımızın partner olarak yer alması adına bir teklif hazırlanarak Eylül 2023 tarihinde başvuru yapılmıştır.

10. Beyaz Kod Uygulaması

Bakanlık ve bağlı kuruluşlar ile özel sağlık tesislerinde çalışan sağlık personelinin, hizmet sunumu sırasında kendisine yönelik işlenen suçların şikâyet bildirimini sağlayabildiği, Bakanlık tarafından bu vakaların izlendiği, değerlendirildiği ve raporlandığı bir uygulamadır.

Bildirilen vaka verileri Beyaz Kod Uygulaması'nda kayıt altına alınarak sağlık personeline yapılan şiddet olaylarının neden-sonuç ilişkilerinin kurulabilmesi, şiddet uygulayan kişilerin özelliklerinin takibi ve vatandaşa sunulan sağlık hizmeti sırasında meydana gelen aksaklıkların tespiti için sağlanması amaçlanmaktadır.

11. Transplantasyon Diyaliz ve İzlem Sistemleri (TDİS)

Transplantasyon Diyaliz ve İzlem Sistemleri organ, doku, hücre nakilleri ile bu alandaki teşhis ve tedavi süreçlerinin kayıt, işlem, süreç yönetimi, kaynak planlama ve izlem süreçlerini takip etmek üzere geliştirilen bir web uygulamasıdır.

TDİS çatısı altında, Türkiye Organ ve Doku Sistemi, Türkiye Organ ve Doku Bağış Sistemi, Yoğun Bakım Beyin Ölümü İzlem Sistemi, Kornea Nakil Sistemi, Canlı Organ Nakli Eşleştirme Sistemi, Kemik İliği Bilgi Sistemi, Kök Hücre Bankacılığı İş Süreçleri Yönetimi ve Türkiye Diyaliz Veri Sistemi'ni bulunmaktadır.

2023 yılı sonuna kadar sisteme erişim yetkisi verilen kullanıcı sayısı 44, sistemden yararlanan kullanıcı sayısı 4.777'dir.

12. Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Hasta Takip Sistemi (DİSAB)

Dışişleri Bakanlığı ve Bakanlığımız ile diğer ülke bakanlıkları arasında imzalanan protokol kapsamında ülkemizde tedavi olmak için müracaat eden hastaların; başvuru, onay, transfer, sevk, tedavi ve taburcu süreçlerinin ilgili birimler tarafından takip ve koordinasyonun sağlanması amacı ile geliştirilmiştir. Ülkelerin elçilik, özerk bölge ve Ülke Sağlık Bakanlığı kurumlarından başvuru yapılabilmektedir. Hasta başvurusunun ardından sırası ile Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü ve kamu hastanelerinin onayları ile hasta kabul edilmektedir.

13. e-Rapor Sistemi

Bakanlığımıza bağlı sağlık kuruluşlarınca verilen tüm raporların elektronik ortamda, e-İmzalı olarak verilmesini sağlamak amacıyla e-Rapor sistemi geliştirilmiştir. Sağlık kuruluşlarımızda oluşturulan raporlar ilgili kurum ve kuruluşlarla çevrim içi ortamda ilgili mevzuat çerçevesinde paylaşılmaktadır. Vatandaşlarımız, kendisine ait raporlara e-Devlet Kapısı ve e-Nabız Sistemi üzerinden erişebilmektedir.

e-Doğum Raporu

Ülkemizdeki sağlık kuruluşlarında gerçekleşen tüm doğumlar e-Doğum Raporu Sistemi üzerinden kayıt altına alınmaktadır. Anne veya (evlilik birliği içindeki) babanın talebi halinde e-Rapor Sistemi üzerinden alınan bebek bilgileri, T.C. kimlik kartının otomatik oluşturulması amacıyla, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) 'ne yapılan entegrasyon üzerinden elektronik ortamda iletilmektedir. Yeni doğan bebeğin T.C. Kimlik Kartı, NVİGM tarafından aile tarafından talep edilen adrese gönderilebilmektedir.

e-Doğum Raporları bileşeni 1 Mart 2018 tarihinden itibaren ülke genelinde hizmete sunulmuş olup sistem üzerinden 2023 yılı sonu itibarıyla 7.213.957 e-İmzalı doğum raporu oluşturulmuştur.

2023 sonunda hastanede yapılan nüfus tescili sayısı 300.178'dir. e-Nabız ve e-Devlet üzerinden e-İmzalı doğum raporları vatandaşlara sunulmaktadır.

e-Sporcu Raporu

Ülkemiz genelinde sağlık kuruluşlarında aile hekimleri ve uzman hekimler tarafından verilen sporcu olabilir kararının belirtildiği elektronik imzalı olarak oluşturulan raporlardır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile yapılan protokol kapsamında ilgili raporlar entegrasyon aracılığıyla doğrulanmaktadır.

Sistemin hizmete sunulduğu 31 Ağustos 2018 tarihinden itibaren 2023 yılı sonunda 1.379.751 e-imzalı rapor oluşturulmuştur.

e-Sürücü Raporu

Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilileri ile yapılan analiz çalışmaları sonrası başlatılan e-Sürücü raporları projesi NVİGM iş birliği ile sürdürülmektedir. 16 Kasım 2018 tarihinde

birinci fazı devreye alınan bileşen üzerinden elektronik imzalı sürücü raporları oluşturularak NVİGM ile elektronik ortamda paylaşılmaktadır.

Vatandaşlarımızın sağlık tesisinde geçirecekleri süreyi azaltmak amacı ile e-Devlet üzerinden muayene başvurularını yapabilmeleri sağlanmış ve 20 Haziran 2019 tarihi ile hizmete sunulmuştur.

Uzman hekim tarafından komisyona sevk edilen vatandaşların sürücü raporlarını sistem üzerinden alabilmelerini sağlamak amacıyla uygulama üzerinde sürücü raporları komisyon işlemleri modülü geliştirilerek 1 Eylül 2020 tarihi itibarıyla 81 il Engelli Sürücü Komisyonlarının kullanımı için hizmete açılmıştır.

Hekim değerlendirmesi sonucu raporuna itiraz etmek için başvuran vatandaşların itirazını yapabilmesi ve sürecin takip edilebilmesi için uygulama üzerinde sürücü sağlık kurulu raporları modülü geliştirilerek 1 Eylül 2020 tarihi itibarıyla Sürücü Sağlık Kurulu Raporu vermeye yetkili kamu hastanelerinde kullanımı için hizmete açılmıştır.

Hizmete sunulduğu tarihten itibaren 2023 yılı sonuna kadar toplam 17.317.301 adet rapor oluşturulmuştur.

e-Yoklama ASAL

Askerlik yükümlüsü vatandaşların hızlı ve kolay şekilde yoklama ve muayene işlemlerini yaptırabilmeleri amacıyla Sağlık Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı koordinasyonu ile geliştirilen uygulamaların bütünüdür.

e-Yoklama ASAL bileşeni, sağlık muayenesi yapılacak yükümlülerin askerlik şubelerine gitmeden kayıtlı oldukları aile hekimlerine müracaat ederek sağlık muayenelerinin gerçekleştirilmesini kapsamaktadır. Muayene sonuçları, Sağlık Bakanlığı veri tabanına kaydedilerek elektronik ortamda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı ile paylaşılmaktadır.

Millî Savunma Bakanlığına kayıt işlemi gerçekleştirilen toplam rapor sayısı 2023 yılı sonunda 3.383.061'dir.

e-Psikoteknik Raporu

Ticari araç sürücülerinin sürücü belgesi almadan öncesi geçmesi gereken psikoteknik değerlendirmenin tüm süreçlerini kapsayan bileşendir.

Psikoteknik merkezlerinde görevli psikologlar tarafından cihazlar ile yapılan test sonucu değerlendirilen sürücülere sistem üzerinden olumlu veya olumsuz görüşlerini ilettikleri e-İmzalı rapor oluşturulmaktadır. Psikoteknik raporlar 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren sistem üzerinden oluşturulmaya başlanmıştır. Psikoteknik merkezlerinin e-Rapor Sistemi devreye alınmadan önce, ıslak imzalı olarak oluşturulan eski raporların kaydedilmesi için uygulama üzerinde Haziran 2019'da ek geliştirme yapılmıştır.

Psikiyatri değerlendirmesi sonucu olumsuz olarak belirtilen raporlar için, vatandaşın talebi doğrultusunda sistem üzerinden itirazını yapabilmesi ve sürecin takip edilebilmesi için uygulama üzerinde Haziran 2019'da İtiraz Modülü geliştirilmiştir.

2023 yılı sonunda toplam 2.307.073 rapor oluşturulmuştur.

e-Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu

Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu ile Erişkinler İçin Terör, Kaza ve Yaralanmaya Bağlı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporunun alınışı, geçerliliği, değerlendirilmesi ve bu raporu verebilecek yetkili sağlık kurum ve kuruluşlarının tespiti ile ilgili usul ve esasları belirlemek; engellilerle ilgili derecelendirmelere, sınıflandırmalara ve tanımlamalara gereksinim duyulan alanlarda ortak bir uygulama geliştirmek ve uluslararası sınıflandırma ve ölçütlerin kullanımının yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik 20 Şubat 2019 tarihinde yayımlanmıştır. e-Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu bileşeni bu yönetmeliğe uygun geliştirilmiştir. 2023 yılı sonunda toplam 2.422.121 rapor oluşturulmuştur.

e-ÇÖZGER Raporu

Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu ile Çocuklar İçin Terör, Kaza ve Yaralanmaya Bağlı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporunun alınışı, geçerliliği, değerlendirilmesi ve bu raporları verebilecek yetkili sağlık kurum ve kuruluşlarının tespiti ile ilgili usul ve esasları belirlemek ve çocuklar ile ilgili özel gereksinim alanlarının belirlenmesine ilişkin ortak bir uygulama alanı geliştirmek amacı ile Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik 20 Şubat 2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

2023 yılı sonunda toplam 1.031.679 rapor oluşturulmuştur.

e-Durum Bildirir Tek Hekim Raporları

Ülkemiz genelinde verilen tüm Durum Bildirir Tek Hekim raporlarını kapsar. e-Rapor Sistemi, Bakanlığımız tarafından yayımlanan Sağlık Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönergede belirlenen niteliklere göre geliştirilmektedir. Genel Tıbbi Değerlendirme Kararı, Yıvsız Silah Ruhsatı Kararı, İş Sağlığı ve Güvenliği Kararı ve Akli Meleke Kararı kapsamında durum bildirir raporları oluşturulmaktadır.

2023 yılı sonunda toplam 5.810.500 rapor oluşturulmuştur.

e-Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporları

Yetkili sağlık kurum ve kuruluşlarında, sağlık kurulları tarafından verilen Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporlarının elektronik ortamda, e-İmzalı olarak, e-Rapor Sistemi üzerinden düzenlendiği bileşendir. Bakanlığımız tarafından yayımlanan Sağlık Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönergede belirlenen niteliklere göre geliştirilmekte olan bileşen 14 Ocak 2020 tarihinde hizmete sunulmuştur.

2023 yılı sonunda toplam 1.913.600 rapor oluşturulmuştur.

Yatağa Bağımlı Kişiler İçin Durum Bildirir Tek Hekim Raporu

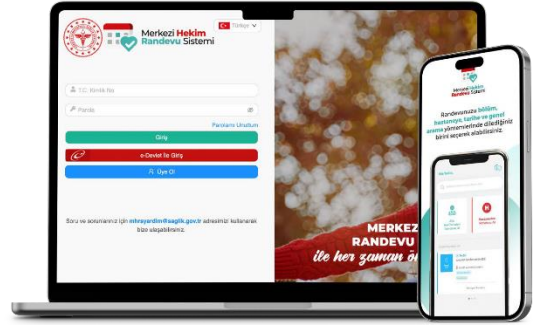
Ülke genelinde verilen tüm Yatağa Bağımlı Kişiler İçin Durum Bildirir Tek Hekim raporlarını kapsamaktadır. e-Rapor Sistemi, Bakanlığımız tarafından yayımlanan sağlık raporlarına ilişkin usul ve esaslarda belirlenen niteliklere göre geliştirilmektedir. Oluşturulan raporlar YSK ile elektronik ortamda paylaşılarak ilgili kurumun seyyar sandık uygulamasında kullanılmaktadır. Yatağa Bağımlı Kişiler İçin Durum Bildirir Tek Hekim Raporu bileşeni 2 Mayıs 2018 tarihinde devreye alınmıştır. 2023 yılı sonunda toplam 49.415 rapor oluşturulmuştur.

Optik Reçeteleri Uygulaması

Göz hastalıkları uzmanlarının, optik reçeteleri (gözlük, lens, keratokonus lens, teleskopik gözlük) için vatandaşların muayene süreçlerini e-Rapor sistemi üzerinden girmesini, elektronik imzalı bir şekilde reçete düzenlemesini ve SGK'ya servisler aracılığıyla ileterek e-Reçete numarasının oluşturulmasını sağlayan bileşendir. 13 Eylül 2022 tarihinde devreye alınmıştır. 2023 yılı sonunda toplam 141.887 reçete oluşturulmuştur.

14. Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS)

MHRS, vatandaşların sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak ve sağlık hizmetleri sunumunda verimi artırmak amacıyla 7/24 esasına göre Alo 182 hattından, mobil cihaz uygulamalarından, hastanelerden, aile hekimlerinden ve web (hastaneraidevu.gov.tr, ailehekimligirandevu.gov.tr, mhers.gov.tr, e-nabiz.gov.tr, turkiye.gov.tr) üzerinden vatandaşların istedikleri hastane ve hekime muayene randevusu almalarını sağlamaktadır.

MHRS 10 ilde 11 lokasyonda toplamda 4.780 çalışanıyla Sağlık Bakanlığına bağlı kamu hastanelerine, ağız ve diş sağlığı merkezleri ile hastanelerine ve aile sağlığı merkezlerine randevu hizmeti veren merkezi bir uygulamadır. Hizmet başlangıcından 2023 yılı sonuna kadar 87.646.108 vatandaşımıza toplamda 1.744.942.259 randevu verilmiştir. Bu randevuların 818.831.042'si ALO 182 çağrı merkezi, 223.007.126'sı internet, 427.970.819'u mobil, 274.836.843'ü ise diğer randevu kanallarından oluşturulmuştur. 2023 yılı sonuna kadar MHRS Portal (web ve mobil) üyeliği olan kişi sayısı 68.490.853'tür.

15. Merkezi Entegre Laboratuvar İşletim Sistemi (MELİS)

MELİS, Bakanlığımıza ait birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşları için laboratuvar tetkik istemlerinin yapılması ve laboratuvarlardan alınan sonuçların birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimlere iletilmesi sürecinin daha hızlı, güvenilir ve ekonomik olarak yürütülebilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşları yazılımları ile laboratuvar işletim sistemleri yazılımları arasında entegre

bir şekilde merkezi veri paylaşımı yapabilen servis tabanlı bir sistemdir.

2023 yılı sonuna gelindiğinde aktif il sayısı 81'e çıkarılmıştır. İşyeri hekimlerinin ve Millî Savunma Bakanlığına bağlı birinci basamak sağlık kuruluşlarının sisteme entegrasyonu sağlanmıştır.

Sistemin 2023 yılı sonuna gelindiğinde 36.962 hekim ve 5.518 yardımcı sağlık elemanı olmak üzere 42.480 kullanıcısı bulunmaktadır.

16. Kanser Tarama ve Takip Modülleri

Kanser Taramaları

TSM, İlçe SM, entegre ilçe devlet hastanesi, SHM, KETEM ve mobil KETEM'lerle yürütülen kanser tarama programları kapsamında hedef nüfusu oluşturan tüm bireylerin taranması ve erken teşhis ile kanser vakalarının önüne geçilmesi, Human Papilloma Virüs (HPV) istemleri yapılarak HPV sonuçlarının alınması, mamografi taramaları yapılarak mamografi sonuçlarının alınması, kanser taramalarının elektronik ortamda kayıt altına alınması ve ülke genelinde tarama verilerinin raporlanabilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

Modülün 2023 yılı sonuna gelindiğinde aktif kullanıcı sayısı 8.978'dir.

Kanser Farkındalık Uygulaması

Kanserde farkındalık çalışması kapsamında KETEM'ler tarafından gerçekleştirilen kanser taramalarına katılımı arttırmak bu konuda bir farkındalık yaratmak amacı ile geliştirilen uygulamadır. hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser üzerinden erişim sağlanarak "Hangi Tarama Bana Uygun" ekranından yapılacak sorgulama ile kişinin yaptırması gereken tarama önerilerinin gösterilmesi ve en yakın tarama merkezinin önerilmesi hedeflenmektedir.

Bu uygulama ile internet kullanıcısı olan tüm vatandaşların, paylaşılan bir web sayfası adresi üzerinden tarama bilgilendirme sayfasına erişim sağlayıp, bu web sayfasında kişisel bilgi paylaşmadan yaptırabileceği tarama bilgilerine ulaşabilmesi, en yakın tarama merkezi bilgilerine bir harita üzerinden ulaşabilmesi amaçlanmaktadır. Son kullanıcıya çoklu seçenek sunabilmek için; Google, Atlas, MİZ (Mekânsal İş Zekâsı) harita altlıkları kullanılmıştır. Harita üzerinde interaktif işlemleri yapabilmek için LeafLet kütüphanesi kullanılmıştır. Yapılan sorgulamalar ve sistemin önerileri istatistik verisi olarak HSYS kanser istatistikleri kısmında gösterilmektedir.

Kanser Randevu Sistemi

Aile Hekimleri tarafından çağrı merkezine yönlendirilen vatandaşların, çağrı merkezi personel tarafından aranarak kanser tarama eğitimi ve randevusunun verildiği bilgisinin kayıt altına alındığı sistemdir. Sistemin kullanıcı sayısı 2023 yılı sonunda 9.822'dir.

Kanser Teşhis Merkezleri Yazılımı

SHM, TSM ve KETEM üzerinden tarama sonuçları pozitif ve bir birime sevk edilmiş hastaların teşhis merkezlerinde tedavisinin kontrolü, kullanıcıların süreçlerini yönetirken

elde edilen verilerden istifade etmelerinin yanı sıra topluca elde edilecek veriler ile istatistiki verilerin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Kanser Tarama Modülü üzerinden SHM, TSM ve KETEM'lerde yapılan ve tarama sonuçları pozitif ve sevk edilmiş hastaların verileri teşhis merkezlerinde görünecektir.

Sistemin kullanıcı sayısı 2023 yılı sonunda 286'dır.

Kanser Kayıtcılık Modülü

Türkiye'deki tüm hastanelerde ve çeşitli sağlık kurum/kuruluşlarında bulunan kurum kanser kayıtcıları tarafından, daha önce manuel olarak matbu formlar ile toplanan kanser verilerinin, Uluslararası Kanser Araştırmaları Ajansı (IARC)'nın tanımlayıcı epidemiyoloji üretim grubu/veri analizi ve yorumlama grubu üyelerinin kabul ettiği formatta oluşturulmasını sağlayan yazılıma, daha hızlı ve ön kontrol süreçlerinin tamamlanarak aktarılması amaçlanmaktadır. Kanser Kayıtcılık Modülünün HSYS altında yeni bir yazılım olarak yapılandırılması çalışmaları sürdürülmektedir.

17. Hastalık Yönetim Platformu (HYP)

Hastalık Yönetim Platformu Projesi ile yaşlanan nüfusa bağlı olarak kronik hastalıkların artması sebebiyle sağlık sistemleri ve ekonomisi üzerindeki yükün azaltılması ve sağlık hizmetlerinin kaliteli bir şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

HYP ile kronik hastalıkların erken teşhisi, periyodik izlemlerle kanıta dayalı tıp kılavuzlarının önerileri doğrultusunda uygun tedavi sağlanarak hastalıkların semptom ve bulgularının kontrol altına alınması ve komplikasyon izlemi ile bireylerin fonksiyon kayıpları yaşamalarının ve engelli hale gelmelerinin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Bu amaçlarla HYP, Türkiye genelinde kullanıma açılmıştır. HYP Platformu'nda canlı ortamda aktif olarak kullanılmakta olan 5 adet hastalık (diyabet, hipertansiyon, kardiyovasküler risk değerlendirmesi, obezite, yaşlı izlem) modülü bulunmaktadır.

HYP'de geliştirme faaliyetleri tamamlanmış ve kullanıma hazır halde olan 5 adet hastalık (koroner arter hastalığı, kronik böbrek hastalığı, inme, kronik obstrüktif akciğer hastalığı ve astım) modülü bulunmaktadır. 2023 yılında bu grupta yer alan 3 hastalık modülünün (koroner arter hastalığı, kronik böbrek yetmezliği, inme) 3 ilde canlı ortamda pilot çalışması için ek geliştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

18. Evde Sağlık Hizmetleri Çağrı Merkezi

MHRS kapsamında 16 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla Evde Sağlık Hizmetleri biriminde randevu hizmeti verilmeye başlanmıştır. Evde Sağlık Hizmetlerinde ihtiyacı olan bireylerin muayene, tetkik, tahlil, tedavi, tıbbi bakım ve rehabilitasyonlarının evinde ve aile ortamında yapılması, bu kişilere ve aile bireyelerine sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin bir bütün olarak birlikte verilmesi amacıyla 7/24 esasına göre 444 38 33 hattından vatandaşların hizmet alması sağlanmaktadır.

Evde sağlık hizmetleri birimine hizmet başlangıcından 2023 yılı sonuna kadar 8.680.110 çağrı alınmıştır. Bu çağrılardan 7.736.150'si cevaplanarak vatandaşlara hizmet verilmiştir.

19. Memnuniyet Anketi Çağrı Merkezi

Bakanlığımıza bağlı sağlık kuruluşlarından yararlanan vatandaşlarımızın almış oldukları hizmete dair olumlu/olumsuz geri bildirimleri ölçmek amacıyla 12 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla memnuniyet anketi aramaları başlatılmıştır.

Memnuniyet Anketi Çağrı Merkezi'nden 2023 yılı sonuna kadar 15.326.807 arama yapılmıştır ve aramalar sonucunda 4.817.177 memnuniyet anketi uygulanmıştır.

20. Engelsiz Sağlık İletişim Merkezi (ESİM) Uygulaması

İşitme engelli bireylerin sağlık hizmetine ulaşımını kolaylaştırmak adına 2016 yılında hizmete girmiştir. Mobil uygulama üzerinden, işaret diliyle ve 7/24 esasıyla çalışmaktadır. ESİM ile işitme engelli vatandaşlar, acil bir sağlık sorununda ambulans talebinde bulunabilmekte, MHRS üzerinden muayene randevusu alabilmekte, muayene sırasında canlı tercüman desteği alabilmektedir. İşitme engelli vatandaşlarımızın sağlık hizmetine erişimi kolaylaştırılarak, konuşamadığı için karşılaştığı iletişim sorunu ortadan kaldırılmıştır.

ESİM, TBMM “Kamudan Vatandaşa En İyi Uygulama” ödülüne ve Avrupa’da “Sıradışı İnnovasyon” ödülüne sahiptir. İspanya Barcelona’da düzenlenen HIMSS Europe Konferansında ESİM “Sıradışı İnnovasyon Ödülü” kazanmıştır. Manisa Celal Bayar Üniversitesinin sekreteryasını yürüttüğü, Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu tarafından, Türkiye’de engellilere yönelik yürütülen başarılı bilişim hizmetleri arasında ESİM “Engelsiz Bilişim Kamu Hizmet Ödülü” alanında ödül almaya layık görülmüştür. Dünya Engelliler gününde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından düzenlenen programda “ESİM” Sağlık Hizmetlerine Erişilebilirlik ödülü almıştır. Teknoloji Kaptanları ödülleriinde Yılın Sosyal Sorumluluk Projesi kategorisinde birincilik ödülünün sahibi olmuştur.

Sistemden, hizmet başlangıcından 2023 yılı sonuna kadar 77.551 işitme engelli vatandaşımız yararlanmıştır.

21. Neyim Var Uygulaması

NeyimVar; e-Devlet veya e-Nabız üzerinden kullanıcının yaş, cinsiyet, aile hekimi vb. bilgileri ile mevcut şikâyetlerine ilişkin alınan bilgiler çerçevesinde; kullanıcıya sorular soran ve bu sorulara verilen cevaplar sonucunda muhtemel teşhisler ile gidilmesi gereken branşları öneren, sorgulama verilerini ve muhtemel teşhisleri hastanın gideceği doktorla paylaşabilen, e-Nabız, MHRS ve e-Devlet entegrasyonları içeren yapay zekâ destekli bir uzman sistemdir. Yapay zekâ ile ilgili kısımda kullanılmak üzere kullanıcının varsa laboratuvar, muayene vb. geçmiş sağlık verilerine e-Nabız Sistemi üzerinden ulaşarak, bu verilerin sorgulama sistemine dahil edilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Proje web tabanlı çalışmakta olup, yazılım geliştirme, güncelleme ve bakım destek hizmeti devam etmektedir.

Neyim Var Web Uygulaması 8 Haziran 2022 tarihinde kullanıma açılmış olup 2023 yılı sonuna kadar 30.235.201 vatandaşımız 35.569.421 kez sisteme giriş yapmıştır.

1.3.1.9. Sağlık Hizmet Sunumunda İhtiyaç Duyulan Tıbbi Cihaz, Malzeme ve İlaç Alımı

Kaynakların etkin ve verimli kullanılması, bağlı sağlık tesislerimizin tıbbi cihaz ihtiyaçlarının karşılanmasında uygulama birlikteliğinin sağlanması, ileri teknolojilere sahip cihazların daha uygun fiyat avantajlarından yararlanılarak teminin yapılıp sağlık tesislerimize kazandırılması için Bakanlığımızca merkezi alım planlamaları yapılmaktadır.

Tablo 24: Merkezi Alıma ve Merkezi İzne Tabi Tıbbi Cihaz Listesi, 2023

Sıra No	Tıbbi Cihaz Adı	Sıra No	Tıbbi Cihaz Adı
1	Ameliyat Mikroskopu (Beyin Cerrahi)	36	Göz Anjiyografi Cihazı (FFA)
2	Ameliyat Mikroskopu (Göz)	37	Göz Muayene Mikroskopu (Biyomikroskop)
3	Ameliyat Mikroskopu (KBB)	38	Göz Muayene Üniti (Konsol+Foropter+Chart Projektör)
4	Ameliyat Mikroskopu (Ortopedi)	39	Hiperbarik Oksijen Tedavi Sistemi
5	Anestezi Cihazı	40	İntraaortik Balon Pompası
6	Anjiyografi Cihazı (Biplan Koroner)	41	Kalp Akciğer Pompası
7	Anjiyografi Cihazı (Monoplan Koroner)	42	Kemik Dansitometri Cihazı
8	Bilgisayarlı Tomografi Cihazı	43	Korneal Topografi Cihazı
9	Biyometri Cihazı	44	Kuvöz
10	Brakiterapi Cihazı	45	Kuvöz (Transport)
11	Dijital Mamografi Cihazı	46	Lineer Akseleratör Cihazı
12	Dijital Röntgen Cihazı (C Kollu Skopi)	47	Manyetik Rezonans Cihazı
13	Dijital Röntgen Cihazı (Panoramik-Dış)	48	Monitör (Hastabaşı)
14	Dijital Röntgen Cihazı (Seyyar)	49	Monitör (Merkezi Sistem)
15	Dijital Röntgen Cihazı (Tavan Çift Dedektör)	50	Monitör (Yoğun Bakım)
16	Dijital Röntgen Cihazı (Tavan Tek Dedektör)	51	Optik Koherans Tomografi Cihazı (OCT)
17	Dijital Röntgen Cihazı (U Kollu)	52	Pakimetre
18	Dijital Röntgen Cihazı (Yerden Çift Dedektör)	53	PET-CT Cihazı
19	Dijital Röntgen Cihazı (Yerden Tek Dedektör)	54	Refraktometre

20	Diş Üniti	55	Robotik Yürüme Rehabilitasyon Cihazı
21	Diyaliz Cihazı	56	SPECT-CT Cihazı
22	EEG Cihazı	57	Tomoterapi
23	Eforlu EKG Cihazı	58	Tonometre
24	Ekokardiyografi Cihazı	59	Tur Cihazı (Beyin Cerrahi)
25	EMG Cihazı	60	Tur Cihazı (KBB)
26	Endobronşiyal Ultrasonografi Cihazı (EBUS)	61	Tur Cihazı (Üroloji) (Elektro Cerrahi Ünitesi + Rezektoskop)
27	Endoskopi Ultrasonografi Cihazı (EUS)	62	USG Cihazı (4 D Özellikli)
28	Endovizyon Sistemi (Artroskopi)	63	USG Cihazı (Portable)
29	Endovizyon Sistemi (KBB) Poliklinik Tipi	64	USG Cihazı (USG-Renkli Doppler)
30	Endovizyon Sistemi (Laparoskopi)	65	Ventilatör (Erişkin)
31	Endovizyon Sistemi (Gastrointestinal Sistem) (Görüntüleme Kulesi ve Teleskopları)	66	Ventilatör (Transport)
32	ESWL Cihazı	67	Ventilatör (Yenidoğan)
33	FAKO Cihazı	68	Yag Lazer Cihazı (Holmium)
34	Gamma Kamera Cihazı	69	Yag Lazer Cihazı (Neodymium)
35	Görme Alanı Cihazı		

Merkezi alıma ve merkezi izne tabi tıbbi cihaz sayısı 2023 yılında 69 kalem olarak belirlenmiştir.

Sağlık market alımları kapsamında alınamayan ilaç/tıbbi sarf malzemelerle ilgili stok analizleri yapılmıştır.

Alteplaz, insan albumini, immunglobulin vb. etken maddeli ilaçlar için sağlık market kapsamında ilaçların piyasaya arz durumuna istinaden alım yöntemi ve alım periyodu düzenlenmiştir. Söz konusu bu ilaçlarla ilgili tüketim analizleri yapılmış, sağlık tesislerinden talepler toplanarak, taleplerin yerindeliği değerlendirildikten sonra merkezi dağıtım planlaması doğrultusunda ilaçların tedariki sağlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı sistemlerinde yer alan ilaçların sınıflandırması satın almaya uygun olarak oluşturulmuştur. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından haftalık olarak yayımlanan Detaylı İlaç Fiyat Listesi verileri doğrultusunda düzenli olarak Sağlık Market sistemine yeni ürünler sınıflandırılarak eklenmiştir. Sınıflandırılan ilaçlar etken madde, dozaj, uygulama yolu, endikasyonu vb. özellikler doğrultusunda kamu yararı oluşturacak şekilde gruplandırılmıştır. İlaç ekleme, sınıflandırma ve gruplandırma işlemleri haftalık olarak yapılmaktadır. Bu veriler doğrultusunda tedarik iş birliği protokolü kapsamında beşerî tıbbi ürün ihaleleri gerçekleştirilmektedir.

6 Şubat 2023 tarihindeki depremden etkilenen illerde, sağlık tesislerinin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bağış/hibe ve devir yoluyla 85 kalem 10.781 adet tıbbi cihaz ve demirbaş gönderimi sağlanmıştır. Deprem sonrası sağlık hizmet sunumunda aksama yaşanmaması için;

- Deprem sonrası acil kullanımı olan ilaç ve tıbbi sarf malzeme listesi yayımlanmış ve deprem bölgesine sevkiyatına başlanmıştır.
- Deprem bölgesi ve çevre illerde geçici tedarik ve lojistik merkezleri oluşturulmuştur. Adana ve Gaziantep ilinde geçici kurulan lojistik depolar kalıcı hale getirilmiştir. Bu depolardan deprem süresince ilaç ve tıbbi sarf malzeme koordinasyonu ve tedariki sağlanmıştır.
- Yurt içi ilaç ve tıbbi sarf malzeme bağış koordinasyonu Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu ile beraber sağlanmıştır. Yataklı tedavi kurumlarına bağışlanmak istenen ilaç ve tıbbi sarf malzemelerinin değerlendirme, kabul ve koordinasyon işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Yataklı tedavi kurumlarına gerçekleştirilecek yurt dışı ilaç ve tıbbi sarf malzeme bağış koordinasyonu sağlanmıştır.
- Afetten etkilenen illerin ihtiyaçlarını hızlı bir şekilde karşılamak amacıyla Afet Tedarik ve Lojistik Yönetimi yazılımı geliştirilmiştir. Depremden etkilenen illerindeki ilgili kullanıcılara eğitimler verilerek Adana ve Gaziantep illerinde kurulan lojistik depolarından ilaç ve tıbbi sarf malzeme talebi yapması sağlanmıştır. Bu sayede ürün erişimi kesintisiz olarak devam ettirilmiş ve olası ihtiyaçlar tespit edilerek tedariki sağlanmıştır.
- Depremden etkilenen illerde ihtiyaç duyulan ilaç ve tıbbi sarf malzemeler için merkezi olarak alım gerçekleştirilerek dağıtımı sağlanmıştır.
- Afetten etkilenen illerdeki sağlık tesisleri ve lojistik depolar yerinde ziyaret edilmiş ve eksiklik görülen konulara ilişkin çözüm üretilmiştir.

Ulusal Zehir Danışma Merkezi (UZEM)

Zehir ve zehirlenmeler konusunda, başta hekimler olmak üzere, sağlık çalışanlarına ve vatandaşlara yönelik, 114 numaralı hat üzerinden 7 gün 24 saat kesintisiz olarak danışmanlık yapmaktadır. 2023 yılında toplam 351 bin 081 çağrı alınmış, bu çağrılarının 332.634'ü (%94) cevaplanmıştır.

Danışmanlık hizmetleri 11 danışman ve 17 yardımcı sağlık personeli (operatör) ile verilmektedir. 526 hasta için talep edilen antidot/antitoksinler ilgili sağlık tesislerine ulaştırılmıştır.

1.3.1.10. Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu

Sağlık hizmetlerinde bütünleşik sağlık hizmet modelini hayata geçirme hedefi doğrultusunda 2023 yılında 936 sağlık kuruluşu ile 171.949 yatak kapasitesine ulaşmıştır.

Uzaktan sağlık hizmeti sunumu ile ilgili sağlık tesislerinden gelen talepler değerlendirilerek uygun bulunanlara faaliyet izin belgesi düzenleme işlemleri devam etmekte olup 2023 yılı sonuna kadar 351 kamu, 378 özel ve üniversite olmak üzere toplam 729 adet faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir.

Organ Nakli

Organ nakli hizmetleri kapsamında 42 organ nakli merkezi için faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir. 5 hastaneye ruhsat belgesi düzenlenerek merkez açılışları gerçekleştirilmiştir. Organ nakli ruhsat belgesi bulunan 3 merkez, 3 yeni organ nakli faaliyet türüne başlamıştır. Bakanlığımıza ve diğer kurum ve kuruluşlarının hava taşıtları kullanılarak 55 hava operasyonu ile organ taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Organ bağış kartı almak suretiyle ölümünden sonra organlarının bağışlanmasına onay veren vatandaşlarımızın sayısı 700.520'ye ulaşmıştır. e-Nabız portalı üzerinden yapılan bağış bildirimleri ise 879.545'e ulaşmıştır.

Beyin ölümü gerçekleşmiş kişilerden bağışlanan 15 akciğer, 301 böbrek, 40 kalp, 156 karaciğerin eşleştirilmesi, tahsisi, dağıtımı ve nakli gerçekleştirilmiştir. 3.142 böbrek, 1.598 karaciğer nakli canlı vericilerden bağışlanan organların nakledilmesi suretiyle gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde 1.836 beyin ölümü tespiti yapılmış, bu vakaların 305'i aile onamı alınarak donör olarak kullanılabilmiştir.

2023 yılında 4 adet göz bankası açılmıştır. 8 adet göz bankası ruhsatı verilmiş olup 40 adet göz bankası yeterlilik belgesi düzenlenmiştir. 2023 yılında 3.832 kornea temin edilerek toplam 3.285 kornea nakli yapılmıştır. Kornea nakli bekleyen hasta sayısı 3.754 adettir.

2023 yılında 2 adet kompozit doku nakil merkezine ruhsat verilmiş olup, 4 adet kompozit doku nakil merkezine faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir.

2023 yılında toplam 139.368 bağışçının doku tiplendirmesi yapılarak veri bankasına kaydı yapılmıştır. Böylece toplam kayıtlı bağışçı sayısı 1.022.065'e ulaşmıştır. 2023 yılında yurt içi nakil merkezlerinden gelen 2.282 hastanın tarama başvurusu kabul edilmiştir.

TÜRKÖK bağışçılarından 1.046 hastaya nakil yapılarak toplam nakil sayısı 5.694 ulaşmıştır. Nakil sayısının artması ile birlikte akraba dışı nakillerdeki TÜRKÖK katkısı 2023 yılında %90'a yükselmiştir. Sağlık turizmi çerçevesinde ülkemize gelen 132 hastaya TÜRKÖK bağışçılarından kemik iliği nakli yapılmasıyla nakil sayısı 654'e ulaşmıştır. Uluslararası Kemik İliği Bankası (WMDA) üyeliği çerçevesinde 2023 yılında 36 ülkeden gelen 1.524 hastanın tarama başvurusu kabul edilmiştir. 2023 yılında farklı ülkelerden 138 hastaya TÜRKÖK bağışçılarından alınan kemik iliği nakledilmesiyle nakil sayısı 643'e ulaşmıştır.

4 tane erişkin ve 3 tane pediatrik olmak üzere yerinde denetimleri yapılarak toplam 7 tane kemik iliği nakil merkezi açılarak ruhsatlandırılmıştır.

15 tane bulunan ÜYTE (Üremeye Yardımcı Tedavi) Eğitim Merkezlerinin 10 tanesinin denetimi tamamlanmıştır.

Kan Hizmetleri

2023 yılı sonu itibarıyla Türk Kızılay bölge kan merkezi sayısı 18, kan bağış merkezlerinin sayısı 68, hastaneler bünyesindeki transfüzyon merkezi sayısı 1.127'dir. Kan Hizmetleri Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden Bakanlığımıza bildirilen istenmeyen etki ve olayların değerlendirilmesi ve kayıt altına alınması işlemleri yapılmıştır. Türkiye'de Kan Transfüzyon Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi Teknik Yardım Projesi kapsamında hazırlanan kritik kanama masif transfüzyon, yoğun bakım, dahili hastalıklar, perioperatif, gebelik ve doğum, yenidoğan ve pediatri konularındaki hasta kan yönetimi rehberleri Bakanlığımız e-kütüphanesinde yayınlanmıştır.

Kan bankacılığı ve transfüzyon tıbbı sertifikalı eğitim programı kapsamında 410 personelin sertifikasına tescil yenileme işlemi uygulanmış olup 270 personele sertifika verilmiştir.

2023 yılı sonu itibarıyla ruhsatlandırılmış toplam terapötik aferez ünitesi sayısı 12, terapötik aferez merkezi sayısı 99'dur. Bunların 16'sı Sağlık Bakanlığı ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi hastanelerinde (9'u şehir hastanelerinde), 31'i özel hastanelerde, 34'ü devlet üniversitesi hastanelerinde, 9'u vakıf üniversitesi hastaneleri bünyesinde faaliyet göstermektedir. 2023 yılında terapötik aferez merkezlerinde fotoferez tedavisi alması gereken 423 hastaya fotoferez tedavi onayı verilmiştir. Terapötik Aferez Sertifikalı Eğitim Programı kapsamında 32 personelin sertifikasına tescil yenileme işlemi uygulanmış olup 75 personele sertifika verilmiştir.

Kalıtsal kan hastalıkları kapsamında Talasemi Tanı ve İzlem Rehberi hazırlanarak Bakanlığımız e-kütüphanesinde yayınlanmıştır.

Diyaliz Hizmetleri

Ev hemodiyalizi uygulaması yapma yetkisine sahip 31 ilde 90 diyaliz merkezine ev hemodiyalizi uygulama izni verilerek 1.352 hastanın ev hemodiyalizi uygulaması yapmasına izin verilmiştir. Hemodiyaliz merkezlerinin planlanması konusunda 81 ilde 172 diyaliz hizmet bölgesinin hasta cihaz oranları hesaplanarak 2024 yılı için yeni açılacak diyaliz merkezi planlaması Bakanlığımız resmi internet sitesinde yayımlanmıştır. Diyaliz hizmet veren 938 diyaliz merkezinde 67.129 hasta diyaliz izleme sistemi ile takip edilmiştir.

Hemşirelik alanı sertifikalı eğitim programları alanında standartlardaki nitelikleri karşılayan birçok hastaneye ilgili alanlarda uygulama yetki merkezi olma yetkisi

verilmiştir. Yetkili merkezler tarafından eğitimler düzenlenerek sertifikalar tescil edilmiştir.

İllerin demografik yapısı, son dönem böbrek yetmezlikli hastaların bölgesel dağılımı, kurulu tüm cihazlar ve diğer epidemiyolojik özellikleri gibi kriterler dikkate alınarak ihtiyaç kapasitesi tespit edilmiştir. Konya-Altınekin, Samsun-Kavak, Balıkesir Üniversitesi, Bolu- Mudurnu, Ankara-Kahramankazan ve Mamak, Antalya- Kepez ve Gündoğmuş, İstanbul-Gaziosmanpaşa, Adıyaman-Kahta Göçeri ve Gerger, Hatay-Arsuz, Diyarbakır-Dicle, İzmir-Karaburun Hastanelerinde toplam 14 hemodiyaliz ünitesi açılarak ruhsatlandırılmıştır.

Türkiye Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Registry 2022 Raporu hazırlanmıştır.

Diyaliz Eğitim Merkezi olma talebinde bulunan 4 adet merkeze ‘Sertifikalı Eğitim Uygulama Yetki Belgesi verilmiştir.

Hemşirelik alanı sertifikalı eğitim programları alanında standartlardaki nitelikleri karşılayan birçok hastaneye ilgili alanlarda uygulama yetki merkezi olma yetkisi verilmiştir.

Nadir Hastalıklar

2023-2027 Nadir Hastalıklar Sağlık Strateji Belgesi ve Eylem Planına yönelik olarak ilgili tüm kurumlar, sektör ve STK temsilcilerinin bir araya gelerek iş birliği çalışmalarına başlanmıştır.

Birçok nadir hastalığın mevcut uluslararası tanı kodlama sisteminde yeri olmadığı ve bu hastaların takibi önemli olması nedeniyle Nadir Hastalıklar Veri Sistemi ülke çapında hayata geçirilmiştir.

Sağlıkta Kalite

Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri, SKS Hastane Risk Yönetimi Rehberi ve SKS Tıp Merkezi seti, epilepsi sağlık olgusuna ait standart ve göstergeler, sezaryen sağlık olgusuna ait gösterge ve standartlar yayınlanmıştır. İnme ve çocukluk çağı astımına ait gösterge kartları güncellenmiştir.

Kurumsal kalite sistemi geliştirilerek ve yenilenerek Sağlık Bakanlığı Kurumsal Kalite Sistemi adıyla hizmete sunulmuştur.

Hasta güvenliği serisi içinde yer alan Hasta Bakımında Güvenli Hava Yolu Yönetimi Rehberi yayınlanmıştır. Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi (Cilt 20 Sayı 1 ve Sayı 2) yayınlanmıştır. Türkiye Sağlıkta Çalışan Güvenliği Bildirim Sistemi’nin yıllık analizi yapılmıştır.

OECD HCQO Mental Health PREMS (Ruh Sağlığı Hasta Deneyimi Ölçümleri) başlığı altında DSÖ Türkiye Temsilciliği ile birlikte yürütülen çalışmalar kapsamında Ankara ili veri toplama süreci başlatılmıştır.

Sağlık Teknolojisi Değerlendirme (STD)

Sağlık Teknolojisi Değerlendirme faaliyetleri kapsamında tamamlanan çalışmalarımız;

- COVID-19 Dışı Sağlık Olgularında Sağlık Hizmeti Talebi ve Hizmet Sunumunda Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri,
- Son Dönem Böbrek Yetmezliği (SDBY) Tedavi Seçeneklerinin Maliyet Etkililik Analizi
- Evde Sağlık ve Bakım Hizmetleri Ülke Modelinin Geliştirilmesi
- Türkiye'deki Yoğun Bakımlar (Tedavi, Süreçler, İnsan gücü ve Altyapı)
- Nadir Hastalıklarda Sağlık Teknolojisi Değerlendirme Yöntemi Kullanılarak Geri Ödeme Kararı Verilmesi: Çok Kriterli Karar Analizi ve Değer Bazlı Ödeme Örnekleri

Avustralya'da gerçekleştirilen HTAI (Health Technology Assessment International) 2023 yıllık toplantısına katılım sağlanarak iki sözlü bildiri sunulmuştur. (COVID-19'un Uzun Vadeli Etkilerini Belirlemeye Yönelik Bir Girişim: T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Takip Merkezleri), (Türkiye'de Son Dönem Böbrek Hastalığı Tedavi Yöntemlerinin Maliyet Etkililiği)

Eurasian Journal of Health Technology Assessment (EHTA), derginin Cilt:7 Sayı:1 Haziran ve Cilt:7 Sayı:2 Aralık aylarında yayımlanmıştır.

Türkiye Ruh Sağlığı Profili Araştırması-2 sonuç raporunun yayım süreci başlatılmıştır.

Klinik Protokoller

Dental Travma Klinik Protokolü Eylül 2023'de yayımlanmıştır. Tiroit Kanseri Klinik Protokolü, Epidermolizis Bülloza Klinik Protokolü, Koroner Arter Hastalığı Revizyon Klinik Protokolü, Karaciğer Nakli Canlı Donör Seçimi ve Yaşam Boyu Takip Süreci Kılavuzu çalışmaları devam etmektedir.

Kanıtı Dayalı Klinik Rehber ve Protokol Geliştirme Kılavuzu hazırlanmış olup yayım süreci devam etmektedir.

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT)

2023 yılı içerisinde 32 adet akupunktur, 39 adet hipnoz, 26 adet mezoterapi, 12 adet osteopati, 5 adet ozon uygulaması alanında sertifika tescili yapılmıştır.

14 Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları (GETAT) alanlarında müfredat ve standart bilimsel komisyonları oluşturulmuştur.

29 tanesi kamu sağlık tesislerinde, 410 tanesi özel sağlık tesislerinde olmak üzere toplam 439 sağlık tesisine GETAT ünite izni verilmiştir. 13 kamu sağlık kuruluşuna GETAT uygulama merkezi izni verilmiştir. Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarının Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde yapılan başvurulardan 23 tanesine klinik araştırma çalışmasının başlatılması için izin verilmiştir.

Diğer Faaliyetler

21 nöromusküler hastalık birimi, 73 sağlık tesisi (18 yaş altı) nusinersen uygulama merkezi, 113 sağlık tesisi (18 yaş üstü) nusinersen uygulama merkezi olarak yetkilendirilmiştir. 2. ve 3. basamak sağlık tesislerine 320 ruhsat belgesi ile 681 adet faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir.

Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezleri ile ilgili olarak talep edilen ruhsat düzenleme, yerinde denetim, mesul müdür değişikliği ve görüş verme işlemlerine devam edilmiştir. Özel sağlık kuruluşları dışında kamu ve üniversite bünyesindeki merkezleri de kapsayacak şekilde genişletilmiş Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezleri Yönetmeliği taslağı hazırlanmış olup yayımlanmaya hazır hale getirilmiştir.

Obezite Merkezleri ve Obezite Cerrahisi Uygulamaları Hakkında Yönetmelik yayımlanmıştır. Obezite merkez başvuruları değerlendirilmiştir. Obezite cerrahisi uygulama belgesi başvuruları değerlendirilmiştir.

Tescil işlemine yönelik süreçte, iş gücü ve zaman kaybının önlenmesi, kişisel hak kayıplarının önüne geçilmesi, kamu kaynaklarının etkin kullanılması ve bürokrasinin azaltılması için tescil işleminin dijital olarak gerçekleştirilmesi amacıyla Dijital Tescil projesinin hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.

Tescil işlemleri kapsamında 15.251 hekim, 6.166 diş hekimi 3.413 eczacının tescil iş ve işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi (USES) üzerinde 2023 yılı itibarıyla 582.477 kişi kayıtlıdır. 2023 yılında 78 adet uzaktan eğitim programı yürütülmüş olup bu eğitimlere 621.166 katılım sağlanmıştır (sistem üzerinde bir katılımcı birden fazla eğitime katılabilmektedir).

1.3.1.11. Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri

Hükümlü ya da tutuklu sağlık hizmetleri kapsamında 380 sağlık tesisinde hükümlü ya da tutuklu sağlık hizmeti verilmektedir. Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile imzalanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri İle Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkındaki Protokol kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Sağlık hizmeti sunumuna ilişkin veriler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 25: Ceza ve İnfaz Kurumlarında Muayene Sayıları, 2023

Yıl	Muayene Sayısı	Diş Muayenesi
2023	2.892.152	410.416

1.3.1.12. Türkiye Kızılay Desteği

Bakanlığımız ve Türk Kızılay'ı arasında 16.06.2015 tarihinde imzalanan TÜRKÖK Projesi İş birliği Protokolü kapsamında kök hücre bağışçı adayı kan numunesine tüp başına belirlenen tutarda ödeme yapılmaktadır.

1.3.2. Uluslararası Sağlık İş Birlikleri

1.3.2.1. Bişkek Kırgız Türk Dostluk Devlet Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Bişkek Kırgız Türk Dostluk Devlet Hastanesi, 72 yatak kapasitesi, 159 personel ile hizmet sunulmaktadır. 2023 yılında 11.193 hastaya poliklinik hizmeti, 765 hastaya acil servis hizmeti, 325 hastaya ameliyat hizmeti verilmiştir.

1.3.2.2. Filistin Türkiye Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Filistin Gazze-Türkiye Dostluk Hastanesi, Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından Gazze'de inşa edilen Türk Dostluk Hastanesi 180 yatak kapasitelidir. Türkiye ve Filistin Sağlık Bakanlıkları tarafından müştereken işletilecektir.

1.3.2.3. İkili Anlaşmalar Gereğince Yapılan Sağlık Hizmetleri

Bakanlığımızın 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 98 ülke ve uluslararası kuruluş ile 283 anlaşmamız bulunmaktadır. 2023 yılı içinde Özbekistan ile İş Birliği Protokolleri, Özbekistan ve KKTC ile Eylem Planı, Gürcistan ile Anlaşma, Kuveyt ile Niyet Mektubu imzalanmıştır.

Sağlık Alanında İmzalanan İş Birliği Anlaşmaları

- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Adli Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Arasında İş Birliği Protokolü
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Abu Ali İbn Sino Buhara Devlet Tıp Enstitüsü Arasında İş Birliği Protokolü
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Ankara Bilkent Şehir Hastanesi ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Ulusal İhtisaslaşmış Nöroşirurji Uygulama ve Araştırma Merkezi Protokolü
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Ulusal Patolojik Anatomi Merkezi Arasında İş Birliği Protokolü
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlıklı Yaşam Tarzının Uygulanmasında Nüfusun Fiziksel Aktivitesini Destekleme Ve Artırma Merkezi Arasında İş Birliği Protokolü
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Kurumu ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Eczacılık Ürünleri Güvenliği Merkezi Arasında İş Birliği Protokolü
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında 2024-2025 Yıllarında İş Birliğine Dair Eylem Planı
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimlerinde İş Birliğine Dair Anlaşma
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Kuveyt Devleti Sağlık Bakanlığı Arasındaki Niyet Mektubu
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında 2023-2025 Yıllarında İş Birliğine Dair Eylem Planı imzalanmıştır. 2023 yılında KKTC ile 1 hibe anlaşması imzalanmıştır.

1.3.2.4. Mogadişu Somali Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Somali'de işletilmekte olan Mogadişu Somali-Türkiye Recep Tayyip Erdoğan Eğitim ve Araştırma Hastanesi 250 yatak kapasitesi, 43 adet poliklinik odası ve 1.024 personel ile hizmet vermektedir.

8.957 hastaya ağız ve diş sağlığı, 4.086 hastaya doğumhane, 23.922

hastaya acil servis hizmetleri verilmiştir. 2023 yılında toplam yatan hasta sayısı 7.452, ameliyat sayısı 8.365'tir.

1.3.2.5. Nijer Türkiye Hastanesi Yönelik Faaliyetler

Nijer Türkiye Dostluk Hastanesinde 44 yatak kapasitesi ve 211 personel ile hizmet sunulmaktadır. 2023 yılında 56.556 hastaya poliklinik hizmeti, 2.172 hastaya doğum hizmeti, 2.947 hastaya ameliyat hizmeti verilmiştir.

1.3.2.6. Nyala Sudan Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Nyala Sudan Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti arasında 28 Mart 2007 tarihinde imzalanan Sağlık ve Tıp Alanlarında İşbirliğine Dair Protokol 5 Haziran 2013 tarihli "Hastane İşletme ve Devir Protokolü"

kapsamında, 28 Şubat 2014 tarihinde faaliyete geçmiştir. Söz konusu protokol 2020 yılında 5 yıl uzatılmıştır.

1.3.2.7. Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesi 150 yatak, 14 poliklinik odası ve 284 personel ile hizmet sunmaktadır. 2023 yılında 54.767 hastaya poliklinik hizmeti, 10.681 hastaya acil servis hizmeti ve 868 hastaya ameliyat hizmeti verilmiştir.

1.3.2.8. Sağlık Turizminin Geliştirilmesi

Bakanlığımızca 2023 yılında 1.343 sağlık tesisi ve 424 aracı kuruluşa uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi düzenlenmiştir. Uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi almaya hak kazanmış sağlık tesisleri ve aracı kuruluşların ÇKYS tanımlaması yapılarak DEN-İZ sistemi entegrasyonu ile ilgili birimlerce gerçekleştirilen yıllık denetim ve faaliyet durumlarının takibi sağlanmıştır.

Uluslararası Hasta Destek Birimi Tercümanlık ve Çağrı Merkezimiz tarafından Arapça, İngilizce, Rusça başta olmak üzere 31.472 adet çağrı karşılanmıştır. Kamu sağlık hizmetleri fiyat tarifesinde sağlık turizmi ve turistlerin sağlığı kapsamında sunulan sağlık hizmetlerinin taban fiyatları belirlenmiştir.

Ankara, Antalya, Erzurum, Gaziantep, Adana, Mersin, Konya, Balıkesir, Bursa, Van ve Eskişehir illeri kamu sağlık tesislerinde yerinde incelemeler de bulunularak 1.500 ilgili sağlık personeline sağlık turizmi, turistlerin sağlığı ve yabancı uyruklu hastaların hizmet süreçlerine ilişkin eğitimler verilmiştir. Kamu sağlık tesislerine sağlık turizmi ve turistlerin sağlığı kapsamında rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

1.3.2.9. Ülkemizde Tedavi Talebinde Bulunan Yabancı Hastalara Verilen Hizmetler

2023 yılında ülkemizde Anlaşma/Protokol çerçevesinde 11 ülkeden toplam 244 yabancı hasta ücretsiz olarak tedavi edilmiştir. 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunun Ek 14. maddesi çerçevesinde 24 ülkeden toplam 319 yabancı hasta ülkemize getirilerek çeşitli hastanelerde tedavi altına alınmıştır.

1.4. Yönetim ve Destek Programı

1.4.1. Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri

1.4.1.1. Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri

Hukuki danışmanlık ve muhakemat hizmetleri kapsamında 2023 yılında yürütülen çalışmalar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 26: Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmet Sayıları, 2023

İş Türü	Sayısı
Bakanlığın Taraf Olduğu İdari Dava Sayısı (Merkezde Bakılan)	4.770
Bakanlığın Taraf Olduğu İdari Dava Sayısı (Taşrada Bakılan)	222
Bakanlığın Taraf Olduğu Adli Dava Sayısı (Merkezde Bakılan)	224
Arabuluculuk İşlem Sayısı	54
Görüş Bildirilen Mevzuat	52
Verilen Mütalaa	247

1.4.1.2. İç Denetim

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisince yayımlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kapsamında BT denetimlerinin Bakanlık İç Denetçileri tarafından yapılması öngörüldüğünden, Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberinin Uyum Çalışmalarının Denetimi için 16 İç Denetçi görevlendirilmiştir. Denetim çalışmaları sonucunda 7 adet BT denetim raporu düzenlenmiştir.

04.08.2023 tarihli Bakanlık Makam Oluru ile 2023 yılı döner sermaye işletmesi işlemleri süreci mali uygunluk denetim programı onaylanmıştır. Denetim çalışmaları sonucunda 9 adet mali uygunluk denetimi raporu düzenlenmiştir.

1.4.1.3. Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi

Bakanlığımızın basınla ilgili faaliyetleri planlanmış ve bu faaliyetlerin belirlenen usul ve esaslara göre yürütülmesi sağlanmıştır.

1.4.1.4. Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri

Sağlık alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşların yönetim organlarındaki aktif tutumumuz ve yapıcı katkılarımız bütün etkinliğiyle 2023 yılında da devam etmiştir. Bu kapsamda, Dünya Sağlık Asamblesi, DSÖ İcra Kurulu ve DSÖ Avrupa Bölge Komitesine aktif katılım sağlanarak küresel ve bölgesel sağlık politikaları ve stratejilerinin oluşturulmasına katkı sağlanmıştır. Diğer yandan, İslam İş Birliği Teşkilatı, G20 gibi bölgesel nitelikte faaliyet gösteren uluslararası aktörlerle iş birliği seviyeleri derinleştirilmiş, önemli ortak çalışmalara imza atılmıştır.

Sayın Bakanımızın Kabulleri

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin KOCA ve beraberindeki heyet 16-17 Ağustos 2023 tarihlerinde Özbekistan'ın Semerkant ilinde gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı Sağlık Bakanları toplantısına ve Sağlık İş Forumuna katılım sağlamıştır.

22 Şubat 2023 tarihinde Endonezya İnsani Gelişim ve Kültürel İşlerden Sorumlu Koordinatör Bakanı Sayın Muhadjir EFFENDY ile Hatay'da bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Ülkemizde yaşanan deprem sebebiyle Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Genel Direktörü Dr. Tedros Adhanom GHEBREYESUS ve DSÖ Avrupa Bölge Direktörü Dr. Hans KLUGE, 28 Şubat-1 Mart 2023 tarihleri arasında ülkemizi ziyaret etmişlerdir. Bakanımız Sayın Dr. Fahrettin KOCA ile Adhanom GHEBREYESUS'un 28 Şubat 2023 tarihinde bir araya geldiği görüşmede, deprem ve ülkemizin yanıtı konusunda Sayın Bakanımızdan bilgi almışlardır. Ülkemiz ve DSÖ arasında ortak yürütülebilecek çalışmalar ele alınmıştır.

18 Haziran 2023 tarihinde Kuveyt Sağlık Bakanı Al-Awadhi ile yeniden atanması sebebiyle bir görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşme neticesinde Bakan Al-Awadhi'yi muhatap tebrik ve ülkemize davet mektubu iletilmesinin, ülkemiz ile Kuveyt arasında sağlık alanında iş birliğinin ileriye taşınması adına faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, Cezayir Cumhurbaşkanı Abdelmadjid Tebboune'nun 21-22 Temmuz 2023 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret kapsamında ülkemize gelen Sanayi ve Farmasötik Üretim Bakanı Ali AOOUN ile 22 Temmuz 2023 tarihinde bir görüşme gerçekleştirmiştir.

9. Türk Tıp Dünyası Kurultayı 20-22 Ekim 2023 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenmiştir. Kurultay kapsamında "TÜSEB Aziz Sancar Bilim Hizmet ve Teşvik Ödülleri" bilim insanlarına takdim edilmiştir. Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin KOCA Kurultay kapsamında ülkelerin Sağlık Bakanları ile ikili görüşmeler yapmıştır.

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin KOCA, 25-26 Aralık 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen 7. Karma Ekonomik Komisyon toplantısı kapsamında ülkemize gelen Özbekistan Sağlık Bakanı Amrilla İnayetov'la 26 Aralık 2023 tarihinde bir görüşme gerçekleştirmiştir. Söz konusu görüşmede ülkelerimizin sağlık alanında var olan iş birliği konuları ele alınmıştır.

Üst Düzey Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar

Tablo 27: Üst Düzey Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantı Listesi, 2023

Tarih	Toplantı Adı	Toplantı Yeri
5-7 Temmuz 2023	7. Avrupa Çevre ve Sağlık Bakanları Toplantısı	Macaristan/ Budapeşte
17-19 Ağustos 2023	G20 Sağlık Bakanları Toplantısı	Hindistan/ Gandhinagar
12-29 Eylül 2023	Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulunun 78. Oturumu	ABD/ New York
23 Ekim 2023	Uluslararası Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri Politikası ve Uygulaması Konferansı	Kazakistan
24-26 Ekim 2023	Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölge Komitesi 73. Toplantısı (RC73)	Kazakistan/ Astana
29 Kasım – 1 Aralık 2023	Şanghay İşbirliği Teşkilatı (ŞİT) Geleneksel Tıp Forumu	Çin Halk Cumhuriyeti/ Nanchang
30 Kasım- 12 Aralık 2023	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 28 Taraflar Konferansı (COP28)	BAE/Dubai

Sağlık Sistem Desteği Verilen ve Tecrübe Paylaşımında Bulunulan Ülkeler

Tablo 28: Sağlık Sistem Desteği Verilen ve Tecrübe Paylaşımında Bulunulan Ülke Listesi, 2023

1. ABD	13. Çin Halk Cumhuriyeti	25. Kırgızistan	37. Nijerya	49. Sudan
2. Afganistan	14. Gambiya	26. KKTC	38. Özbekistan	50. Tanzanya
3. Arjantin	15. Gana	27. Kolombiya	39. Pakistan	51. Tunus
4. Arnavutluk	16. Güney Afrika	28. Kosova	40. Paraguay	52. Türkmenistan
5. Azerbaycan	17. Gürcistan	29. Kuveyt	41. Romanya	53. Uganda Cumhuriyeti
6. Bahreyn	18. Hollanda	30. Küba	42. Ruanda	54. Ukrayna
7. Bangladeş	19. Irak	31. Libya	43. Rusya	55. Yemen
8. Benin	20. İsrail	32. Lübnan	44. Senegal	56. Zimbabve
9. Birleşik Krallık	21. İsveç	33. Malezya	45. Sierra Leone	
10. Bulgaristan	22. İtalya	34. Moldova	46. Slovenya	
11. Cezayir	23. Katar	35. Moritanya	47. Somali	
12. Cibuti	24. Kazakistan	36. Nijer	48. Sri Lanka	

Sağlık Sistem Desteği ile İlgili Başlıca Konular

- Acil ve Afetlerde Sağlık Hizmetleri
- İnsani Yardımlar
- Aile Hekimliği Uygulaması
- Kamu Özel Ortaklığı (Şehir Hastaneleri)
- Beşeri Tıbbi Ürünler
- Kısa Süreli Kapasite Geliştirme Eğitimleri
- Bulaşıcı Hastalıklarla Mücadele (Erken Uyarı Sistemi)
- Laboratuvar Kapasitelerinin Geliştirilmesi
- COVID-19 ve Aşılama Faaliyetleri
- Maymun Çiçeği Hastalığı
- Çevre Sağlığı
- Performansa Dayalı Ödeme Sistemi
- E-Nabız
- Sağlık Bilgi Sistemleri
- Genel Sağlık Sigortası (SGK ile koordineli)
- Sağlık Mevzuatı
- İkili İş Birliği Anlaşmaları Kapsamında Hasta Tedavisi
- Sağlık Sektöründe Dijitalleşme ve İnovasyon
- İlaç Takip Sistemi
- Sağlık Turizmi Kapsamında Hasta Tedavisi
- İnsani Yardımlar
- Telesaglık
- TURKOVAC
- Türk Sağlık Sisteminin Tanıtılması
- Türkiye’de Sağlık Meslek Mensuplarının Lisanslandırılması
- Ürün Takip Sistemi

1.4.1.5. Teftiş, İnceleme ve Soruşturma

2023 yılı içerisinde toplam 3.299 müracaat cevaplandırılmıştır. Ayrıca yazılı ve görsel medya haberleri takip edilerek gerekli görülen durumlarda inceleme/soruşturma yapılmak üzere müfettiş görevlendirilmiştir. Bu kapsamda 2023 yılında medyada çıkan toplam 57 habere ilişkin inceleme başlatılmıştır.

Risk Esaslı Denetim Sistemi (REDES)

Sağlık hizmet sunumunda olası risk alanlarının belirlenmesiyle gerek finansal gerekse insan sağlığı açısından zarar doğurabilecek uygulamaları istatistiki analiz yöntemleri ve yapay zekâ algoritmaları yardımıyla önlemeye çalışan, modern ve dinamik bir teftiş sistemidir.

2023 yılında; Usulsüz ve Sahte Belge, Tıbbi Malzeme, İlaç, Tıbbi İşlem, Personel, Özellikli Birimler, Hasta Yönlendirme ve Yoğun Bakım risk alanlarında 23 İstihbarat Raporu, 21 Analiz Raporu, 11 Değerlendirme Raporu oluşturulmuştur. 2023 yılında düzenlenen 32 REDES raporunun 11'i için müfettiş görevlendirilmiş olup raporların REDES sisteminde başarı oranı %88'dir.

2023 yılı için önemli gelişme ve yenilikler yapılmış olup bu kapsamda; İlaç, Hasta Yönlendirme, Tıbbi İşlem alanlarında Sağlık Bakanlığı SİNA (Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler) platformu üzerinden yöneticilerin karar vermelerine destek olmak için yönetici ekranları oluşturulmuştur. USES aracılığı ile Bakanlığımız personeline yönelik REDES tanıtıcı eğitim içeriği oluşturularak 22.289 personele eğitim verilmiştir. Verimlilik bilincinin artırılmasına dönük olarak düzenlenen Verimlilik Proje Ödülleri yarışmasına başvuru yapılmıştır. REDES'in patentinin alınma süreci başlatılmıştır.

Teftiş Operasyon Yönetimi (TOY)

Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın denetim sorumluluğunu bütüncül ve etkin bir biçimde yerine getirilmesini desteklemek amacıyla Teftiş Operasyon Yönetimi (TOY) Projesi geliştirilmiştir. Mevzuat geliştirme, danışma ve teknik şartname komisyonları oluşturulmuştur.

Teftiş Operasyon Yönetimi (TOY) kapsamında;

- Teftiş sisteminin ihbar-görevlendirme-inceleme-raporlama süreçlerinin dijital olarak yönetimini sağlayacak,
- İhbar ve şikâyetleri sistem üzerinden değerlendirecek karar verme mekanizmalarını kuracak,
- Müfettiş görevlendirme ve iş süreçlerinin izlenmesini, müfettişlerin birçok veri kaynağına ve bilirkişilere erişimini mümkün kılacak,
- Bununla birlikte inceleme-soruşturma ile ilgili kişilerin çevrim içi olarak ifadelerinin alınmasına da imkân tanıyacak,
- Teftiş sisteminin tüm süreçlerini kapsayacağı gibi yöneticiler için bilgi ekranları ve karar destek sistemleri de içerecek dijital platform oluşturulması planlanmıştır.

1.4.2. Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler

1.4.2.1. Diğer Destek Hizmetleri

Sağlık personeline duyulan ihtiyacın iller arasında aynı oranda olmasını sağlayarak dengeli dağılımı gerçekleştirmek, personelden optimum fayda sağlamak ve istihdam fazlası personel oluşturmamak amacıyla 2 kez personel dağılım cetveli revizyon çalışması yapılmıştır.

Bakanlık politika ve hedeflerine uygun olarak, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerini vermek üzere olan hastanelerde, ağız ve diş sağlığı merkezlerinde ve benzeri sağlık kuruluşlarında görev yapacak personelin sınıf, ünvan ve branşa göre kadro standartlarının tespiti ve kadroların düzenli ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanımına dair usul ve esasların belirlenmesi amacıyla standart kadro cetveli revizyon çalışması yapılmıştır.

İlk defa ve yeniden atama kurlarında; 1.187 diş tabibi, 381 uzman diş tabibi, 21 uzman eczacı, 575 eczacı, 441 tabip ve 1.980 uzman tabip olmak üzere toplam 4.585 kişi kurada yerleşmiştir.

Devlet hizmeti yükümlülüğü kurlarında 14.125 tabip ve 7.933 uzman tabip olmak üzere toplam 22.058 kişi kurada yerleşmiştir.

Ünvan değişikliği suretiyle atanma kurlarında 80 uzman tabip, 7 diş tabibi, 5 uzman diş tabibi ve 13 eczacı olmak üzere toplam 105 kişi kurada yerleşmiştir.

İller arası yer değiştirme kurlarında 777 tabip, 1.453 uzman tabip, 463 diş tabibi, 18 uzman, diş tabibi, 218 eczacı ve 11.476 diğer sağlık personeli olmak üzere toplam 14.405 kişi kurada yerleşmiştir. İller arası sözleşmeli aile hekimi yerleştirme kurasında 175 tabip ve 59 uzman tabip olmak üzere toplam 234 kişi kurada yerleşmiştir. İstifa sonrası yeniden atanma kurlarında 270 yardımcı sağlık personeli kurada yerleşmiştir.

1.4.2.2. Genel Destek Hizmetleri

Kartlı Geçiş Sistemi (KGS) ve Yemekhane Geçiş Sistemi (YGS) sistemi üzerinden; sürekli işçiler (temizlik personeli) için çevrim içi eğitim modülü (online eğitim ve sınav değerlendirme) 2023 yılı içerisinde aktif hale getirilmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ile Bakanlığımız arasında Sokak Hayvanlarının Beslenmesi Amacıyla İlgili İş Birliği Protokolü imzalanmış olup yemekhanemizde üretilip ancak tüketilmeyen yemeklerimiz Ankara Büyükşehir Belediyesi hayvan barınağı tarafından alınarak barınakta bulunan hayvanlara verilmiştir.

Yemekhanemizde üretilen yemek ve ürünlerden aylık olarak düzenli bir şekilde numune alınıp Halk Sağlığı Laboratuvarlarına gönderilmiştir.

Bakanlığımız hizmet binalarının güvenlik hizmetleri yürütülmüştür. Bakanlığımız merkez ve ek binalarımızda bulunan 43 noktada nöbet tutulması sağlanmıştır.

1.4.2.3. Özel Kalem Hizmetleri

Sayın Bakanımızın çalışma programı, resmi ve özel yazışmaları, protokol ve tören işleri düzenlenmiştir.

1.4.2.4. Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler

Stratejik Yönetim ve Planlama Faaliyetleri

Bakanlığımız 2019-2023 yıllarını kapsayan ve 2022 yılında uygulamaya konulan güncellenmiş Stratejik Planında, 6 amaç, 41 hedef, 192 strateji, 216 performans göstergesi ile eylem planı takibi yapılmaktadır. Stratejik plan izleme ve değerlendirme sürecinin daha etkin yürütülmesi amacıyla Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi (SİZDES) kullanılmaktadır. Bu sistemin sürekliliğini sağlamak ve tüm birimlerin kullanımını temin etmek amacıyla oluşturulan SİZDES ekibi aracılığıyla izleme ve değerlendirme çalışmaları etkin bir şekilde yürütülmektedir. Bu kapsamda, stratejik plan izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmış ve Strateji Geliştirme Kuruluna sunulmuştur. Kurul'un kararları doğrultusunda birimlere geri bildirimler yapılmış ve hedeflerin gerçekleşmesine engel oluşturabilecek risklerin bertarafına yönelik önlemler alınmış ve bu doğrultuda çalışmalar yürütülmüştür. Bakanlığımız 2024-2028 dönemini kapsayan yeni stratejik planda söz konusu değerlendirme çalışmalarından yararlanılmıştır.

5018 sayılı Kanunla benimsenen performans esaslı program bütçe anlayışının daha etkin bir şekilde uygulanması için performans bilgileri ile bütçede tahsis edilen kaynaklar arasında bağ kuran program bütçe yaklaşımına uygun olarak Bakanlığımız 2023 Yılı İdare Performans Programı, performans esaslı program bütçeye uygun şekilde hazırlanmış ve ocak ayı içerisinde yayımlanmıştır. Yayımlanarak uygulamaya konulan performans programı, Program Bütçe Esaslarına Göre Performans Programı İzleme Rehberine uygun olarak Program Bütçe Enformasyon Sistemi üzerinden 3 aylık periyotlarda izlenmektedir. Aynı zamanda, Program Bütçe Esaslarına Göre Performans Programı İzleme Rehberinde öngörülen izleme ve değerlendirme formatı da Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemine dahil edilerek Sistem (SİZDES) Rehberine uygun hale getirilmiştir. Böylece performans programı izleme ve değerlendirme çalışmaları Bakanlığımızın kurmuş olduğu sistem üzerinden de yürütülmektedir.

Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı ve Program Bütçe Rehberine uygun olarak 2024 Yılı Performans Programı hazırlık çalışmalarına başlanmış ve harcama birimlerimizden idare performans bilgileri istenilerek 2024 Yılı Performans Programı Taslağı hazırlanmıştır. Hazırlanan Taslak 2024 Yılı Bütçe görüşmeleri için TBMM'ye gönderilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız 2024-2028 dönemini kapsayacak olan Stratejik Plan hazırlık çalışmalarına 14 Haziran 2022 tarihinde Stratejik Plan Genelgesi ile başlanmıştır.

Stratejik Plan hazırlık çalışmaları kapsamında;

Durum analizine yönelik yapılacak çalışmalar belirlenerek tüm birimlerimize yazı ile gönderilmiş ve ilgili çalışmaların yapılması istenilmiştir. Birimler tarafından yapılan çalışmalar Stratejik Planlama Ekibi tarafından konsolide edilmiştir.

Uygulanmakta olan 2019-2023 Stratejik Planına ilişkin değerlendirme raporu hazırlanmış ve sonuçları özetlenmiştir.

Geleceğe bakışa ilişkin yapılacak çalışmalar belirlenerek tüm birimlerimize yazı ile gönderilmiş ve Bakanlığımızın misyon, vizyon, temel değerler taslakları oluşturulmuş ve oluşturulan taslak çalışmalar Stratejik Planlama Ekibi tarafından konsolide edilmiştir. Konsolide edilen taslak misyon, vizyon ve temel değerler çalışmaları Strateji Geliştirme Kuruluna sunulmuş ve nihai haline getirilmiştir.

Strateji geliştirmeye ilişkin yapılacak çalışmalar belirlenerek tüm birimlerimize yazı ile gönderilmiş ve planda yer alacak amaç, hedef, stratejiler, performans göstergeleri ile maliyetlendirme ve hedefe ilişkin risk ve kontrol faaliyetlerine yönelik hedef kartı çalışmaları yapılmıştır. Hedef kartları, Stratejik Planlama Ekibi ve birimlerden ilgili personel ile yapılan toplantılar sonucunda konsolide edilmiştir. Konsolide edilen hedef kartları birimlerimizle birlikte ayrı ayrı yapılan toplantılarda gözden geçirilmiş ve 12. Kalkınma Planı ile belirlenen politika ve tedbirler doğrultusunda düzenlenmiştir.

Stratejik planlama sürecinde yapılan tüm çalışmalar derlenerek taslak stratejik plan oluşturulmuştur. Oluşturulan taslak plan Strateji Geliştirme Kuruluna sunulmuş ve son hali verilmiştir. İlgili mevzuat çerçevesinde son hali verilen taslak plan Bakanlık makamının onayı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının değerlendirmesine sunulmuştur. Gelen değerlendirmeler doğrultusunda Stratejik Planda güncellemeler yapılmış ve son hali verilmiştir.

12. Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları kapsamında Sayın Bakanımızın başkanlığında Bakanlığımız ve Strateji ve Bütçe Başkanlığı yetkilileri ile toplantı gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımız ile ilgili politika ve tedbir önerileri, harcama birimlerimiz ile ayrı ayrı toplantılar yapılarak çalışılmıştır. Söz konusu politika ve tedbir önerilerine son hali verilerek Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Orta Vadeli Programda (2024-2026) yer alması istenilen temel amaç ve politika önerileri oluşturulması amacıyla birimlerimizle toplantılar yapılmıştır. Söz konusu temel amaç ve politika önerilerine son hali verilerek Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na gönderilmiştir.

2023 yılında izlenecek iktisadi, sosyal ve kültürel politikaların belirlendiği, 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 25.10.2022 tarihli ve 31994 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bakanlık birimlerimizin ve bağlı kuruluşlarımızın 2023 Yılı Programında yer alan sorumlu oldukları tedbirler ile ilgili faaliyet uzmanları tarafından Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemine (CPPİDS) yapmış oldukları veri girişlerinin takibi, incelemesi ve değerlendirmesi yapılmıştır.

2024 yılında izlenecek iktisadi, sosyal ve kültürel politikaların belirlendiği, 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 25.10.2023 tarihli ve 32350 sayılı (mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Programda Bakanlığımız sorumluluğunda 76 tedbir bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülen 2023 Yılı VIII. 180 Günlük İcraat Programında (01.01.2023-30.06.2023) yer alan Bakanlığımızın sorumlu olduğu eylemlerin uygulama durumlarının takibi, incelemesi ve değerlendirmesi yapılarak Cumhurbaşkanlığı Eylem Planları İzleme Sistemine girişi yapılmıştır.

Bakanlığımız merkez harcama birimlerinin 2022 yılında gerçekleştirmiş oldukları faaliyetleri ve performans değerlendirilmesini içeren birim faaliyet raporları konsolide edilerek Bakanlığımız 2022 Yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanmış ve Şubat 2023’te yayınlanmıştır.

Bakanlığımız bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçlarını, ikinci altı aya ilişkin beklentilerini ve hedefleri ile faaliyetlerini kapsayan 2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanmıştır.

Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi (SİZDES) içerisine entegre edilen Çok Paydaşlı Sağlık Sorumluluğunu Geliştirme Programı modülünde iç paydaşlar ve dış paydaşlara ait eylemlerle ilgili veri girişleri yapılarak, güncelleme çalışmalarına devam edilmiştir. Ayrıca izleme çalışmaları büyük oranda tamamlanmış olup değerlendirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Stratejik yönetim kapsamında yer alan verilerin tek bir havuz içerisinde toplanması izleme ve değerlendirmenin yapılabilmesi için Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi (SİZDES) geliştirilmiştir. 2023 yılında ihtiyaçlar doğrultusunda sistem içerisinde iş zekâsı araçlarıyla yeni veri giriş alanları ve raporlar oluşturulmuştur.

Bütçe

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığımıza tahsis edilen bütçenin Ayrıntılı Harcama Programı hazırlanmıştır.

Bakanlığımız 2024-2026 dönemi merkezi yönetim bütçe teklifi performans esaslı program bütçe sistemine göre hazırlanarak Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir.

Bakanlığımız 2024 Yılı Yatırım Teklifi Harcama birimlerinden gelen teklifler ile oluşturulmuş ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi (KaYa) sistemine girişleri yapılmıştır.

Bakanlığımız 2022 Yılı Yatırım Programı İzleme Değerlendirme Raporu hazırlanarak Sayıştay Başkanlığına, Cumhurbaşkanlığına ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Merkez ve taşra harcama birimlerinin yılı taşınır hesaplarının kontrolleri Malzeme Kaynakları Yönetim Sistemi (MKYS) ve Yönetim Bilgi Sistemi (YBS) üzerinden yapılmıştır.

Merkez ve taşra harcama birimlerinin kullanımında bulunan binaların (hazine, kiralık ve kendi mülkiyetindeki) ÇKYS/Taşınmaz Bilgi Sistemi Modülüne girişleri yapılmıştır.

2022 Yılı Bakanlığımız Kesin Hesabı hazırlanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir.

2022 Yılı Taşınır Kesin Hesap Cetveli ve Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelleri hazırlanarak Sayıştay'a gönderilmiştir.

Kamu İdare Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar gereği Bakanlığımız 2022 yılı hesap dönemi sonu ile 2023 yılı aylar itibarıyla mali tablo ve belgeler Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi

Bakanlığımıza bağlı birinci, ikinci ve üçüncü basamak döner sermaye işletme birimlerine hizmet veren 90 muhasebe biriminin yıl içerisindeki tüm muhasebe iş ve işlemleri yürütülmüştür.

Bakanlığımıza bağlı döner sermaye işletme birimlerine ait bütçe aktarma talepleri değerlendirilmiştir. 2023 yılı içerisinde yaklaşık 55.000 civarında bütçe aktarma talebi değerlendirmeye alınmıştır.

2024-2025-2026 yılları İl Sağlık Müdürlükleri Bütçe Çağrısı ve Uygulamaları yazısı doğrultusunda döner sermaye bütçe çalışmaları yapılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı döner sermaye işletme birimlerinin 2023 yılı içerisinde ek bütçe talepleri değerlendirilmiştir. Yıl içerisinde toplam 50 ek bütçe talebi onaylanmıştır.

Bakanlığımıza bağlı döner sermaye işletme birimlerinin 2023 yılı içerisinde tesisler arası aktarma talepleri değerlendirilmiştir. Yıl içerisinde toplam 1.600 tesisler arası aktarma talebi yapılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı birinci basamak döner sermaye işletme birimlerine hizmet veren 90 muhasebe biriminin 2023 yılı kapanış ve 2024 yılı için açılış işlemlerinin çalışmaları yapılmıştır.

İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında 'Göç Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığı Arasında Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alım Protokolü' konusunda iç ve dış paydaşlarla gerekli görüşmeler yapılarak protokol imza altına alınmıştır.

Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı arasında Ukrayna'da Yaşanan Olaylar Nedeniyle Ülkemize Getirilen Ahıska Türklerine Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alımına Dair Protokol konusunda gerekli görüşmeler yapılmış ve Protokol imzalanmıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ile Sağlık Bakanlığı arasında götürü bedel üzerinden sağlık hizmeti alım protokolüne ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Hazırlanan protokol taraflarca imzalanmıştır. 2024 yılı için de protokol çalışmalarına başlanmıştır.

Bakanlığımız merkez işletme biriminin aylar itibarıyla hazine payı ödemesi yapılmıştır. Vergi Dairesine Muhtasar Beyannamesi verilmiş olup Sosyal Hizmetler Kurum Payı yıllık olarak ödenmiştir.

Ödenek Planlama ve Gider Takip

İl Sağlık Müdürlüklerinin ödenek talepleri, geçmiş yıl harcamaları, yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu kapsamındaki ödenekler ve 2018/15 sayılı Genelge göz önünde bulundurularak il sağlık müdürlüğü ve birinci basamak sağlık tesislerinin genel bütçe ödenek taahhüt ve tahsis işlemleri yapılmış olup yıl içinde tahsis edilen ödeneklere ait ödenek gönderme ve tenkis işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Merkez Döner Sermaye Muhasebe birimi banka hesaplarında bulunan kaynakların takibi ve Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmesi ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.

Bakanlığımız 2023 merkez pay bütçesi kapsamında merkez harcama birimlerinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak taahhüt, tahsis, revize ve nakit aktarımı ile ilgili iç ve işlemler yürütülmüştür.

İç Kontrol

2023-2024 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planımızın hazırlık çalışmaları merkez ve taşra birimlerimizin katkıları ile İzleme ve Yönlendirme Kurulu görüşüne sunulurak 16/01/2023 tarihinde Bakanlık Makam Onayı ile yürürlüğe girmiştir. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığına resmi yazı ile gönderilmiştir. Bu kapsamda merkez ve taşra teşkilatımızda uygulama birliğinin sağlanması, çalışmalara değer katmayan faaliyetlerin tespit edilmesi ve tekrar eden faaliyetlerin önlenmesine yönelik Eylem Planı Puanlama Sistemi Rehberi, Süreç ve Risk Metodolojisi Rehberi, Görev Tanımı Oluşturma Rehberi, Hassas Görev Belirleme Rehberi, İş Akış ve Teşkilat Şeması Çizim Standartları Rehberi, İş Süreçleri Tanımlama Formu, Risk Envanteri Formu, Görev Dağılım Formu, Rapor Döküm Formu, Risk Değerlendirme Raporu, Risk Envanteri Formu, Sorumluluk Matrisi Formu, İç Kontrol Sistemi Soru Formu, Personel Memnuniyet Anketi vb. formlar, rehber ve dokümanlar güncellenerek harcama birimlerinin kullanımına sunulmuştur.

2023-2024 İKEP kapsamında İl Sağlık Müdürlükleri ve her ilde en az bir sağlık tesisinde olmak üzere mali konularda yaşanabilecek sorunlara yönelik araştırma yapılmış ve sonuçlar değerlendirilerek raporlanmıştır. Sözü edilen Mali Araştırma Sonuç Raporu çerçevesinde, özellikle taşra teşkilatı yöneticilerimizden mali alanda rehberlik talebi tarafımıza ulaşmıştır. Bu kapsamda hazırlık çalışmalarına başlanan Sağlık Bakanlığı Mali Uygulamalar Rehberi ile mali alanda çalışan Bakanlığımız yöneticilerine/personeline rehberlik edilmesi ve merkez birimlerce hazırlanan ancak resmî gazetede yayınlanmayan mevzuata ulaşmada kolaylık sağlanması hedeflenmektedir.

İç kontrol çalışmalarının etkin bir şekilde izlenmesi amacıyla oluşturulan İç Kontrol Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Programı merkez ve taşra teşkilatınca kullanılmaktadır. Bu sayede veri kayıpları engellenmiş, bilgi güvenliği sağlanarak raporlamaların zamanında yapılmasına ve İç Denetim Biriminin harcama birimlerinde sistem denetimine yönelik yaptıkları denetimlerde iç kontrol sistemine ilişkin geçmişte yapılan çalışmaların kurumsal hafıza oluşturularak izlenmesine olanak sağlamıştır. Ayrıca eylemlerin gerçekleşme durumları, iç kontrol sorumluları koordinesinde 3'er aylık periyotlarda programa veri girişi yapılarak Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından da veriler değerlendirilerek üst yöneticiye raporlanmaktadır.

Merkez harcama birimleri ve İl Sağlık Müdürlüklerine;

2023 yılı 1. çeyrek dönem eğitimi 19-20 Ocak 2023 tarihlerinde 81 il ve 12 merkez harcama biriminden toplam 300 personele çevrim içi olarak verilmiştir.

2023 yılı 2. çeyrek dönem eğitimleri Ülkemizde yaşanan deprem sebebi ile 2.ve 3. çeyrek dönem eylemleri birleştirilerek eğitim videoları hazırlanmış ve web sayfamızda yayınlanmıştır.

2022 yılı 4. çeyrek dönem eğitimi 26-27 Eylül 2023 tarihlerinde 81 il ve 12 merkez harcama biriminden toplam 325 personele çevrim içi olarak verilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi çalışmaları kapsamında Sağlık Bakanlığı iç kontrol olgunluk düzeyi yüksek bulunarak pilot idare olarak seçilmiştir. Bakanlığımızda uygulanan çok sayıda iyi uygulama örneği diğer kamu idarelerine yaygınlaştırılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından raporlanmıştır. Ayrıca 2023 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi ile İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi ile Kamu Risk Yönetimi Rehberi taslaklarına ilişkin istişare yapılmıştır.

Bakanlığımızda iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi amacıyla merkez ve İl Sağlık Müdürlüklerine soru formu hazırlanarak gönderilmiştir. Gelen soru formları analiz edilerek 2022 yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu hazırlanmış olup Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları: 2023 yılında mal, hizmet alımları ve yapım işlerine ilişkin 258 adet ihale işlem dosyası (105.938.873.404,23 TL) Ön Mali Kontrole tabi tutulmuştur.

Tablo 29: Ön Mali Kontrole Tabi İşlem ve Tutarları (TL), 2023

Teşkilat	Alım Türü	Adet	Miktar
Merkez Teşkilatı	Mal Alımı	12	2.409.071.764,76
	Hizmet Alımı	18	789.694.253,86
	Yapım İşi	76	95.679.061.649,25
Taşra Teşkilatı	Mal Alımı	26	854.241.279,64
	Hizmet Alımı	61	2.750.217.100,25
	Yapım İşi	65	3.456.587.356,47
Toplam		258	105.938.873.404,23

Mali Analiz Faaliyetleri

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı tarafından tereddüt duyulan mali hususlara ilişkin olarak 2023 yılında 3.100 adet mali mevzuat görüşü oluşturularak ilgili birimlere gönderilmiştir. Bu kapsamda;

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 6245 sayılı Harcırah Kanunu
- 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 663 sayılı KHK
- 926 sayılı Kanun
- 696 sayılı KHK ve ilgili diğer mevzuata ilişkin mali görüşler oluşturulmuştur.

696 sayılı KHK ile kadroya alınan sürekli işçilerin mali ve sosyal hakları ile ilgili olarak oluşan sorunların (kıdem tazminatı, aile yardımı, giyecek yardımı, yakacak yardımı, çocuk yardımı, zam oranları, maaş ödemesi vb.) çözüme kavuşturulabilmesi adına Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile gerekli yazışmalar yapılmıştır.

Yargı kararları ve Sayıştay ilamları ile kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilerek idareye bildirilen merkez birimlerdeki kamu zararı alacakları ile ilgili dosyalar incelenmektedir. Bu kapsamda Sağlık Bakanlığı Merkez Saymanlık

Müdürlüğü ile koordineli olarak 121 adet alacak takip dosyasının açılması ve 117 adet alacak takip dosyasının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmiştir.

1.5. Program Dışı Giderler

1.5.1. Hazine Yardımları

Bağlı ve ilgili kuruluşlarımıza aktarılmak üzere Bakanlığımız bütçesine konulan Hazine Yardımlarına ilişkin gerçekleştirmeler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 30: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna Hazine Yardımı (TL), 2023

2023 Yılı Hazine Yardımı Ödeneği Kullanımı	Gönderilen	Harcanan
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu	231.418.690	231.418.690

Tablo 31: Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına Hazine Yardımı (TL), 2023

2023 Yılı Hazine Yardımı Ödeneği Kullanımı	Gönderilen	Harcanan
Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı	398.620.660	398.620.660

2. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

I. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler

2023 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU							
PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2023				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu	
TEDAVİ EDİCİ SAĞLIK	TEDAVİ HİZMETLERİ	10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı	32,9	32,1*	97,57	Hedeflenen Değere Büyük Ölçüde Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine büyük ölçüde ulaşılmış olup sapma yaşadığımız deprem felaketinden kaynaklanmıştır.
		112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus	14.300	14.435	99,06	Hedeflenen Değere Büyük Ölçüde Ulaşıldı	Yıl içinde ambulans alımı yapılması, diğer kurumlara ambulans devri olması, acil yardım olarak kullanılamayacak ambulansların dönüşüm (hizmet aracı, evde bakım aracı vb.) işleminin yapılması ve ekonomik ömrü dolan ve kullanılamayacak duruma gelen (pert vb.) ambulansların terkin edilmesi performans göstergesinin hedeflenen gerçekleşme değerini etkileyen değişkenlerdir. Performans göstergesinin hedeflenen değerine büyük ölçüde ulaşılmıştır.
		Anne Dostu Hastane Sayısı (Kümülatif)	160	121	75,63	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Anne Dostu Hastane Programı kapsamında yukarıda belirtilen durumlar dışında, personel, fiziki ortam ve uygulama olarak hazırlıklarını tamamlayan hastanelerin ünvan değerlendirmeleri ve daha önce bu ünvanı alıp ünvanını devam ettirmek isteyen hastanelerin izleme ve değerlendirmeleri, 2018/27 Sayılı Anne Dostu Hastane Genelgesi doğrultusunda koordinatör iller tarafından yapılmaktadır. Performans göstergesinin hedeflenen değere kısmen ulaşılmıştır.
TEDAVİ EDİCİ	TEDAVİ HİZMETLERİ	Diş Üniti Başına Düşen Nüfus (Sağlık Bakanlığı)	7.600	7.950*	95,39	Hedeflenen Değere Büyük Ölçüde Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine büyük ölçüde ulaşılmış olup sapma yaşadığımız deprem felaketinden kaynaklanmıştır.

2023 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU							
PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2023				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu	
KORUYUCU SAĞLIK	ULUSLARARASI SAĞLIK İŞ BİRLİKLERİ	Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı	9,3	11,5*	76,34	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Ülke genelinde sağlık sektörünü etkileyen pandemi ve doğal afet gibi olağanüstü durumlar hekime müracaat sayılarında artışa sebep olduğundan performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.
		MHRS Üzerinden Yapılan Randevulu Hasta Muayenesi Oranı (%)	40	48	120	Hedeflenen Değer Aşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Sağlık Alanında İkili İş Birliği Kapsamında Ülkelerle ve Uluslararası Kuruluşlarla Yapılan Anlaşma Sayısı (Kümülatif)	248	283	114,11	Hedeflenen Değer Aşıldı	Ülkemizin girişimci ve insani dış politikası çerçevesinde; küresel sağlık faaliyetlerinde aktif olarak yer alınmış, iş birliği yardımları ile küresel sağlığa katkı sağlanmıştır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Sağlık Alanında İkili İş Birliği Yapılan Ülke ve Uluslararası Kuruluş Sayısı (Kümülatif)	93	98	105,38	Hedeflenen Değer Aşıldı	Ülkemizin girişimci ve insani dış politikası çerçevesinde; küresel sağlık faaliyetlerinde aktif olarak yer alınmış, iş birliği yardımları ile küresel sağlığa katkı sağlanmıştır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
	AİLE HEKİMLİĞİ	Aile Hekimliği Birimi Başına Düşen Nüfus (Kayıtlı Vatandaşlar Üzerinden)	2.700	3.065	86,48	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Ülke genelinde sağlık sektörünü etkileyen pandemi ve doğal afet gibi olağanüstü durumlar ile nüfus artışı ve kaynak kullanımında önceliklerin değişmesi sebebiyle performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.

2023 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU							
PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2023				
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu	Değerlendirme
KORUYUCU SAĞLIK		Aile Hekimliği Birimi Sayısı (Kümülatif)	32.190	28.054	87,15	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Ülke genelinde sağlık sektörünü etkileyen pandemi ve doğal afet gibi olağanüstü durumlar ile nüfus artışı ve kaynak kullanımında önceliklerin değişmesi sebebiyle performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.
		Kişi Başı Aile Hekimi Başvuru Sayısı	4	4*	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
	HALK SAĞLIĞININ KORUNMASI	Kızamık insidansı (100.000 nüfusta)	0,1	0,1	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır
		Meme Kanseri Erken Teşhis Oranı (Evre 0-1) (%)	52	50**	96,15	Hedeflenen Değere Büyük Ölçüde Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine büyük ölçüde ulaşılmış olup sapma yaşanan deprem felaketi nedeniyle tarama faaliyetlerinde ortaya çıkan kısmi aksamalardan kaynaklanmıştır.
		Obezite Prevalansı (15 Yaş ve Üzeri Bireylerde) (Ölçüme Dayalı) (%)	29,1	29,1	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Gösterge verileri Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırmasından alındığından her yıl veri verilememekte sadece araştırmanın yapıldığı yıllarda verilebilmektedir. TBSA araştırmasının sonuç raporları tamamlanamadığından gerçekleşme değeri projeksiyon yöntemi ile hesaplanmış olup hedeflenen gösterge değerine ulaşılacağı düşünülmektedir.

2023 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU							
PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2023				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu	
BAĞIMLILIKLA MÜCADELE		Tam İzlenen Bebek Oranı (%)	93	90,4*	97,20	Hedeflenen Değere Büyük Ölçüde Ulaşıldı	Performans göstergesine ilişkin veri akışı halen devam etmekte olup yaşanan depreme bağlı olarak yılın ilk yarısında izlemlerde aksama yaşandığından hedeflenen gösterge değerine büyük ölçüde ulaşılmıştır.
		Tam İzlenen Gebe Oranı (%)	98	95,9*	97,86	Hedeflenen Değere Büyük Ölçüde Ulaşıldı	Performans göstergesine ilişkin veri akışı halen devam etmekte olup yaşanan depreme bağlı olarak yılın ilk yarısında izlemlerde aksama yaşandığından hedeflenen gösterge değerine büyük ölçüde ulaşılmıştır.
		Yerli Sıtma Vaka İnsidansı (100.000 Nüfusta)	0	0	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	2023 yılında yerli sıtma vakası tespit edilmemiş olup performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
	BAĞIMLILIKLA YÖNELİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON	Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlılıkları Tedavi ve Araştırma Merkezi (AMATEM) ile Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezi (ÇEMATEM) sayısı	139	139	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Bağımlılığa Yönelik Rehabilitasyon Hizmeti Veren Merkez Sayısı (Kümülatif)	11	16	145,45	Hedeflenen Değere Aşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Bağımlılığa Yönelik Tedavi Hizmeti Verilen İllerin Sayısı (Kümülatif)	81	81	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.

2023 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU							
PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2023				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu	
	BAĞIMLILIĞIN ÖNLENMESİ	Bağımlılığa Yönelik Yapılan İletişim Faaliyeti Sayısı	14	14	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
*Veri toplanan bilgi sistemlerinde girişlerin ve düzeltmelerin devam etmesi sebebiyle yıl sonu gerçekleşme değerinde değişiklik olabilmektedir. **Performans göstergesinin gerçekleşme değeri, tahmini olarak hesaplanmıştır.							

II. Performans Denetim Sonuçları

Mali Uygunluk Denetimi: 04.08.2023 tarih ve 71143359-663.99-221530907 sayılı Olur ile 2023 yılı döner sermaye işletmesi işlemleri süreci mali uygunluk denetim programı Bakanlık Makamınca onaylanmış ve 10 İç Denetçi görevlendirilmiştir. Denetim çalışmaları sonucunda 9 adet mali uygunluk denetimi raporu düzenlenmiştir.

BT Denetimi: Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisince yayımlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kapsamında Bakanlığımızca görevlendirilen 16 İç Denetçi tarafından denetim yapılarak 7 adet BT denetim raporu düzenlenmiştir.

3. Stratejik Plan Değerlendirme

2019-2023 Güncellenmiş Stratejik Planın uygulamaya konulmasıyla birlikte, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu'nda belirlenen esaslara uygun olarak izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. İzleme ve değerlendirme için plan dönemi içerisinde üretilen bilgilerin raporlar vasıtasıyla eksiksiz ve doğru verilerle kayıt altına alınmasını sağlamak amacıyla SİZDES kullanılmıştır. SİZDES üzerinden stratejik plan izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Ayrıca stratejik plana dayalı olarak hazırlanan eylem planı ve stratejik planımızın uygulama dilimlerini oluşturan performans programları da bu sistem üzerinden izlenebilmektedir. Sistem üzerinden eylem/ alt eylem ve performans göstergeleri aracılığıyla amaç ve hedeflerin

gerçekleşme sonuçları belirlenen aralıklarla SİZDES üzerinden izlenerek üst yönetime raporlanmaktadır.

İzleme ve değerlendirme sürecinde plan içerisinde yer alan amaç ve hedeflere hangi ölçüde ulaşıldığı belirlenerek amaç, hedef ve performans göstergelerinin etkililik, etkinlik ve ilgili olma ile sürdürülebilirliği analiz edilmektedir. Süreç içerisinde var olan hedefler ile gerçekleşme durumları kıyaslanarak, bunlar arasında fark oluşması durumunda sapmanın nedenleri değerlendirilmekte, hedeflere nasıl ulaşılacağına ilişkin alınacak tedbirler ile birlikte düzeltici eylem önerileri oluşturulmaktadır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda değerlendirme raporları hazırlanmakta ve üst yönetici başkanlığında harcama yetkililerinden oluşturulan Strateji Geliştirme Kurulu'na sunulmaktadır. Kurul, Raporda yer alan stratejik plan değerlendirme tablolarını değerlendirir. Hedeflenen değerlerde saptmaya neden olan hususların ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla önleyici ve düzeltici tedbirlerin alınmasını ve bunların uygulamaya konulmasını sağlar.

2019-2023 Stratejik Planı'nın izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında önemli göstergelere ilişkin gelişmeler aşağıda sıralanmıştır.

- Tütün ve tütün ürünleri ile mücadeleyi sürdürmek ve kullanımlarını azaltmak kapsamında tütün bağımlılığı tedavisi başarı oranı plan başlangıç döneminde yüzde 16,4 iken 2023 yıl sonu itibarıyla yüzde 40 olmuştur.
- Aile hekimliği birimi sayısını artırarak kişi başı aile hekimine başvuru sayısı plan başlangıç döneminde 3,2 iken 2023 yıl sonu itibarıyla 4 olmuştur.
- Evde sağlık hizmeti plan başlangıç döneminde 370.000 (2018) kişiye hizmet sunulurken 2023 yıl sonu itibarıyla 713.585 hastaya sağlık hizmeti sunulmuştur.
- 10.000 kişiye düşen hastane yatağı sayısı plan başlangıç döneminde 28,3 iken 2023 yıl sonu itibarıyla 32,1 olmuştur. Yoğun bakım yatakları çıkarıldığında Bakanlığımız nitelikli yatakların toplam yataklar içerisindeki oranı plan başlangıç döneminde yüzde 67,4 iken 2023 yıl sonu itibarıyla yüzde 81 olmuştur.
- Acil yardım ambulansı başına düşen nüfus plan başlangıç döneminde 16.701 iken 2023 yıl sonu itibarıyla 14.435 olmuştur.
- Anne sağlığına yönelik koruyucu tedbir ve destek sağlayacak sistemlerin güçlendirilmesiyle anne ölüm oranı (yüz bin canlı doğumda) plan başlangıç döneminde 13,5'ten 2022 yıl sonu itibarıyla 12,6'ya düşmüştür.
- Bebek sağlığına yönelik koruyucu tedbir ve destek sağlayacak sistemlerin güçlendirilmesiyle bebek ölüm hızı (bin canlı doğumda) plan başlangıç döneminde 9,2'den 2022 yıl sonu itibarıyla 9,1'e düşmüştür.
- Aşılama hizmetleri kapsamında beşli karma aşı (DABT+İPA+HİB) üçüncü doz aşılama hızı plan başlangıç değeri 98, 2023 yıl sonu itibarıyla 98 olarak gerçekleşmiştir.

- 100.000 kişiye düşen toplam hekim sayısı plan başlangıç döneminde 187 iken 2023 yıl sonu itibarıyla 240 olmuştur.

Pandemi sürecinin ardından 2023 yılında yaşadığımız “Asrın Felaketi” diye tabir edilen deprem felaketi de stratejik planda yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesinde aksamalara neden olmuştur. Buna rağmen Bakanlığımız, stratejik planda yer alan görev ve sorumluluklarını başarı ile yerine getirmiş ve planda öngörülen performans hedeflerine büyük ölçüde ulaşmıştır.

4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

Performans bilgi sistemi, idarelerin performansını ölçmek üzere bilginin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve raporlanmasına yönelik kurulan sistemdir.

Performans bilgi sistemi, idarenin yönetim sisteminin bir parçası olarak yöneticilerin karar almasına katkı sağlar. Ayrıca idarenin performansının ölçülmesini sağlarken çalışanların ise idare performansına kendi katkılarını görmelerine imkân tanır. Bu sistem dinamik bir yapı gösterdiğinden değişen koşullara ve ihtiyaçlara bağlı olarak sürekli gözden geçirilmeli ve değiştirilmelidir.

Performans bilgi sistemi, bir idari yapı olmayıp, idarenin tüm birimlerince üretilen bilgilerin sistematik bir şekilde bir araya getirilmesi ve ilgili taraflara sunulmasıdır.

Bakanlığımız izleme ve değerlendirme sistemi içerisinde performans bilgi sistemi geliştirilmiştir. Harcama birimleri tarafından kullanımını sağlamak için SİZDES ekibi oluşturulmuştur. Bu ekip belirlenen periyotlarla Bakanlığımızın performansına ilişkin bilgileri sisteme girmektedirler. Bakanlığımızın stratejik planı, performans programı ve eylem planları sistem üzerinden izlenmekte ve değerlendirilmektedir. Sistemden elde edilen raporlar üst kademe yöneticilerinin bilgisine sunulabilmektedir. Böylece yöneticilerin Bakanlığımızın performansı hakkında bilgi sahibi olması sağlanarak zamanında gerekli tedbirler alınmaktadır.

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. ÜSTÜNLÜKLER

- Köklü bir kurum kültürü ve kurumsallaşmış bir yapının olması
- Nitelikli ve özverili sağlık insan gücünün olması
- Ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile güçlü iş birliği imkânı
- Sağlık personelinin beklenmeyen durum ve kriz dönemlerine hızlı bir şekilde uyum gösterebilme kabiliyeti
- İç ve dış paydaşlarla iş birliği ve koordinasyonun güçlü olması
- Hızlı karar alma, icra yetkisi ve yetkinliği
- Bütünleşik sağlık hizmet modeline sahip olunması
- Vatandaşların sağlık hizmetlerine erişiminde sağlanan fiziksel ve finansal kolaylıklar
- Gelişmiş, güçlü ve güvenli bilişim sistemi, ağ, veri tabanı ve teknolojik altyapıya sahip olması
- Sağlık hizmet sunumunda düzenleme, planlama ve yönlendirme yetkisinin bulunması
- Sağlık turizmi hizmetlerine uluslararası standartlarda erişim sağlanması
- Yaygın teşkilat yapısı ve geniş hizmet ağı

B. ZAYIFLIKLAR

- Sağlık personel hareketliliğinin yüksek olması
- Artan sağlık hizmet talebi karşısında mevcut insan kaynağının sınırlı kalması
- Sağlık araştırmalarının kısıtlı olması
- Çok paydaşlı karar alma mekanizmalarında koordinasyon güçlüğü
- Risk yönetiminin etkin olmaması
- Mesleki gelişimi sağlamaya yönelik hizmet içi eğitimlerin yeterli olmaması
- Süreklilik arz eden rutin iş yükü fazlalığı
- Personele yönelik sosyal ve fiziki imkânların yetersizliği

C. DEĞERLENDİRME

Ülkemiz güçlü sağlık altyapısında, sağlığın dijitalleşmesinde, küresel sağlık krizleriyle mücadelede ve sağlık reformlarının hayata geçirilmesinde öncü ülkelerden biridir.

Vatandaşlarımızın sağlık seviyesini geliştirme ve yükseltme vizyonuna katkı için, koruyucu sağlık hizmetlerinde farkındalık çalışmaları hızla devam etmektedir. Ülkemizde görülen en yaygın sağlık problemleriyle; kalp hastalıkları, kanser, ruh sağlığı, obezite, tütün ve madde bağımlılığı ile mücadelemiz koruyucu hekimlik çalışmaları ile devam etmiş ve önemli başarılar sağlanmıştır. Bulaşıcı olmayan hastalıklarla mücadele ulusal programlar üzerinden yürütülmeye devam etmiştir.

Koruyucu sağlık hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, muayene, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri, doğum, ana çocuk sağlığı hizmetleri, ayakta ve/veya yatarak tıbbî ve cerrahî müdahale ile çevre sağlığı, adli tabiplik ve ağız diş sağlığı hizmetleri gibi hizmetlerin de verildiği, birinci basamak sağlık hizmetlerini yürütmek üzere entegre sağlık hizmeti yürütülmektedir.

Ülkemizde bağımlılıkla etkin bir şekilde mücadele edilmeye devam edilmiştir. Bu kapsamda erişimin kolaylaştırılması amacıyla bağımlılık danışma, arındırma ve rehabilitasyon merkezleri ile sigara bırakma polikliniklerinin sayı ve kapasitelerinin artırılmasına devam edilmiştir.

Anne ve bebek sağlığı açısından önemli olan doğum öncesi bakım ve doğumun sağlık kuruluşlarında yapılması, halkın farkındalık seviyesinin artırılması için yapılan çalışmalar ile önemli iyileşmeler sağlanarak anne ve bebek ölüm oranlarında düşüşler sağlanmıştır.

Bağışıklık kazandırmaya yönelik yürütülen çeşitli programların da etkisiyle yüksek aşılama hızlarına ulaşılmış ve ulaşılan bu seviyede aşılama hızının sürdürülebilirliği sağlanmıştır.

Bulaşıcı hastalıkların kontrolü çalışmaları kararlılık ile sürdürülmüş ve önemli ilerlemeler sağlanmıştır.

Sağlık hizmet sunumu ve karar alma süreçlerinde bilgi teknolojilerinin kullanımını artırılarak sağlık sistemini güçlendirmek amacıyla vatandaş odaklı ve sağlık profesyonellerinin sağlık hizmeti sunumuna katkı sağlayacak çalışmalar yürütülmektedir.

Vatandaşlarımızın kendi sağlık kayıtlarına internet üzerinden erişebilmesi sağlanmaktadır.

Sağlık hizmeti sunumuna ilişkin uçtan uca hizmetlerin raporlanmasında tamamen yerli olarak geliştirilen iş zekâsı platformu kullanılmaktadır. Sağlık verileri coğrafi konumlarına göre analiz edilerek karar vericilerin etkin karar almasına destek sağlamaktadır.

Sağlıklı beslenmenin ve fiziksel hareketliliğin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Birinci basamak sağlık hizmetlerinde daha nitelikli hizmet sunumu için aile hekimliği uygulamasını güçlendirmeye ve hizmet basamakları arasındaki etkileşimi artırılmaktadır. Güçlü ve sürdürülebilir bir birinci basamak için sağlık hizmetlerinin erişilebilirliğini, kalitesini ve etkinliğini artırmaya yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Sağlık hizmetleri erişilebilir, etkili, etkin ve kalite standartlarına uygun şekilde sunulmaktadır.

Vatandaşlarımıza ülkenin her yerinde ve her hizmet basamağında kaliteli sağlık hizmetlerine erişim imkânı sağlamak için fiziki altyapı ve sağlık insan gücü kapasitesi güçlendirilmektedir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

- Koruyucu sağlık hizmetleri kalitesini artırmaya devam ederek vatandaşımıza daha etkili, verimli, süratli, kaliteli ve kanıta dayalı sağlık hizmeti sunumuna devam edilmelidir.
- Özel ihtiyacı olan kişilerin, özellikle engelli ve yaşlıların ihtiyaç duyduğu sağlık hizmetine daha kolay ulaşabilmesini sağlamaya yönelik paydaşlarla iş birliği içerisinde hizmet ihtiyacı olanların hizmete erişiminin devamlılığı sağlanmalıdır.
- Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi kapsamında tütün ve alkol kullanımı, obezite ve kronik hastalıklarla kararlılıkla mücadelenin sürdürülmesine devam edilmelidir.
- Bulaşıcı hastalıkların mücadelesinde erken uyarı ve cevap sistemi kapasitesi geliştirilmeli ve bağışıklama programları geliştirilerek sürdürülmelidir. Bağışıklama programlarında kullanılan aşılardan yerli üretime yönelik kararlılık sürdürülmelidir.
- Sağlığı korunması ve geliştirilmesinde değer temelli sağlık hizmeti yaklaşımına ilişkin çalışmalar desteklenmelidir.
- Hastane Afet ve Acil Durum Planlarının (HAP) düzenli olarak yapılması sağlanmalı ve uygulanabilirliği artırılmalıdır.
- Asılsız çağrılarının önlenmesi için yeni tedbirler alınmalıdır.
- Etkin ve verimli bir şekilde kaynakların kullanılabilmesi için nitelikli personel sayısı artırılmalıdır.
- Sağlık hizmet sunumu ve karar alma süreçlerinde bilgi teknolojilerinin sürekliliği sağlanmalı ve sağlık hizmet sunumunu ileriye taşıyacak ek geliştirmelere devam edilmelidir.
- Toplumun sağlık okuryazarlığı düzeyini artırılmalı ve farkındalığa yönelik iletişim çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır.
- Personelin yetkinliğini arttırmaya yönelik hizmet içi eğitimler vb. çalışmalar yapılmalıdır.
- Personelinin yeterli bilgi ve beceriye sahip, iş ile ilgili güncel gelişmelere hâkim olabilmesi amacıyla mesleki ve sosyal eğitimlerin ve oryantasyonların artırılması gereklidir.
- Personelin memnuniyetini arttırıcı uygulamalar geliştirilmelidir.
- Stratejik yönetim ve iç kontrol konularına yönelik uygun çalışma yöntemleri geliştirilmelidir.

EKLER

EK 1

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara
Şubat 2024

Dr. Fahrettin KOCA
Sağlık Bakanı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2024

Hüseyin Kürşat KIRBIYIK
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2024

Doç. Dr. Tolga TOLUNAY
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2024

Doç. Dr. Şuayip BİRİNCİ
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2024

Huzeyfe YILMAZ
Bakan Yardımcısı

EK 2**MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİ BEYANI**

Strateji Geliştirme Başkanı olarak yetkim dâhilinde;

İç kontrol sisteminin Sağlık Bakanlığı'nda oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarında gerekli koordinasyonun sağlandığını, eğitim ve rehberlik hizmeti verildiğini, faaliyetlerin malî yönetim ve kontrol mevzuatı ve diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, uygulama sonuçlarının izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağladığımı ve danışmanlık faaliyetinde bulunduğumu bildiririm.

Bu Raporunun "III/A- Malî Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara

Şubat 2024

Engin KARABAŞ
Strateji Geliştirme Başkanı

EK MALİ TABLOLAR

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 539'uncu maddesi gereğince merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe birimlerine Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde tanımlanan ve ekinde düzenlenen temel malî tabloları hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği eki söz konusu temel mali tablolar, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yönetilen Yönetim Bilgi Sistemi (YBS)'nde hazırlanma aşamasındadır.

Diğer taraftan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 313'üncü maddesi ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 538'inci maddelerinde yer alan hükümler uyarınca Bakanlığımız internet sayfasında kamuoyuna ayrıca sunulmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımıza ait 2022 yılı temel mali tabloları YBS'den alınarak internet sayfamızda kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

2023 hesap döneminin kapanmasını müteakip Bakanlığımız 2023 yılı temel mali tabloları da süresi içinde internet sayfamızda kamuoyuyla paylaşılacaktır.